

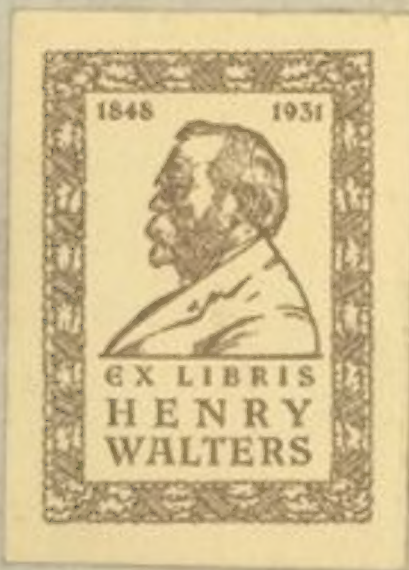
10
19
MATHIAS

ex iudea sicut in or-
dine primus ponitur
ita euangelium in iudea primum scripsit. Cui
us itaque uocatio ad dominum ex publicanis actibus fuit.
Duorum quippe in generatione christi presumens
principia unius cuius prima circumcisio in car-
ne alterius cuius secundum carnem electio fuit. Et
ex utroque in patribus christi sic quater denario
numero in formiter posito principium acce-
dendi fide in electionis tempus porrigens
et ex electione usque in transmigrationis diem
dirigens atque a transmigrationis die usque in
christum definens decursu aduentus domini ostendit
generationem ut & numero satisfaciens et tem-
pori. Et se quod esset ostenderet & dominum in se opus
monstrans etiam in his quorum genus posuit christi

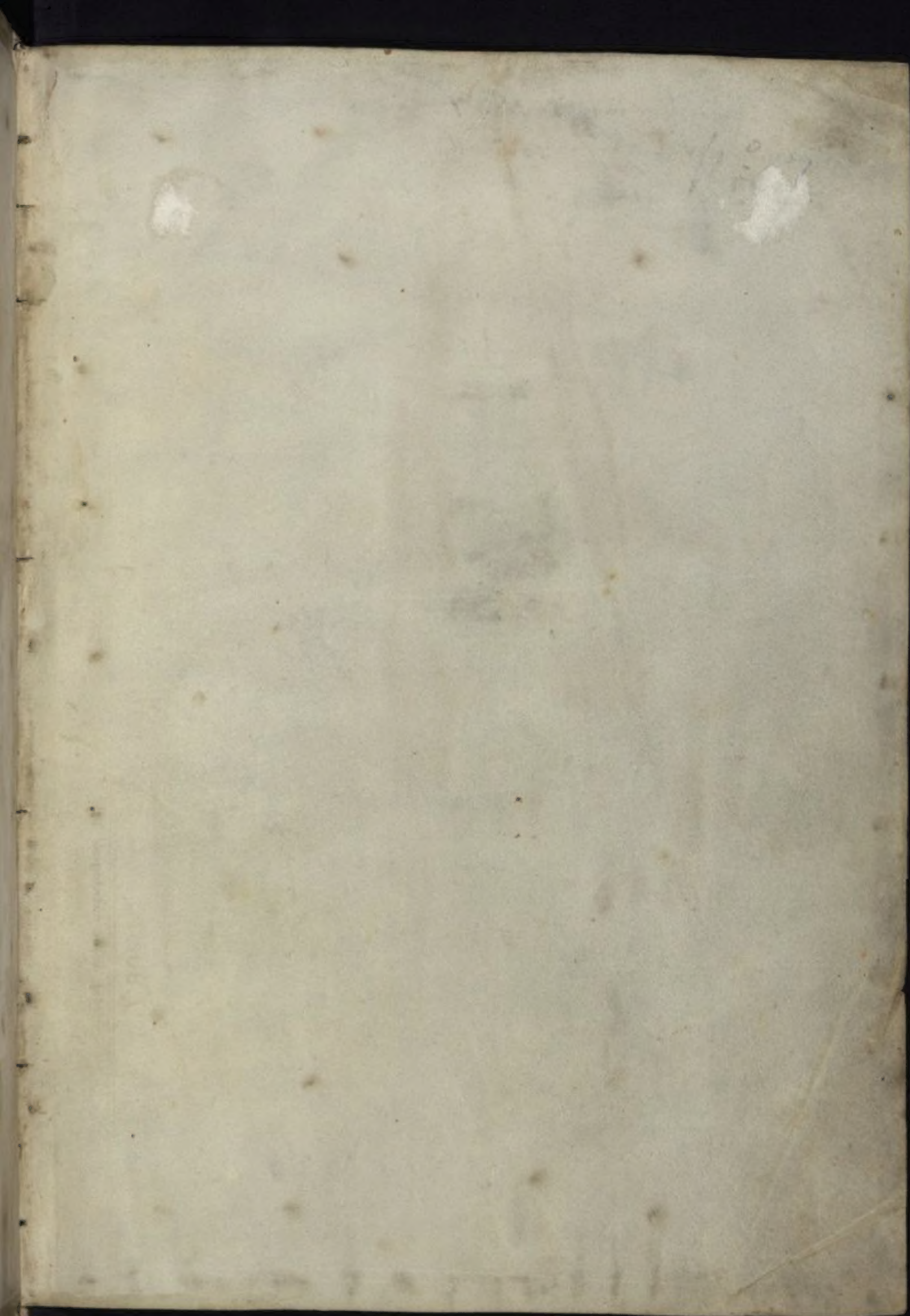
W. 1408

I. VII. 21

21

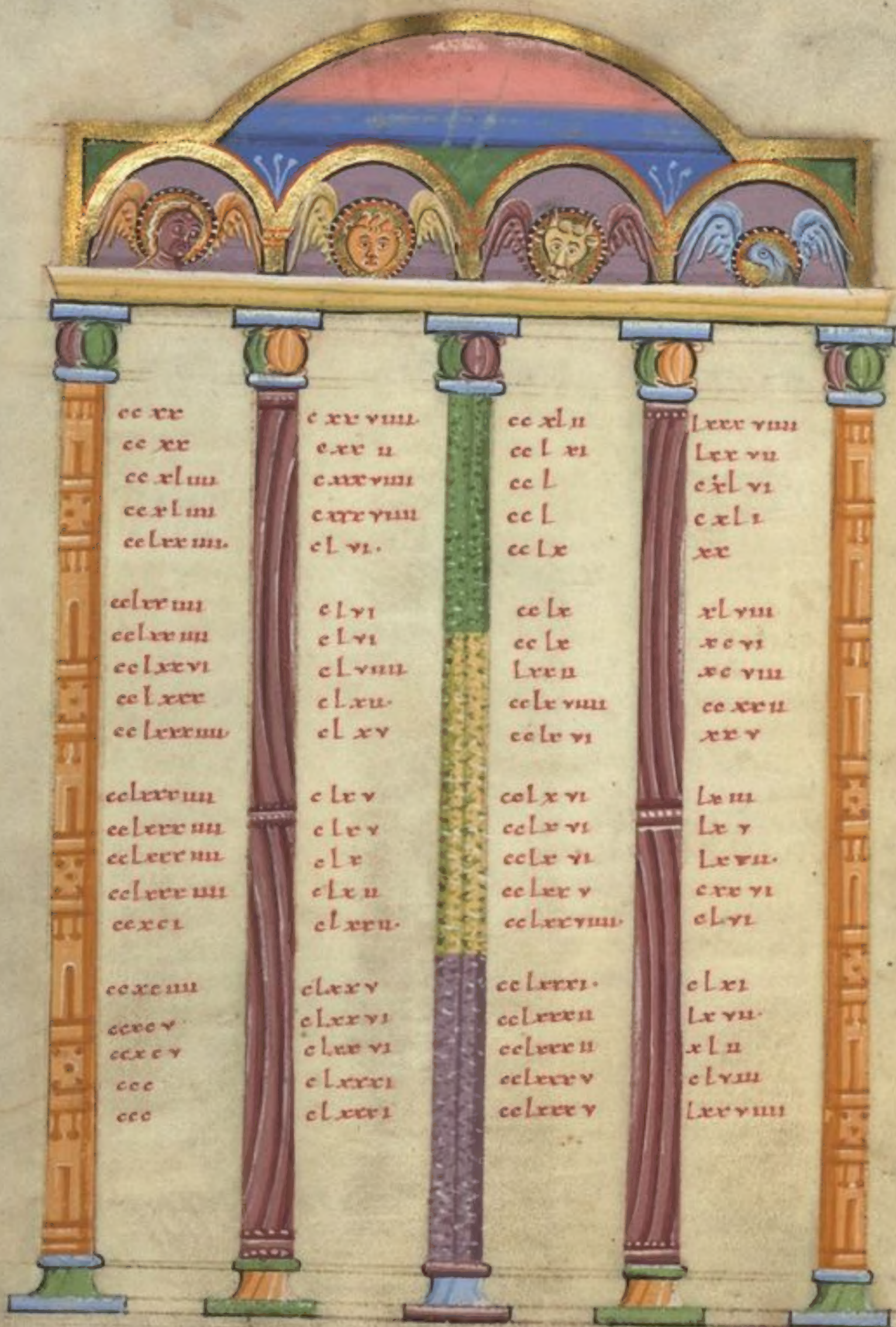

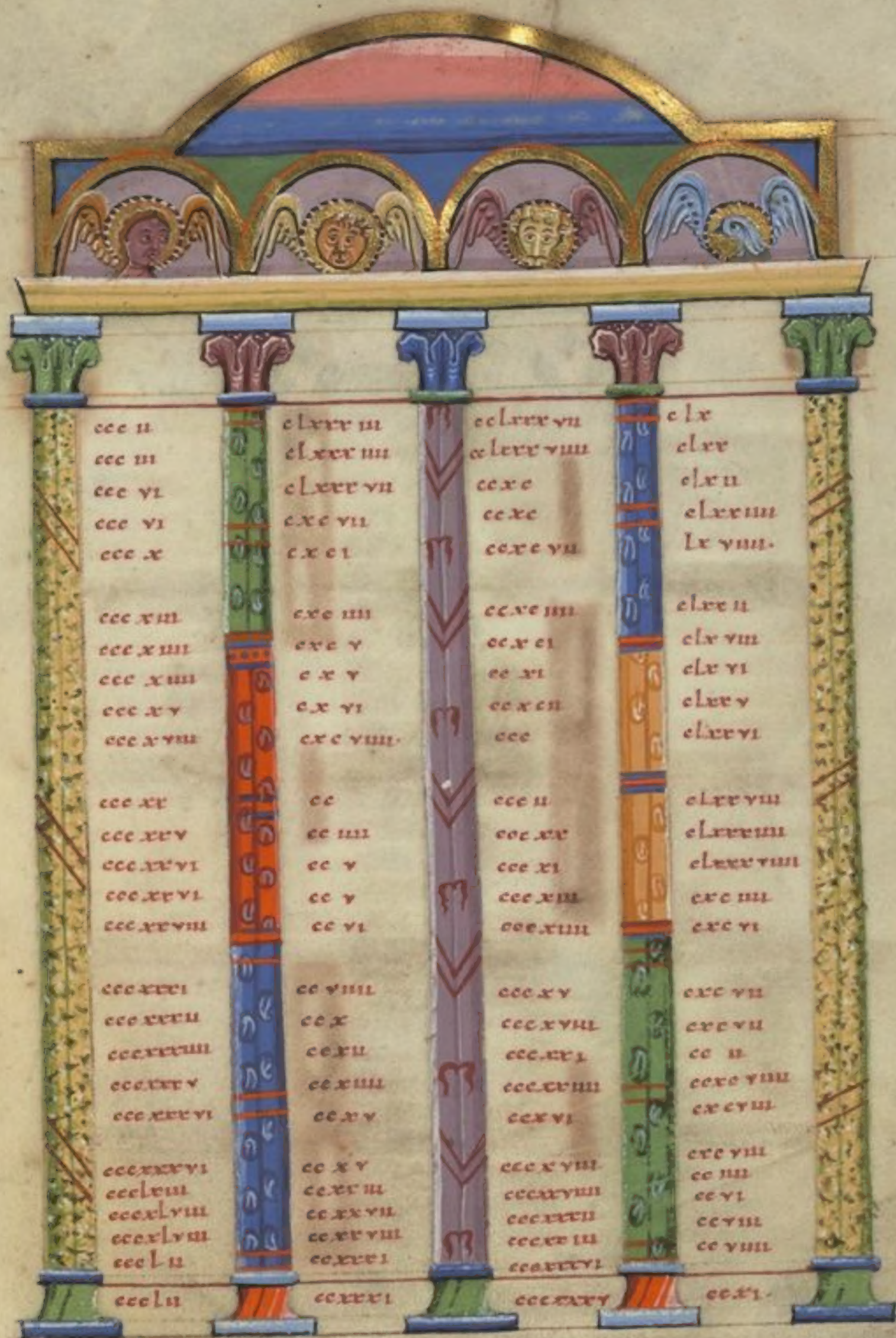
W. 7

Handl. Buch aufget. von No. 1
mit einem leicht veränderlichen Blatt
203 Blätter.

					
CAN	I. IN	QUO	IIII		
MAT	MAR	LVG	IOB		
viii.	ii.	vii.	x.		
xj.	iii.	x.	xi.		
xi.	iiii.	x.	xii.		
xi.	iii.	x.	xiii.		
xi.	iiii.	x.	xxviii.		
xiii.	v.	xiii.	xv.		
xxiii.	xxvii.	xvi.	xlvi.		
xxiii.	xxvii.	xxii.	xlvi.		
xxiii.	xxvii.	xi.	xlvi.		
lxx.	xx.	xxxvii.	xxxviii.		
xcviii.	xcvi.	cxvi.	ccxx.		
xcviii.	xcvi.	cxvi.	cxii.		
xcviii.	xcvi.	cxvi.	xl.		
xcviii.	xcvi.	cxvi.	cxliii.		
xo viii.	xcvi.	cxvi.	cccvi.		
xcviii.	xcvi.	cxvi.	cxvii.		
cxviii.	xxxvii.	lxxvii.	cxviii.		
cxli.	i.	xviii.	lviii.		
cxlii.	li.	xxi.	xxxv.		
cxlvii.	lxxiii.	xviii.	xlvi.		
cxlvii.	lxxvii.	xcviii.	lxxviii.		
cxlvii.	lxxvii.	xcviii.	xviii.		
cxlviii.	cxviii.	ccxxviii.	c.		
cxlviii.	cxviii.	ccxxviii.	xxi.		
cxlviii.	cxviii.	ccxxviii.	lxxv.		

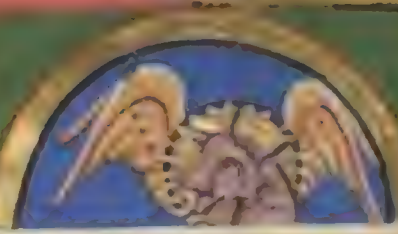

			
CAN MATTH <small>xx</small>		II. Iqwo MARC <small>vi</small>	
xxi		x	xxv
xxxi		xi	xxxii
xxxii		xxviii	clxxxv
xxxii		xxxviii	cxxxiii
			Lxxviii
l		xi	
lxii		xiii	lvi
lxii		xiii	iii
lxiii		xviii	xxiii
Lxvi		xy	xxxiii
			xxvi
Lxviii		xlvi	
Lxxi		xxi	lxxxiii
Lxxii		xxii	xxxviii
Lxxii		xxii	xxxviii
Lxxiii		xxiii	clxxxvi
			xl
Lxxiii		xlvi	
Lxxvi		li	Lxxv
Lxxviii		xxviii	clxxviii
Lxxx		xxx	Lxxxvi
Lxxxii		liii	xl iii
			lxxxvii
Lxxxii		liii	
Lxxxiii		liiii	cx
Lxxxiii		lv	Lxxxvii
Lxxxv		lv	cxii
Lxxxv		lv	cxxiii
			Lxxxviii

			
lxxxviii	cxli	cxlviii	
lxxxviii	cxli	ccli	
xcii	xl	lxxx	
xciii	lxxxvi	xcvii	
xciiii	lxxxvi	cxlvi	
cxiii	i	lxx	
cxiiii	xxiii	xli	
cxvi	xxv	xlii	
cxvii	xxxii	cxvii	
cxviii	xxxiii	cxviii	
cxix	xxxiiii	cxlvii	
cxviii	xxxv	lxxxii	
cxvii	xxxvi	lxxvi	
cxv	xxxviii	lxxviii	
cxv	xlvi	clxvi	
cxviii	lxviii	xc	
clxiii	lxviii	xcii	
clxiii	lxxvi	xlvi	
clxviii	lxxvi	xcv	
clxviii	lxxviii	xcvi	
clxiii	lxxviii	xcviii	
clxviii	lxxviii	cxliiii	
clxxviii	lxxviii	xcv	
clxxviii	lxxviii	ccvi	
clxxviii	lxxviii	xcvi	
clxxviii	lxxviii	xcviii	
clxxviii	lxxviii	xcviii	
clxxviii	lxxviii	cl	
clxxviii	lxxviii	cxviii	
clxxviii	lxxviii	ccviii	
clxxviii	lxxviii	ccviii	

						
	<p> cxc cxen cxem cxem cxem cxem cxem cxcv cxeviii cxeviii cxi cxi cxv cxvi cxviii cxvii cxviii cxix cxix cxixvi cxixviii cxixviii cxlii cxlii cxliii cxliiii cxliiii cxliiii cxli cxliiii cxliiii </p>		<p> cv cvi cvii cvii cviii cviii cviii cx cxi cxii cxiii cxvi cxvii cxviii cxvii cxviii cxix cxix cxix cxix cxix cxixvii cxixvii cxixviii cxliiii cxliiii cxliiii cxliiii cxliiii cxliiii </p>		<p> cxcv cxcvi cxcvi cxcviii cxli cxviii cxix cxix cxix cxix cxlii cxliiii cxliiii cxliiii cxliiii cxliiii cxliiii cxliiii cxliiii cxliiii </p>	

cel viii
cel lvi
cel lxxviii
cel lxxi
cel lxxviii

cel lxxviii
cel lxxv
cel lxxv
cel lxxv
cel lxxv

cel l
cel viii
cel xii
cel xvi
cel xvii

cel xvii
cel lxxviii
cel lxxviii
cel xl
cel xli

cel xliii
cel xli vi
cel l iii
cel l iii

cel
cel
cel
cel
cel

cel
cel vi
cel vi
cel lxxvii
cel lxxvii

cel lxxvii
cel lxxviii
cel lxxviii
cel lxxviii
cel lxxviii

cel
cel lxxviii
cel lxxviii
cel xli
cel xli

cel lxxviii
cel lxxv
cel lxxviii
cel lxxviii

cel lxxviii
cel lxxviii
cel lxxviii
cel lxxviii
cel lxxviii

cel lxxviii
cel lxxv
cel lxxviii
cel lxxviii
cel lxxviii

cel lxxviii
cel lxxv
cel lxxviii
cel lxxviii
cel lxxviii

cel lxxviii
cel lxxviii
cel lxxviii
cel lxxviii
cel lxxviii

cel lxxviii
cel lxxviii
cel lxxviii
cel lxxviii

CAN MAT	III INQ LUC	III IO
I	xiii	I
I	xiii	ii
I	xiii	v
xii	vi	ii
xii	vi	xv
lxviii	lxviii	cxvi
lxviii	lxv	xcvii
xc	lxviii	cxviii
xc	lxviii	cxviii
xcvii	ccvi	cxviii
cx	cxviii	cx
cx	cxviii	cxlviii
cx	cxviii	xcv
cxvii	cxviii	cxviii
cxvii	cxviii	lxxvii
cxvii	cxviii	xlvi
cxvii	cxviii	lxi
cxvii	cxviii	viii
cxvii	cxviii	lxvi
cxvii	cxviii	xc
cxvii	cxviii	clviii
cxvii	cxviii	cxviii
cxvii	cxviii	xlvi
cxvii	xcv	xlvi

cxv
cxviii
cxix
cxl
cleviii

clxxviii
lxxviii
lxxi
cxviii
lxxviii

cxv
cxviii
clxx
clxxviii
cxviii

lxx
cxviii
cxviii
cxviii
lxxviii

cxv
clxxviii
lxx
cxviii
clxx

xc
clxxviii
clxxviii
cxviii
cxviii

ccviii
ccix
ccx
ccxi
ccxii
ccxiii
ccxiv
ccxv
ccxvi
ccxvii
ccxviii
ccxix
ccxx
ccxxi
ccxxii
ccxxiii
ccxxiv
ccxxv
ccxxvi
ccxxvii
ccxxviii
ccxxix
ccxxx
ccxxxi
ccxxxii
ccxxxiii
ccxxxiv
ccxxxv
ccxxxvi
ccxxxvii
ccxxxviii
ccxxxix
ccxxxx
ccxxxxi
ccxxxxii
ccxxxxiii
ccxxxxiv
ccxxxxv
ccxxxxvi
ccxxxxvii
ccxxxxviii
ccxxxxix
ccxxxxx
ccxxxxxi
ccxxxxxii
ccxxxxxiii
ccxxxxxiv
ccxxxxxv
ccxxxxxvi
ccxxxxxvii
ccxxxxxviii
ccxxxxxix
ccxxxxxx
ccxxxxxxi
ccxxxxxxii
ccxxxxxxiii
ccxxxxxxiv
ccxxxxxxv
ccxxxxxxvi
ccxxxxxxvii
ccxxxxxxviii
ccxxxxxxix
ccxxxxxxx
ccxxxxxxxi
ccxxxxxxxii
ccxxxxxxxiii
ccxxxxxxxiv
ccxxxxxxxv
ccxxxxxxxvi
ccxxxxxxxvii
ccxxxxxxxviii
ccxxxxxxxix
ccxxxxxxxix

cel vru
 ce vrr v
 cl vrr i
 crr vrr
 cl vrr vrr

 ce xv
 c l n
 crr v
 crr v
 crr vrr

 c xl
 c xl i
 cl vrr
 ce n
 ce v

 ce vrr
 ce vn
 ce vn
 cl vn
 cl v

 cl vn
 ce rr vrr
 crr i

CING		CAN		XIN		QUO	
MAR		LVC					
xviii	i	cl	celvi				
xxvi	iii	clm	celvii				
xlvi	v	clviii	celviii				
lxviii	viii	clx	celviii				
	xviii	clxi	celviii				
lxii	xx	clxii	celviii				
lxx	xxii	clxiii	celviii				
lxxviii	xxviii	clxiiii	celviii				
lxxvi	xxxi	clxv	celviii				
lxxviii	l	clxvi	celviii				
xc	li	clxvii	celviii				
xcii	lvii	clxviii	celviii				
xcviii	lviii	clxix	celviii				
xi	lxxii	clxx	celviii				
ciii	lxxv	clxxi	celviii				
ccviii	ciii	clxxii	celviii				
ccviii	cvi	clxxiii	celviii				
clxxviii	cvi	clxxiv	celviii				
ccxiii	cvi	clxxv	celviii				
ccviii	cvi	clxxvi	celviii				
	cvi	clxxvii	celviii				
	cvi	clxxviii	celviii				
	cvi	clxxix	celviii				
	cvi	clxxx	celviii				
	cvi	clxxxi	celviii				
	cvi	clxxxii	celviii				
	cvi	clxxxiii	celviii				
	cvi	clxxxiv	celviii				
	cvi	clxxxv	celviii				
	cvi	clxxxvi	celviii				
	cvi	clxxxvii	celviii				
	cvi	clxxxviii	celviii				
	cvi	clxxxix	celviii				
	cvi	clxxxx	celviii				
	cvi	clxxxxi	celviii				
	cvi	clxxxxii	celviii				
	cvi	clxxxxiii	celviii				
	cvi	clxxxxiv	celviii				
	cvi	clxxxxv	celviii				
	cvi	clxxxxvi	celviii				
	cvi	clxxxxvii	celviii				
	cvi	clxxxxviii	celviii				
	cvi	clxxxxix	celviii				
	cvi	clxxxxx	celviii				

ATHEN

ex iudea sicut in or-
dine primus ponitur
ita euangelium in iudea primum scripsit. Cui
us itaque uocatio ad dominum ex republicanis actibus fuit.
Duorum quippe in generatione christi presumens
principia. unius cuius prima circumcisio in car-
ne. alterius cuius secundum cor electio fuit. Et
ex utrisque in patribus christi. sic quatuor denario
numero in formiter posito principium acce-
dendi fidei in electionis tempus porrigens.
et ex electione usque in transmigrationis diem
durans. atque a transmigrationis die usque in
christum defunctus decursus. aduentus domini ostendit
generationem ut & numero satisfaciens et tem-
pori. Et se quod esset ostenderet & dominum in se opus
monstrans etiam in his quorum genus posuit christi

operantis a principio testimonium non negaret.
Quarum ergo omnium rerum tempus ordo numerus
dispositio uel ratio quod fidei necessarium est Dominus
Xp̄s est qui factus est ex muliere. factus sub lege
natus ex uirgine. passus in carne. omnia in cruce
fixit. ut triumphans eam in semetipso. resur-
gens in corpore. & patris nomen in patribus filio
& filii nomen patri restituens. in filius sine prin-
cipio sine fine ostendens unum se cum patre esse.
quia unus est. In quo euangelio utile est deside-
rantibus dominum. sic prima sic media uel perfecta
cognoscere ut & uocationem apostoli & opus eu-
angelii & dilectionem dei in carne nascentis
per uniuersa legentes intellegant. at qui in uico
in quo apprehensi sunt & apprehendere expetunt
recognoscant. Nobis enim hoc in studio argu-
menti fuit & fidei facere retrahere. & operan-
tis dei intellegentiam diligentem esse dispositionem
querentibus non tacere.

21
Natiuitas xpi. Magi cum muneribus ueniunt. Erioseph
ab anglo puiſu monitus. Cum puero & matre ei in
egyptum fugit. Infantes interficiuntur.

Regreſſio ihu ex egypto in nazareth. De baptismo
iohannis in iordane. De xpi baptismo.

Ihe post ieiunium xl dierum & xl noctium temptatur
diabolo. Petrum & Andream iacobum & iohannem
piscatores uocauit. Erit reuens galileam uarios
languores hominum curat.

Beatitude & cetera mandata. hoc est de homicidio
de oblatione. De adulterio. De oculo & manu
eruenda. Uxorē nisi ob adulterium non dimitten-
da. De iuramentis. De oculo & dente. Inimicos di-
ligendos. De elemosinis.

Oratio ieiunium. De thesauro in celum. Lucerna cor-
poris est oculus. Et non posse duobus dominis serui-
re. Cogitandum de terra & de uento uolantibus
& lilis agri & sollicitudine dierum.

Non est iudicandum. De festuca & trabe in oculo.
De margaritis ante porcos petendum querendum.

dū & pulsandū. Depseudo, pphetis. Quia nō omīs
q̄ dicit mibi dñe dñe uirab in regnū celox. Dedo
mo edificata sup petra tarenā

Descendens de monte lepsiū mundat Puerū centu
rionis paralticū curat. Socrū petri a febrī li
berat. De plurimis curis. Et scribi uolentis sese
q̄ dicit n̄ habere filiū hominis ubi caput recli
net. Atq; ut alios relicto patris corpore sequa
tur precepta.

In nauī cū dormientē excitant discipuli intēpesta
tem sedant. Et intra gerasenox demonia cicit.

Ubi paralticus lectū ferret. Mat̄ ēuocat ac phari
seis murmurantib. De uiuio publicanox. Dicit
n̄ ē opus sanis med. Discipulis iohannis introgan
tib quare n̄ ieiunarent discipuli ei. Parabolā pan
ni & scissurę & utriū & uini ponit. filiū princi
pis mortuū dū uadit suscitare. Mulierē apflu
uio liberat. Cecis oculi aperiunt. Surdū & mu
tū demoniū cicit. Et in principe demonio
rum id facere dicitur.

23
Duodecim aptos p'mittit cū omī doctrina ac dicit.
qd n̄ uenit pacē mittere in terra sed gladium.

Iohannes decarcere. ad thm. & ihc de iohanne
ad turbas loquit' atq; ininterp. et cunctas que
poenitentia n̄ egerunt. Confessio ihu ad patrē
& uigū dñi leue ē.

Discipuli spicas uellunt. manū aridā sanat. Ho-
minē ad demonio cerū & mutū curat. Et in prin-
cipe demoniorū to facere opinantes destruit.
Phariseis signū petentib' iohē & nuncutarū
signū tradidit. Matrē & fr̄s spernit.

Sedens in nauicula ihc. Turbis parabolas expo-
nit. hoc ē de seminantis sem̄ centesimū sexage-
simū & tricesimum.

De uania in tritico. De grano sinapis. De fermē-
to abscondito in farina. Et resolut discipul
parabolā ruaniorū. Parabolas de thesauro in
agro. De bona margarita. De rete misso in
mari. Prophetā in patria sua sine honore ē.
De iohannis capite in disco. De v. panib' & duob'

piscib' in quinq. milia uiros. Ihesu sup' mare am-
bulans. Et petru' mergente' alleuat. Et in terra
genesar' multos languores curat.

Demonib' lauandis & debis que de ore exeunt
quia conuulsi sunt n' que intrauit in homine'
filiu' mulieris syrophenuisse ad demonio curat.
Et secus mare galilee claudos cetos & mutos sanat.

Deu' panib' & paucis piscib'. iiii. milia hominu'
designo ioh' pph'e. Defermitas phariseoru'
De episcopatu petri que increpat ac die cru-
ce sua debere tollere unu' queq. qui uelit
dm sequi. Et die n' uisuros quosda' morte' donec
uideant filiu' hominis in regno suo uenire.

In monte cu' moysen & helia' apparet. Et tuor
de celo ad eu'. Vnde descendenti helia' ia' ue-
nisse. & n' ee' susceptu' manifestat. Pueru' lu-
naticu' saluat. Et de fide grani' sinapis docet.

Et statere in ore piscis.

Chumilitate sue pueru' & de manu & pede &
oculo erucendo. & nec minimu' scandalizandu'

Quos angelos facie patris in celis semper uideret
tunc. Cor recto fratrum quod indulgeri debet. ad al-
terum usque septuagies septies.

Qui seruum suum propter denarios suffocet. Quod non
debet dimitti. Et de eunuchis infantes non esse ar-
cendos ab benedictione. Diuites difficile introire
in celum. Et centuplum recepturum qui omnibus suis
renuntiauerit.

De primis nouissimos fieri. Parabola operarii-
um in uinea eductorum. De filio herodis. Et de primis
accubitis cenę. De duobus ceteris secus uiam sedentibus.
Ocasina & pullo ei & ubi numularios cecidit de te-
plo. Clamantibus pueris osanna. De ficu que ar-
ida facta est. Interrogatus in qua potestate faceret
ipse interrogat de iohannis baptismo. Et sub-
iungens parabolam hominis qui filios suos in ui-
neam mittit. Et quod publicani & meretrices in
regno dei non sint. Multos sacerdotum & scribarum
sunt precessuri dicent.

Parabolam de uinitoribus qui uisificant ad semis

fos. Parabolā ubi uinitati cōpōnunt uenire ad nuptias.

De inscriptione & imagine cesaris. De muliere que vi-
fr̄s habuit. De p̄t̄is a phariseis. interrogat eos de p̄o
cui filius ēēt. Et discipulos ut que pharisei dicunt
fiant sed qui faciunt n̄ fiunt.

In crepat scribas & phariseos de p̄selito. De iuramēto
Dee. unelo & culice. Et calice lauando. Et monumē-
tis dealbaris. & monumētis p̄phetarū & alius multis.

Hierusalem hierusalem. De structura tēpli. & signis no-
uissimorū dierū. Et dieb̄ breuissimis. De pseudo-
xp̄is. Pseudo p̄phetis. De aduentu saluatoris. De oc-
casu elementorum. De uirginib̄. De talentis
De uib̄ ad ext̄is fleat̄is a sinistris & de operib̄ eue.

De uideor̄ cōsilio. De cōprehensione ihu. De muliere
que unguento p̄fudit ihm. Iudas p̄mū pet̄it.
ut tradat ihm. Cenans deinde traditione ad
discipulos loquit̄. Oblatio eius.

Petro dicit qđ ter ante galli cantu abnegaturū
eū ēēt. Oraciones ihu ad patrē. Iudas ihm oscu-
lo tradidit. Et petrus auriculā abscidit. Ite fal-

sus testib' condemnatur & traditur. Petrus tertio
abnegat & lacrimabatur.

Ih̄c pilato traditur. Et indas laqueo se suspendit
De agro figuli iudiciū pilati. Et de barabba latrone.

Passio ih̄v & sepultura. Et resurrectio ei'. Itēq' man
data & doctrina eius. De baptismo. Λ Μ Ε Η.

INITIUM SCI
EY ANGLII
SECUNDUM
MATHEUM
LIBER
GENE
RATIONIS IHSU XPI

FILII DAVID. FILII ABRA
ham. Abraham genuit isaac. isaac autem ge
nuit iacob. Iacob autem genuit iuda & fra
tres eius. iudas autem genuit phares & zaram
oethamar. Phares autem genuit esrom. es
rom autem genuit aram. Aram autem genuit
aminadab. aminadab autem genuit naason. Na
ason autem genuit salmon. salmon autem ge
nuit booh deraab. Booh autem genuit oberth
eruth. oberth autem genuit iesse. Iesse autem
genuit dauid regem. dauid autem rex genu
it salomonem circa que fuit uriac. Salomon
autem genuit roboam. roboam autem genuit
abia. Abia autem genuit asa. asa autem genu
it iosaphat. Iosaphat autem genuit ioram. io
ram autem genuit oziam. Othias autem genu
it ioatham. ioatham autem genuit achah.
Achah autem genuit ezechia. ezechias autem
genuit manassen. Manasses autem genuit
amon. amon autem genuit iosiam. Iosias autem

genuit icchoniam & fr̃s eius in transmigratione
babylonis. Et post transmigrationem babylonis.
icchonias genuit salothiel. Salothiel aut̃ genuit horo
babel. horobabel aut̃ genuit abiud. Abiud autem
genuit eliachum. eliachum aut̃ genuit azor. Azor
aut̃ genuit sadoch. sadoch aut̃ genuit achum. Achum
aut̃ genuit eliud. eliud aut̃ genuit eleazar. Elea
zar aut̃ genuit mathan. mathan aut̃ genuit iacob.
Iacob aut̃ genuit ioseph virū marie. de qua na
tus est ih̃c qui vocatur xp̃c. Om̃s ergo genera
tiones ab abraham usq; ad dauid. generationes
quatuordecim. Et dauid usq; ad transmigra
tionem babylonis generationes xiiii. Et transmigra
tione babylonis usq; ad xp̃m generationes xiiii.
Xpi aut̃ generatio sic erat.

Cum eēt desponsata mater ih̃u maria ioseph ante quā
conuenirent inuenta est in utero habens desp̃u sc̃o.

Ioseph autem uir eius cum eēt iustus. & nollet eā
traducere. uoluit occulte dimittere eā. Hanc aut̃
eo cogitante. ecce angelus dñi in somnis apparuit

ei dicens. Ioseph fili dauid noli timere accipere
mariam coniugem tuam. Quod enim in ea natum est
despui scio est. Pariet autem filium & uocabis nomen
eius ihm. Ipse enim saluum faciet populum suum
a peccatis eorum. Hoc autem totum factum est. ut ad
impleretur quod dictum est domino per prophetam dicentem. Ecce
uirgo in utero habebit. & pariet filium. & uocabunt
nomen eius emmanuel. quod est interpretatum nobiscum deus.
Exsurgens autem ioseph a somno fecit sic ei preceptum an
gelus domini. Et accepit coniugem suam & non cognoscebat
eam donec peperit filium suum primogenitum. & uoca
uit nomen eius ihm. Cum ergo natus esset ihesus in beth
leem iudee. in diebus herodis regis ecce magi ab ori
entibus uenerunt hierosolimam dicentes. Ubi est qui natus
est rex iudeorum? Vidimus enim stellam eius in oriente. & ueni
mus adorare eum. Audiens autem herodes rex turbatus
est & omnis hierosolima cum illo. Et congregans omnes
principes sacerdotum & scribas populi sciscitabat ab
eis ubi christus nasceretur.

ā
d lxxiii.

At illi dixerunt ei. In bethleem iudee. Sic enim scrip

tū ē ppheta Et in bethleem terra iuda nequaquam
minima es in principibus iuda. ecce enī erit dur qui
regat populū meū israhel.

vi. **T**unc herodes clam uocatis magis diligenter didicit
ab eis tēpus stellę quę apparuit eis. & mittens illos
in bethleem dixit. Ite & interrogate diligenti de puero
& cū in ueneritis renuntiate mihi. ut & ego ueniens
ad orē eū. Qui cū audissent regē abierunt. Et ec
ce stella quā uiderant in oriente ante cedebat eis
usq; dū ueniens staret supra ubi erat puer. Uiden
tes autē stellā gausi s̄ gaudio magno ualde. Et in
trañtes domū in uenerunt puerū cū maria matre
eius. & procidentēs adorauerunt eū. Et aptis the
sauris suis obtulerūt ei munera. Aurū thus et
myrrā. Et responso accepto in somnis. ne redirent
ad herodē. Palū uia reuēsi s̄ in regionē suā. Qui
cū recessissent. ecce angelus dñi apparuit in som
nis ioseph dicens. Surge & accipe puerū & matrē
eius. & fuge in egyptū. & esto ibi usq; dū dicam
tibi. Futurū ē enī ut herodes querat puerum.

ad p[er]dendū eū. Qui ē surgens. accepit puerū & ma-
trē ei nocte & secessit in egyptū. & erat ibi usq[ue] ad
obitū herodis. Ut adimpleretur qđ dictū est
ad nō p[ro]phetā dicentē. Ex egypto vocavi filium
meū. Tunc herodes uidens quō inlusus ēt ama-
gis iratus ē ualde. & mittens occidit omēs pueros
qui erant in bethleem & in omib[us] finib[us] ei ab iheru-
s[al]em & infra secundū tēpus qđ exquisierat amagis.
Tunc ad impletū ē qđ dictū ē p[ro]phetā dicentē.
Vox irama audita ē ploratus & ulula-
tus multus. rachel plorans filios suos & noluit
consolari quia non sunt.

DEFUNCTO AUTē BE

rode. ecce angelus dñi apparuit in somnis ioseph
in egypto dicens. Surge & accipe puerū & ma-
trē ei. & uade in terrā isrl. Defuncti s[un]t enī qui
quererant animā pueri. Qui surgens. accepit
puerū & matrē ei. & uenit in terrā isrl. Audi-
ens autē qđ archelaus regnaret in iudea p[er] herode
patre suo. timuit illo ire. Et ammonitus in so-

nis secessit in paries galilee. Et tueniens habitavit
in civitate que vocatur nazareth. Ut adimpleretur
qd dictum est per prophetas. quomodo nazareus vocabitur.

In diebus illis venit iohannes baptista predicans in de-
serto iudee & dicens. Penitentiam agite ad propinquabi-
endum regnum celorum.

Hic est enim qui dictus est per sanctam prophetiam dicens. Uarda
manus in deserto. paravit viam domini rectas facit semi-
tas eius.

Ipse autem iohannes habebat vestimentum depilis camelorum &
zonam pelliciam circa lumbos eius. Esca autem eius erat locustae
& mel silvestre. Tunc credebatur ad eum hierosolyma et
omnis iudea & omnis regio circa iordanem & baptiza-
bantur in iordane ab eo confutantes peccata sua.

Videns autem multos phariseorum & sadduceorum venientes ad
baptismum suum. Dixit eis. Progenies viperarum. quis
demonstrabit vobis fugere a ventura ira? Facite er-
go fructum dignum poenitentiae. & ne velitis dicere
intra vos patrem habemus abraham. Dico enim vobis
quomodo potest deus de lapidibus istis suscitare filios abra-

he. Iā enī securis ad radices arborū posita ē. Omīser-
go arbor quē nō facit fructū bonū. excidit̃ & in ignem
mittit̃.

xi
xii
x
xv

Ego quidē uos baptizo in aqua in poenitentia. qui autē
post me uenurus ē. fortior me ē. Cuius ego nō sū dig-
nus. calciamēta portare: ipse uos baptizat in spū scō & igni.

xv
xvi

Cuius uentilabrū in manu sua. & p̃mondab̃ arē suā.
Et cōgregab̃ triticū suū in horrē. paleas autē cōburet
igni inextinguibili.

Tunc uenit ihc a galilea in iordanē ad iohannē ut bap-
tizaret̃ ab eo. Iohannes autē p̃hibebat eū dīc̃. Ego
debeo baptizari. & tu uenis ad me? Respondens autē
ihc dīc̃ ei. Sine modo. Sic enī deet nos implere
omnē iusticiā. Tunc dimisit eū.

Baptizatus autē ihc. cēstī ascendit de aqua. Et ecce ap-
ti s̃ ei celi. & uīd̃ sp̃m descendentē sic colūbā. & ue-
nientē sup se. Et ecce uox de celis dīc̃. Hic ē filius
m̃s dilectus in quo mihi bene cōplacui.

TUNC DUCTUS EST IN DE-
sertū aspū ut temptaretur a diabolo.

Et cū ieiunasse xl dieb' & xl noctib' postea esurire.
Et accedens temptator: dixit ei. Si filius dī es dic ut la-
pides isti panes fiant. Qui respondens dixit. Scriptū
ē nō in solo pane uiuet homo. sed in omī ūbo qđ pce-
dit de ore dī. Tunc ad sup̄ se cū diabolus in scām ei
uitat. & statuit eū sup̄ pinnaculū tēpli & dixit ei.
Si filius dī es mitte te deorsū. Scriptū ē enī. Quia
angelis suis mandauit de te. & in manib' tollent te. ne
forte offendas ad lapidē pedē tuū. At illi ihc
rursū. Scriptū ē nō tēptab' dñm dñm tuū. Iterū assūp-
sit eū diabolus in montē excelsū ualde. & ostendit ei
omīa regna mundi. & glām eorū & dixit illi. Hec omīa
tibi dabo si cadens adoraueris me. Tunc dixit ei ihc.
Uade satanas. Scriptū ē enī. Dñm dñm tuū adorab'.
his & illi soli seruias.

Tunc reliquit eū diabolus. & ecce angeli accesserunt
& ministrabant ei.

Cū autē audisset ihc qđ iohannes traditus esset. se-
cessit in galileam.

Et relicta ciuitate nazareth uenit & habitauit in

capharnaū martimā in finibz tabulon & neptali ut
adimpleretur qđ dictū ē p esaiā pphetā. Terra
tabulon & terra neptali uia maris trans iorda
nen galilee gentiū. Populus qui sedebat in tene
bris uidit lucē magnā. & sedentibz in regione ūbre
mortis lux orta est eis.

Exinde coepit ihc p̄dicare & dicere. poenitentia
agite ad p̄pinquabz enī regnū celoz. Ambulans ihc
iuxta mare galilee. uidit duos fr̄s symonē q̄uocat
petrus & andrē fratrē ei mortentes rete in mare.
Erant enī piscatores.

Et ait illis. Venite post me. & faciam uos fieri pis
catores hominū. At illi cōtinuo relictis retibus
secuti s̄ eum.

Excedens inde. uidit alios duos fr̄s iacobū & ioh̄nē
& ioh̄nē fratrē ei in nauī cū ioh̄nē p̄tre eoz. re
ficiētes retia sua & uocauit eos. Illi autē statim re
lictis retibz & patre secuti s̄ eū.

Itcircuibat ihc totā galileā docens in synagogis
eoz. & p̄dicans euangeliū regni. & sanans omne

languorē & omnē infirmitatē in populo. Et ab
 it opinio eius vitata syru. & obtulerunt ei omnes ma
 le habentes uarias languoribz & tormētis cōphensos
 & qui demonia habebant & lunaticos & parali
 cos & curauit eos. Et secutus ē eū t̄be multę de
 galilea & decapoli & hierosolimus & de iudea & de
 transiordanen.

U I D E N S A V T E T U R

bas ihc ascendit in montē. Et cū sedisset accesserunt
 ad eū discipuli ei & aperiens os suū docebat eos
 dicens. Beati pauperes spū quō ipsi erunt regnū celoz.
 Beati mites quō ipsi possidebunt terrā. Beati qui
 lugent. quō ipsi cōsolabuntur. Beati qui esuriunt
 & sitiunt ppter iusticiā quō ipsi saturabuntur. Bea
 ti misericordes quō ipsi miām cōsequentur. Beati
 mundo corde quō ipsi dñm uidebunt. Beati paci
 fici. quō filii dī uocabuntur. Beati q̄ psecutionem
 patiuntur ppter iusticiā. quō ipsi erunt regnū celoz.

Beati estis cū maledixerint uobz homines. & psecu
 ti uos fuerint & dixerint omne malū adūsū uos

mentientes ppter me. Gaudete & exultate quō
merces ur̃a copiosa ē in celis. Sic enī psecuti s̃ pphē
tas. qui fuerunt ante uos.

Vos estis sal terre. Qd si sal euanuerit in quo saliet?
Ad nihilū ualet ulira. nisi ut mittat foras & concu
ratur ab hominibus.

Vos estis lux mundi. Non potēt ciuitas abscondi sup̃ mon
tē posita. neq; accendunt lucernā & ponunt eā sub
modio sed sup̃ candelabrū ut luceat omib; qui in domo
sunt. Sic luceat lux ur̃a corā hominib; ut uideant
opera ur̃a bona & glorificent patrē ur̃m qui in celis ē.
Nolite putare quō ueni soluere legem aut pphetas. Non
ueni soluere sed adimplere.

Amen quippe dico uob; donec transeat caelū & terra
iota unū aut unus apex n̄ p̃teribit a lege donec om̃a fiant.

Qui ergo soluerit unū demandans istis minimis & do
cuerit sic homines. minimus uocabit̃ in regno celorū.
Qui aut̃ fecerit & docuerit hic magnus uocabit̃ in
regno celorū. Dico enī uob; quia nisi abundauerit
iusticia ur̃a plusquā scribarū & pharisē. n̄ intrabi

411
tis in regnū celoz. Audistis quia dictū ē antiquis.
nō occides. Qui autē occiderit. reus erit iudicio. Ego autē
dico uob. Quia omīs q̄ iraserit fr̄i suo. reus erit iudicio.
Qui autē dixerit fr̄i suo racha. reus erit cēilio. Qui autē
dixerit faxue. reus erit gehennę ignis. Si ergo offeris
munus tuū ad altare. & ibi recordatus fueris. quia fr̄i
tuus habet aliqd adūsū te relinque ibi munus tuū an
te altare. & uade prius reconciliari fr̄i tuo & tū uenies
offerre munus tuum.

Esto cōsentiens adūsario tuo cito dū es inuia cū eo. Nefor
te tradat te adūsarius iudici. & iudex tradat te minis
tro. & in carcerē mittaris. Am̄ dico tibi nō eris inde do
nec reddas nouissimum quadrantem.

Audistis quia dictū ē antiquis nō moechaberis. Ego autē di
co uob. Quō omīs q̄ uiderit mulierē ad cōcupiscendā
eā. iā meatus ē eā in corde suo. Qd si oculus tuus dex
ter scandalizat te erue eū & pice abste. Expedi
tū tibi ut perdat unū m̄broz tuoz quā totū corpus
tuū mittat in gehennā ignis. Et si dextera manus tua
scandalizat te abscide eā & pice abste. Expedi tū

ut peccet unū mēbrū tuorū quā totū corpus tuū erit
in gehennā. Dicitū ē autē. q̄cūq; dimiserit uxorē suā
excepta fornicationis causa. fac̄ eā moechari. Et q̄ di
missā duxerit adulterat. Iterū audistis quia dictū
ē antiquis. n̄ iurab. Reddes autē dñō iuramēta tua. Ego
autē dico uob. n̄ iurare omnino. neq; p̄ celū. quia thronus
dī ē. Neq; p̄ terrā q̄a scabellū ē pedū ei. Neq; p̄ hier
osolimā q̄a ciuitas ē magni regis. Neq; p̄ caput tuū
iuraueris q̄a n̄ potes unū capillū albū facere aut ni
grū. Sic autē sermo ur̄ ē ē n̄ n̄. Q̄d his abundanti
ē amalo ē. Audistis q̄a dictū ē. oculū p̄ oculo. dentē
p̄ dente. Ego autē dico uob. n̄ resistere malo.

Sed si quis te percusserit in dexterā maxillā tuā p̄be illi
& alterā. Et si q̄ uult tecū iudicio cōtendere. & tunica
tuā tollere. dimitte ei & palliū.

Et q̄cūq; angariauerit te mille passus. uade cū illo
alia duo. Qui petit arē da ei. & uolenti mutuari arē
n̄ auertaris.

Audistis q̄a dictū ē. Diliges primū tuū. & odies inimi
cū tuū. Ego autē dico uob. diligite inimicos ur̄os be

43

ne facite his q̄oder̃ uos. Et orate p̄sequentib̄ & ea
lūnamib̄ uos. ut sitis filii patris ur̄i q̄ in celis ē. Qui solē
suū oriri fac̄ sup̄ bonos & malos. & pluit sup̄ iustos & iustos.

Si enī diligitis eos q̄ uos diligunt. quā mercedē habebis
tis. Nonne & publicani hoc faciunt. Et si salutauit
tis fr̄s ur̄os tantū q̄d amplius facitis. Nonne et ibi
ei hoc faciunt. Estote ergo uos p̄fecti. sic & pater
ur̄i celestis p̄fectus est.

Attendite ne iusticiā ur̄am faciatis corā hominib̄ ut
uideamini ab eis. Alioquin mercedē n̄ habebitis apud
patrē ur̄m. q̄ in celis est. Cū ergo facis elemosinā
noli tuba canere ante te sic h̄ypocritę faciunt.
in synagogis & in uicis ut honorificent̄ ab hominib̄.
Amen dico uob̄. receper̄ mercedē suā. Te autē faci
ente elemosinā nesciat sinistra tua q̄d faciat dex
tera tua ut sit elemosina tua in absconso. Et pater
tuus qui uidet in absconso reddet tibi.

ET CŪ ORATIS NON

eritis sic h̄ypocritę q̄ uolunt in synagogis & in an
gulis platrarū stantes orare ut uideant̄ ab homi

nib. Amen dico uobis receperunt mercedem suam. Tu autem cum
oraueris intra cubiculum tuum & clauso ostio ora pa-
trem tuum in abscondito & pater tuus qui uidet in abscondito reddet tibi.
rantes autem nolite multum loqui sicut ethnici. Putant enim
quod in multiloquio suo exaudiantur. Nolite ergo assi-
mulari eos. Scit enim pater uester quid opus sit uobis ante
quam petatis eum. Sic ergo uos orabitis.

Pater noster qui es in caelis sanctificetur nomen tuum. Adueniat reg-
num tuum. Fiat uoluntas tua sicut in caelo & in terra. Pa-
ter noster cottidianum da nobis hodie & dimitte nobis de-
bita nostra. Sicut & nos dimittimus debitoribus nostris. Ene-
nos in uelut in temptationem. Sed libera nos a malo. Amen.
Sicut enim dimiseritis hominibus peccata eorum dimittet & uobis
pater uester celestis delicta uestra. Si autem non dimiseritis ho-
minibus nec pater uester dimittet peccata uestra.

Cum autem ieiunatis nolite fieri sicut hypocritae tristes. Est-
imulant enim facies suas ut appareant hominibus ieiunan-
tes. Amen dico uobis quia receperunt mercedem suam. Tu autem
cum ieiunas unge caput tuum & faciem tuam laua ne
uidearis hominibus ieiunans sed patri tuo qui est in abs-

seonso. Et pater tuus qui uidet in absconso reucllet
tibi. Nolite thesaurizare uobis thesauros in terra
ubi erugo & tinea demolitur. ubi fures effodiunt & furantur.

Thesaurizate autem uobis thesauros in celo. ubi neque erugo
neque tinea demolitur. & ubi fures non effodiunt nec fu-
rantur. Ubi est enim thesaurus tuus. ibi est & cor tuum.

Lucerna corporis tui est oculus tuus. Si fuerit oculus
tuus simplex. totum corpus tuum lucidum erit. Si autem ne-
qua fuerit. totum corpus tuum tenebrosum erit. Sic ergo
lumini quod uult esse tenebre sunt. Ipse tenebre quante erit.

Nemo potest duobus dominis seruire. aut enim unum odio
habere. & alterum diligere. Aut unum sustinere. & alte-
rum continere. Non potestis deo seruire & mammoni.

Ideo dico uobis. ne solliciti sitis anime uergetis quod mandu-
cetis. neque corpori uro quod induamini. Nonne ani-
ma plus est quam esca. & corpus plus quam uestimentum.
Respicite uoluntaria celi. quoniam non seruantur neque metuntur.
neque egregant in horrea. & pater uoster celestis pascet
illa. Nonne uos magis prestantis estis illis. Quis autem
uerum cogitans potest adicere de statura sua cubitum

unū. Et deuestimō qđ solliciti estis. Considera
te lilia agri quomodo crescunt. n̄ laborant neque
necunt. Dico aut̄ uob. quō nec salomon in omī glā
sua cooptus ē sic unū existis. Sicut fœnū agri qđ
hodie ē. & cras in clibanū mittit̄ d̄s sic uestit quan
to magis uos minime fidei. Nolite ergo solliciti
ēē dicentes. qđ manducabimus. aut qđ bibemus.
aut quo operiem̄. Hec enī om̄a gentes inquirunt.
Scit enī p̄t̄ ur̄. quia his om̄ib̄ indigetis. Queri
te ergo primum regnū d̄i & iusticiā ei. & hęc om̄a
adiicient̄ uob. Nolite ergo solliciti ēē in grasti
nū. crastinus enī dies sollicitus erit sibi ipsi.
Suffic̄ diei malicia sua.

NOLITE IUDICARE

ut n̄ iudicemini. In quo enī iudicio iudicaueri
tis iudicabimini. Et in qua m̄sura m̄si fueritis.
remetietur uobis.

Quid aut̄ uides festucā in oculo fr̄is tui. & trabē in
oculo tuo n̄ uides. Aut quomodo dicis fr̄i tuo
sine cicā festucā de oculo tuo. & ecce trabis est.

in oculo tuo. Hypocrita: eice primū trabē de oculo
tuo. & tunc uideb eicere festinā de oculo fr̄is tui.

Nolite sc̄m dare canib. neq; mittitis margaritas ur̄as
aut porcos. ne forte cūcileant eas pedib. suis & con
uersi disrumpant uos.

Petite & dabit̄ uob. querite & inuenietis. pulsate &
aperiet̄ uob. Om̄s enī q̄ petit accipit. & q̄ querit
inuenit. & pulsanti aperiet̄. Aut quis ē ex uobis
homo quē si petierit filius suus panē nūqd lapi
dē porriget ei. Aut si piscē petierit. nūqd serpen
tē porriget ei. Si ergo uos cū sc̄is mali. nostis bona
dare filis ur̄is. Quanto magis p̄r̄ ur̄ de celo
dabit bona petentib. se.

Om̄a ergo querūq; uultis ut faciant uob homines et
uos facite eis. Hæc ē enī lex & p̄phet̄.

Intrate ergo p̄ angustā portā. quia lata porta & spa
ciosa uia quē duc̄ ad p̄dicationē. & multi s̄ qui intrant
p̄ eā. Quā angusta porta & arcta uia quē duc̄ ad uitā.
& pauci s̄ qui inueniunt eam.

At tendite a falsis p̄phetis q̄ ueniunt ad uos inuesti

mētis ouū. intrinsecus autē sicut lupi rapaces. A fructib;
eorū cognoscetis eos.

Nūquid colligunt de spinis uinas aut de tribulis ficus.

Sic omnis arbor: fructus bonos facit. Mala autē arbor:
fructus malos facit. Non potest arbor bona fructus
malos facere: neque arbor mala fructus bonos facere.
Omnis arbor que non facit fructum bonum: excidet & in ignem
mittetur. Igitur ex fructib; eorū cognoscetis eos.

Non omnis qui dicit mihi dñe dñe: intrabit in regnum celorum.
Sed qui facit uoluntatem patris mei qui uiculus est ipse intra-
bit in regnum celorum.

Multi dicunt mihi uilla die. Dñe. Dñe. nonne in no-
mine tuo prophetauimus & in nomine tuo demonia eie-
cimus: & in tuo nomine uirtutes multas fecimus. Et tu es
testor illis. quia nunquam noui uos. Discedite a me omnes
qui operamini iniquitatem.

Omnis ergo qui audit uerba mea hæc & facit ea: adsimilabitur
uiro sapienti qui edificauit domum suam super petram. Et des-
cendit pluuia: & uenerunt flumina: & flauerunt uenti & in-
ruerunt in domum illam & non cecidit. Firmata enim erat super

49

petrā. Et omīs q̄ aud̄ ūba mea hęc. & n̄ faciunt ea. similis
erit uiro stulto. q̄ edificauit domū suā sup̄ harenā.
Et descendent pluuia. & uenerunt flumina. & flauerunt uenti
& irruerunt in domū illā. & cecidit. & fuit ruina ei magna.

ET FACTUM EST CUM CON

sumasset ihc ūba hęc. & mirabantur ihc sup̄ doctrinā ei.
Erat enī docens eos sic potestatem habens. &
nō sic scribę eorū & pharisei.

Cū autē descendisset ihc de monte. secutus ē eū ihc multę.
Et ecce leprosus ueniens. adorabat eū dicens. Dñe
suis potes me mundare. Et extendens manū teti-
git eū dicens. Uolo mundare. Et festimē mundata ē
lepra ei. Et ait illi ihc. Vide nemini dixeris. sed
uade ostende te sacerdoti. & offer munus qđ p̄ce-
pit moyses in testimonium illis.

Cū autē introisset capharnaū. accessit ad eū centu-
rio rogans eū & dicens. Dñe. puer m̄s iacet in do-
mo paralyticus. & male torquetur. Et ait illi ihc
Ego ueniā. & curabo eū. Et respondens centurio
ait. Dñe. nō sū dignus ut intres sub tectū meū. sed

tantū die ūbo & sanabit puer mī. Nā & ego homo sū
sub potestate habens sub me milites. & dico huic ua
de & uadit. & alio ueni & uenit. & seruo meo fac hoc
& facit. Audiens autē ihs miratus ē & sequentib; se dix.
Am dico uob; n̄ inueni tantā fidē in isrl̄

Dico autē uob; qđ multi ab oriente & occidentē ueni
ent & recubent cū abrahā & isaac & iacob in regno
celoꝝ. Filii autē regni eiocent ut tenebras exteriores
ibi erit fletus & stridor dentium.

Et dix ihs centurioni. uade & sic credidisti fili tibi.
Et sanatus ē puer in illa hora.

Et cū uenisset ihs in domū petri uidit soerū eī febr
citantē & iacentē. Et tetigit manū eī & dimisit eā fe
bris. Et surrex & ministrabat eis. Uespere autē facto
obtruler ei multos demonia habentes. Et ciebat spi
ritus ūbo. & om̄s male habentes curauit. Ut adiple
ret qđ dictū ē p̄ esaiā p̄phetā dicentē. Ipse infirmi
tates nr̄as accepit. & cyrotationes portauit. Uidens
autē ihs t̄bas multas circūse uisit ut transiret.

Et accedens unus scriba ait illi. Magister sequar.

27
te quocūq; ieris. Et dicit ei ihc Uulpes foucas habet
& uolucres celi nidos. filius autē hominis nō habet ubi
caput suū reclinet. Alius autē de discipulis ei⁹ ait illi.
Dñe. pmitte me primum ire. & sepelire patrē meū.
Ihc autē ait illi. Sequere me. & dimitte mortuos se
pelire mortuos suos.

ET ASCENDENTE EO
in nauiculā. secuti sūt discipuli ei⁹. Et ecce motus
magnus factus ē in mari. ita ut nauicula operiret
fluctib⁹. Erat autē illis uentus contrarius. Ipse uero dor
mibat. Et accesserūt & suscitauerūt eū dicentes. Dñe
salua nos pimus. Et dicit eis. Quid timidi estis modi
cē fidei? Tunc surgens. imperauit uentis & mari. &
facta ē tranquillitas magna. Porro homines mi
rati sūt dicentes. Qualis ē hic? Quia uenti & mare
oboediunt ei. Et cū uenisset trans fretū in regio
nē gerasenā. occurrerūt ei duo demonia habentes.
demonumque excentes seui nimis. ita ut nemo pos
set transire per uiam illā. Et ecce clamauerūt dicen
tes. Quid nob⁹ & tibi ihu fili dī? Venisti huc ante

tempus perdere nos. Erat autem non longe ab illis grex porcorum multorum pascens. Demones autem rogabant eum dicentes. Si scis nos mitte nos in grege porcorum. Erant illis. Ite. At illi exeuntes abierunt in porcos. Et ecce impetu abiit totus grex precipitans in mare. & mortui sunt in aquis. Pastores autem fugerunt. Et uenientes in ciuitatem. nuntiauerunt omnia. & de his quae demonia habuerant. Et ecce tota ciuitas erat obuiam ihesu. Et cum eo rogabant ut transiret a finibus eorum.

ET ASCENDENS IN

nauiculam transiit & uenit in ciuitatem suam. Et ecce offeriebant ei paraliticum iacentem in lecto. Et cum uidisset ihesus fidem illorum dixit paralitico. Confide fili remittuntur tibi peccata tua. Et ecce quidam de scribis dixerunt intra se. Hic blasphematur. Et cum uidisset ihesus cogitationes eorum dixit. Ut quid cogitatis mala in cordibus uestris? Quid est facilius dicere dimittuntur tibi peccata tua aut dicere surge & ambula? Visceratis autem. quomodo filius hominis habet potestatem intra. dimittendi peccata. Tunc ait paralitico. Surge tolle

93
tuū. & uade in domū tuā. Et surrex̄ & abiit in do-
mū suā. Uidentes autē iherosolimitani & glorificauer̄
dñm qui dedit potestatem talem hominibus.
Et cū transiret inde ih̄c. uidit hominē ut beloneo
sedentē mathēū nomine: & ait illi. Sequere me. Et
surgens. secutus ē eum.

Et factū ē discubente eo in domo. ecce multi publica-
ni & peccatores uenientes discubebant cū ih̄u & dis-
cipulis ei. Et uidentes pharisei dicebant discipu-
lis ei. Quare cū publicanis & peccatoribus man-
ducat magister uester?

At ih̄c audiens ait. Non ē op̄ ualentib; medicus. sed ma-
le habentib;. Euntes autē discite qd ē m̄m uolo &
nō sacrificiū. Non enī ueni uocare iustos. sed pecca-
tores. Tunc accesser̄ ad eū discipuli iohannis dicen-
tes. Quare nos & pharisei ieiunamus frequenter:
discipuli autē tui nō ieiunant? Et ait illis ih̄c. Nūq̄d
possunt filii sponsi lugere quā diu cū illis ē spon-
sus? Venient autē dies cū auferret̄ ab eis sponsus. &
tū ieiunabunt. Nemo autē in mittit cōmissurā pan-

na rudis in uestimēto uetus. Tolle enim plenitudinē
ei auestimēto. & peior scissura fit. Neque mittunt unū
nouū in utres ueteres. alioquin rūpant^r utres & ui
nū effundet^r. & utres pereunt. Sed unū nouū in
utres novos mittunt & ambo conseruant^r.

Hec illo loquente ad eos. ecce princeps unus accessit
& adorauit eū dicens Filia mea mī defuncta ē sed ue
ni impone manū sup eā & uiuet. Et surgens ih̄s se
quebat^r eū & discipuli ei. Et ecce mulier que san
guinis fluxū patiebat^r. xii annis accessit retro. &
tetigit fibrā uestimēti ei. Dicebat enim intra se.
Si tetigero tantū uestimēto ei salua ero. At ih̄s
cūsus uidens eā dixit. Confide filia. fides tua te
saluā fecit. Et salua facta ē mulier ex illa hora. Et
cū uenisset ih̄s in domū principis. & uidisset tibi ci
nes & iŕbā tumultuantē dicebat. Recedite. nō ē
enī mortua puella sed dormit. Et deridebant
eū. Et cū cecitā cēt iŕba. intrauit & tenuit manū
ei. & surrex puella. Et exiit fama hęc in uniuersā
terram illam.

25
Et transiente inde ihu. secuti sunt eum duo cecii cla-
mantes & dicentes. Misereere nostri fili dauid. Cum autem
uenisset domum. accesserunt ad eum cecii. & dicebant ei.
Credis quia possumus hoc facere tuis? Dicit ei.
Utique domine. Tunc tetigit oculos eorum dicens. Secundum
fidem vestram fiat vobis. Et aperti sunt oculi illorum. Et
commixtus est illis ihu dicens. Videte ne quis sciat. Illi
autem exeuntes. diffamauerunt eum in tota terra illa. Egres-
sis autem illis. ecce obtulerunt ei hominem mutum & demo-
nium habentem. Et cecito demone locutus est mutus
& mirantes sunt illi dicens. Nunquam apparuit sic in
israel. Pharisei autem dicebant. In principe demoniorum
eicit demones.

Et circuebat ihu ciuitates omnes & castella docens in
synagogis eorum & predicans euangelium regni. & curans
omnem languorem & omnem infirmitatem.

Videns autem turbas misertus est eis quia erant uexati
& iacentes sicut oves non habentes pastorem.

Tunc dicit discipulis suis. Messis quidem multa opera-
ri autem pauci. Rogat dominum messis ut mittat

operarios in messe suam.

ET CONVOCATIS DUO

decem discipulis suis. dedit illis potestatem spirituum
in mundis ut eicerent eos. & curarent omnem lan-
guorem & omnem infirmitatem.

Quo decem autem apostolorum nomina hec sunt. Primus symon qui
dicitur petrus. & andreas frater eius. iacobus hebedei
& iohannes frater eius. philippus. & bartholomeus. tho-
mas. & matheus publicanus. & iacobus alpheus. Ia-
theus & symon chananæus. & iudas scariothes qui
& tradidit eum.

Eos enim misit ihesus precipiens eis & dicens. In omnia gentium
ne abieritis & in ciuitates samaritanorum ne intraveri-
tis. Sed potius ite ad uos que perierunt domus israel.

Euntes autem predicare dicentes. quia ad propinquum regnum
celorum. Infirmos curate. mortuos suscite. leprosos
mundate. demones eicite. Gratis accepistis gra-
tis date. Nolite possidere aurum neque argentum neque
pecuniam in saccis uestris. neque peram uelam neque duas
tunicas. neque calciamenta neque uirgam. Dignus est enim

operarius cibo suo.

In quacūq; autē ciuitate intraueritis aut castellū intro-
gite quis in ea dignus sit. & ibi manete donec exitis.

Intantes autē in domū salutate eā dicentes. Pax huic
domui. Et si quidē fuerit domus illa digna ueniet
pax ur̄a sup̄ eā. Si autē n̄ fuerit digna pax ur̄a ad
uos reuertetur.

Et quicūq; n̄ receperit uos neq; audierit sermones
ur̄os. exiites foras de domo t̄ decurrit. exiites
puluerē de pedib; ur̄is. Am̄ dico uob; tollerabilis
erit t̄r̄ sodomorū & gomorreorū iudic̄ iudici quā illi ciuitati.

Ecce ego mitto uos sic̄ oues i medio luporū. Estote igit̄
prudentes sic̄ serpentes. & simplices sic̄ colūbe.

Cauete autē ab hominib;. Tradent enim uos in ceciliis & in
synagogis suis flagellabunt uos. Et ad reges & p̄-
sides ducemini p̄pt̄ me i testimoniu illis & gentib;.

Cū autē tradent uos. nolite cogitare quomodo aut
qd loquamini. Dabit enim uob; in illa hora qd lo-
quamini. Non enim uos estis q̄ loq̄mini. sed sp̄s patris
ur̄i q̄ loq̄t̄ in uob;. Tradet autē fr̄ fr̄m i mortē &

& pater filium. & insurgent filii in parentes. & morte
eos afficient. Et tunc odio omnibus propter nomen meum.
Qui autem perseueraverit usque in finem hic saluus erit.
Cum autem persequerentur uos in ciuitate ista fugite in aliam.
Amen dico uobis. non consummabitis ciuitates israel. donec
ueniat filius hominis.

Non est discipulus super magistrum. nec seruus super
dominum suum. Sufficit discipulo. ut sit sicut magister
eius. Et seruus sicut dominus eius.

Super terram familias beelzebub uocauerunt. quantoma
gis domesticos eius. Ne igitur conuerteritis eos.

Nihil enim opertum est quod non reueletur. & occultum quod non
sciatur.

Quod dico uobis in tenebris. dicite in lumine. Et quod
in aure auditis. predicite super terra. Et nolite time
re eos qui occidunt corpus. animam autem non possunt oc
cidere. Sed potius cum timete. qui potest & animam &
corpus perdere in gehennam. Nonne duo passeret as
se uenient & unus ex illis non caderet super terram sine
patre uostro. Utrum autem & capilli capitis omnes numerati

ti sunt. Nolite ergo timere multis passerib' meliores
estis uos. Omnis ergo q' c'fitebit' me corā hominib'. c'ste
bit & ego cū corā patre meo. q' in celis ē.

Qui autē negauerit me corā hominib'. negabo & ego cū co
rā patre meo q' ē in celis.

Nolite arbitrari quia ueneri mittere pacē in terrā. nūc
ni pacē mittere sed gladiū.

Ueni enī separare hominē adūsus patrē suū & filiū ad
uersus matrē suā. & nurū adūsus soerū suū. & inuici
hominis domestici eius.

Qui amat patrē aut matrē plus quā me n' ē me dignus.
Et qui amat filiū aut filiā sup me. n' ē me dignus. Et
qui n' accipit crucē suā & sequit' me. n' ē me dignus.

Qui inuenit animā suā. p'det illā. Et qui p'diderit ani
mā suā p'p' me inueniet eā.

Qui recipit uos me recipit. Et qui me recipit reci
pit cū qui me misit.

Qui recipit p'phetā in nomine p'phete. mercedē p'phete
accipiet. Et qui recipit iustū in nomine iusti merce
dē iusti accipiet.

Et qui cūq; potū dederit uni ex minimis istis calicē
aque frigide tantū in nomine discipuli. Amen di
co uobis. n̄ perdet mercedē suā.

ET FACTŪ EST CUM
cōsumasset ih̄c p̄cipiens xii discipulis suis. Transiit
inde ut doceret & p̄dicaret in ciuitatib; eorū.

Iohannes autē cū audisset in uinculis opera xp̄i. mittit
duos de discipulis suis ad illi. Tu es qui uenturus
es an aliū expectamus? Et respondens ih̄c ait illis.
Euntes renuntiate iohanni quē audistis & uidis
tis. Cæci uident. claudi ambulant. leprosi mundan
tur; surdi audiunt. mortui resurgunt. paupe
res euangelizant. Et beatus est qui n̄ fuerit
scandalizatus in me. Illis autē ab euntib; coepit ih̄c
dicere ad turbas de iohanne. Quid existis uide
seruū uidere harundinē uento agitatā? Sed qd
existis uidere hominē mollib; uestitū? Ecce
q̄ mollib; uestiunt in domib; regū s̄. Sed qd exis
tis uidere p̄phetā? Etia dico uob. & plusquam
prophetam.

611
Hic ē enī de quo scriptū ē. Ecce ego mitto angelū
meū ante faciē tuā qui p̄parabit uīā tuā ante te.

Amen dico uobis. Non surrexit uir̄ natus mulierū
maior iohanne baptista. Qui aut̄ minor ē in reg
no celor̄ maior ē illo.

Adich̄ aut̄ iohannis baptiste usq̄ nē regnū celor̄ uī pa
tr̄ & uiolenti rapiunt illud.

Om̄s enī p̄phete & lex usq̄ ad iohannē p̄phetauer̄. Et
si uultis recipere. ipse ē helias q̄ uenturus ē. Qui
habet aures audiendi audiat.

Cui aut̄ similē estimabo generationē istā. Similis ē
pueris sedentib̄ in foro q̄ clamantes eo equalib̄ di
cunt. Cecinimus uob̄ & n̄ saluastis. lamentauimus & non
plantastis. Uenit aut̄ iohannes neq̄ manducans neq̄
bibens. & dicunt demoniū habet. Ecce homo uerax
& potator uini publicanor̄ & peccatorū amicus.
Et iustificata ē sapientia a filiis suis.

Tē coepit exbrare ciuitatib̄ in quib̄ facte s̄ pluri
mē uirtutes ei. quia n̄ eger̄issent poenitentia. Ve
tibi corozana. Ve tibi bethsaida. quia sum̄ yro

& sidone facite cunctas uirtutes que facite sunt uobis olim
in cilicio & cinere poenitentiam egissent. Verum
tamen dico uobis. Tyro & sydoni remissius erit in die iudi-
cii quam uobis. Et tu capharnaum. nunquam usque in celum
eraltaueris. usque in infernum descendes.

Quia si in sodomis facite fuissent uirtutes que facite
sunt forte mansissent usque in hunc diem. Verum
tamen dico uobis. quia terre sodomorum remissius erit
in die iudicii quam tibi.

In illo tempore. Respondens ihesus dixit. Confiteor ti-
bi pater domine celi & terre quia abscondisti haec
a sapientibus & prudentibus & reuelasti ea paru-
lis. Ita pater quoniam sic fuit placitum a patre meo.
omnia mihi tradita sunt a patre meo.

Et nemo nouit filium nisi pater. Neque patrem quis
nouit nisi filius. & cui uoluerit filius reuelare.
Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis &
ego reficiam uos. Tollite iugum meum super uos & dis-
cite quia mitis sum & humilis corde. Et in uenie-
tis requiem animabus uestris. Iugum enim meum suauiter

et conus meū leue:

IN ILLO TEMP A but ihs pfa
ra. discipuli autē ei esuriens coeperunt uellere spicas
& manducare. Pharisei autē uidentes dixerunt ei. Ec
ce discipuli tui faciunt quod nō licet eis facere sabba
tis. Nihil illi dixit eis. Non legistis quod fecerit dauid
quando esuruit & qui cū eo erant. quomodo intrauit
in domū dī. & panes propositionis comedit quos nō li
cebat ei edere. neque his qui cū eo erant nisi solis sa
cerdotibus.

Aut nō legistis in lege quia sabbatis sacerdotes tem
plo sabbatū uiolant & sine crimine sūt. Dico autē uob
quia templo maior ē hic. Si uis sciretis quid ē enīam
uolo & nō sacrificiū. Nūquā edemissetis innocentes.
Dñs ē enī filius hominis etiā sabbati.

Et cū inde transisset uenit in synagogā eorū. Et
ecce homo manū habens aridā. & interrogabant eū
dicentes. Silicet sabbatis curare. ut accusarent
eū. Ipse autē dixit illis. Quis erit ex uobis homo qui
habeat ouē unā. & si ceciderit hęc sabbatis in foueā

Nonne tenebit & leuabit eam? quanto magis melior est
homo ouis? Itaque licet sabbatis bene facere. Te autem
homini. Extende manum tuam. Et extendit. Et resti-
tuta est sinitri sicut altera.

Et discipuli autem pharisei et scribæ faciebant aduersus eum
quomodo cum pateretur.

Ille autem sciens recessit inde. & secutus se cum multis. & cura-
uit eos omnes. Et percipiens eis non manifestum eum face-
rent. Ut adimpleretur quod dictum est per suam prophetiam di-
centem. Ecce puer meus quem elegi. dilectus meus in quo
bene complacui anime mee. Ponam spiritum meum super eum
& iudicium gentibus annuntiabit. Non erubescet neque clama-
bit neque audiet aliquis in plateis uocem eius. Harundinem
quassatam non confringet. & linum fumigans non extinguet.
donec eiciat ad uictoriam iudicium. & in nomine eius
gentes sperabunt.

Tunc oblatum est ei deemonium habens. cecus & mutus
& curauit eum. ita ut loqueretur & uideret.

Et stupebant omnis turba & dicebant. Numquid hic est fili-
us dauid.

65
Pharisei autem audientes dixerunt hic non eiecit demones nisi
in beelzebub principe demoniorum.

Ihesus autem sciens cogitationes eorum dixit eis. Omne regnum in se
ipsum diuisum desolabitur. Et omnis ciuitas et domus diuisa
contra se non stabit. Et si satanas satanam eiecit aduersus se di-
uisus est. quomodo ergo stabit regnum eius? Et si ego in beelze-
bub eicio demones filii uiri in quo ei iunguntur? Ideo ip-
si iudices uiri erunt. Si autem ego in spiritu domini eicio demones
ignem prouentum in uos regnum dei. Aut quomodo potest
quisquam intrare in domum fortis et uasa eius diripere
nisi prius alligauerit fortem. et tunc domum illius diripiat.
ui non est mecum. contra me est. Et quod non congregat mecum spargit.
Ideo dico uobis. Omne peccatum et blasphemia remitte-
tur hominibus. spiritus autem blasphemia non remittetur. Et quicumque
dixerit uerbum contra filium hominis remittetur ei. Quia autem
dixerit contra spiritum sanctum non remittetur ei neque in hoc seculo
neque in futuro.

Aut facit arborem bonam et fructum eius bonum. Aut faci-
t arborem malam et fructum eius malum. Siquidem ex fruc-
tu arbor agnoscitur. Progenies uiperarum quomodo

potestis bona loq̄ cū sitis mali. Ex abundantia enī cordis
os loquitur.

Bonus homo de bono thesauro p̄fert bona. & malus homo
de malo thesauro p̄fert mala.

Dico aut̄ uob̄. quō omne ūbū otiosū qđ locuti fuerint
homines. reddent rationē de eo in die iudicii. Inaberis.
Ex uerbis enī tuis iustificaberis. & ex uerbis tuis cōdēp̄

Tunc responder̄ ei quidā de scribis & phariseis dicentes.

Respondens aut̄ illis. Generatio mala & adultera sig
nū querit. & signū n̄ dabit̄ ei nisi signū ionę p̄phetę. Si
cut enī fuit ionas in uentre ceti trib̄ dieb̄ & trib̄ noc
tib̄. sic erit filius hominis in corde terre trib̄ dieb̄ &
trib̄ noctib̄. Uiri nuncunt̄ surgent in iudicio cū gene
ratione ista & cōdēpnabunt̄ eā quia poenitentiā eger̄
in p̄dicatione ionę. Ecce plus quā iona hic. Regina
austri surget in iudicio cū generatione ista. & cōdēpnā
bit̄ eā quia uenit a finib̄ terre. audire sapientiā salomo
nis. Ecce plus quā salomon hic.

Cū aut̄ immundus spiritus exierit ab homine ambulat
p̄ loca iniquosa querens requiē & n̄ inuenit. Tunc dicit

revertar in domū meā unde exiui. Et tuenens in
uenit uacantē scopis munditiā & ornatiā. Tunc uadit
& assumit septē alios spiritus serū nequiores se &
intrantes habitant ibi. Et fiant nouissima hominis il
lus peiora priorib. Sic erit generationi huic pessime.

Ad huc eo loquente ad turbas. Ecce mater ei & fr̄s sta
bant foris querentes loq̄ ei. Dū autē ei quidā Ecce mat̄
tua & fr̄s tui foris stant querentes te. At ipse respon
dens dicenti sibi ait. Quis ē mat̄ mea & q̄s fr̄s mei. Et
extendens manū in discipulos suos ait. Ecce mat̄ mea
& fr̄s mei. Quicūq; enī fecerit uoluntatē patris mei
qui in celis ē. ipse m̄s & fr̄ & soror & mat̄ ē.

IN ILLO DIE **E**xiens ih̄c de do
mo sedebat secus mari. & egregat̄ s̄ ad eū turbe
multe. ita ut in nauiculā ascendens scideret. & om̄s
turba stabat in litore. Et locutus ē eis multa in pa
rabolis dicens. Ecce erit qui seminat seminare. &
nō seminat. quidā ceciderūt secus uiam & uenerūt uolu
cres & comederūt ea. Alii autē ceciderūt in petrosa ubi
nō habebant terrā multā. Et continuo exorta s̄ quia nō

habebant altitudinē terrę. Sole autē orto estiuauerunt
& quia nō habebant radicē aruerunt. Alia autē ceciderunt in spi-
nas. & erant spinae & suffocauerunt ea. Alia autē ceciderunt in
terrā bonā. & dabant fructū aliud centesimū. aliud sexa-
gesimū. aliud tricesimū. Qui habet aures audiendi au-
dit. Et audientes discipuli dixerunt ei. Quare in para-
bolis loqueris eis? Qui respondens ait illis. Quia uobis
dātū ē nosse mysteria regni celorum. illis autē nō ē dātū.
ui enī habet dabitur ei. & abundabit. Qui autē nō habet. & quod
habet auferetur ab eo.

Ideo in parabolis loquor eis. quia uidentes nō uident. &
audientes nō audiunt. neque intelligunt. & ut adimpleretur
in eis prophetia esaię dicens. Auditu audietis & nō intel-
ligetis. Et uidentes uidebitis. & nō uidebitis. In crassa-
tū ē enī cor populi ei. & auribus grauit̄ audierunt. & oculos
suos cluserunt. Nequando uideant oculis. & auribus audi-
ant. & corde intelligant. & cōuertantur & sanentur eos.
Et autē beati oculi quia uident. & aures ur̄ę quia audi-
unt. Amen quippe dico uobis. quia multi prophete &
iusti cupierunt uidere quę uidetis & nō uiderunt. Et audi-

69
re que auditis & non audierunt.

Vos ergo audite parabolam seminantis. Omnis qui audit uerbum regni & non intelligit. uenit malus & rapit quod seminatum est in corde eius. Hic est qui seminatus est secus uiam. Qui autem super petrosa seminatus est hic est qui uerbum audit. & continuo cum gaudio accipit illud. Non habet autem in se radicem. sed est temporalis. Facta autem tribulatione & persecutione propter uerbum continuo scandalizatur. Qui autem seminatus est in spinis. hic est qui uerbum audit & sollicitudo istius seculi & fallacia diuinarum suffocat uerbum. & sine fructu efficitur. Qui uero in terra bona seminatus est. hic est qui audit uerbum. & intelligit & fructum adfert. & facit aliud quidem centesimum aliud autem sexagesimum aliud uero tricesimum.

Alia parabola proposuit illis dicens. Simile factum est regnum celorum homini qui seminauit bonum seminem in agro suo. Cum autem dormirent homines uenit inimicus eius & super seminauit zizania in medio tritici & abiit. Cum autem creuissent herba & fructum fecisset. tunc apparuerunt & zizania. Accedentes autem serui pariter

multas dixerunt ei. Domine nonne bonum semen seminasti
in agro tuo. Unde ergo habet zizania? Erant illis.
Inimicus homo hoc fecit. Serui autem dixerunt ei. Visumus
& colligimus ea? Erant. Non. Ne forte colligentes
zizania eradicemus simul & triticum. Sinite utraq; cres-
cere usque ad messem. & in tempore messis dicite messoribus.
Colligite primum zizania & alligate ea fasciculis ad co-
burnendum. Triticum autem congregate in horreum meum.

Alia parabola proposuit dicit eis. Simile est regnum celorum gra-
no sinapis. quod accipiens homo seminavit in agro suo. quod
minutum est quidem omnibus seminibus. Cum autem erigeret manus
est omnibus herbarum. & fit arbor. ita ut volucres celi & ha-
berent in ramis eius.

Alia parabola locutus est eis. Simile est regnum celorum
fermento quod acceptum mulier abscondit in farinae
satis tribi donec fermentum est totum.

Haec omnia locutus est ihesus in parabolis ad turbas. & sine
parabolis non loquebatur eis. Ut impleret quod dictum est
per prophetam dicentem. Aperui in parabolis os meum et re-
velabo abscondita a constitutione mundi.

71
Tē dimissis turbis uenit in domum. & accesserunt ad eum discipuli ei dicentes. Dissere nobis parabolam zihanox agri. Qui respondens ait. Qui seminat bonum semē. ē filius hominis. Ager autē ē mundus. Bonum uero semē. hi sūt filii regni. Zihania autē. filius sū nequā. Inimicus autē. qui seminauit ex ē diabolus. Messis uero. cōsumatio scli ē. Messores autē angeli sūt. Sic ergo colliguntur zihania & igni cōburentur sic erit incōsumatione scli. Mittet filius hominis angelos suos. & colligent de regno ei omnia scandala. Et eos qui faciunt iniquitatē. mittent eos in eaminiū ignis ibi erit fletus & stridor dentium. Tē iusti fulgebunt sic sol in regno patris eorū. Qui habet aures audiendi audiat.

Simile ē regnū celorū thesauro abscondito in agro. quē qui inuenit homo abscondit & p̄ gaudio illius uadit & uendit uniuersa quę habet & emit agrū illū. Iterum simile ē regnū celorū homini negotiatori querenti bonas margaritas. Inuenta autē una p̄tiosa margarita abiit & uendit omnia quę habuit & emit eam. Iterū simile ē regnū celorū sagittę misse in mari & ex omni genere pisciū cōgregati. Quā cū impleta ēt adueni

tes. & secus latus sedentes elegerunt bonos in uasa malos
aut foras miserunt. Sic erit in consummatione seculi. Exibunt
angeli. & separabunt malos de medio iustorum & mittent
eos in caminum ignis ibi erit fletus & stridor dentium.
Intelligistis hec omnia. Dicunt ei. Etiam. At illis.
Ideo omnis scriba doctus in regno celorum similis est homini
patrifamilias. qui profert de thesauro suo noua & uetera.
Et factum est cum consummasset ihesus parabolas istas transiit inde:
Et ueniens in patriam suam docebat eos in synagogis eorum
ut mirarentur & dicerent. Unde huic sapientia hæc
& uirtutes. Nonne hic est fabri filius. Nonne mater eius
dicitur maria. & fratres eius iacobus & ioseph & symon & iu-
das & sorores eius. Nonne omnes apud nos sunt. Vnde ergo
huic omnia ista & scandalizabant in eo.
Ihesus autem dixit eis. Non est propheta sine honore. nisi in patria
sua. & in domo sua. Et non fecit ibi uirtutes multas propter
incredulitatem illorum.

IN ILLO TEMPORE. Audiuimus herodes tetrarcha
fama ihesu. & ait pueris suis. Hic est iohannes baptis-
ta. ipse surrexit a mortuis. & ideo uirtutes operatur in eo.

erodes enim tenuit iohannem. & alligauit eum. & posuit in
carcere propter herodiadem uxorem fratris sui. Dicebat enim illi
iohannes. Non licet tibi habere eam. Et uolens illum occi-
dere timuit populum. Quia sic prophetam eum habebant.

Die autem natalis herodis saluam filia herodiadis inme-
rito & placuit herodi. Unde cum iuramento pollicitus esset ei
dare. quodcumque postulasset ab eo. Nulla premonita amante
sua. Da mihi inquit hic in disco caput iohannis bap-
tiste. Et cristianus est rex propter iuramentum & eos qui parum
recubebant iussit dari. Misit quare & decollauit iohannem
in carcere. & allatum est caput ei in disco. & datum est puellae
& tulit matri suae. Et accedentes discipuli eius tulerunt
corpus & sepelierunt illud. & uenientes nuntiauerunt ihesu.

Quod cum audisset ihesus secessit inde in nauicula in locum de-
sertum seorsum. Et cum audissent iherosolimitani secum pedestres
decem milia. Et exiens uidit turbam magnam. & misertus
est ei & curauit languidos eorum.

Uespere autem facto. accesserunt ad eum discipuli eius dicentes.
Desertus est locus. & hora iam praeteriit. Dimittite turbas.
ut eum in castris emant sibi escas. Ihesus autem dixit eis

Non habent necesse ire. date illis uos manducare. Re-
sponderunt ei. Non habemus hic nisi quinq: panes & duos
piscis. Qui ait eis. Asserite illos mihi huc. Et cum uississet
turba discubere super fœnũ. Acceptis quinq: panib; &
duob; piscib; aspiciens in celũ. benedixit & fregit & de-
dit discipulis panes. Discipuli aut; turbis. Et mandu-
cauerunt om̃s. & saturati sũt. Et tulerunt reliquias in cophinos
fragmentis plenos. Manducatum aut; fuit numerus. v.
milia uiroꝝ exceptis mulierib; & paruulis.

Et statim iussit discipulos ascendere in nauiculã & p̃cede-
re eũ trans fretũ. donec dimitteret turbas.

Et dimissa turba. solus ascendit in montẽ orare.

Uespere aut; facto. solus erat ibi. Nauicula aut; in medio
mari uictabat fluctib;. Erat enĩ contrarius uentus.
Quarta aut; uigilia noctis. uenit ad eos ambulans super
mare. Et uidentes eũ ambulantẽ super mare turbati
sũt dicentes quia fantasma est. Et p̃ timore clamauerunt.
Statimq; ih̃s locutus est eis dicens. Habete fiducia. ego sũ
nolite timere.

Respondens aut; petrus dixit. Dñe. si tu es iube me uenire

adit sup aquas. Arripse autem. Veni. Et adscendens petrus
per naucula. ambulabat sup aqua ut ueniret ad ihm. Vi
dens uero uentum ualidum timuit. Et cum coepisset mergi cla
mabat dicens. Domine. saluum me fac. Et continuo ille. extendens
manum apprehendit eum & ait illi. Modice fidei quare dubitasti.

Et cum ascendisset in naucula. cessauit uentus. Quia uero in nauci
cula erant uenerunt & adorauerunt eum dicentes. Vere tu filius es.

Et cum transisset uenerunt in terram gennesari. Et cum cogno
uissent eum uiri loci illi miserunt in uniuersa regione illa. & op
tulerunt ei omnes male habentes. & rogabant eum ut uel fimo
bram uestimenti eius tangerent. Et quicumque tetigerunt sal
ui facti sunt.

TUNC ACCESSERUNT

ad eum ab hierosolymis scribae & pharisaei dicentes. Quare
discipuli tui transgrediuntur traditionem seniorum. Non
enim lauant manus suas cum pane manducant. Ipse autem
respondens ait illis. Quare & uos transgredimini man
datum dei propter traditionem uestram. Nam deus dicit. Honora pa
trem & matrem. & qui maledixerit patri uel matri morte
moriatur. Uos autem dicitis. quicumque dixerit patri & matri.

Mans qd cuiq; e; ex me pderit tibi. & n̄ honorificabit pa-
trē aut matrē. & vnu fecistis mandatu dī ppter traditio-
nē urām. Hypocrite. bene pphetau de vob; esaias dicens.
Populus hic labijs meis honorat. cor aut; eor; longe ē a me. Si-
ne causa aut; me colunt. docentes doctrinas & mandata ho-
minū. Et uocatis eos fr̄ib; dñi eis. Non ut & intellegant.
Non qd intrat uos coingnat hominē. s; qd procedit ex ore
hoc coingnat hominē.

Tunc accedentes discipuli ei dixerūt ei. Scis quia pharisei au-
dito hoc uerbo scandalizant s;. At ille respondens ait. Omnis
plantatio quā n̄ plantauit pater n̄s celestis eradicabitur.

Sicut illos cecis s; daces cecox. Cecus aut; sicco docitū p̄stet
ambo in foveā cadunt.

Respondens aut; petrus. dixit ei. Ediffere nob; parabolā istā.
At ille dixit. At uos sine intellectu estis. Non in-
tellegitis. quia om̄e qd uos uertat inuenit uadit
& in secessu emittit. Quē aut; procedunt decore. decore
excutit & ea quę coingnant hominē. Decore enī ex-
cutit cognationes male. homicidia. adulteria. fornicationes.
furti. falsa iuramentum. blasphemie. hec s; quę

conquiescant homines. Non lotis aut manib manducare n
conquiescant homines. Egressus inde ihs secessit in partes
tyris & sidonis. Et ecce mulier habundans alio villis egres
sa clamaui dñs ad eum. Misereere mei dñe fili dauid filia
mea male adormita uenit. Qui n̄ respondit ei uerbo.
Et accedentes discipuli ei rogabant eum dicentes. Domi
te eam quia clamat post nos.

Ipse aut respondens ait. Non sum missus nisi ad oues que pe
rierunt domus isrl.

Anilla uenit & coersuit eum dñs. Dñe conua me. Qui re
spondens ait. Non est bonum sumere panem filiorum & mitti
eant. Anilla dñs. Et n̄ dñs. Na & ceteri edunt de pan
e qui quædant de mensa domini sui. Tunc respondens
ihs ait illi. Omulier magna e fides tua. Fiat tibi sicut
Esanata e filia ei ex illa hora.

Et n̄ transisset inde ihs uenit secus mare galilee. Et
ascendens in montem sedebat ibi. Et accesserunt ad eum ihs
mulier habentes sibi multos cecos & claudos debiles
& alios multos. Expulserunt eos ad pedes ei & curauit
eos ita ut turbe mirarentur. Uidentes multos loquen

res claudes ambulantes cecos uidentes. Et magnifica-
bant dñm israhel.

IHE AUTē C UOCATIS

discipulis suis dixit. Misereor tñe quia triduo iā
perseuerant mecum. & nō habent qđ manducare. Et dimittit
eos ieiunos nolo. ne deficiant in uia. Et dicunt
ei discipuli. Unde ergo nobis in deserto panes tantos
ut saturemus turbā tantā? Erat illis ihe. Quot pa-
nes habetis? At illi dixerūt. Septē. Et paucos pisci-
culos. Et pcepit turbę ut discubarent sup terrā.
Et accipiens vii. panes & pisces. & grās agens fregit
& dedit discipulis suis. & discipuli dederūt populo.
Et comederūt omēs & saturati sūt. Et qđ sup fuit de
fragmentis. tulerūt vii sportas plenas. Erant autē qui
manducauerūt quattuor milia hominū extra par-
uulos & mulieres. Et dimissa turbā ascendit in na-
uiculā & uenit in fines magedani.

Et accesserūt eū pharisei & sadducei temptantes. &
rogauerūt eū ut signū de celo ostenderet eis.

At ille respondens ait eis. Facto uespere dicentis

serenū erit. rubicundū ē enī celū. Et mane hodie
tēpestas. Rutilat enī triste celū. Faciē ergo celi dum
dicere nostis. signa autē tēporū nō potestis scire.

Generatio mala & contumax signū querit. & signū nō da-
bit ei nisi signū iōne. Et relicti illis abiit. Et cum ue-
nissent discipuli ei trans fretū. obliti panes accipere.

Qui dixit illis. Inuementi & caute a sermōe phariseorū
& sadduceorum.

At illi cogitabant intus dicentes. quia panes nō accepimus.
Sciens autē ihc dixit eis. Quid cogitatis intus modice fidei
quia panes nō habetis. Nondū intellegitis. neque recorda-
mini quicquid panū & quicquid milia hominū. Et quattuor
phanos sup̄posuistis. Neque septem panū & quatuor milia ho-
minū. & quod septem sup̄posuistis. Quare nō intellegitis.
quia nō pane dixi uobis. Caute a sermōe phariseorū et
sadduceorū. Tunc intellerunt quia nō dixit cauendū a ser-
mōe panū. sed a doctrina phariseorū & sadduceorū.

Venit autē ihc in partes cesare & philippi. & interrogabat disci-
pulos suos dicens. Quē dicunt homines ēē filium hominis.
At illi dixerunt. Alii iohannē baptistā. alii autē heliā alii

ā hieremā aut unū ex prophetis. Dicit illis ihc. Vos autē
quē me ēē dicitis. Respondens symon petrus dixit. Tu es xpc
filius dī uiui.

Respondens autē ihc dixit ei. Beatus es symon bariona quia
caro & sanguis n̄ reuelauit tibi s: pat̄ mī q̄ in celis ē. Ergo
dico tibi quia tu es petrus & sup hanc petrā edificabo ec-
clesiā meā. Et portę inferi n̄ p̄ ualebunt ad uisus eā. & tibi
dabo clauēs regni celorū. Et qd̄ cūq; ligaueris sup t̄rā erit
ligatū & in celis. Et qd̄ cūq; solueris sup t̄rā erit solu-
tum & in celis.

Tunc p̄cepit discipulis suis ut nemini dicerent. quia ipse
ē ihc xpc. Et inde coepit ihc ostendere discipulis suis
quia oporteret eū ire hierosolimā. & multa pati a senio-
rib; & scribis & principib; sacerdotū. & occidi & die ter-
tā resurgere.

Et assumens eū petrus. coepit increpare illū dicens. Absur-
at dñe. n̄ erit tibi hoc. Qui cūuersus dixit petro. Uide
post me satanas. scandalū mihi es. quia n̄ sapis ea quę dī
s̄ sed ea quę s̄ hominū.

Tunc ihc dixit discipulis suis. Si quis uult post me uenire

abneget semetipsum & tollat crucem suam & sequatur me.

Qui enim uoluerit animam suam saluam facere perdet eam. Qui autem perdidit animam suam propter me inueniet eam. Quid enim proderit homini si mundum uniuersum lucretur animam uero suam detrimentum patiat? Aut quam dabit homo commutationem pro anima sua?

Filius enim hominis uenturus est in gloria patris sui cum angelis suis. & tunc reddet unicuique secundum opera eius.

Amen dico uobis. Sunt quidam de his stantibus qui gustabunt mortem donec uideant filium hominis uenientem in regno suo.

ET POST SEX DIES AD

superstiterunt petrum & iacobum & iohannem. & ducit illos in montem excelsum seorsum. & transfiguratus est ante eos. Et resplenduit facies eius sicut sol. uestimenta autem eius facta sunt alba sicut nix. Et ecce apparuerunt illis moyses & helias cum eo loquentes. Respondens autem petrus dixit ad ihm. Domine. bonum est nos hic esse. si uis faciamus hic tria tabernacula tibi unum & moysi unum & heliae unum. Ad hoc eo loquente. ecce nubes lucida obumbravit eos. & ecce uox de nubibus. Hic est filius meus dilectus. in quo mihi bene complacet.

cui ipsū audire. Et audientes discipuli ceciderunt in faciem
suā & noverunt valde. Et accessit ibi & tenuit eos. Dicens
eis. Surgite & nolite timere. Levantes autem oculos suos.
neminem viderunt nisi solū ih̄m. Et descendenti illis de
monte. praecepit ih̄s dicens. Nemini dixeritis visionem. do
nec filius hominis a mortuis resurgat.

Et interrogaverunt eum discipuli dicentes. Quid ergo scribe
dicunt. quod helias oportet primū venire. At ille respon
dens ait illis. Helias quidem venturus est. & restituet omnia.
Dico autem vobis. quia helias venit iam & nō cognoverunt eum
si fecerunt in eo quicquid voluerunt. Sic & filius hominis pas
surus est ab eis. Tunc intellexerunt discipuli quia de iohan
ne baptista dixisset eis.

Et cum venisset in bethaniam. accessit ad eum homo genibus paraly
ticus ante eum dicens. Domine miserere filio meo. quia luna
ticus est & male patitur. Nam saepe cadit in ignem. & crebro
in aquam. Et obtuli eum discipulis tuis. & nō potuerunt cura
re eum. Respondens ih̄s ait. O generatio incredula &
perversa. quousque ero vobis. usquequo patiar vobis. Adfer
te huc illū ad me. Et intrepavit illū ih̄s. & erexit ab

eo demonum. & curatus ē puer. et illa hora.

Tunc accesserunt ad ihm discipuli secreto dicentes. Quare
nos non possumus eicere illū. Dicit illis. Propter increduli-
tatem vestram. Amen quippe dico vobis. Si habueritis fide-
m sicut granum sinapis. dicetis huic monti tollere & mittere
in mare & transibit. Et nihil impossibile erit vobis.
Hoc autem genus non eicitur nisi per orationem & ieiunium.

Conuersantibus autem eis in galilea dixit illis ihc. Filius hominis
tradendus ē in manus hominum. & occident eum & die
tertia resurget. Et tunc istam sibi ostendit.

Et cum uenissent capharnaum accesserunt qui didragma ac-
cipiebant ad petrum & dixerunt ei. Magister vestrum non solum
didragma. Ait etiam. Et cum intrasset in domum. puer
autem illi dicit. Quid tibi uidetur symon. Reges terrarum
aquilae accipiunt tributum & censum. a filiis suis an ab alienis.
Et ille dicit. Ab alienis. Dicit illi ihc. Ergo liberi es filio.
Ut autem non scandalizetis eos uade ad mare & mittit hominem.
& cum pisce qui primus ascendit tolle. Et apertis ore ei
inuenies statum illius sumens. dabis pueri & tui.

IN ILLA HORA ACCESS

sequebantur discipuli ad ihm dicentes. Quis putas maior ē
in regno celorum? Et aduocans ibi paruulū statuit eū in
medio eorum & dixit. Amen dico uob. nisi conuerſi fueritis
& efficiamini sic paruuli nō intrabitis in regnū celorum. Qui
enīq; ergo humiliauerit se sic paruulus iste. hic ē maior
in regno celorum. Et q̄s suscepit unū paruulū talē in nomi
ne meo me suscipit.

Qui autē scandalizauerit unū de pusillis istis q̄ in me credunt.
et pedit ei ut suspendat ei mola asinaria in collo. & dimerget
in profundū maris. Uae mundo ab scandalis. Necessē ē enī
ut ueniant scandala. Verumtamē uel homini p̄ quē scanda
lū uenit.

Si autē manus tua t̄ pes tuus scandalizat te. abscide eū &
pice abste. Bonū tibi ē ut unā ingredi debile t̄ claudū
quā duas manus t̄ duos pedes habentē mitti in ignē aet̄
nū. Et si oculus tuus scandalizat te. erue eū & pice abste.
Donā tibi ē cū uno oculo ut unā intrare. quā duos ocu
los habentē. mitti in gehennā ignis.

Vos autē nō estis maioris unū ex his pusillis. Dico enī uob. quia
angeli celi in celis sēp uident facie patris mei qui in celis ē.

65

Uenit enim filius hominis saluare quod perierat.

Quid uobis uidetur si fuerint alicui centum oues & errauerit una ex eis. nonne relinquit nonaginta nouem in montibus & uadit querere eam quae errauit. Et si contigerit ut inueniat eam. amen dico uobis. quia gaudet super eam magis. quam super nonaginta nouem quae non errauerunt. Sic enim est uoluntas patris uostri qui in caelis est. ut peccet unus de pusillis istis.

Si autem peccauerit inter fratres tuos. uade & corripe eum inter te & ipsum solum. Si te audierit. lucratus eris fratrem tuum.

Si autem te non audierit. adhibe tecum unum & duos. ut in ore duorum & trium testium stet omne uerbum. Quod si non audierit eos. dic ecclesiae. Si autem etiam non audierit. sit tibi sicut ethnicus & publicanus.

Amen dico uobis. quaecumque alligaueritis super terram. erunt ligata & in caelo. Et quaecumque solueritis super terram. erunt soluta & in caelo.

Iterum dico uobis. quia si duo ex uobis consenserint super terram de eorum re quaecumque petierint. fiet illis a patre meo qui in caelis est. Ubi enim sunt duo & tres congregati in nomine meo. ibi sum in medio eorum.

Tunc accedens petrus ad eum dixit. Domine. quociens peccabo

in me fr̄ m̄s & dimittā ei usq; septies. Die illi ihs. Non
dico tibi usq; septies. s; usq; septuagies septies.

IDEO AD SIMILATU^m

regnu^m celoꝝ hominu regi q̄ uoluit rationē ponere cū
seruis suis. Et cū coepisset rationē ponere. oblatu s̄
ei unus q̄ debebat & milia talenta. Cū aut̄ n̄ haberet un
de redderet. iussit eū dominus ei uenundari & uerit̄
ei & om̄a que habebat & reddi. Proci dens aut̄ seruis
ille orabat eū dīcs. Patientiā habet̄ me. & om̄a reddā
tibi. Misertus aut̄ dominus serui illius. & debitu^m dimi
sit ei. Egressus aut̄ seruis ille. inuenit unū de ser
uis suis. q̄ debebat ei centū denarios. Et tenens. suffo
cabat eū dīcs. Redde qd̄ debes. Et p̄ci dens ē seruis ei.
rogabat eū dīcs. Patientiā habet̄ in me & om̄a reddā
tibi. Ille aut̄ noluit. sed abiit. & misit eū in carcerē
donec redderet debitu^m. Uidentes aut̄ ē serui ei que
fiebant. tristiti suab. & uener̄ & narrauer̄ domi
no suo. om̄a que facta fuerant. Tunc uocauit illū domi
nus suus & ait illi. Serue nequā om̄e debitu^m dimi
si tibi qd̄ rogasti me. Non ergo oportuit & tibi

87
serui tui sic & ego tui misertus sum. Et iratus
dominus ei tradidit cum tortoribus quo ad usque redderet uni
uersum debitum. Sic & pater noster celestis faciet vobis similiter
seruis unusquisque fratri suo de vobis vestris.

Et factum est cum consummasset ille sermones istos migravit
a galilea & uenit in fines iudee trans iordanem & secu
tus est eum turba multa & curauit eos ibi. Et accesserunt ad
eum pharisei temptantes eum & dicentes. Scilicet hominem
re suam dimittere ex quacunque causa. Qui respondens ait
eis. Non legistis quia fecit ab initio deus masculinum & femi
nam fecit eos. Et dixit. Propter hoc dimittet homo patrem
& matrem & adheret uxori sue & erunt duo in carne una.
Itaque iam non sunt duo sed una caro. Quod ergo deus coniunxit hominem
separat. Dicunt illi. Quid ergo moyses mandauit
dari libellum repudii & dimittere. Et ait illis. Quomodo
moyses adduriciam cordis vestri permisit vobis dimittere
uxores. Ab initio autem non fuit sic.

Dico autem vobis quia quicumque dimiserit uxorem suam nisi ob for
mationem & aliam duxerit moechatur. Et qui dimissam duxerit
mochatur.

Dixerunt ei discipuli ei: Sicut est causa homini cui uxor non
potest nubere. Qui dicit. Non omnes capiunt uerbum istud.
si quibus datum est. Sunt enim eunuchi qui de matris utero sic na
ti sunt & eunuchi qui facti sunt ab hominibus. Et facti sunt eunuchi qui
se ipsos castraverunt propter regnum celorum. Qui potest capere capiat.

Tunc oblatis ei paruuli ut manus eis imponeret & oraret.
Discipuli autem increpabant eos. Ille uero ait eis. Sinite par
uulos & nolite eos prohibere ad me uenire. Talium est enim reg
num celorum. Et cum imposuisset eis manus abiit inde.

Ecce unus accedens ait illi. Magister bone. quid boni faci
um habeam utra aeterna. Qui dixit ei. Quid me interrogas de
bono? Unus est bonus deus. Si uis ad uitam ingredi serua
mandata. Dixit illi. Quae? Ille autem dixit. Non homicidium fa
cies. non adulterabis. non facies furtum. non falsum testimonium dices.
Honora patrem & matrem. & diliges proximum tuum sicut te ipsum.
Dixit illi uolenscens. Omnia haec custodivi. quid adhuc mihi
dest?

Ait illi Iesus. Si uis perfectus esse. uade uende quae habes. & da
pauperibus. & habebis thesaurum in celo & ueni sequere me.

Cum uidisset uerbum uolenscens. abiit tristis. Erat enim habes

multas possessiones. Ille autē dixit discipulis suis. Amen dico vobis. quia diues difficile intrabit in regnū celorum. Et iterū dico vobis. Facilius ē camelo per forā acus transire. quā diuiti intrare in regnū celorum. Auditis autē his discipuli mirabantur valde dicentes. Quis ergo poterit saluus ēre. Aspiens autē ihc dixit illis. Apud homines hoc impossibile ē. apud dñm autē omnia possibilia sūt. Tunc respondens petrus dixit ei. Ecce nos reliquimus omnia & secuti sumus te. qđ ergo eris nobis?

Ihc autē dixit illis. Amen dico vobis. qđ vos qđ secuti estis me in re generatione cū sederit filius hominis in sede maiestatis sue. sedebitis & vos super sedes duodecim. iudicantes duodecim tribus israel.

Et omnis qđ reliquit domū sive fr̃s. aut sorores. aut patrē. aut matrem. aut uxorē. aut filios aut agros propter nomē meū. centuplū accipiet. & uitā eternā possidebit.

MULTI AUTĒ ERUNT

primi nouissimi & nouissimi primi.

Simile ē regnū celorum homini patri familias. qđ erat primo mane educere operarios in vineā suā. Conuentione autē facta cū operariis et denario diurno. misit eos in ui-

neā suā. Egressus circa horā tertīā uidit alios stantes
in foro ociosos & illis dixit. Ite & uos in uinea & quod instu
fuerit dabo uobis. Illi autē abierunt. Iterū autē erat circa sextā
& horā nonā & fecit similiter. Circa undecimā uero erat
& inuenit alios stantes & dixit illis. Quid hic stans tota
die otiosi. Dicunt ei. Quia nemo nos ēdū. Dixit illis. Ite
& uos in uinea. Cū sero autē factū ēēt. dixit dominus uiner
pcuratori suo. Uoca operarios & redde illis mercedē.
Incipiens a nouissimis usque ad primos. Cū uenissent ergo
quod circa undecimā horā uenerant. acceperunt singu
los denarios. Venientes autē & primi. arbutati sūt quod plus
ēēt accepturi. Acceperunt autē & ipsi singulos denarios.
Et accipientes murmurabant. contra patrem familias
dicentes. Hi nouissimi una hora fecerunt & pariter illos
nobis fecisti quod portauimus pondus diei & estus. At ille
respondens uni eorum dixit. Amice. nō facio tibi iniuriā.
Nonne ex denario cōuenisti mecum. Tolle quod tuū ē
& uade. Uolo autē & huic nouissimo dare. sic & tibi. At
nō licet mihi quod uolo facere. an oculus tuus nequā ē
quia ego bonus sū. Sic erant nouissimi primi. & primi

91
nouissimi. Multi enim sunt uocati pauci autem electi.

Et ascendens ihc hierosolimam assumpsit duodecim discipulos secreto & ait illis. Ecce ascendimus hierosolimam & filius hominis tradetur ut crucifigatur & spueretur & tradent eum mortui & tertia die resurget.

Tunc accessit ad eum mater filiorum zebedei cum filiis suis ad orationem & petens aliquid ab eo. Qui dixit ei. Quid uis? At illi. Dic ut sedent hi duo filii mei unus ad dexteram tuam & unus ad sinistram in regno tuo. Respondens autem ihc dixit. Nescitis quid petatis. Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum? Dicunt ei. Possumus. At illis. Calicem quidem meum bibetis sedere autem ad dexteram meam & sinistram non est meum dare uobis sed quibus paratum est a patre meo.

Et audientes decem indignati sunt de duobus fratribus. Ihc autem uocauit eos ad se & ait. Scitis quia principes gentium dominantur eis & qui maiores sunt potestate exercent in eos. Non ita erit inter uos. Sed quicumque uoluerit inter uos maior fieri sit uerbi minister. Et qui uoluerit inter uos primus esse erit uerbi seruus.

Sic filius hominis non uenit ministrari sed ministrare. Et dare animam suam redemptionem pro multis. Uos autem queritis de

modico crescere. & de minimo maiores esse. Cū autē introieris ad cenā uocati. nolite recubere in superiorib; locis. ne forte honoratior te sup ueniat. & accedens qui nūc a te dicit tibi. Adhuc deorsū accede. & cūfundaris. Si uero recubueris in inferiori loco. & ad uenerit humilior te dicens tibi. qui ad cenā uocauit. Accede ad huc superius. & hoc tibi erit utilius.

Et egredientib; illis ab hiericho. secuta ē cū rē multa. Et ecce duo cæci sedentes secus uī. audierunt quia ih̄s transiret. & clamauerunt dicentes. Dñe. miserere nr̄i fili dauid. Turba autē increpabat eos ut tacerent. At illi magis clamabant dicentes. Dñe. miserere nr̄i fili dauid. Existit ih̄s & uocauit eos ad se & ait. Quid uultis ut faciam uob;. Dñe. ut aperiantur oculi nr̄i. Misertus autē cor ih̄s. tetigit oculos eorū. Et tūc festi uiderunt & secuti sūt eū.

ET CŪ AD P P I N Q U A S

sunt hierosolimus & uenissent beth fage ad montē oliueti. tūc ih̄s misit duos discipulos dicens eis. Ite incastellū quod estra uos ē. & statim inuenietis asinā alligatā & pullū cū ea. soluite & ad duceite mihi. Et si quis uobis

aliquid dixerit. dicitur quia dominus his opus habet. & c. festi di
mittere uos

Hoc autem totum factum est. ut adimpleretur quod dictum est per prophetam
dicentem. Dicitur filie syon. ecce rex tuus uenit tibi man
suetus. & sedens super asinam & pullum filium sub iugalis.
interf autem discipuli fecerunt sic preceptum illis iesu. Et exo duxerunt
asinam & pullum. & imposuerunt super eos uestimenta sua. & cum de
super sedere fecerunt. Plurima autem tribus strauerunt uestimenta
sua in uia. Alii autem cedebant ramos de arboribus & ster
nebant in uia.

Turbę autem quę precedebant & quę sequebantur clamabant
dicentes. Osanna filio dauid. benedictus qui uenit in
nomine domini. Osanna in altissimis.

Et cum ultraisset iherosolimam commota est uniuersa ciuitas dicens.
Quis est hic? Populi autem dicebant. hic est iesus propheta nazareth galilee.

Enterant iesus templum dei & ciecabat omnes uendentes &
emittes in templo. Et mensas numulariorum & cathedras uen
ditiu colubas eiecit. Et dicit eis. Scriptum est. quia domus
mea domus orationis est. Uos autem fecistis eam speluncam

Et accesserunt ad eum cœci & claudi intro in templum & sanavit eos.

Videntes autem principes sacerdotum & scribæ mirabilia que fecerat pueros clamantes intro in templum & dicentes. Osanna filio dauid. indignati sunt & dixerunt ei. Audis quod isti dicunt? Ille autem dicit eis. Nunquid legistis? quia ex ore infantium & lactantium perfectisti laudem.

Et relicta illis. abiit foras extra ciuitatem in bethaniam ibique mansit. Mane autem reuertens in ciuitatem esurit. Et uidens ficum arborem unam secus uiam uenit ad eam & nihil inuenit in ea præ folia tantum. Et ait illi. Nunquid extra fructus nascitur in septennium? Et ait facta est continuo ficulina. Et uidentes discipuli mirati sunt dicentes. Quomodo continuo aruit.

Respondens autem ille ait eis. Amen dico uobis. si habueritis fidem & non hesitaueritis. non solum deficulnea facietis. Sed & simoni huic dixeritis. tolle & iacta te in mare fieri.

Et omnia quecumque petieritis in oratione credentes accipietis.

Et cum uenisset intro in templum. accesserunt ad eum docentes principes.

pes sacerdotū & seniores populi dicentes. Inqua potes-
tatē hęc facis. & quis tibi dedit hanc potestatem. Respon-
dens ihc dicit eis. Interrogabo uos & ego uini sermone.
Quē si dixeritis mihi & ego uobis dicā. inqua potestate
hec facio. Baptismū iohannis unde erat. ecclo an ex ho-
minib. At illi cogitabant intēse dicentes. Si dixerimus
ecclo dicet nob. Quare ergo nō credidistis illi. Si autē dix-
erimus ex hominib. timemus tēbā. Om̄s enī habebat io-
hannē sic pphetā. Et respondente ihu dixer. Nesci-
mus. At illis & ipse. Nec ego dico uob. inqua potesta-
te hęc facio.

Quarto autē uob uidet. Homo quidā habebat duos filios.
& accedens ad primū dicit. Fili. uade hodie operare in
uinea mea. Ille autē respondens ait. Nolo. Postea autē
poenitentia motus abiit. Accedens autē ad alterū dicit
similit. At ille respondens ait. Ego dñe. & nūc. Ques
ex duob. frē uoluntariē patris. Dicunt ei. Primus.
Dicit illis ihc. Am̄ dico uob. quia publicani & meretri-
ces. pcedunt uos in regno dī. Venit enī ad uos iohan-
nes in uia iusticie. & nō credidistis ei. Publicani autē

semeret ices crediderunt ei. Vos autem uidentes. nec poenitentiam habuistis postea ut crederetis ei.

ALIAM PARABOLAM

audiat. Homo erat patrifamilias. qui plantauit uineam & sepe circuitu dedit ei. & fodit in ea torcular. & edificauit turrem & locauit eam agricolis. & peregre profectus est. Cum autem tempus fructuum adpropinquasset. misit seruos suos ad agricolas. ut acciperent fructus eius. Et agricolę adprehensis seruis eius. alium ceciderunt. alium occiderunt. alium uero lapidauerunt. Iterum misit alios seruos plures prioribus. & fecerunt illis similia. Nouissime autem misit ad eos filium suum dicens. Verbum filium meum. Agricole autem uidentes filium dixerunt intra se. Hic heres uenit. occidamus eum & habebimus hereditatem eius. Et apprehensum eum eiecerunt extra uineam & occiderunt. Cum ergo uenisset dominus uineę. quod faceret agricolis illis. Malos male perdet. & uineam locabit aliis agricolis qui reddant ei fructum temporibus suis. Dicit illis ihesus. Numquam legistis in scripturis lapidem quem reprobauerunt edificantes hic factus est in caput anguli? Ad domino factum est istud & est mirabile in oculis nostris. Ideo dico uobis. quia auferretur a uobis

regnū dī & dabit̃ genti facienti fructus ei. Et ecce cide-
rit sup lapidē istū ē fringerē. Sup quē ū ceciderit con-
teret eum.

Et cū audissent principes sacerdotū & pharisei para-
bolis ei. cognouer̃ qđ de ipsis diceret. Et querentes
cū tenere timuer̃ turbas. quō siē ppheta cū habebant.

Et respondens ihc. dicit iterū in parabolis eis dicens. Simile
factū ē regnū celoz hominu regi qđ fecit nuptias filio suo.
Et misit seruos suos vocare invitatos ad nuptias. & no-
lebant uenire. Iterū misit alios seruos dicens. Dicite
invitis. ecce prandū meū parauit. tauri mei & atri-
lia occisa & omnia parata uenite ad nuptias. Illi autē ne-
glexer̃. Et abiit alius in uillā suā. alios ū ad negotia-
tionē suā. Reliqui ū tenuer̃ seruos ei. & contumelias
affecit occider̃. Rex autē cū audisset iratus ē & mis-
sit exercitibz suis p̃didit homicidas illos. & ciuitatē
illoz succendit. Tunc ait seruis suis. Nuptie quidē
paratē s̃. sed q̃ uiuam erant n̄ factē digni. Ite ergo
ad exitus marū & quoscūq; in ueneritis uocate ad
nuptias. Et regressi serui ei in uias. cōgregauer̃ om̃s

quos in uener malos & bonos. & implet s̄ nuptie discū
bentium.

Intrauit aut̄ rex ut uideret discūbentes. & uidit ibi ho
minē n̄ uestitū ueste nuptiali. & ait illi. Amice quo
modo huc intraisti n̄ habens uestē nuptialem? Nulle ob
mutat. Tunc dixit ministris. Ligatis pedib; ei &
manib; mittat eū in tenebras exterioris ibi erit fletus
& stridor dentium. Multi aut̄ suocati pauci ū electi.

TUNC AB EVNTES PHA

sei ē filiū ut caperent eū in sermone. Erant aut̄ ei
discipulos suos cū herodianus dicentes. Magister.
scimus quia uerax ē & uia dī in uernate doces. & n̄ ē
tibi cura de aliquo. Non enī respicis p̄ sonā hominū.
Dic ergo nob; qd tibi uidet. Licet censū dare cesari
an non? Cognita aut̄ ih̄c nequitia eor̄ ait. Quid me reu
tatis hypocrite? Ostendit mibi numisma census.
An illi optuler̄ ei denariū. Et ait illis. Cui ē imago
h̄c & sup̄ scriptio? Dicunt ei. Cesaris. Tunc ait illis.
Reddite ergo que s̄ cesaris cesari & que s̄ dī dō. Et au
dientes mirati s̄. & relicto eo abier̄. In illo die accesser̄

ad eū sadouces qui dicunt n̄ ēē resurrectione. & intro
gauer̄ eū dicentes. Magister moyses dixit. Siquis mor-
tuus fuerit n̄ habens filiū. ut ducat fr̄ ei uxore illi &
susceat sem̄ fr̄i suo. Erant aut̄ apud nos septē fr̄s. & pri-
mus uxore ducta defunctus ē & n̄ habens sem̄ reliquit
uxorē suā fr̄i suo. Similiter secundus & tertius usq; ad sep-
timū. Nouissime aut̄ omnium & mulier defuncta ē. In re-
surrectione ergo cui erit de septē uxor? Om̄s enī habu-
erūt eā. Respondens aut̄ iheas illis. Erratis nescientes scrip-
turas neq; uirtutē dī. In resurrectione enī neq; nubem
neq; nubem s̄ s̄ s̄ s̄ angeli dī in celo. Quia resurrectione aut̄
mortuorum n̄ legistis. qđ dictū ē adō dicente uob. Ego sum d̄s
abrahā & d̄s isaac & d̄s iacob. Non ē d̄s mortuorum. s̄ uiuentium.
Et audientes t̄be mirabantur in doctrina eius.

Pharisei autem uidentes quod silentium inposuisset sadduceis eue-
nerunt in unum. Et interrogauit eum unus eorum legis doctor. con-
tra eum. Magister quid est mandatum magnum in lege? At illi
ihc. Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo. & in tota
anima tua. & in tota mente tua. Hoc est maximum & primum
mandatum. Secundum autem simile est huic. Diliges proximum tuum

sic te ipsū. In his duobus mandatis uniuersa lex pendet & prophetiae.

Congregatis autē phariseis. interrogauit eos ihc dies. Quid uobis uidetur de xpo. cuius filius est. Dicunt ei. Dauid. At illis. Quomodo ergo dauid in spu uocat eū dñm dies. Dicit dñs dño meo. sede ad dextris meis. Donec ponā inimicos tuos scabellū pedū tuorū.

Si ergo dauid uocat eū dñm. quomodo filius ei est. Et nemo poterat respondere ei uerbū. Neq; ausus fuit quisquā ex illa die eū amplius interrogare.

Tē ihc locutus ē. tō tñs & phariseos dies. Sup cathedrā moysi. seder scribe & pharisei. Omnia ergo querūq; dice runt uobis seruare & facere. Secundū uero opera eorū nolite facere. Dicunt enī & nō faciunt.

Alligunt autē onera graua & importabilia. & imponunt in humeros hominū. digito autē suo nolunt ea mouere.

Omnia uero opera sua faciunt. ut uideantur ab hominib; Dila tant enī philacteria sua & magnificant fibrias. Amant autē primos recubitus in cenis & primas cathedras in synagogis & salutationes inferre. & uocari ab hominib; taliter.

Us autē nolite vocari rabbi. Unus ē enī magister ur̄. Om̄s
autē uos fr̄s estis. & patrē nolite vocare uob̄ sup̄ terrā.
Unus ē enī pater ur̄ qui in celis ē. nec uocemini magis-
tri quia magister ur̄ unus ē xpc̄.

Qui maior ē arm̄ erit minister ur̄. Qui autē se exaltaue-
rit humiliabit. Et q̄ se humiliat exaltabitur.

UE AUTē VOBIS SCRIBE
& pharisei hypocrite. quia clauditis regnū celorū an-
te homines. Vos autē n̄ intratis. nec introeuntes suntis in
illud.

Vae uob̄ scribe & pharisei hypocrite quia circumcisitis mar-
& aridā ut faciatis unū p̄sclatū. & cū fuerit factus facitis
eū filiū gehennę duplo quā uos. Vae uob̄ duces cæci
qui dicitis. q̄cūq; iurauerit p̄tēplū nihil ē. Qui autē iura-
uerit in auro tēpli debet. Stulti & cæci. qd̄ enī maius ē
aurū an tēplū? Quis sc̄ificat aurū? Et quicūq; iurauerit
in altari nihil ē. Qui autē iurauerit in dono qd̄ ē sup̄
illud debet. Cæci. qd̄ enī maius ē donū an altare? qd̄
sc̄ificat donū? Qui ergo iurat in altari. iurat & in eo
& in om̄ib̄ quę sup̄ illud s̄. Et q̄cūq; iurauerit in tēplo.

iurat in illo & in eo q̄ habet in ipso. Et q̄ iurat in celo
iurat in throno dñi & in eo qui sedet super eū.

Ve autē uob̄ scribe & pharisei hypocrite. q̄ decimatis mentā
& anetū & cuminū & reliquistis que grauiora s̄ leḡis.
iudiciū & miūn & fidē. Hec oportuit facere & illa
non omittere.

Duces ceti exalantes colicē camelū in glutiētes.

Vae uob̄ scribe & pharisei hypocrite q̄ mundatis q̄ de
foris s̄ calicis & parapsidis. intus autē s̄ pleni rapina &
inmundicia. Pharisee ceti munda prius q̄ intus
ē calicis & parapsidis ut fiat & id q̄ de foris ē & mundū.

Vae uob̄ scribe & pharisei hypocrite qui similes estis
sepulchris dealbatis. que a foris parent hominib̄ spe
ciosā. intus ū s̄ plena ossib̄ mortuorū & omī spurritu.
Sic & uos a foris quidē parent hominib̄ iusti. intus autē
pleni estis hyprocrisi & iniquitate.

Ve uob̄ scribe & pharisei hypocrite qui edificatis se
pulchra p̄phetarū & ornatis monum̄ta iustorū. Et di
citis. si fuissetis iudicib̄ patrū nr̄orū n̄ essemus socii eorū
in sanguine p̄phetarū. Itaq̄ testimonio estis ut timeat

103
ipsis quia filii estis eorum qui prophetas occiderunt.

Et vos implete mensuram patrum vestrorum. Serpentes genuina
asperarum quomodo fugietis a iudicio gehenne.

Ideo ecce ego mitto ad vos prophetas & sapientes & scribas.
& illis occidatis & crucifigatis & ex eis flagellabitis in
synagogis vestris & persequemini decemum in ciuitate in
ciuitate super vos omnis sanguis iustus qui effusus est super terram
a sanguine abel iusti usque ad sanguinem iherachie filii
iherachie quem occidistis in templo & altare. Amen dico
vobis. uenient hec omnia super generationem istam.

HIERUSALEM. HIERUSA

lem que occidis prophetas & lapidas eos qui ad te missi sunt. Quo
niam uolui congregare filios tuos quemadmodum gallina
congregat pullos suos sub alas & non habuisti. Ecce relinquet
uobis domus uestra deserta. Dico enim uobis. nunc uidebitis
amodo. donec dicatis. Benedictus qui uenit in nomine domini.

Egressus ihesus de templo ibat. Et accesserunt discipuli eius in
ostenderent ei edificationes templi. Ipse autem respondens
dixit illis. Uidetis hec omnia. Amen dico uobis. non relinquet
hic lapis super lapidem qui non destruatur.

Sedentes autem eo sub nomine oliueti accesserunt eum discipuli
secreto dicentes. Dic nobis quando hec erunt & quid signum ad
uentus tui & consummationis seculi. Respondens ihesus dixit eis.
Uidetis ne quis uos seducat. Multi enim uenient in nomi
ne meo dicentes. Ego sum christus & multos seducunt. Audi
turi enim estis prelia & opiniones preliorum. uidetis ne timeamini.
Oportet enim hec fieri. si non dum est finis. Consurget enim gens
in gentem & regnum in regnum. & erunt pestilentie & fames &
terre motus prelia. Hec autem omnia initia sunt dolorum.

Tunc tradent uos tribulatione & occident uos. & eritis uos
odio omnium gentium propter nomen meum.

Et tunc scandalizabunt multi & inuicem tradent & odio
habebunt inuicem. Et multi pseudo prophete surgent & se
ducant multos. Et quando abundauit iniquitas. refrigeret
carnas multa. Qui autem perseverauerit usque in finem hic saluus erit.

Et predicabitur hoc euangelium in omni orbe. in testimonium
omnibus gentibus. Et tunc ueniet consummatio.

Cum ergo uideritis abominationem desolationis. que dicta
est a iohanne propheta stantem in loco suo quem legistis intelligat.

Tunc qui in iudea sunt fugiant ad montes. Et qui in ierusalem non descen

105
da tollere aliquid de domo sua. Et qui in agro non retinetur
tollere tunicam suam.

Uae autem pregnantibus & nutriendis in illis diebus.

Orat autem ut fiat fuga vestra in domum vel sabbatum.

Erit enim tribulatio magna qualis non fuit ab initio mun-
di usque modo neque fiet.

Et nisi breuiati fuissent dies illi non fieret salva omnis caro
sed propter electos breuiabuntur dies illi.

Tunc si quis uobis dixerit ecce hic Christus aut illuc
nolite credere.

Surgent enim pseudo Christi & pseudo prophetae & dabunt signa
magna & prodigia ita ut in errorem inducantur. Si fieri
potest etiam electi ecce uobis praedictum.

Si ergo dixerint uobis ecce in deserto est nolite exire. ecce
in penetrabilibus nolite credere.

Sicut enim fulgur erit ab oriente & pariet usque in occiden-
tem. ita erit & aduentus filii hominis.

Ubique fuerit corpus illud congregabuntur aquilae.

Statim autem post tribulationem dierum illorum sol obscurabitur
& luna non dabit lumen suum. Et cadent stelle de caelo & tur-

tutes celorum. commouebunt. & tunc parebit signum filii hominis in caelo.

Et tunc plangent omnes tribus terre & uidebunt filium hominis uenientem in nubibus caeli cum uirtute multa & maiestate. Emittere angelos suos cum tuba & uoce magna & congregabunt electos eius a quatuor uentis a summis caeli usque ad terminos terrae. Ab arbore autem ficus discite parabolam cum uero ramus eius tener fuerit & folia nata scitis quia prope est aestas. Ita & uos cum uideritis haec omnia scitote quia prope est uenit. Amen dico uobis quia non praeteribit haec generatio donec omnia fiant. Caelum & terra transibunt uerba uero mea non praeteribunt.

Oe die autem illa & hora nemo scit. neque angeli caelorum nisi pater solus.

Sicut autem in diebus noe. ita erit & uenitus filii hominis. Sic enim erant in diebus ante diluuium. comedentes & bibentes. nubentes & nuptum tradentes usque ad eum diem qua introiit noe in arcam. & non cognouerunt donec uenit diluuium & tulit omnes. Ita erit & uenitus filii hominis. tunc duo erunt in agro unus assumet. & unus relin-

107
quet. Duo molentes immola una una assumet & altera
relinquet.

Vigilate ergo quia nescitis qua hora dominus ur̄ uenturus sit.

Illud aut̄ scire quō si sciret p̄familias qua hora fur uen-
turus eēt. uigilaret utiq; & n̄ sineret p̄fodi domū suā. Ideoq;
& uos estote parati q̄a nescitis qua hora filius hominis uen-
turus est.

Quis putas ē fidelis seruus & prudens quē cōstituit dominus
suus sup̄ familiā suā ut det illis cibū cibū in tempore.

Occidit ille seruus. quē cū uenerit dominus ei. inueniet sic
facientē. An̄ dico uob. quō ^{sup} om̄a bona sua cōstituet eū.

Sic aut̄ dixerit malus seruus ille in corde suo. morā fac̄ domi-
nus m̄s uenire. & coeperit p̄cutere ēseruos suos. manducet
aut̄ & bibet cū ebriosis. Ueniet dominus serui illius in die
qua n̄ sperat. & hora qua ignorat. & ponet eū hypocrisis
ipsū & partē ei. illic erit fletus & stridor dentium.

Tunc simile erit regnū celor̄. x. uirginit̄. quę accipientes
lāpades suas. erunt obuiā sponso & sponse. Quinq; aut̄ creis
erant fatue & quinq; prudentes. Sed quinq; fatue accep-
tis lāpadib; n̄ sup̄ser̄ oleū secū. Prudentes uero acceper̄

oleū in uasis suis cū lāpadib. Morā autē faciente sponso dor-
muerūt omēs & dormierūt. Media autē nocte elumor factus ē.
ecce sponsus uenit cū obuiā ei. Tunc surrexerūt omēs uirgi-
nes illę. & ornauerūt lāpades suas. Fatue autē sapientib. dixerūt.
Date nob. de oleo urō. quia lāpades nrę extinguūt. Respon-
derūt prudentes dicentes. Nefortē n̄ sufficiat nob. & uob. ne
poti. ad uendentes & emere uob. Dū autē uenit emere. uenit
sponsus. & que paratę erant intrauerūt cū eo ad nuptias. & clausa
ē ianua. Nouissime uero ueniunt & reliquę uirgines dicentes.
Dñe. dñe. apert. nob. Nihil respondens ait. Am̄ dico uob.
Nescio uos. Vigilate itaq. quia nescitis diē neq. horā.

Sic enī homo p̄git. p̄ficiens. uocauit seruos suos. & tradidit
illis bona sua. Et unū dedit quinq. talenta. alii autē duo
alii uero unū. unicuiq. scđm p̄p̄riā uirtutē & p̄fectus est
statū. Abiit autē q̄ quinq. talenta acceperat. & operatus ē
in eis & lucratus ē alia quinq. Similit̄ q̄ duo acceperat
lucratus ē alia duo. Qui autē unū acceperat. abiens fodit
uita & abscondit pecuniā domini sui. Post multū
uero tēporis. uenit dominus seruq. illor. & posuit rationē
cū eis. Et accedens q̄ quinq. talenta acceperat. obtulit

alia quinq; talenta dices. Domine quinq; talenta mihi tra-
 didisti. ecce alia quinq; sup lucratus sū. At illi dominus ei.
 Euge serue bone & fidelis. quia sup pauca fuisti fidelis sup
 multa te cōstitua. intra in gaudiū domini tui. Accessit autē &
 qui duo talenta acceperat & ait. Domine duo talenta mihi
 tradidisti ecce alia duo lucratus sū. At illi dominus ei. Eu-
 ge serue bone & fidelis. quia sup pauca fuisti fidelis. sup mul-
 ta te cōstitua. Intra in gaudiū domini tui. Accedens autē & q
 unū talentū acceperat & ait. Domine scio quia durus homo
 es. meus ubi nō seminasti. & cōgregas ubi nō sparsisti. & timens abu-
 & abscondi talentū tuū in terra. Ecce qd tuū ē habes. Respon-
 dens autē dominus ei dixit ei. Serue male & piger sciebas quia me-
 ro ubi nō semino. & cōgrego ubi nō spargo. Oportuit ergo te com-
 mittere pecuniā meā & nūmularius. ut & ueniens ego recepis-
 se itiq; quō admodū cū usura. Tollite itaq; ab eo talentū. & da-
 te ei q̄ habet decē talenta. Omī enī habenti dabit & abundat
 Et autē q̄ nō habet. & qd uidet̃ habere auferet̃ ab eo.

Et inutile seruū eiecit in tenebras exteriores. ibi erit fletus
 & stridor dēntiū.

Cū autē uenerit fili hominis in maiestate sua & omīs angeli

cū eo. Tunc sedet sup seclē maiestatis sue & egrēgiant
ante eū omēs gentes. & separabit eos ab invicē sic pastor segre-
gat oves ab hēdis. Et statuet oves quidē ad dextris suis. hēdos
autē a sinistris. Tunc dicit rex ^{his} q̄ ad dextris ei erūt. Venite bene-
dicite patri mei. possidere paratū vob̄ regnū ac stitutiōne
mundi. Esurui enī & dedistis mihi manducare. Scivi &
dedistis mihi bibere. Hospes erā & collegistis me. Nudus
& operuistis me. Infirmus & visitastis me. Incarcerē erā
& venistis ad me. Tunc respondebunt ei iusti dicentes.
Dñe. quando te vidim⁹ esurientē & pauperē. Scivim⁹
& dedimus tibi potū. Quando autē te vidimus hospite
& colligimus te. Aut nudū & cooperuimus te. Aut
quando te vidimus infirmū aut in carcere & venimus
ad te. Et respondens rex dicit illis. Amen dico vob̄. quā-
tum fecistis uni de his frīb̄ meis minimis mihi fecistis.
Tunc dicit his q̄ a sinistris erunt. Discedite a me ma-
ledicti in ignē aeternū. qui paratus ē diabolo & angelis
ei. Esurui enī & nō dedistis mihi manducare. Scivi
& nō dedistis mihi potū. Hospes erā & nō collegistis me.
Nudus & nō operuistis me. Infirmus & in carcere & nō vi-

118
sistis me. Tunc respondebunt ei & ipsi dicentes. Dñe. quan-
do te uidimus esuriemē aut sitiemē. aut hospitem. aut nudū
aut infirmū uel in carcerē & nō ministrabimus tibi. Tunc
respondebit illis dñs. Amen dico uob. quādiu nō fecistis
uni de minorib. his. nec mihi fecistis. Erubunt hi in suppli-
ciū aeternū. iusti autē in uitā aeternā

ET FACTUM EST CUM

consumasset ihc sermones hos omēs dñs discipulis suis.

Scitis quia postbiduū pascha fiet. & filius hominis tradet-
ur crucifigatur.

Tunc cōgregati s̄ principes sacerdotū & seniores populi ma-
triū principis sacerdotū qui dicebat̄ caiphas. Et cōsiliū
fecerūt. ut ihm dolo tenerent. & occiderent. Dicebant autē
Non in die festo. ne forte tumultus fieret in populo.

Cū autē eēt ihc in bethania in domo symonis leprosi. accessit ad eū mu-
lier habens alabastrū unguenti p̄tiosi & effudit sup caput ip-
sius recubentis. Uidentes autē discipuli indignati s̄ dicentes.

Utd p̄ditio hec. Potuit enī istud uenundari multo & da-
ri pauperib. Sciens autē ihc ait illis. Quid molesti estis mulieri.
Opus enī bonū. operata ē in me. Nā semp pauperes habens

uobis. me autem non semper habent.

Mentens enim hoc unguentum hoc in corpus meum ad sepeliendum me fecit.
Amen dico uobis. ubi cumque predicatum fuerit hoc euangelium in toto mun-
do dicetur. & quod hoc fecit in memoriam eius.

Tunc abiit unus de duodecim qui dicitur iudas scariot. & princeps
presbiterorum & ait illis. Quid uultis mihi dare. & ego uos cum
tradam. Illi constituerunt ei triginta argenteos. Et iterum querebat
opportunitatem ut eum traderet. Prima autem die animorum accesserunt
etiam discipuli dicentes. Ubi uis paremus tibi comedere
pascha. At ille dixit. Ite in ciuitatem & dicite ei.
Magister dicit tempus meum prope est apud te facio pascha cum
discipulis meis. Et fecerunt discipuli sicut constituit illis ille & pa-
rauerunt pascha.

Vespere autem facto discubebat cum duodecim discipulis suis. & celen-
tibus illis dixit. Amen dico uobis. quia unus uerum me traditu-
rus est.

Et tristari ualde coeperunt singuli dicere. Numquid ego sum dominus.

At ipse respondens ait. Qui utinguit meum manum in parap-
sidem hic me tradet. Filius quidem hominis uadit sicut scrip-
tum est de illo.

Uas autem homini illi. propter quem filius hominis tradetur. Bonum erat
ei si non fuisset homo ille:

Respondens autem iudas. qui tradidit eum dixit. Numquid ego sum
rabbi? At illi. Tu dixisti.

Cenanti autem eis accepit ihesus panem. & benedixit ac fregit. deditque
discipulis suis & ait. Accipite & comedite. hoc est corpus meum.

Et accipiens calicem gratias egit. & dedit illis dicens. Bibite ex hoc
omnes. Hic est enim sanguis mei novi testamenti qui multis effunde-
tur in remissionem peccatorum. Dico autem vobis. nunc ab hinc de
hoc genere uinum usque in diem illud. cum illud bibam vobiscum in
regno patris mei.

Et ymnus dicto cecitavit in mentem oliveti.

TUNC DIXIT ILLIS IESUS

Omnes vos scandalum parietum in me in ista nocte:

Scriptum est enim. Percutiam pastorem & dispergent oves gregis.
Postquam autem resurrexero. precedam vos in galileam.

Respondens autem petrus ait illi. Et si omnes scandalizaverint
inter te ego nunquam scandalizabor. At illi ihesus. Amen dico tibi
quia in hac nocte ante quam gallus cantet ter me negabis.

Ait illi petrus. Etiam si oportuerit me mori tecum. inter te nega-

bo. Similiter & omnes discipuli dixerunt.

Tunc uenit ibi cum illis in illam que dicitur gethsemani.

Et dicit discipulis suis. Sedete hic donec uadam illuc & orem.

Et assumpsit petro. & duobus filiis hebedei coepit tristari & mestus esse.

Tunc ait illis. Tristis est anima mea usque ad mortem. Sustinete hic & uigilate mecum.

Et processit pusillum, prostratus in faciem suam orauit & dixit. Mihi pater si possibile est transseat a me calix iste.

Uerumtamē non sic ego uolo. si sic tu. Et uenit ad discipulos & inuenit eos dormientes.

Et dicit petro. Sic non potuistis una hora uigilare mecum. Uigilate & orate. ne inieritis in temptationem.

Spiritus quidem promptus est. caro autem infirma. Iterum secundo abiit & orauit dicens.

Pater mi. si non potest hic calix transire nisi bibam illud. fiat uoluntas tua. Et uenit iterum & inuenit eos dormientes.

Erant enim oculi eorum graui. Et relictis illis iterum abiit & orauit tertio eundem sermonem dicens.

Tunc uenit ad discipulos suos & dixit illis. Dormite uero &

requiescere. Ecce appropinquabit hora: & filii hominis tradentur in manus peccatorum. Surgite ex vobis: ecce appropinquabit quod me tradet.

Ad huc ipso loquente: ecce iudas unus de duodecim venit & cum eo turba multa cum gladiis & fustibus missi a principibus sacerdotum & senioribus populi.

Qui autem tradidit eum dedit illis signum dicens. Quemcumque osculatus fuero: ipse est tenete eum. Et respondens accedens ad Iesum dixit. Ave rabbi. Et osculatus est eum. Dicitque illi Iesus. Amice: quid facis? Tunc accesserunt & manus iniecerunt in Iesum & tenuerunt eum.

Et ecce unus ex his qui erant cum Iesu extendens manum exivit gladium suum & percussit servum principis sacerdotum: amputavit auriculam eius.

Tunc ait illi Iesus. Convertere gladium tuum in locum suum. Omnes enim qui acceperunt gladium: gladio peribunt. An putas: quia non possum rogare patrem meum & erunt mihi modo plusquam duodecim legiones angelorum? Quomodo ergo implebuntur scripturae? Quia sic oportet fieri.

In illa hora: dixit Iesus turbis. Tamquam ad latronem existis cum gladiis & fustibus comprehendere me. Cotidie apud vos

de cons. templo. & nō me tenuistis.

Hoc autē totū factū ē. ut implerent scripturę pphetarū. Tunc discipuli omēs relicto eo fugerunt.

Alli tenentes ih̄m duxer̄ eo caiphan principē sacerdotū ubi scribe & seniores conuenerant.

Petrus autē sequebat̄ eū alongr. usq; intro principis sacerdotū. Egressus intro sedebat eū ministris in uideretis finē.

Principes autē sacerdotū & omēs ciliū querebant falsū testimoniū cōtra ih̄m. ut eū morti traderent. & nō inuenerunt.

Cū multi falsi testes accessissent.

Nouissime autē pener̄ duo falsi testes & dixer̄. Hic dixit. Possū destruere templū dī. & post tridū reedificare illud.

Ersurgens princeps sacerdotū ait illi. Nihil respondes.

ad ea quęstis aduersū te testificant̄. Ih̄s autē tacebat. Et

princeps sacerdotū ait illi. Adiuro te p dñm uiuū. ut di

cas nob̄ si tu es xp̄e filius dī. Dicit illi ih̄s. Indixisti.

Veritatem dico nob̄. amodo uidebitis filiū hominis sedentē adexteris aurturis & uenientē in nubib; celi.

Tunc princeps sacerdotū. scider̄ uestimenta sua dicens. Quid adhuc egemus testibus.

117
Ecce nunc audistis blasphemiam quod uobis uidetur. Nulli respondentes dixerunt. Reus est mortuus.

Tunc expuerunt in faciem eius & colaphis eum ceciderunt. Alii autem palmas in faciem eius dederunt dicentes. Prophetis uobis. Christus quis est qui te percussit.

Petrus uero sedebat foris in iurio. Et accessit ad eum una ancilla dicens. Eritu cum ihesu galileo cras. Nihil negauit coram omnibus dicens. Nescio quid dicis.

Exiit autem illo ianuam uidens eum alia ancilla & ait his qui erant ibi. Et hic erat cum ihesu nazareno. Et iterum eum in iurio negauit quia non noui hominem. Et post pusillum accesserunt qui stabant & dixerunt petro. Uere & tu euillif es. nam & loquela tua manifestum te facit. Tunc coepit detestari & iurare. quia non nouisset hominem. Et continuo gallus cantauit.

Enter cordatus est petrus uerbi ihesu quod dixerat prius quam gallus cantet. iter me negabis. Et regressus foras fleuit amare.

Mane autem facto consilium inter omnes principes sacerdotum & seniores populi aduersus ihm. ut eum morti traderent.

Et uinctū & ducē cū. & tradidit pontio pilato p̄sidi.

Tunc uidens iudas q̄cū tradidit qđ damnatus ē p̄ poenitentia
ductus recepit triginta argenteos principibz sacerdotū & se
nioribz diebz. Poceat tradens sanguinē iustū. At illi ducē
Quid ad nos. Tu uidetis Egiptiē argenteis unō plo reces
sit. & abiens laqueo se suspendit. Principes autē sacerdotū
acceptis argenteis dixerūt. Non licet mittere nobis in corbanā
quia p̄mū sanguis ē. Consilio autē intō emerit illis ma
grū figuli in sepulturā p̄grinorū. Propter hoc ager ille
uocatus ē acheldomah hoc ē ager sanguinis usq; in hodiernū
diē. Tunc impletū ē qđ dictū ē p̄ hieremīā p̄phetā dicentē.
Et accipietis triginta argenteos. p̄mū ad p̄mā qđ ad p̄mā
uerū a filius isrl. & dederunt eos in agrū figuli sicut con
statuit mihi dñs.

Ihesus autē stetit ante p̄sidiē. & interrogauit eū p̄ses diebz. Tu es
rex iudeorū. Dicit illi ihc. Tu dicis.

Et cū accusaretur a principibz sacerdotū & senioribz nihil re
spondit. Tunc dicit illi pilatus. Non audis. quāta co
uersū te dicunt testimonia. Et n̄ respondit ei ad ullū
uerbū ita ut miraretur p̄ses uehementer.

319
Per diē autē sollempnē cōsueuerat p̄ses dimittere populo unū
uictorū quē uoluissent.

Habebat autē rē insignē q̄ dicebat̄ uictorū barabbas. Congre-
gatis ergo illis diē pilatus. Quē uultis uob̄ dimittā. barab-
ban an̄tīm q̄ dicit̄ xp̄c. Sciebat enī qd̄ p̄uiciā tradidisset eū.

Sedente autē illo p̄ tribunali. misit ad eū uxor ei diēs. Nihil
tibi & iusto illi. Multa enī passa sūt hodie p̄ uisū p̄p̄ eū.

Principes autē sacerdotū p̄suaser̄ & seniores populis ut pete-
rent barabbā itēm ū p̄derent. Respondens autē p̄ses ait
illis. Quē uultis uob̄ de duob̄ dimittā. At illi dixerunt.
Barabbā.

Dicit illis pilatus. Quid igit̄ faciā deitū q̄ dicit̄ xp̄c.
Dicunt om̄s. Crucifigatur. At illis p̄ses. Quid enī ma-
li fecit. At illi magis clamabant dicentes. Crucifigat̄.

Uidens autē pilatus quia nihil p̄ficeret. si magis tumultus
fieret. accepta aqua lauit manus corā populo dicens.
Innocens ego sū a sanguine iusti hui⁹ uos uidetis. Et
respondens uniuersus populus dicit. Sanguis ei sup̄ nos
& super filios nostros.

Tunc dimisit illis barabbā. itēm autē flagellatū tradi

du eis ut crucifigeretur.

TUNC MILITES PRESI

dis suscipientes ihm in p̄torio. ēgregauer̄ ad eū om̄iū sā co
hortē. Et tenentes eū clamidē coccineā circūdeder̄ ei
Et plectentes coronā desp̄is posuer̄ sup caput ei. & ha
rundinē in dextera ei. & genu flexo ante eū inludēban
dicentes. Ave rex iudeor̄.

Et repuentes uicū acceper̄ harundinē & percutiebant ca
put ei. Et postquā inluser̄ ei. cruci eū clamide. & uidue
runt eū uestim̄tis ei & duxer̄ eū ut crucifigerent.

Exeuntes aut̄ inuener̄ hominē cyrenēū nomine symonē
hunc angariauer̄ ut tolleret crucē ei.

Et uener̄ in locū q̄ dicit̄ golgotha qd̄ ē caluarie locus.

Et deder̄ ei uinū bibere. cū felle mixtū. Et eū gustasset
noluit bibere.

Post quā aut̄ crucifixer̄ eū. diuiser̄ uestim̄ta ei sorte m̄
tentis. & sedentes seruabant eū.

Et inposuerunt super caput eius causā ipsi scriptā. hic
ē ih̄s rex iudeorū.

Tunc crucifixi s̄ cū eo duo latrones unū ad dextris. & u

121
nū a sinistris.

Pertransientes autē blasphemabant eū mouentes capita sua & dicentes. Vah qui destruit templū dī & intra duo illud reedificat. Salua te met ipsū. si filius dī es descende de cruce.

Similiter & principes sacerdotū inludentes eū scribis & seniorib; dicebant. Alios saluos fecit. se ipsū nō potest saluū facere. Sux ex isrl ē descendat nō de cruce & credimus ei. Confultis indo libere nō eū suauit. Dixit enī quia dī filius sum.

Indō ipsū autē & latrones qui crucifixi erant cū eo improperabant ei.

A sexta autē hora tenebre factę s̄ sup̄ uniuersā terrā usq; ad horam nonam.

Et circa horā nonā. clamauit ihe uoce magna dicens. Heli. Heli leui sabachthani. Hoc est. Ds meus. Ds meus utq; dereliquisti me. Quidā autē illuc stantes & audientes dicebant. Holiā uocat iste.

Et tūc unus ex eis. acceptā spongiā impleuit aceto. & imposuit arundini & dabat ei bibere.

Ceteri uero dicebant. Sine uideamus. an ueniat helias libe

rans eū. Iſc̄ aū iterū elanans uoce magna emisit spm̄.
ecce uelū tēpli scissū ē in duas partes a summo usq; de
orsum.

Et terra mota ē & petre scisse s. & monum̄ta apta s. & mul
ta corpora scōq; q̄ dormuerant surrexer̄. Et exiuntes demo
num̄is post resurrectionē ei uenerunt in sanctā ciuitatē
& apparuerunt multis.

Centurio aū & q̄ cū eo erant custodientes ihm uiso terre
motu & his q̄ fiebant timuer̄ ualde dicentes. Uerū dī
filius erat iste.

Erant aū ibi mulieres multe alonge que secūq; erant
ihm a galilea ministrantes ei. Inter quas erat maria mag
dalene & maria iacobi & ioseph matr̄ & matr̄ filior̄ hebrei

Cū aū sero factū eēt. uenit quidā homo diues ab arima
thia nomine ioseph. q̄ & erat ipse discipulus ihu. Hic
accessit ad pilatū. & petiit corpus ihu. Tunc pilatus
iussit reddi corpus.

Et accepto corpore ioseph inuoluit illud in sindone
munda. & posuit illud in monum̄to suo nouo qđ ex
ciderat in petra. Et inuoluit saxū magnū ad ostiū

monumenti & abiit.

Erat aut̃ ibi maria magdalene & altera maria sedentes con-
tra sepulchrum.

Altera aut̃ die que ē post parasceuen. ē uener̃ principes
sacerdotū & pharisei ad pilatū dicentes. Domine: reor-
tasti sumus. quia seductor ille dī ad hoc uiuens. post
tres dies resurget. Iube ergo custodiri sepulchrū usq;
indie tertiū. Ne forte ueniant discipuli ei & furtim
eū & dicant plebi surrexit a mortuis. Erret nouis-
simus error: peior priori. At illis pilatus. Habetis
custodiā. ut custodite sic scitis. Illi aut̃ abeuntes mu-
nerunt sepulchrū. Signantes lapidē eū custodibus.

Uespere aut̃ sabbati quod lucesset in prima sabbati uenit
maria magdalene & altera maria uidere sepulchrū.
Erecc̃ terre motus. factus ē magnus. Angl̃s enī dñi
descendit de celo. & accedens reuoluit lapidē. & sede-
bat sup̃ eū. Erat aut̃ aspectus ei sicut fulgur. & uesti-
mentū ei sicut nix. Percutit aut̃ ei ceterum s̃custo-
des. & facti s̃ uelut mortui.

Respondens aut̃ angl̃s dixit mulieribus. nolite timere

uos. Sais enī qđ ih̄m q̄ crucifixus ē queritis. Non ē hic.
surrexit sic dicit. Venite & uidete locū ubi positus erat
corpus. Et cito euntes dicite discipulis ei quia surrexit. Ecce
ecce p̄cedet uos in galileā. Ibi enī uidebitis ecce dixi uobis.

Et exierunt de monumento cū timore. & gaudio magno cur
rentes nuntiare discipulis eius.

Et ecce ih̄s occurrit illis dicens. Aue. Ille autē accesserunt
& tenuerunt pedes ei. & adorauerunt eū. Tunc ait illis ih̄s.
Nolite timere. Ite nuntiate fr̄ib̄ meis. ut eant in galileā
ibi me uidebunt. Quē eū abissent. ecce quidā de custodib̄
uenerunt in ciuitatē & nuntiauerunt principi sacerdotū
om̄ia quę facta fuerant. Et congregati cū seniorib̄ cōsilio
accepto. pecuniā copiosā dederunt multis dicentes. Dicit
te quia discipuli ei nocte uenerunt. & furati sūt cū nob̄ dor
mientib̄. Et si hoc auditū fuerit ap̄reside. nos suadebim̄
ei & securos uos faciemus. At illi accepta pecunia fece
runt sic erant docti. Et diuulgatū ē uerbū istud
eos usq; in hodiernū diē. Unde t̄ discipuli abierunt autē
in galileā in montē ubi cōstruxerat illis ih̄s. Et iuden
tes eū adorauerunt. quidā autē dubitauerunt. Et accedens ih̄s

locutus ē eis dicens. Data ē mihi omnis potestas in celo &
terra. Eunt ergo docete omnes gentes baptizantes eos
in nomine patris & filii & sps sci. Docentes eos seruire
omni quicūq; mandavi uobis. Ecce ego uobiscū sū omib;
diebus usq; ad cōsummationem seculi.

MARCUS EVANGE

lita dī & petri in baptismo filius. atq; indi
uino sermone discipulus. sacerdotiū in isrl. agens scdm
carne leuita. cūuersus ad fidē xpi euangelium in italia scrib
sit. Ostendens in eo. qd & generi suo deberet & xpo.
Nā initium in uoce pphetice exclamationis instituens
ordinē leuitice electionis ostendit. ut p̄dīstīnatū io
hannē filiū zacharię in uoce angeli ad nuntiatū semis
sum. Non solū q̄ uerbū caro factū s; corpus dñi in om̄ia
puerū diuine uocis animatū. Initio euangelice p̄di
cationis ostenderet. ut q̄ hęc legens sciret cui initium
carnis in dō nro & ihu ad uenientis habitaculū caro
deberet agnoscere: atq; in se uerbū uocis qd in cōsonan
tib; p̄diderat inueniret. Deniq; & p̄fecti euangelii opus

uiderat abaptisma dñi p̄dicare dñi inchoans n̄ labora
uit. Natiuitatē carnis quā in priorib; uiderat dicere
sed totus in primis expruens expositionē deserti ieu
niū numeri. Temptationē diaboli ēgrigationē bestia
rū & ministeriū p̄tulit angelorū ut instituens nos con
tellegendū singula in breui ēpingens ne auctoritatē
facere rei demerit. & p̄ficiendo operis plenitudinē n̄ ne
garet. Deniq; amputasse sibi post fidē pollicē dicit ut
sacerdotio rebus haberet. Sed tantū ū ēsentientis fidei
p̄destinata potuit electio. ut nec sic in opere uerbi per
deret. qđ prius meruerat in genere. Nā alexandrie
ēps fuit. cui p̄singula opus scire. & euangelii in se dic
ta exponere. & disciplinā in se legis agnoscere. & diui
nā in carne dñi intellegere naturā quę in nos primū
requiri debet. Dehinc in quistā uolumus agnosci ha
bentes mercedē exortationis. quō qui plures & quing
uā sunt. Qui aut incrementū prestat d̄s est.

De iohanne baptista & uictu & habitu ei. De baptismo
iū & temptatione ei. Petrū andrē iacobū & ioh̄m

sequi iubet. De homine qui spiritum imundum habuit sanato.

Desoceru petri a febrili liberata & alius multis quos ihc saluabit. De lepso. De paralitico. Iacobum alphi sequi iubet. apud quem cum buphicanus conuiuat. Murmurantibus deis dicit. non est opus sanis medicus. De ciuium discipulorum & filii sponsi & de iuribus & deuino.

Despicias quas discipuli nollebant. De eo qui manum aridam habebat & ubi demones ihm confiteantur. Dextera apostolorum electione. De beelzebub principe demoniorum & fortiore ligando. & peccatori in spiritu sancto non remitti.

Demittere & fratribus eius. De parabola seminantis. Lucernam sub modio. De bona mensura. De parabola herbe & spicis & plenam fructum. De sompniis grano. ubi in riuum dormit. & exsurgens repente inperat. De demone cui nomen legio fuit.

Archi synagogi filiam dum uir resuscitare. Mulierem apud fluxum sanguinis liberat. Puellam suscitauit. Prophetam sine honore esse in patria sua. cum discipulis precepta daret. Expremitur eis decapitum iohannis.

Regressi apostoli ad ihm. De v. panibus & duobus piscibus.

Iste ambulans sup mare. uenit ad discipulos. Dedit uersis
languoribus sanatis & manibus ita quod intraret in hominem non eo
inquinans hominem.

Defilia syrophonisse. & oemomo saluata. Ubi surdum & mu-
tum curauit. De septem panibus in quatuor milia hominum.
Phariseis ab eo querentibus signum. Monet cauere a sermone
phariseorum & herodianorum. Desputo cecis oculos aperuit.
Petrus confitetur christum esse. Et tunc petrus dicit satanas a negan-
te se negaturum. & quosdam non uiuros mortem nisi uiderint
regnum dei. In monte cum moysi & helia loquitur unde descen-
dens interrogatus de helia. & uenit. Dicit cum uenturum sed etiam
uenisse. Non cecis posse spiritum immundum. nisi precium
& orationem.

Et quilibet primus esse facit nouissimus. & non esse prohibendum
quod in nomine eius uirtute facit. Et de calice aque frigide
ac oculo manu & pede trahendo. & bonum est sal. Uxor enim
debere dimitti. Infantes non arguendos. Venditis omnibus ele-
mosinam dandam. Et difficile diuites intrare regnum dei.

Quod ei erant uentura predicta. De filio. De helia. De ceco
mendicante curato. De pullo asine. De nummularius etc.

ple cunctis. Dificulnea que are facta ē. De peccatis. fratru
remittendis.

Interrogatus in qua potestate hec faceret. De iohannis bap
tismo int̄rogat. Parabola de uinea & colonis. De denario ce
saris. De muliere que vii fr̄s habuit. Et scribit diē n̄ longe
a regno dī. Atq; int̄rogat quomodo dicit xpc fili dāuid
Monet cauendū ab scribis. De uidua & geophilino. De tē
pli structura.

Ops pseudo xpi & passione martyru. Excomonone sc̄li & x
uentu xpi. De arbore ficus parabolā. Et qd diē iudicii
nemo sciat. ppter qd docet uigilandū.

De unguento sup caput ihu effuso. Iudas sacerdotib; dñm
p̄det. Apparatus pasche. Dñs diē ab uno se tradendum
Petro p̄ diē se negaturū. Oraciones ihu. Traditio inde iudeis.

Principes int̄rogant ihm. & edominant eū. Petrus tertio
negat. Ihe pilato tradit. Pilat̄ dimisso barabba. Ihm
flagellatū crucifigendū tradit. Passio ihu & sepultu
ra & resurrectio ei ex mortuis. Post resurrectionē ei
mandata & ascensio eius in caelis.

INITIUM EUANGELII

MARCUS UDICIT

CCCE

MITTO

ANGELUM MEUM

ANTE FACIEM TUAM QUI

preparabit uiam tuam.

Qui clamantis in deserto. parat uiam dñi rectas
facit semitas eius.

Fuit iohannes in deserto baptizans & p̄dicans
baptismū poenitentię uirēmissionē peccatorum.
Ergrediebatur ad illū omnis iudeę regio & hier
osolimitę uniuersi. & baptizabantur ab illo in
iordane flumine. confitentes peccata sua.

ETERAT IOHANNES.

uestitus pilis cameli. & zona pellicia circa lum
bos eius. & locustas & mel siluestre edebat & p̄
dicabat dicens. Veniet fortior me post me.
cuius n̄ sū dignus p̄cumbens. soluere corrigiā
calciamentorū eius. Ego baptizauī uos aqua.
ille uero baptizabit uos spū scō.

Et factū ē uidebī illis. Venit ih̄c anazarth gali
lee. & baptizatus ē in iordane a iohanne. Et statim
ascendens de aqua. uidit celos ap̄tos. & sp̄m tā
quā columbā descendentē. & manentē in ipso.

Et uox facta ē de celis. Tu es filius mī dilectus
in te complacui.

Et statim spēs expulit eū in desertū. & erat in deser-
to quadraginta dieb; & quadraginta noctibus
& temptabatur a satana.

Eratq; cū bestis. & angeli ministrabant illi.
ost quā aū traditus ē iohannes uenit ihc in galileā.

Predicans euangelium regni dī & dīcēs. Quō imple-
tū ē tempus & adpropinquab; regnū dī. Poenite
mini & credite euangelio. Exptiens secus ma-
re galilee. uidit symonē & andrē fr̄m ei matren-
tes retia in mare. erant enī piscatores.

Et dixit eis ihc. Venite post me. & faciā uos piscato-
res hominū. Exptans relictis retib; secuti s̄ eum.

Et pgressus inde pusillū. uidit iacobū zebedei et
iohanne fr̄m ei & ipsos in nauī cōponentes retia.
Et statim uocauit illos. Et relicto patre suo zebe-
deo in nauī cū mercennariis. secuti s̄ eū.

Et ingressi sunt capharnaū. & statim sabbatis ingres-
sus in synagogā docebat eos.

Istis tuebant sup doctrina ei. erat enī docens eos
quasi potestatem habens. & nō sic scribe.

Erat in synagoga eorū homo in spiritu immundo
& exclamauit dicens. Quid nobis & tibi ihu nāharene.
uenisti perdere nos. Scio quis sis sēs dī. Et cōminatus
ē ihu dicens. Obmutescē. & exi de homine. Et discer-
pens cū spiritus immundus & exclamans uoce mag-
na. exiit ab eo. Et mirati sūt omēs ita ut cōquererent int-
se dicentes. Quid nā ē hoc. quē doctrina ē noua hęc
quia in potestate. & spiritib' immundis imperat. &
obediunt ei. Et processit rumor ei statim in omnē
regionē galilee.

ET PROTIŪVS EGREDI-
entes de synagoga uenerūt in domū symonis & andree
cū iacobo & iohanne. Decubebat autē socrus symo-
nis febricitans. & statim dicunt ei de illa. Et accē-
dens eleuauit eā adprehensa manu ei. & continuo dimi-
sit eā febris & ministrabat eis. Uespere autē facto
cū occidisset sol. adferebant ad eū omēs male haben-
tes. & demonia habentes. Et erat omēs ciuitas con-

gregem ad ianuam & curauit multos qui uocabantur
uarius languoribus & demonia multa eiciebat.

Et non sinebat ea loqui quod sciebant eum.

Et diluculo ualde surgens egressus abiit in desertum
locum ibique orabat. Et persecutus est eum symon & qui cum
illo erant. Et cum inuenissent eum dixerunt ei. Quia omnes
querunt te. Et ait illis. Eamus in proximos uicos & ci-
uitates & ut ibi predicemus. Ad hoc enim ueni. Et erat pre-
dicans in synagoga eorum & omnia galilea & demonia eiciens.
Tunc uenit ad eum leprosus deprecans eum & genu flexo dicens. Si
uis potes me mundare. Ille autem misertus eius extendit
manum suam & tangens eum ait illi. Volo mundare. Et
cum dixisset. statim discessit ab eo lepra & mundatus
est. Et comminatus est ei statimque eiecit illum & dicens ei. Uide
nemini dixeris. sed uade ostende te principi sacer-
dotum. Et offeret per mundationem tua que precepit moyses
in testimonium illis.

At ille egressus coepit predicare & diffamare sermo-
nem. Ita ut iam non possit manifeste uicinitatem introire.
Sed foris in desertis locis esset & conueniebant ad eum undique.

Et uerū intrauit capharnaū post dies. & auditū ē
qd̄ in domo eēt. Et uenerūt multi. ita ut n̄ caperet
neq; ad ianuā. Et loquebat̄ eis ūbū. Et uenerūt feren
tes ad eū paralyticū qui a quatuor portabat̄. Et cū
n̄ possent offerre illi p̄t̄ba. nudauerūt tectū ubi erat
& pat̄ facientes sub miser̄ grabatū. in quo paraly
ticus iacebat. Cū uidisset aut̄ ih̄c fide illoꝝ dī pa
ralitico. Fili dimitte tibi peccata. Erant aut̄ qui
dā illic describis sedentes & cogitantes in cordib; suis.
Quid hic sic loquit̄. Blasphemia. Quis pot̄ dimit
tere peccata nisi solus d̄s. Quo statim ih̄c cognito
spū suo. quia sic cogitarent intrase. Dī illis Quid
ista cogitatis in cordib; ur̄is. Quid ē facilius dice
re paralytico. dimitte tibi peccata aut dicere
surge tolle grabatū tuū & ambula. Ut aut̄ scitis
quia potestatem habet filius hominis in terra dimit
tendi peccata. At paralytico. Tibi dico. surge tol
le grabatū tuū. & uade in domū tuā. Et statim ille
surrexit. & sublato grabato abiit corā om̄ib; ita
ut ammirarent om̄s. & honorificarent d̄m dicentes.

74
139
Quia nūquā sic uidimus.

Et egressus ē rursus ad mare. omēsque illi ueniebant ad eū. & docebat eos. Et cū pēteriret. uidit leui alpheri sedentē ad thelonē. Et ait illi. Sequere me. Et surgens. secutus ē eū.

Et factū ē cū accubaret in domo illius. multi publicani & peccatores simul discūbebant cū ihu & discipulis ei. Erant enī multi qui sequebantur eū. & scribe & pharisei uidentes quia manducauerat cū publicanis & peccatorib. dicebant discipulis ei. Quare cū publicanis & peccatorib. manducat & bibit magister ur?

Hoc audito ihc ait illis. Non necesse habent sani me dīco. sed q̄ male habent. Non enī ueni uocare iustos sed peccatores. Et erant discipuli iohis & pharisei ieiunantes. & ueniunt. & dicunt illi. Quare discipuli iohis & phariseiq. ieiunant. tui autē discipuli nō ieiunant? Et ait illis ihc. Nūqd possunt filii nuptiarū quādiu cū illis ē sponsus ieiunare? Quanto tēpore habent secū sponsū. nō poss ieiunare. Uenient autē dies cū auferet ab eis sponsus. & tē ieiunabunt.

in illis dieb. Nemo assumentū panni rudis assuit uesti-
tūto ueteri. Alioquin aufert supplementū nouū auc-
tere. & maior scissura fit. Et nemo mittit uinū no-
uū in utres ueteres. alioquin dirūpit uinū utres
& uinū effundet & utres pibunt. Sed uinū nouū
in utres nouos mitti debet.

ET FACTUM EST ITERUM

cū sabbatis ambularet p̄ s̄m. & coep̄t discipuli ei p̄-
gredi & uellere spicas. Pharisei autē dicebant ei. Ecce
qd faciunt sabbatis qd n̄ licet. Et ait illis. Nūquā
legistis qd fecerit dauid quando necessitate habu-
it. & esuruit ipse & q̄cūco erant. Quomodo introi-
uit in domū dī. sub abithar principe sacerdotum.
& panes propositionis manducauit quos n̄ licebat man-
ducare. nisi sacerdotib. & deit eis qui cū eo erant.

Et dicebat eis. Sabbatū p̄pt̄ hominē factū ē. & n̄ ho-
mo p̄pt̄ sabbatū. Itaq; dñs ē filius hominis etiā
sabbati. Et introiit iterū in synagogā & erat ibi ho-
mo habens manū aridā & obseruabant eū si sabbā-
tis curaret. ut accusarent eū. Et ait homini habent

ti manū aridā. Surge in mediū. Et dic eis. Licet
sabbatis bene facere animalē. Animā saluā facere
an p̄dere? At illi tacebant. Et tūc spiciens eos cū
ira. ē tristatus sup cecitātē cordis eorū. Dic homini.
Extende manū tuā. Et extendit. & restituta ē illi manū.
& cūntes autē stant pharisei cū herodianis cōsiliū faciebant
adūsus eū quomodo eū p̄derent. Et ibi cū discipulis
suis secessit ad mare.

Et multa t̄ba agalilea. & iudea secuta ē eū. & ab hiero
solumis. & ab idumea. & transiordanen. & qui circat
rū & sudonē multitudo magna. audientes quę facie
bat. uenerūt ad eū. Et dixit discipulis suis. ut uinai
cula deseruirent p̄pter t̄bā. ne cōprimerent eū. Mul
tos enī sanabat. ita ut uiuerent in eū. ut illū tange
rent. Quotquot habebant plagas. & spiritus immun
di. cū illū uidebant p̄cidebant ei.

Et clamabant dicentes. Tu es filius dī. & uehementē
cōminabat̄ eis. ne manifestarent eis.

Et ascendens in montē. uocauit ad se quos uoluit ipse.
& uenerūt ad eū. & fecit ut tēnt xii cū illo & ut mater &

cos p̄dicare. Et dedit illis potestatem curandi infir-
mitates. & ciciendi demonia.

Et in posuit symoni nom̄ petrus. & iacobū zebedi &
iohannē fr̄m iacobi. & in posuit eis nomina boanerges
qd̄ ē filii tonitru. & andrā & philippū & bartho-
lomeū. & mattheū. & thomā & iacobū alphi & ta-
theū. & simonē cananicū. & iudā scarioth querra-
vidit illum.

Et uenerunt ad domū. & ēuenit iterū ita. ita ut n̄ pos-
sent neq; panē manducare. Et cū audissent sui ex-
ier̄ tenuer̄ eū. Dicebant enī quō in furore ūsus ē.

Et scribe qui ab hierosolymis discederent dicebant.
Quō beelzebub habet. & quia in principe demo-
nū exciet demonia.

Et uocatis eis. in parabolis dicebat illis. Quomodo
potē satanas satanā eicere. Etsi regnū in se diui-
ditur. n̄ potē stare regnū illud. Et si domus sup
semetipsā dispdat. n̄ poterit domus illa stare. Et
si satanas ē surrexerit in semetipsū dispertus. ē & n̄
poterit stare. sed finē habet. Nemo potē uasa

143
fortis ingressus in domū diripere: nisi prius portam
alliget. & tū domū illius diripiet.

Am̄ dico uob. Quō dimittent om̄a filius hominū pecca-
ta & blasphemias quib; blasphemauerunt. Qui autē
blasphemaueit in sp̄m sc̄m. n̄ habet remissionē in
ternū. sed reus erit aeterni delicti. Quō dicebant
sp̄m imundū habet.

ET UENI VN̄ M̄ MATER

ei & fr̄s foris stantes. miser̄ ad eū uocantes eū. Et
sedebat circa eū t̄ba. & dicunt ei. Ecce mā tua
& fr̄s tui foris querunt te. Et respondens eis ait.
Quē ē mā mea & fr̄s mei? Et circūspiciens eos
qui in circuitu ei sedebant ait. Ecce mā mea &
fr̄s mei. Qui enī fecerit uoluntatē dī. hic fr̄
meus & soror mea & mater est.

Et iterū coepit docere ad mare. & cōgregata ē ad eū
t̄ba multa. ita ut in nauē ascendens sederet in ma-
ri. Et om̄s t̄ba circa mare sup̄ terrā erant. & do-
cebat illos in parabolis multa. Et dicebat illis
in doctrina sua. Audite. Ecce exiit seminans

to seminandū. & dū seminat. aliud cecidit circa uia.
& uenerūt uolucres. & comederunt illud. Aliud ū ceci-
dit sup petrosa ubi n̄ habuit terrā multā. & statim ex-
ortū ē. quō n̄ habebat altitudinē terre. Et quando
exortus ē sol exstuuū. & eo qđ n̄ haberet radicē ex-
aruit. Et aliud cecidit in spinas. & ascenderūt spine &
suffocauerūt illud. & fructū n̄ dedit. Et aliud cecidit
in terrā bonā. & dabat fructū ascendentē & crescentē
& ad ferebat unū triginta. & unū sexaginta & unū
centū. Et dicebat. Qui habet aures audiendi audiat.
Et cū ēēt singularis interrogauerūt eū. hi qđ cū eo erant
xii. parabolā & dicebat eis. Uobis dñū ē scire myste-
riū regni dī.

Illis autē qđ foris s̄ in parabolis om̄ia fiunt. ut uidentes
uideant. & n̄ uideant. Et audientes audiant & n̄ in-
tellegant. Nequando cūertant. & dimittant eis pec-
cata. Et ait illis. Nescitis parabolā hanc. & quomodo
parabolas cognoscetis.

Qui seminat. ūbū seminat. hi autē s̄ qui circa uia. ubi
seminat ūbū. Et cū audierunt. cōfesti uenit sathanas.

& aufert uerbū qđ seminatū ē in cordib' eorū. Et hi
 s' similit' qui sup petrosa seminant. qđ cū audierint
 uerbū. Atq' cū gaudio suscipiunt illud. & radicē
 nō habent in se sed tēporales s'. Deinde orta tribu-
 latione. & psecutione ppter ūbū. cōfesti scandalizant.
 Et alii s' q' in spinis seminant. hi s' qui audiunt ūbū
 & erūnt scti & deceptio diuinarū. & circa reliqua
 cōcupiscentie introeuntēs suffocant ūbū. & sine fruc-
 tu efficiūt. Et hi s' qui sup tertā bonā seminant s'
 qui audiunt ūbū & suscipiunt. Et fructificant unū
 triginta. & unū sexaginta. & unū centū.

Et dicebat illis. Nūqđ lucerna uenit ut sub modio
 ponat' aut sub lecto. nōc ut sup candelabrū ponat'.

Non enī ē absconditū aliqd. qđ nō manifestet'. Nec fac-
 tū ē occultū. sed ut in palā ueniat. Siquis habet
 aures audiendi audiat.

Et dicebat illis. Videte qđ audiat'is. In qua mensura
 mensi fueritis. remetiet' uob'. & adiciet' uob'. Qui enī
 habet dabit' illi. Et q' nō habet etiā qđ habet aufe-
 retur ab eo.

Et dicebat. Cui adsimulabimus regnū dī. aut cui pa-
rabolę ēparabimus illud. Sic granū sinapis qđ cū se-
minatū fuerit int̃ra minus ē omnib; seminib; que s̃
int̃ra. Et cū seminatū fuerit ascendet. & fit maior
omib; holerib;. Et fac̃ ramos magnos ita ut possint
sub umbra ei aues celi habitare.

Et talib; multis parabolis. loquebat̃ eis ubi p̃terpo-
terant audire. Sine parabola aut̃ n̄ loquebat̃ eis.

Secusū aut̃ discipulis suis discebat̃ omnia.

Et ait illis. In illa die. cū sero aut̃ factū ēēt transi-
mus c̃tra. & dormientes turba. Assumunt cū ita
ut erat unam. & alie naues erant cū illo. Et facta
ē p̃cella magna venti. & fluctus mittebat̃ naue ita
ut implet̃ naus. Et erat ipse in puppi sup̃ cerui-
cal dormiens. Et excitant̃ eū & dicunt ei. Magis-
ter. n̄ adit̃ p̃tinet quia perimus. Et resurgens.
cōminatus ē vento. & dixit mari. Tace. obmutescet.
Et cessavit ventus. & facta ē tranquillitas magna.
Et ait illis. Quid timidi estis. Necdū habetis fidē.
Et timuer̃ timore magno. Et dicebant̃ ad alter

trū. Quis putas ē iste. quia uentus & mare obediunt ei.

Et uenerat transire cū maris in regione gentium.
 Et exiit de nauis. statim occurrit ei quidam ho-
 mo in spū immundo. q̄ domiciliū habebat in nauis
 mentis. Et neq̄ catenis uē quisquā eū poterat ligare
 quō sepe cōpedib⁹ & catenis auctus. Dirupisset ca-
 enas. & cōpedes cominasset. & nemo poterat eū do-
 mare. Et sepe die ac nocte in montibus. & in montib⁹
 clamans erat & ēcīdens se lapidib⁹. Uidens aut̄ ih̄m
 a longe. cucurrit & adorauit eū. Et clamauit uoce
 magna & dixit. Quid tibi & tibi ih̄u fili dī sumi. Ad-
 iuro te neme torquas p̄dm. Dicebat enī illi. Eri
 spū immunde ab homine. & interrogabat eū. Quid
 tibi nom̄ ē. Et dixit ei. Legio nom̄ ē mihi quia mul-
 ti sumus. Et dep̄cabant eū multū ne se expelleret
 extra regionē. Erat aut̄ ibi curta montē grex por-
 corū magnus pascens. & dep̄cabant eū spū immundi dicen-
 tes. Mitte nos in porcos. ut in eos uiro eam⁹. Et con-
 cessit eis statim ih̄s. Et exiit spū immundi in
 trecentos porcos. Et magno impetu grex p̄cipit ad v̄.

in mare ad duo milia. & suffocati sunt in mari. Qui autem pas-
cebant eos fugerunt & nuntiaverunt in civitate & in agris.
Et regressi sunt videntes quod esset factum. & veniunt ad Iherusalem. &
vident illum quod a demonio vexabatur sedentem vestitum
& sane mentis. Et tunc & narraverunt illis quod vide-
runt qualiter factum esset ei. quod demonium habuerat &
deportis. Et rogare eum coeperunt ut discederet a fi-
nibus eorum.

Cumque ascenderet navem cepit illum deprecari quod a demo-
nio vexatus esset ut esset cum illo. Et non permisit eum. sed an-
tilli. Vade in domum tuam ad tuos. & adnuntia illis quan-
ta tibi dominus fecerit. & miserius sit tui. Et abiit & coe-
pit predicare in decapoli. quanta sibi fecisset ihesus &
omnes mirabantur.

ET CUM TRANSCENDIS

scilicet ihesus rursus transivit in navem. & venit in Bethaniam mul-
ta ad illum. & erat circa mare. Et venit quidam de
archisynagogis nomine iairus. & videns eum. proci-
dit ad pedes eius & deprecabatur eum multum dies. Quo filia
mea inextremis est. veni impone manum super eam ut sal-

uā sē & multū. Erat autē cū illo. & sequebatur eū thā
 multa. & cōprimebant eū. Et mulier quę erat in
 pfluuiō sanguinis annis xii. & fuerat multa ppressa
 a cōplurib; medicis. & erogauerat omnia sua. Nec quic
 quā pfecerat. s. magis deterius habebat. Cū audis
 set de ihu. uenit uirba retro & tetigit uestimētū ei.
 Dicebat enī quia si uel uestimētū ei tetigero salua ero.
 Et tēstē siccatus ē fluxus sanguinis ei. & sensit cor
 pori. qđ sanata ēt a plaga. Et statim ihc cognoscens
 in semetipso uirtutē quę exierat de eo. Conuersus
 thā aiebat. Quis tetigit uestimēta mea? & dicebant
 ei discipuli sui. Uides thā cōprimēte te. & dicis quis
 me tetigit? Et tū respiciebat cā uidere cā quę hoc
 fecerat. Mulier autē timens & tremens sciens qđ factū
 ēt in se. uenit & p̄cudit ante eū. & dixit ei omne ueri
 tatē. Ille autē dixit ei. Filia fides tua te saluā fecit uade
 in pace. & esto sana a plaga tua. Ad huc eo loquente
 ueniunt ab archisynagogo dicentes. Quia filia tua
 mortua ē qđ ultra uexas magistrū? Ihc uero ūbo
 qđ dicebat audito archisynagogo ait. Noli time

re tantūmodo crede. Et n̄ admisit quē quā sequi se
nisi petrū & iacobū & iohannē fr̄m iacobi. Et ve
niunt in domū ar̄thi synagogi. Et uidet tumultū
& fientes & ciulantes multū. & ingressus an̄ eis.
Quid turbamini & ploratis. puella n̄ ē mortua
s; dormit. Et tunc dicebat cū. Ipse ū cietis om̄ib;
assumit patrē & matrē puellę & q̄ secū erant
Et ingreditur ubi erat puella iacens. Et tenens
manū puellę an̄ illi. Talitha cūmi. qđ ē im̄pre
tatū puella tibi dico surge. Et cōfessū puella sur
rexit & ambulabat. Erat aut̄ annorū xii. Et ob
stupuer̄ parentes ei stupore maximo. Et p̄cepit
illis uehem̄ ut nemo id sciret. Et iussit illi da
re manducare.

Etegressus inde abiit in patriā suā. & sequebatur
illū discipuli sui. Et factō sabbato. coepit in syna
goga docere. Et multi audientes. ammirabant
in doctrina ei dicentes. Unde huic hęc om̄ia. & quę
est sapientia quę data ē illi. & uirtutes tales quę
p̄ manus ei efficiuntur. Nonne iste ē faber fili

us marie fr̃ iacobi & ioseph & iude & simonis.
 Nonne & sorores ei hic nobiscū s̃. Et scandaliza-
 bantur in illo.

Et dicebat eis ih̃c. Quia n̄ ē p̃ph̃a sine honore nisi
 in patria sua & in cognatione sua & in domo sua.
 Et n̄ potest ibi uirtutē ullā facere nisi paucos
 infirmos in positis manib' curauit. & mirabantur
 p̃pter incredulitatē illorū.

Et truitabat castella in circuitu docens.

Et euocauit eos & coepit eos mittere binos. & da-
 bat illis potestātē spirituum in mundorū. Et p̃ce-
 pit eis neqd tollerent in uia nisi uirgā tantū n̄
 perā n̄ panē. neq; in zona aes. s; calcia. tos scanda-
 lus & ne induerentur duab' tunicis.

Et dicebat eis. Quocūq; utro uieritis in domū illuc
 manere donec exatis inde.

Et quicūq; n̄ receperint uos. nec audierint uos
 exientes inde excutite puluerē de pedib' ur̃is
 in testimoniu illis.

Et exientes p̃dicabant ut poenitentia agerent

& demonia multa eiciebant & unguebant
oleo multos egros & sanabantur.

Et ait illi herodes rex manifestū cū factū
ē nomē ei & dicebat. Quia iohannes baptista
resurrexit a mortuis & propterea uirtutes ope
ratur in illo. Alii autē dicebant quia helias ē.
alii uero dicebant quia propheta ē quasi unus ex
prophetis.

Quo audito herodes ait. Quē ego decollauio
hannē hic a mortuis resurrexit.

Ipse cū herodes misit accitit iohannē & unx
eū in carcere propter herodiadē uxorē philippi
fratris sui quia duxerat eā.

Dicebat cū iohannes herodi. Non licet tibi habere
uxorē fratris tui. herodias autē insidiabatur
illi & uolebat occidere eū nec poterat. herodes
autē metuebat iohannē. sciens eū uirū iustum
& sēn & custodiebat eū. Et audito eo multa
faciebat & libentē eū audiebat. Et cū dies oportu
nus accidisset herodes natalis sui cenā fecit

principib' & tribunis & primis galilee. Cūq; introisset filia ipsius herodiadis. & saltasset & placuisset herodi simulq; recubentib'. Rex ait puelle. Petre a me qd uis. & dabo tibi. Et iurauit illi quia petieris quicquid dabo tibi. Licet dimidiū regni mei. Quē cū exisset dixit matri suae Quid petā. Et illa dixit. Caput iohannis baptiste. Cūq; introisset statim cū festinatione ad regē petiuit dicens. Uolo ut ptinus des mihi in disco caput iohannis baptiste. Et cōstitutus ē rex ppter ius iurandi & ppter simul recubentes noluit eā cōstitare. Sed misso spiculatōre. pcepit afferrī caput ei in disco. Et decollauit eū in carcere. & attulit caput ei in disco & dedit illud puellae. Et puella dedit matri suae. Quo audito discipuli ei uenerunt & tulerunt corpus ei & posuerunt illud in monumento.

ET CONUENIENTES

apostoli ad ihm renuntiauerunt illi omnia quae gerant & docuerant.

tant illis. Venite scorsū in desertū locū & re-
quiescent pasillū. Erant enī quenebant & redie-
bant multi & nec manducandi spaciū habebant.
Ascendentes in nauē abierū in desertū locū scor-
sū & uiderū eos abeuntes & cognouerū multi. Et pe-
dostres de omnib' ciuitatib' cūcurrerū illuc & puen-
erunt eos. Et reuens ihc uidit turbā multā & mi-
seratus eos sup eos. quia erant sic oues nō habentes
pastorē & coepit docere eos multa.

Et cū iā hora multa fieret accesserū ad eū discipu-
li dicentes. Desertus ē locus hic et iā hora p̄teruit.
Dimitte illos ut euntes in prunas uellat & uicos
emant sibi cibos quos manducant. Et respondens
ait illis. Date illis manducare. Et dixerū ei. Eun-
tes emamus denarius ducentis panes. & dabimus
eis manducare. Et dicit eis. Quot panes habetis?
Ite & uidete. Et cū cognouissent dicunt quinq;
& duos pisces. Et p̄cepit illis ut accubarent face-
rent om̄s scdm cūbina sup uiride foenū. Et
discubuerū in partes p̄ centenos & p̄ quinquagē.

nos. Et acceptis quinque panibus & duobus piscibus
intuens celum. benedixit. & fregit panes & dedit
discipulis suis. ut ponerent ante eos. Et duos
piscos diuisit omnibus. & manducauerunt & saturati
sunt. Et sustulit reliquias fragmentorum. et coepit
nos plenos & de piscibus. Erant autem qui manducauerunt
quinque milia uirorum.

Et statim coegit discipulos suos ascendere in na-
uem ut praecederent eum trans fretum ad bethsaida
cum ipse dimitteret populum.

Et cum dimisisset eos abiit in montem orare.
Cum sero esset. erat nauis in medio mari & ipse
solus in terra. Et uidens eos laborantes in remi-
gando. erat enim uentus contrarius eis. Et circa quar-
ta uigilia noctis. uenit ad eos ambulans super mare.
& uolebat perire eos. At illi ut uiderunt eum ambu-
lante super mare. putauerunt fantasma esse & exclama-
uerunt. Omnes enim cum uiderunt & turbati sunt. Et statim locutus
est cum eis. & dixit illis. Confidite: ego sum nolite timere.

Et ad illos ascendit in nauem. & cessauit uentus. Et

plures magis utrasque stupebant. Non enim intellexerant de parib'. Erat enim cor illorum obturatum. & cum transisset essent peruenit in terram gensarum & ad plures.

Cumque egressi essent denarii. continuo cognouerunt eum. Et percurrentes uniuersam regionem illam coeperunt in grabatis eos quos male habebant circumferre ubi audiebant eum esse. Et quocumque uiderunt in uicos uel in uillas aut ciuitates. in plateis ponebant infirmos. Et deprecabantur eum. ut uel simbria uestimenti eius tangere rent. Et quotquot tangebant eum salui fiebant.

Et conueniunt ad eum pharisaei & quidam de scribis uenientes ab ierosolymis. Et cum uidissent quosdam ex discipulis eius communibus manibus id est non lotis manibus manducare panes uituperauerunt. Pharisei enim & omnes iudei. nisi crebro lauent manus non manducant. tenentes traditionem seniorum. & a foro nisi ut baptizent non communia edunt. Et alia multa sunt quae tradita sunt illis seruare. Baptismata calicium & urceorum & ceramium & leuorum. Et interrogabant eum pharisaei & scribae. Quare discipuli tui non ambulant iuxta

traditionē seniorū. Sed cōmuni manu mandu-
cavit panē. At ille respondens dixit eis. Bene pphē-
taū de vobis esaias. Ypotitis. sic scriptū ē. Populus
hic labus me honorat. cor autē eorū longe ē a me. In-
vanū autē me colunt docētes doctrinas & pcepta
hominū relinquentes enī mandata dī tenētis tra-
ditionē hominū. & alia mala facitis. Et iterū dicit
illis. Bene vultis facis pceptū dī ut traditionē
vram seruetis. Moyses enī dixit. Honora patrē
tuū & matrē tuā. Et q̄ maledixerit patri vel ma-
tri morte moriā. Vos autē dicitis. Si dixerit ho-
mo patri aut matri corban qd ē donū. qd cūq;
p fuerit tibi ex me. & ultra nō dimittis eū quic-
quā facere patri suo aut matri rescindentes
verbū dī p traditionē vram quā tradidistis. &
similia huiusmodi multa facitis. Et aduocans
iterū turbā dicebat illis. Audite me omēs & in-
tellegite. nihil ē extra hominē intrinsecus in eū
qd possit eū coīquare. Sed quicquid de homine p-
cedunt. illa s̄ que cōmunicant hominē. Siquis

habet aures audiendi audiat.

Et cum introisset in domum archa interrogabant eum discipuli cum parabola. Et ait illis. Sic & uos imprudentes estis. non intelligitis quia omne extrinsecus introiens in hominem non potest eum communicare. quia non introit in eorum cor sed inuenit eum. & in secessu eum purgans omnes escas. Dicebat enim quod que de homine exeunt illa communicant hominem. Ab intus autem de corde hominum cogitationes male procedunt. contraria fornicationes homicidia furti auaritie nequie dolus impudicia oculus malus blasphemia supbia stultitia. omnia hec mala ab intus procedunt. & communicant hominem.

ET INDE SVRGENS AB
abit in fines tyri & sydonis. Et ingressus domum
neminem uoluit scire. & non potuit latere. Mulier
enim statim ut audiuit de eo que habebat filiam spi-
ritu in mundo uexatam intrauit & prostrata ad pe-
des eius. Erat enim mulier gentilis syrophenista
in genere suo.

159
Erogabat eū ut demoniū eiceret de filia ei qui
dixit illi. Sine p[ro]p[ter] saturari filios. Non ē enī bo
nū sumere panē filiorū & mittere canib[us]. Nulla
respondit & dixit ei. Utiq[ue] dñe. Nā & c. et illi eduxit
sub m[an]sa de m[u]ltis pueris. Erant illi. Propt[er] hunc
sermonē uade. erit demoniū de filia tua. Et
cū abisset domū suā. inuenit puellā iacentē sup
lectū. & demoniū exisse.

Interū exiens de iūbi tyri. uenit p[er] sydonē ad ma
re galilee intermedios fines decapoleos. Et ad
ducunt ei surdū & mutū & deprecabant[ur] eū ut im
poneret illi manū. Et app[re]hendens eū de t[er]ra se
orsū misit digitos suos in auriculas ei & cepu
ens tetigit linguā ei. & suspiciens in celū in ge
muit & ait illi. Effera q[uo]d ē adaperire. Et sta
t[im] aperit[ur] s[an]ctes ei. & solutū ē uinculū lingue ei
& loquebat[ur] recte. E[st] p[re]cept[um] eis nec ui dicere.

Quanto aut[em] eis p[re]cipiebat. tanto magis plus p[re]dica
bant. & eo amplius admirabant[ur] dicentes.

O[mn]e om[n]ia f[ecit] & surdos f[ecit] audire & mutos loqui.

In illis diebus iterum cum turba multa esset. nec haberent
quod manducarent. Conuocatis discipulis ait illis.
Misereor super turbam quia ecce iam triduo sustinent
me nec habent quod manducent. Et si dimisero eos
ieiunos in domum suam deficient in uiam. Quidam enim
ex eis de longe uenerunt. Et respondit ei discipuli
sui. Unde istos poterit quis hic saturare panibus
in solitudine? Et interrogauit eos. Quot panes habe-
tis? Qui dixerunt. Septem. Et precepit ihesus discipulis
super terram & accipiens vii panes. gratias agens. fregit
& dedit discipulis suis ut apponerent. & appo-
suerunt eis. Et habebant pisceculos paucos. & ip-
sos benedixit. & iussit apponi. Et manducauerunt
& saturati sunt. Et constituit quod superauerat de
fragmentis septem sportas. Erant autem qui manduca-
uerunt quasi quattuor milia. & dimisit eos. Et postquam
ascendens nauem cum discipulis suis. uenit in par-
tes dalmanutha.

Et uenerunt pharisei. & coeperunt interrogare eum coqueren-
tes ab illo signum de celo temptantes eum.

Et ingenuus scens spu. ait. Quid generatio ista signū que-
rit. Amen dico vobis. si dabitur generationi ista signū.
Et dimittens eos ascendens in trā nauē abiit trans
fretū. & oblatis sumere panes. & n̄ habebant nisi unū
panē secū in nauē.

Et p̄cipieb. et eis dicit. Videte. caute a fermento pha-
riseorū & fermento herodis.

Et cognabant ad aliūtrū dicentes. quia panes n̄ ha-
bemus. Quo cognito ihc. ait illis. Quid cogitatis.
quia panes n̄ habetis. Nondū cognoscitis nec intel-
legitis. ad huc cec. nū habetis cor ur̄m. oculos ha-
bentes n̄ uidetis. & aures habentes n̄ auditis. nec
recordamini quando v. panes fregi in quinque milia
& quot cophinos fragmētū plenos sustulistis. Di-
cunt ei xii. Quando & vii. panes in iiii. milia ho-
minū quot sportas fragmētū tulistis. Et dicunt
ei vii. Et dicebat eis. Quomodo n̄dū intelligitis.

Et veniunt bethsaida. & ad ducunt ei cecū. & ro-
gabant eū ut illū tangeret. Et apphensa manu
ceci eduxit eū extra meū. & expuens in oculos ei

inpositis manib^{us} suis interrogauit eū si aliquid uideret.
Et aspiciens ait. Uideo homines uelut arbores am-
bulantes. Deinde iterū inposuit manus sup^{er} oculos
ei & coepit uidere. Et restitutus ē ita ut uideret
clare omnia. Et misit illū in domū suā dies. Uade
in domū tuā. Et si unucū introieris. nemini dixeris.
Et regressus ē & discipuli ei in castella cesarē philip-
pi. & interrogabat inuicem discipulos suos dies. Quē
me dicunt eē homines. Qui responderū illi dicen-
tes. Iohannē baptistā. alii heliā. alii ū quasi unū
ex prophetis. Tunc dixit illis. Vos uere quē me dici-
tis eē?

Respondens petrus ait ei. Tu es xp̄s. Et cōminat^{us}
ē eis. ne cui dicerent de illo. Et coepit docere il-
los quō oportet filiū hominis multa pati & re-
phari a seniorib^{us}. & a sumis sacerdotib^{us} & scribis
et occidi. & post tres dies resurgere. Et palam
uerbū loquebatur.

Et apphēdens eū petrus coepit interpretari eum.
Qui ē uersus & uidens discipulos suos cōminat^{us}

143
ē petro dicens. Uade retro me satanas quō n̄ sapi-
que dī s̄. sed quesunt hominū.

Et r̄ uocata t̄ba cū discipulis suis dī cis. Si quis uult
me seq̄ deneget semetipsū & tollet crucē suā & se-
quat̄ me. Qui enī uoluerit animā suā saluā fac-
re p̄det eā. Qui aut̄ p̄diderit animā suā p̄ p̄r me
& euangeliū. saluā eā faciet. Quid enī p̄diderit ho-
mini siluerit mundū totū & detrimentū faciet ani-
mę suę. Aut quid dāt homo cōmutationis ani-
mę suę.

Quoniam me ēfessus fuerit. & mea ūba in generatio-
ne ista adultera & peccatrice. & filius hominis ē
fitebit̄ rū cū uenerit in gl̄a patris sui cū angelis
sc̄is & dicebat illis.

Am̄ dico uob̄. Quia s̄ q̄dā debet statim q̄ n̄ gusta-
bunt mortē. donec uideant regnū dī ueniens
in uirtute. Et post sex dies assūpsit petrū & io-
hannē & iacobū & dūc̄ illos in montē excelsū seor-
sū solos. Et transfiguratus ē corā ipsis. & ues-
tīta ei facta s̄ splendida. & candida n̄ ut uelut

nix. Qualia fullo sup̄ terrā n̄ potest candida facere. Et apparuit illis helias cū moyse. & erant loquentes cū ih̄u. Et respondens petrus ait ih̄u. Rabbi. bonū ē nos hic ēē. & faciamus tria tabernacula. Tibi unū & moyse unū & helie unū. Non enim sciebat qd̄ diceret. Erant enī timore attriti. Et facta ē nebes obūbrans eos. & uenit uox de nube dicens. Hic ē filius m̄s carissimus. audite illū. Et statim currūspicientes. neminē amplius uiderū nisi tantū ih̄m secū. Et descendētib⁹ illis demōstrā p̄ceptū illis nec ui quē uidissent narrarent nisi cū filius hominis amotus resurrexerit.

Et uerbū cōtinuē apud se cōgruentē qd̄ ēēt cum amotus resurrexerit.

Et interrogabant eū dicentes. Quid ergo dicunt pharisei & scribē. quia heliā oportet uenire primū. Qui respondens ait illis. Heliā cū uenerit primo restituet om̄a. & quomodo scriptū ē in filiū hominis ut multa patiā & cōtēpnā. Sed dico uob. quia helias uenit. & fecerit illi quēcūq;

uoluerunt sic scriptum est de eo.

Et ueniens ad discipulos suos uidit ibi magnam tur-
bam eos & scribas congregatos cum eis. Et festinus omnis
populus uidens Iesum stupefactus est & expauescit & ac-
currentes salutabant eum. Et interrogauit eos quid
intus uos conquiritis.

Respondens unus de turba dixit. Magister. ac-
tuli filium meum ad te habentem spiritum inmundum
& mutum quicumque eum apprehenderit alludit eum &
spumat & stridet dentibus & arescet. Et dixit dis-
cipulis tuis ut tacerent illum & non potuerunt. Respon-
dens eis dicit. O generatio incredula quam diu
apud uos ero quam diu uos patiar. Afferite illum
ad me. Et adtulit eum. Et cum uidisset illum statim
spiritus turbauit eum & elisas uentera uoluita-
bat spumans. Et interrogauit patrem eius quantum
temporis est ei quo hoc ei accidit. At ille ait ab in-
fantia. Et frequenter eum & in ignem & in aquam misit
ut eum perderet. Sed si quid potes adiuua nos misere-
tus nostri. Ille autem ait illi. Si potes credere omnia

possibilia sunt credenti. Et tunc exclamans pater
pueri cum lacrimis dicebat. Credo domine quia una inerte
vultus meum. Et cum videret iherosolyma ecurrentem turbam
commotam spiritu in mundo. dicens illi. Surde
& mutus spiritus ego tibi precipio. exi ab eo & ampli
ne intro eas in eum. Et clamans & multum discerpens
cum exiit ab eo. Et factus est sicut mortuus. ita ut multi
dicerent quia mortuus est. Iherosolyma autem tenens manum eius ele
vavit illum & surrexit.

Et cum introisset in domum. discipuli eius interrogabant
eum secreto dicentes. Quare non potuimus eicere eum? Et
dixit illis. Hoc genus in nullo potest exire nisi in ora
tione & ieiunio.

ET IN DE PERFECTI SUNT

per eum egrediebantur galileam nec volebat quicquam scire.

Dicebat autem discipulos suos. & dicebat illis. Quomodo fi
lius hominis tradetur in manus hominum & occident
eum. & occisus & tertia die resurget. At illi ignora
bant verbum. & timebant eum interrogare.

Et tunc venit capharnaum. quod cum domi essent interrogabat

cos. Quid uina tractabatis. At illi tacebant.

Siquidē intēse uina disputauer. quis ēē illoꝝ maior.
Et tēsidens uocau. x̄u & ait illis. Siquis uult p̄mos
ēē erit omniū nouissimus & omniū minister. Et ac
cipiens puerū. statuit eū in medio eorū & dicit. Quis
quis unū ex huiusmodi pueris receperit in nomine
meo me recipit.

Et q̄cumq; me suscepert. n̄me suscipit. scilicet
quime misit.

Respondit illi ioh̄s dicens. Magister uidim̄ quendā
in nomine tuo demonia eicientē. q̄ n̄ sequit̄ nos &
phibemus eū. Ihes̄s autē ait. Nolite phibere eū. ne
mo ē enī q̄ faciat uirtutē in nomine meo. & possit
cito loqui de me. Qui enī n̄ ē aduersū uos p̄ uob̄ ē.
Quisquis enī potū dederit uob̄ calicē aque in no
mine meo quia xpi estis. Am̄ dico uob̄ non perdet
mercedē suā.

Et quisquis scandalizauerit unū ex his pusillis cre
dentib; in me. bonū ē ei magis sicut daret mola
asinaria collo ei & uinaret mitteretur.

Et si scandalizauerit te manus tua abscede a te. Bonū
ē tibi debile ut erit in unā quā duas manus ha
bent ut in gehennā ignē inextinguibile.
bi uermes eorū nō moriuntur. & ignis nō exstinguitur. Et si
pes tuus te scandalizat. abscede illū. Bonū ē n
bi claudū ut erit in unā eternā. quā duos pe
des habent ut in gehennā ignis inextinguibi
lis. Ubi uermes ei nō moriuntur & ignis nō exstinguitur.
Qd si oculus tuus scandalizat te. cice eū. Bonū
ē tibi luseū ut erit in regnū dī quā duos ocu
los habent ut in gehennā ignis. Ubi uermes
nō moriuntur. & ignis nō exstinguitur. Omnis enī igne
saliet & omnis uictima sale salietur.

Bonū ē sal qd si sal euenerit. in qd illud ē dictis.
habete in uob sal. & pacē habete in uos.

Et inde exsurgens uenit in fines iudee ultra ior
daniem. & eueniunt iterū turbe ad eū. Et sic con
sueuerat iterū docebat eos. Et accedentes pha
risei utrogebant eū. Scilicet uirū uxore dimit
tere temptantes eū. At ille respondens dixit eis

159
Quid uobis praecepit moyses? Quid uerum? Moyses
promisit libellum repudii scribere & dimittere. Qui
bus respondens ihc ait. Ad duriciam cordis ur̄i scrip
sit uobis praeceptum istud. Ab initio autem creauit
masculum autem & feminam fr̄e eos d̄s. Propter hoc re
linquit homo patrem & matrem. & haeret ad uxorē
suā. Et erunt duo in carne una. Itaque iam non sunt duo sed
una caro. Quod ergo d̄s coniungit homo non separat.

Et tunc ueniens discipuli ei de eodem interrogauerunt eum.

Et dixit illis. Quicumque dimiserit uxorē suā & aliam
duxerit ad alterum committit super eam. Et si uxor
dimiserit uirum suum & alium nupsit moechatur.

Et offerrebant illi paruulos ut tangeret eos. Dis
cipuli autem comminabantur offerentibus. Quos cum uide
ret ihc indignatus uult & ait illis. Sinite paruulos
uenire ad me & ne prohibeueritis eos. Talis est enim
regnum celorum. Amen dico uobis quisquis non recepe
rit regnum dei uelut paruulus non intrabit in illud.
Et circumplexus eos & imponentis manus super illos
benedicebat eos.

Ergo egressus ē in via: percurrentes quidā genua flexo
ante eū rogabant. Magister bone quid faciā: ut vitam
aeternā percipiam? Ille autē dixit eis. Quid me dicis ho
nū? Nemo bonus nisi unus dē. Præcepta nescis: ne
adulterēs. ne occidas. ne fureris. ne falsū testimo
niū dixeris. ne fraudē feceris. Honora patrē
tuū & matrē. At ille respondens ait illi. Ma
gister. hæc omnia observavi annuente mea.

Ille autē intusus eū dilex̄ eū & dixit illi. Unū tibi dē.
Vade quicūq; habes vende & da pauperib; & ha
bebis thesaurū in celo. & veni sequere me.

Qui tristatus in ubi abiit merens. Erat enī ha
bens multas possessiones. Quā difficile q̄ pecu
nias habent in regnū dī introibant. Discipuli
autē obstupebant in uerbis ei. At ille rursus re
spondens ait illis. Filioli quā difficile ē cōfiden
tes in pecuniis in regnū dī introire. Facilius ē
camelū p̄ forā acus transire. quā diuitē in
troire in regnū dī. Qui magis admirabantur
dicentes ad semetipsos. Et quis potest saluus

171
fieri. Et cum illos ite ait. Apud homines impos-
sibile ē sed n̄ apud dñm. Om̄a enī possibilis s̄ apud dñm.
Et coepit ei petrus dicere. Ecce nos dimisimus om̄a
et secuti sumus te.

Respondens ite ait illi. Am̄ dico tibi. nemo ē q̄ reli-
querit domū aut fr̄s aut sorores aut patrē aut matrē
aut filios aut agros p̄pter me & p̄pter euangeliū. Qui
n̄ accipiat centies tantū n̄ in t̄pore hoc domos & fr̄s
& sorores & matres & filios & agros cū p̄secutionib;
& in sc̄lo futuro uitā eternā.

Multi autē er̄ primi nouissimi & nouissimi primi.

ERANT AUTē IN VIA

ascendentes in hierosolimā. & p̄cedebat illos ite.

Et stupebant & sequentes timebant. Eo sumens
iterū x̄i. coepit illis dicere que ēēt ei euentura.

Quia ecce ascendimus hierosolimā & filius homi-
nis tradet̄ principib; sacerdotū & scribis & senio-
rib; & damnabunt eū morte. & tradent eū genti-
bus. & inludent ei & cōspuent eū & flagellabunt
eū & interficient eū & tertia die resurget.

Et accedunt ad illū iacobus & iohannes filii zebedi
dicentes. Magister volumus ut qd cūq; petierimus
facias nobis. / Ille dicit eis. Quid vultis ut faciam vobis &
dixerunt. Da nobis ut unus ad dexterā tuā & alius ad si-
nistram tuā sedeamus in gl'ā tuā. Ihesus autē ait illis. Nes-
citis qd petitis. Potestis bibere calicē quē ego bi-
bo aut baptismū quo ego baptizor baptizari. / Illi
dixerunt ei. Possumus. Ihesus autē dicit eis. Calicē quidē meū
quē ego bibo bibetis. & baptismū quo ego baptizor
baptizabimini. Sedere autē ad dexterā meā vel ad
sinistram nō ē meū dare vobis si quib' paratū est.

Et audientes & coeperunt indignari de iacobo & iohanne.
Ihesus autē vocans eos ait illis. Scitis quia hi videntur
q' principari gentib' dominant' eis. & principes cor-
poris habent ipsos. nō ita ē in vobis. Sed q'cūq; vo-
luerit fieri maior erit minister v'us. Et q'cūq; vo-
luerit in vobis primus ēē erit omnium servus.

Nā & filius hominis nō venit ut ministraret ei. sed
ut ministraret. Et daret animā suā in redēptio-
nē p multis.

Et ueniunt hiericho. & perficiscunt eo de hiericho &
discipulis ei & plurima multitudine filius timei
barthimeus cecus sedebat secus uiam in dicans. Qui
eum audisset quia ihc nazarenus est. coepit clamare
& dicere. Fili dauid ihu miserere mei. Et commi
nabantur illi multi ut taceret. At ille multo magis
clamabat. fili dauid miserere mei. Et stans ihc
iussit illum uocari. Et uocant eum dicentes ei. An
equior esto surge uoca te. Qui pietate uestimento
suo exiliens uenit ad eum. Et respondens ihc dixit illi.
Quid tibi uis faciam. Cuius autem dixit ei. Rabboni
ut uideam. Ihc autem ait illi. Uade. fides tua te sal
uum facit. Et tunc factum uidit & sequebatur eum in uia.

Et cum appropinquaret hierosolimam herbanie ad mon
tem oliuarum. mittit duos ex discipulis suis & ait
illis. Ite in castellum quod est contra uos. & statim introe
untes illuc. inuenientis pullum ligatum. super quem nemo
ad huc hominum sedum. soluit & adducite illum. Et
si quis uobis dixerit. quod facitis. dicite quia domino
necessarius est. & continuo dimittet huc illum.

Et ab euntibus inuenerunt pullum lignum ante ianuam foris
inbuium. & soluerunt eum. Et quidam de illis stantibus di-
cebant illis. Quid facitis soluentes pullum? quid duxeritis
sic preceperat illis ihc & dimiserunt eos. Et adduxerunt
pullum ad ihm. & imponentes uestimenta sua. & se-
derunt super eum. Multi autem uestimenta sua. strauerunt in uiam.
Alii autem cedebant de arboribus frondes. & sternebant
in uiam.

Et qui preibant & qui sequebantur clamabant dicentes.
Osanna. benedictus qui uenit in nomine domini. bene-
dictum quod uenit regnum patris nostri dauid. osanna in
excelsis.

Et introiit hierosolimam in templum. & circumspexit omnibus
cum iam uespera esset hora erit in bethaniam cum xii. Et
alia die cum erent ab ethanua esurunt. Cumque uidis-
set a longe ficum folia habentem. uenit siquid forte
inueniret in ea. Et cum uenisset ad eam nihil inuenit
preter folia. Non enim erat tempus ficorum. Et respon-
dens dixit ei. Iam non amplius quisquam in eternum fructum
ette manducet. Et audiebant discipuli eius.

Eruenerunt hierosolimā. & cū introisset intēplū coe-
pit eicere uendentes & ementes intēplo & mēsas nū-
mulariorū & cathedras uendentium colūbas cūctas. Et m-
sinebat ut quisquā transferret uas intēplū. & do-
cebat dicens eis. Nonne scriptū ē quia domus mea
domus orationis ē. Uos autē fecistis eā speluncā latronū
uo audito principes sacerdotū & scribe querebant
quomodo eū pderent. Timebant enī eū. quō unūsa
turba admirabatur sup doctrinā ei.

Et cū uespēra facta ēēt. egrediebatur decurrere. Et cū
mane transirent. uiderūt ficū aridū factū aradicib.
Et recordatus petrus dixit ei. Rabbi ecce ficus cuius ma-
ledixisti aruit.

Respondens ihc ait illis. Habete fidē dī. Am dico
uob. quia q̄cūq; dixerit huic monti tollere & mitte-
re in mare. & n̄ hesitauerit in corde suo si crediderit
quia q̄d cūq; dixerit fiat fiet ei.

Propterea dico uob. Om̄a quę cūq; orantes petitis. credite
quia accipietis. & euenient uob.

Et cū stabitis ad orandū. dimitte si q̄ habetis. ad usus

aliquē. ut & pater ur̄ q̄ in celis ē. dimittat uob̄ peccata
ur̄a. Quid si nos n̄ dimiserimus. nec pater ur̄ q̄ in celis
ē dimittat uob̄ peccata ur̄a.

Et ueniunt rursus hierosolimā. & enī ambulante iher̄
plo accedunt. ad eū summi sacerdotes & scribe & senio
res & dicunt illi. Inqua potestatis hec facis. & quis
tibi dedit hanc potestatem ista facias. Ihesus autē re
spondens. ait illis. Inuogabo uos & unū ūbū. & respon
dere mihi. Et dicā uob̄ inqua potestate hec faciām.
Baptismū ioh̄is de celo erat an ex hominib̄. Respon
dere mihi. At illi cogitabant secū dicentes. Si dixerim
us de celo. dicet nob̄ quare ergo n̄ credidistis ei.
Sed dicimus ex hominib̄ timebant populū. Om̄s enī
habebat ioh̄m. quia uere ppheta ēēt. Et responden
tes dicunt ad ihs. Nescimus. Et respondens ihs ait
illis. Neq; ego dico uob̄. inqua potestate hec faciā.

Et coep̄ illis in parabolis loq̄ uincā pascuū homo &
circūdedit sepe & fodit lacū & edificauit turre &
locū eā agricolis & p̄gre p̄fecit ē. Et misit ad
agricolas in tempore seruū. ut ab agricolis acciperet

de fructu vine. Qui adprehensum eum ceciderunt & dimi-
serunt uacuum. Et iterum misit ad illos alium seruum & illum
in capite uulnerauerunt & circumclusi affecerunt. Et rur-
sum alium misit & illum occiderunt. Et plures alios quosdam
cedentes alios uero occidentes. Adhuc ergo unum habes
filium karissimum & illum misit ad eos nouissimum dies.
Qui reuerentur filium meum. Coloni autem dixerunt ad
inimicum. Hic est heres uenit occidam eum & nostra erit
hereditas. Et adprehendentes eum occiderunt & eiecerunt
extra uincem. Quid ergo faciet dominus uine. ueniet
& perdet colonos & dabit uincem aliis. Nec scripturam
legistis hanc. Lapidem quem reprobauerunt edificantes
hic factus est in capite anguli. Adhuc factum est istud
& est mirabile in oculis nostris.

Et queriebant eum tenere & tumultum turbam. Cogno-
uerunt enim quod ad eos parabolam hanc dixerat & relic-
to eo abierunt.

Et mittunt ad eum quosdam ex phariseis & herodianis
ut eum caperent in uerbo. Qui uenientes dicunt ei
Magister. scimus quia ueraces & non uires quequam

Nec enim uides infacere hominū. si in ueritate uia di
oces. Licet dari tributū cesari ann. dābimus.
Qui sciens uersutia eor. ait illis. Quid me tēpta
tis. Adferre mihi denariū ut uideā. At illi obtru
ler. Et ait illis. Cui ē imago hęc & inscriptio.
Dicunt illi. Cesaris. Respondens autē ihc dixit illis.
Reddite igitur quę s. cesaris cesari. & quę s. di dō.
Et mirabuntur sup eo. Et tunc ita cū sadducei q
dicunt resurrectionē n. ēē. & interrogabant eū di
centes. Magister moyses nob. scripsit. ut si cuius
fr. mortuus fuerit & dimiserit uxore & filios
n. reliquerit. accipiat fr. ei uxore ipsius & re
suscitet sem. fr. sui. Septē ergo fr. erant. & p
mus accepit uxore & mortuus ē. n. relicto semi
ne. Et secundus accepit eā & mortuus ē. Et tunc
iste reliquit sem. Et tertius similiter. Et acceper
eā similiter septē. & n. reliquer. sem. Nouissima
omniū defuncta ē & mulier. In resurrectione
ergo cū resurrexerit. cui debuerat uxore
Septē enī habuer. eā uxore. Et respondens

190
Ite ait illis. Nonne ideo erratis nescientes scripturas
neq; uirtutē dī. Cū enī amortuis resurrexerunt. neq;
nubent neq; nubent sed sicut angeli dī in caelis. Demor-
tuis autē qd resurgant. Non legistis in libro moysi sup
rubū. quomodo illi dixerit dī inquit. Ego sū dī
abrahā. & dī isaac. & dī iacob. nō ē dī mortuorū. s; uiuorū.
Uos ergo multū erratis.

Et accessit unus de scribis. q̄ audierat illos cōfiteri. &
uidens quō bene illis responderet interrogauit eū qd
ēēt primū omniū mandatorū. Ite autē respondit ei. Quia
primū omniū mandatū ē. Audi isrl. dñs dī n̄r. dī
unus ē. Et diliges dñm dīm tuū ex toto corde tuo. & ex
tota anima tua. & ex tota mente tua. & ex tota uirtute
tua. Hoc ē maximū & primū mandatū. Secundū autē si-
mile ē huic. Diliges primū tuū tamquā te ipsū. Mand-
atorū aliud mandatū nō est.

Et ait illi scriba. bene magister in ueritate dixisti
quia unus ē dī & nō alius p̄r eū. Et ut diligat ex to-
to corde. & ex toto intellectu. & ex tota anima. &
ex tota fortitudine. & diligere primū tamquā

et ipse manus est omnibus holocaustis et sacrificiis.

Ihesus autem uidens quod sapienter respondisset dixit illi. Non es longe a regno dei.

Et nemo iam audebat eum interrogare.

Et respondens ihesus dicebat docens in templo. Quomodo dicunt scribe xpm filium esse dauid. Ipse enim dauid dicit in spiritu sancto. Dixit dominus domino meo sede a dextris meis. Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Ipse erigens ait dominus cum domino. & unde est filius eius. Et multa turba libenter eum audiebat.

Et dicebat eis in doctrina sua. Canite a scribis quousque in stolis ambulare. & salutare in foro & in primis cathedris sedere in synagogis & primos discubitus viciis.

Qui deuorant domos uiduarum sub obtentu plures orationis. Hi accipient plures iudicium. Et sedens ihesus circa garophylium aspiciebat quomodo turba iactaretur in garophylium. Et multi diuites iactabant multa. Cum uenisset autem una uidua pauper misit duo minuta quae sunt quadrans. Et reuerens discipulos suos ait illi

187
lis. At dīco nob. quō uidua hęc paup plus om̃i mīser
q̃ mīserī in gaophiliatū. Om̃s enī creō qđ abundabat
illis mīser. Hęc ū depenuria sua om̃ia quę habuit mi
sit totū mētū suū.

Et cū egredere de tēplo. ait illi unus ex discipulis suis.
Magister. aspice quales lapides & quales structure.
Et respondens ihc ait illi. Uides has magnas aedifica
tiones. nō relinquet lapis sup lapidē qđ destruitur.

ET CŪ SEDERINT
monte oliuarū cētra tēplū. interrogabant eū separa
tī. petrus. & iacobus & iohs & andreas. Dic nob. quan
do ista fient. & qđ signū erit. quando hęc om̃a incipi
ent cōsumari. Et respondens ihc coepit dicere illis.
Videte ne quis uos seducat. Multi enī ueniunt in no
mine meo dicentes. quia ego sū & seducent multos.
Cū audieritis. aū bella & opiniones belloꝝ. ne time
ritis. Oportet enī fieri scđndū finis. Exsurget aū
gens sup gentē. & regnū sup regnū. & erūt nē mors
plocā. & fames. multū dolor hęc.

Uidete aū nosmetipsos. Tradent enī uos in conciliū.

& in synagogis uapulabitis. & uos p̄ fides & reges stabi-
tis p̄pter me in testimoniu illis.

In om̄s gentes primū oportet p̄dicari euangelium.

Et cū dixerint uos tradentes. nolite cogitare qd loqua-
mini. sed qd datū fuerit uob̄ in illa hora id loquami-
ni. Non enī uos estis loquentes. sed sp̄s sc̄s. Tradet. aū
fr̄ fr̄m in morte. & p̄r filiū. & c̄surgent filii in paren-
tes. & morte afficient eos. & eritis odio p̄pter nom̄ meū
om̄ib̄. Quia aū sustinuerit in se h̄c saluus erit.

Cū aū uideritis abominationē desolationis stante
ubi n̄ debet qui legit intellegat.

Tunc qui in uidua s̄ fugiant in montes. & q̄ sup̄ terrā
nec descendat in domū. nec introeat ut tollat quo-
dam de domo sua. Et q̄ in agro erit. n̄ reuert̄ retro tollere
uestimentū suū

Ut aū pregnantib̄ & nutriendib̄ nullis diebus.

Orate uero ut hiemps n̄ fiat.

Erum enī dies illi tribulationes tales quales n̄ fuer̄
ab initio creature quā ēdidit d̄s usq; nunc neq; fiet.

Item si breuasset d̄s dies. n̄ fuisset salua om̄is caro

183
Sed propter electos quos elegit breuiant dies.

Et tunc si quis dixerit. ecce hic est christus ecce illic ne erredideritis.

Exsurgent enim pseudo christi & pseudo prophete. & dabunt signa & portenta. ad seducendos. si fieri poterit etiam

electos. Vos ergo uidete. ecce pre dixi uobis omnia.

Sed in illis diebus post tribulationem illam. sol tenebra bitur. & luna non dabit splendorem suum. Et stelle celi erunt decidentis & uirtutes que sunt in celis mouebuntur.

Et tunc uidebunt filium hominis uenientem in nubibus cum uirtute multa & gloria. Et tunc mittet angelos suos & congregabit electos suos a quatuor uentis a summo terre usque ad summum celi. A fructu autem discite parabolam. Cum ramus eius tener fuerit & nata fuerint folia. cognoscitis quia in proximo sit aestas. Sic & nos cum uideritis hec fieri. scitote quod in proximo sit inuestitus. Amen dico uobis. quoniam non transibit generatio hec. donec omnia ista fiant. Celum & terra transibunt. uerba autem mea non transibunt.

De die autem illa & hora nemo scit. neque angeli in celo. neque filius nisi pater.

Vos igitur uigilate & orate. Nescitis enim quando tempus sit.

Sic homo q̄ peregre p̄fectus reliq̄ domū suā & dedit
seruis suis potestātē cuiq̄ operis & iuniori p̄cipiat uigila.
Uigilate ergo. Nescitis quando dominus domus ueniat.
Sero. an media nocte. an galli cantu. an mane. recūne
nerit repente inueniat uos dormientes. Qd̄ aut̄ uob̄
dico om̄ib̄ dico uigilate.

ERAT AUTĒ PASCHA
& athena post biduū.

Et querrebant summi sacerdotes & scribe. quomodo ihm̄
uolo tenerent & occiderent. Dicebant enī. Non in die
festo. ne forte tumultus fieret populi.

Ereū ēē bethanie in domo symonis leprosi & recūberet.
uenit mulier habens alabastrū unguenti nardi spi
cati p̄iosi. & fracto alabastro effudit sup̄ caput ei.
Erant aut̄ quidā indigne ferentes intra semetipsos
& dicentes. Ut qd̄ p̄ditio unguenti facta ē. potuit
enī istud uenundari plusquā trecentis denariis. &
dari pauperib̄. Et fremebant in eā. Ihs aut̄ dixit. Sim
te cā. qd̄ illi molesti estis. Bonū opus operata ē in
me. Sēp enī pauperes habetis uob̄cū. & cū uolueri

ut potestis illis bene facere. Me autem non semper habetis.

Quod habuit hec fecit. Preuenit ungere corpus meum
in sepultura. Amen dico vobis. ubi cumque predicatum fuerit
euangelium istud in universo mundo. & quod fecit hec
narrabitur in memoriam eius.

Et iudas scariothes unus de xii. abiit ad summos sacer-
dotes. ut prodere eum illis. Quia audientes gaussis. &
promiserunt ei pecuniam se daturus. Et querebat quomo-
do oportune illum traderet. Et primo die azimorum.
quando pascha immolabant. dicunt ei discipuli.
Quo uis eamus. & paremus tibi ut manduces pas-
cha. Et mittit duos ex discipulis suis & dicit eis. Ite
in ciuitatem. & occurret uobis homo languentem aquam ha-
uians. sequimini eum. Et quocumque introierit. dicit
domino domus. quia magister dicit. Ubi est refectio mea.
ubi pascha cum discipulis meis manducet. Et ipse no-
bis demonstrat cenaculum grande stratum. & illis para-
re nobis. Et abierunt discipuli eius & uenerunt in ciuitatem.
& inuenerunt sicut dixerat illis & parauerunt pascha.

Uespere autem facto. uenit cum duodecim. Et discubentibus

cis. & manducantib. ait ihc. Am̄ dico nob̄ quia unus

ex uob̄ me tradet qui manducat meū

Alli coeper̄ cōristari. & dicere ei singulārī. Nūqd̄ ego?

Qui ait illis. Unus ex uob̄. q̄ uttingit meū in utrino
Et filius q̄dē hominis uadit. sic scriptū ē dicto. Ut
aū homini illi. p̄ quē filius hominis tradet̄.

Bonū erat ei. si n̄c̄t natus homo ille.

Et manducantib̄ illis. accepit ihc panē. & benedicens
fregit & dedit eis. & ait. Sumite. hoc ē corp̄s meū.

Et accepto calice gr̄as agens dedit eis. Et biber̄ ex
illo om̄s. Erant illis. Hic ē calic sanguinis mei noui
testam̄ti. q̄ multis effundet̄. Am̄ dico uob̄. q̄d
iā n̄ bibā de genimine uitis usq; in diē illū. cū illud
bibā nouū in regno dī.

Et ymno dicto exier̄ in montē oliuarum.

Erant eis ihc. Om̄s scandalizabimini in nocte ista
quia scriptū ē.

Percutia p̄stōrē. & disp̄gent̄ oues. Sed postea quā
resurrexero p̄cedā uos in galileā.

Petrus aū ait ei. Et si om̄s scandalizati fuerint. sed

nēgo. Et ait illi ihc. Am dico tibi. q̄a tu hodie innoc
te hac priusquā his gallus uocē dederit. ter me es
negaturus.

A t ille amplius loqueb. r. Et si oportuerit me simul
cōmori tibi. nō te negabo. Similit̄ aū & om̄s dicebant.

Et uenit in p̄diū cui nom̄ gethsemani.
tāt discipulis suis. Sedete hic donec orē. Et ad
sumit petrū & iacobū & ioh̄m secū & coepit pane
re & sedere.

Et ait illis. Tristis ē anima mea usq; ad mortē. Sus
tinete hic & uigilate.

Et cupēssisset paulolū p̄cidit sup̄ trā & orabat
ut si fieri potē transiret abne hora. & dixit. Abba
p̄t. om̄a tibi possibilia s̄. transfer calicē hunc a me.
ed n̄ qđ ego uolo. sed qđ tu. Et uenit. & inuenit eos
dormientes. & ait petro. Symon dormis. n̄ potuisti
una hora uigilare.

Vigilate & orate. ut n̄ intretis in tēptationē.

Sēs quidē p̄ptus. caro uero infirma.

Et iterū abiens. orauit eundē sermonē dicens. Et re

uersus denuo inuenit eos dormientes. Erant enī ocn
li illos grauari. & ignorabant qd responderent ei. Et
uenit tertio. & ait illis. Dormite. u. & requiescite.

Sufficit. Uenit hora. ecce tradet fili hominis uiuans
peccator. Surgite amicus. ecce qm tradet ppe e.

Et adhuc eo loquente. uenit iudas scariotb unus ex x.

Et cū illo turba multa cū gladiis & lignis a sumis sacer

dotib & scribis & a seniorib missi.

Oderat aut traditor ei signū eis dñs. Quēcūq; oscula
tus fuero. ipse ē tenere eū & ducere caute. Et tūc
nisset. statim accedens. ad eū ait. Rabbi. & osculatus
ē eū. At illi manus iniecerunt in eū & tenuer eū.

Unus aut deturcū stantib educens gladiū percussit ser
uū sumi sacerdotis amputauit illi auriculā.

Respondens ihs ait illis. Tanquā ad latrone existis
cū gladiis & lignis. cōphendere me. Cotidie erā
apud uos in tēplo docens. & nō me tenuistis. s. ut. ad
impleatur scriptura.

Tunc discipuli ei relinquentes eū omēs fugerunt.

Adullescens aut quidā sequebatur eū. amictus sindo

ne sup nudo & tenuerunt eū. At ille reiecta sindo
ne nudus p fugit ab eis.

Et. ad duxerunt ihm ad sumū sacerdotē. & cūenerunt omēs sa
cerdotes & scribe & seniores. *Et ad ignē.*

Petrus autē a longe secutus ē eū usq; intro introitū sumi
sacerdotis. & sedebat cū ministris. & tale faciebat se

Sūmi ū sacerdotes & omēs cōciliū querebant aduersus
ihm testimoniū ut eū morti traderent. nec inuenie
bant. Multi enī testimoniū falsū dicebant aduersus
eū. & testimonia conuenientia n̄ erant.

Et quidā surgentes falsū testimoniū ferebant aduersus
eū dicentes. Quō nos audiui eū dicentē. Ego dis
soluā tēplū hoc manu factū & per triidū aliud n̄ ma
nu factū edificabo. Et n̄ erat cōueniens testimoniū
illoꝝ. Et surgens sumus sacerdos in mediū. interrogā
uit ihm dicens. Non respondes quicquā ad ea que
tibi obiciunt ab his. Ille autē tacebat. & nihil respondit.
Rursū sumus sacerdos interrogabat eū & dicebat. Tu es
ap̄e filius benedicti.

Ite autē dixit illi. Ego sū. Et uidebitis filiū hominis sedē

tris sedentē uirtutis & uenientē cū nubibus celi.

Sūmū autē sacerdos scindens uestimēta sua ait.

Quid adhuc desideramus testes. Audistis enī blasphemīā
qd uobis uidet. Qui omēs cōdenauerūt eū ēē reū mortis.

Et coepit quidā cōspuere eū. & uelare faciē eī. & eo lapidis
eū cedere & dicere ei. Prophetiza. & ministri eū alapis
cedebant.

Et cū ēēt petrus in atrio deorsū. uenit una ex ancillis
sūmī sacerdotis. Et cū uidisset petrū calē facientē se
aspiciens illū ait. Ertu cū istū nazareno cras. Nihil
negaueris dies. Neq; scio neq; noui qd dicas.

Et erit foras ante atriū. Rursus autē cū uidisset illū
ancilla. coepit dicere circumstantib; quia hic exillise.
Nihil iterū negauit. Et post pusillū. rursus qui tū
stabant dicebant petro. Uere ex illis es nā & galileus
es. Ille autē coepit anathematizare & iurare quia nescio
homine istū quē dicitis. Et statim iterū gallus cantauit.

Recordatō ē petrus ubi qd dixerat ei ihc. Priusquā
gallus cantet his ter me negabis. & coepit flere.

Et festi mane cōsilium facientes sūmī sacerdotes. eū se

191
morib & scribis & universo cōilio.

Uncientes ihm duxerunt & tradiderunt pilato.

Et interrogavit eum pilatus. tu es rex iudeorum? At ille respondens ait illi. Tui es.

Et accusabant eum summi sacerdotes iunioribus. Pilatus autem rursus interrogavit eum dicens. Non respondes quicquam iudeis in quibus te accusant? Ille autem amplius nihil respondit. ita ut miraretur pilatus.

Per diem autem festum dimittere solebat illis unum ex uinctis quemcumque petissent.

Erat autem qui dicebatur barabbas. qui cum seditionis erat uinctus qui in seditione fecerat homicidium. Et cum ascendisset turba. coepit rogare sic sepe faciebat illis. Pilatus autem respondens & dicens. Vultis dimittere uobis regem iudeorum? Sciebat enim quod per inuidiam tradidissent eum summi sacerdotes.

Pontifices autem contemnerunt turbam magis barabbam dimittere eis.

Pilatus autem iterum respondens ait illis. Quid ergo uultis facere regi iudeorum? At illi iterum clamauerunt. Crucifige eum. Pilatus uero dicebat eis. Quid enim mali

fecit. At illi magis clamabant. Crucifige eum.

Pilatus autem volens populo satis facere dimisit illis barabbam. Et tradidit Iesum flagellis cesus ut crucifigeretur.

Militibus autem duxerunt eum intro in atrium praetoris. Et invocant totam cohortem. & induunt eum purpura. & imponunt ei placentes spinam coronam. & coeperunt salutare eum. Auerat rex iudeorum. Et percutiebant caput eius harundine & conspuerant eum. & ponentes genua adorabant eum.

Et postquam viliserunt ei. exuerunt illum purpura. & induerunt illum vestimentis suis. & educunt illum ut crucifigeretur.

Et angariauerunt praereuntem quem praefecit symonem cyrenaeum nomen de cuius patre alexandri & rufi ut tolleret crucem eius.

Et perducunt illum in golgotha locum. quod est interpretatum calvarie locus.

Et dabant ei bibere murratum vinum & non accepit.

Et crucifigentes eum. diuiserunt vestimenta eius sorte mittentes super eis quis quid tolleret.

Erat autem hora tertia & crucifixerunt eum.

Et erat titulus causae eius inscriptus rex iudeorum.

Et cum eo crucifigunt duo latrones unum ad extris & ali-

am a sinistris eius.

Et ad implenda scriptura que dicitur & cum unguis reputatus est.

Impreuntes blasphemabant eum mouentes capita sua & dicentes. Ua qui destruit templum & in tribus diebus edificat. saluum fac te metipsum. descendens de cruce.

Similiter & summi sacerdotes in ludentes ad altitudo eum scribis dicebant. Alios saluos fecit. se ipsum non potest saluum facere. Christus rex israel. descendat nunc de cruce. ut uideamus & credamus. *In hora nona*

Et qui cum eo crucifigi erant conuiciebantur ei.

Et facta hora sexta tenebre facte sunt per totam terram usque.

Et hora nona exclamauit ibi uoce magna dies heloi. heloi. lemarabachani. Quid est interpretatum. Deus meus. Deus meus. ut quid dereliquisti me. Et quando decurtum stantibus audientes dicebant. Ecce helia uocat.

Currens autem unus & implens spongia aceto. circumponensque chalybeo potum dabat ei dicens. Sinite uideamus si ueniat helias ad deponendum eum.

Iste autem emissa uoce magna expirauit.

Et uelum templi scissum est in duo a iussu usque deorsum.

Uidens autem centurio qui ex conuerso stabat quia sic claman-
s expirasset ait. Vere homo hic filius dei erat.

Erant autem & mulieres de longe aspicientes. inter
quas erat maria magdalene & maria iacobi mi-
noris. & ioseph mat. & salome. Et cum esset in galilea
sequebantur eum & ministrabant ei. Et alie multe
que simul cum eo ascenderant ierosolimam.

Et cum iam sero factum esset quia erat parasceue quod est
ante sabbatum. Venit ioseph ab arimathia nobilis
decurio. qui & ipse erat expectans regnum dei. Et au-
dacter introiit ad pilatum. & petit corpus ihu. Pi-
latus autem miratus suum obisset. Et accessit centu-
rione interrogauit eum si iam mortuus esset. Et cum cog-
nouisset a centurione donauit corpus ioseph.

Ioseph autem mercatus sindonem. & deponens eum in uol-
uit sindone. & posuit eum in monumento quod erat
excisum de petra. Et ad uoluit lapidem ad ostium monumenti.

Maria autem magdalene & maria ioseph aspiciebant
ubi poneretur.

Et cum transisset sabbatum. maria magdalene &

195
maria iacobi & salome emer̃ aromata. ut uenientes
unquerent ihm

Et nocte mane una sabbatoꝝ ueniunt ad monumētū orto
iā sole. Et dicebant ad inuicē. Quis reuoluet nob̃ lapi
dē ab ostio monumēti. Et respicientes. uider̃ reuolutū
lapidē. Erat quippe magnus ualde. Et introeuntes
in monumētū uider̃ iuuenē sedentē i dextris. coop
tū stola candida & obstupuerunt.

Qui dicit illis. Nolite expauescere. Ih̃m queritis na
rarentū crucifixū surrexit nē hic. Ecce locus ubi
posuer̃ eū. Sedite dicit discipulis ei & petro. quia
p̃cedet uos in galileā. Ibi eū uidebitis sic dicit uob̃.

Atille exeuntes fuger̃ demonumto. Inuaserat enī
eas tremor & pavor: & nemini quicquā dixer̃ ti
mebant enī. Surgens autē mane prima sabbati ap
paruit primo marie magdalene de qua eiecerat
vii demonia. Illa uadens nuntiavit his q̃ eū co
fuerant lugentib̃ & fletib̃. Et illi audientes quia
uiuere & uisus ēēt ab ea n̄ crediderunt. Post hec
autē duob̃ cecis ambulanti b̃. ostensus ē in alia effi

gie euntib' in uilla. Et illi eunt nuntiauerunt ceteris
nec illis crediderunt. **N**ouissime.

Recubentib' undeci discipulis apparuit illis & expbrauit
incredulitatē illorū & duritiā cordis. Quia his qui uide
rant eū resurrexisse nō crediderunt. Et dixit eis. Eun
tes in mundū uniuersū p'dicare euangeliū omī crea
ture. Qui crediderit & baptizatus fuerit saluus erit.
Qui uero nō crediderit cōdēpnabitur. Signa autē eos q' credite
runt. hæc sequentur. In nomine nro demonia eiei
ent. linguis loquentur. nouis serpentes tollent. Et si
mortiferū qd biberint nō eos nocebit. Sup' egros ma
nus inponent & bene habebunt. Et dñs quidē post
quā locutus ē eis. assumptus ē in celū. & sedet adextris
p'ris. Illi autē p'fecti p'dicauerunt ubiq'. Dñō cooperan
te & sermone cōfirmante sequentibus **516** **15.**

197

2

5

1810

L V C A S S Y R U S A N

riocensis arte medicus discipulus apostolorum.

Postea paulum sequens usque ad confessionem ei seruens domino
 sine crimine. nuxorem unquam habens. neque filios. septua-
 ginta annorum. & quatuor obiit in bithynia. plenus
 spiritus sancto. Qui cum iam scripta essent euangelia per mattheum
 quidem in iudea. per marcum autem in italia sancto instigante
 spiritus v. achae in partibus hoc scripsit euangelium. Sig-
 nificans etiam in principio ipse ante alia esse descrip-
 ta. cui extra ea quae ordo euangelice dispositionis
 exposcit. ea sibi maxime necessitas laboris fuit.
 Ut primum grecis fidelibus omni prophetatione uenturi
 in carne christi manifestata humanitas. Neinducis
 autem fabulis attenti in solo legis desiderio tenerentur.
 ne uel hereticis fabulis & stultis sollicitationibus se-
 dueti excederent a ueritate laboraret. Dehinc
 ut in principio euangelii iohannis natiuitatem per
 supra cui euangelium scriberet. & in quo electus

scribere indicaret. Contestans in se cōpleta ēē que
ēē ab aliis inchoata. Cui ideo post baptismū fili
dī affectione generationis in xpō implere repetende
a principio naturæ humanæ potestas pmissa ē ut
requerentib; demonstraret in quo ad p̄hendens erat
p̄ nathan filiū in tronū recurrentis in dñm generatio
nis admissio in disparabolis dī p̄dicans in hominib; xp̄m
suū p̄fecti opus hominis redire in se p̄ filiū faceret.
q̄ p̄ dauid patrē uenientib; iter p̄bebat in xpō. Cui u
ce n̄ inmerito etiā scribendæ apli cor. actiū potes
tas in mystērio datur ut dō in dñm pleno. & filio p
omnis extincto oratione ab aplis facta sortit dñi
electionis numerus cōpleret. Sicq; paulus cōsūma
tionē apli actib; daret quē diu cōtra stimulū re
calentantē dñs elogisset. qd̄ & legentib; ac requiren
tib; dñm. & si p̄ singula expediri a uob; utile fuerat.
Sciens tam̄ qd̄ operantē agricolā oportet de frue
tib; suis cedere. Unanimus publicā curiositatē ne
n̄ tā uolentib; dñm uideremur quā fastidientib; p̄dicē.

Zacharias uiso angelo quia n̄ credidit obmutuit. Eliza-
beth uxor ei c̄cepit. Maria q̄q; de spū scō facta salu-
tauit elizabeth. Elizabeth saluta pphetaū & peperit.
Et cum nom̄ filii sui ioh̄s zacharias scripsit. Locutus ē
ad filiū p̄curū ante dñm pphetaū. Postea quā pepe-
rit maria ih̄m ifante ī p̄sepio posuit. Quē pastores
iuxta anḡlorū iudicia īueniunt. Quiq; octaua die circūcidit
Symeon iustus x̄m manib; sup̄tū benedict. Anna p-
phetis uidua multa de xp̄o ppheta. Ih̄c annorū xii.
in tēplo cū doctōrib; legi īuenit. ī patris sc̄ cē opor-
tere p̄nuntiat.

Anno quinto decimo ioh̄s baptista p̄dic̄ poenitentia.
Et fortiorē xp̄m designat. Quo baptizato colūbe fi-
gura sēs descendit. Uxor de celo filiū dī iudicat. Quē pu-
tabant filiū ioseph.

Ductus in desertū ih̄c. a diabolo tēptat̄ uenit. Reūsus
ī galilea. Ingress̄s caia se signare. Ac nullū ppheta
ī patria dic̄ gratū. Incapharnaū hominē ad demonio

liberat. Et socrū symonis a febris & alios curat. Et doemo
nia illū ē futura incerp. et. Domini alloq̃r de qua
piscis multos capi fac. Ubi etiā petrū ioh̃m & iacobū
elegit. Lepsū mundat in deserto orat.

Paraliticū dimissū p̃teritū. Iste a peccatis & ab infirmi
tate liberat. Leui publicanū sequi iubet. Apud quē
murmurantib; phariseis cenans dic. Sanis n̄ ēē op̃s
medicū. Et de ieiunio disputans parabolā panis &
inter ponit. Spicas uellentib; discip̃t. Paues p̃posi
tionis cōmemorat. Homine manu aridā habē curat.
In oratione p̃noctat. Aptos elegit. Turbas alloq̃r.
Beatitude aliorū p̃mittens. Parabolā p̃ferens cecū
& ductoris. Discip̃ sup̃ magistrū n̄ ēē. Et festucē in
oculo t̃rāb. Et arboris boni fructus & mali. Et
homine q̃ domū sup̃ petra t̃ sup̃ harenā edificauit.

Centurionis puerū curat. Vidue filiū resuscitat.
Ioh̃s discip̃t mittit ad ioh̃m. Et xp̃c de ioh̃e loq̃r.
Sub nocte similitud̃ puerū in foro sedentū Ma
lier peccatrix lacrimis ped̃ xp̃i lauat & unguet.
Propt̃ quā parabolā dic̃ creditoris q̃ parū t̃ multū

ē cedit. Imminere sequentib; se tibi & mulierib; que cu
rate erant. Similitud; seminantis die. Lucernā n̄ sub uas
sed sup; candelab; poni. Emarrē & fr̄s repudiat. Nauigant
post sōnū tēpestatē sedat. Homine amaledictione liberat.

Iayri filiā dū uir resuscitauit. Mulierē ap; flumini li
berat. Puellā uiuificat.

Mattius discip; datus om̄i potestatis. Quib; herodem
rante reuſis. In deserto v. panib; & duob; piscib; v. mu
lia uirorū. saturat. Interrogans quē se dicerent turbe.
A petro xp̄e declaratus. & monet abnegans om̄ib; cru
cē tolli & sequi. Designans eē illic q̄ mortē n̄ gusta
rent ante uisionē gl̄e eius.

In monte assumpto petro iohanne & iacobo xp̄e trans
figurat; ut moysen & heliū uisus. Puerū lumen
liberat. Ac se tradi p̄nuntiat. Interrogantes discipu
los quis eorū eēt maior. Instruit n̄ p̄hiberi q̄ in no
mine suo uirtutē faciat. A samaritanis n̄ recipi.
Et uolentes ap̄tos ignē sup; eos descendere irrep̄at.
Sequi uolenti se n̄ habere ubi caput reclinet p̄
dicit. Alterū tam̄ ipsa etiā patris morte uitam

sa adsequendū eligit. Et alio uolentis uis primum re
nummare. Aratoris figurā ponit retro respicientis.

Elegit lxx. u. quos mittit ad p̄dicandū. Ipse uero incre
pat ciuitates. Et cū suos discipulos ex eo diē feliciores
q̄d eorū nomina in celo eēnt scripta. Ob quā rē grās
agit patri quod bona sint paruulis reuelata. Et om̄ia
sibi tradita a patre manifestat. quē neminē nisi fi
liū nosse declarat. Beatosq; oculos q̄ uiderunt id q̄d
pphetis n̄c̄tigit. Moyses p̄mo tēptatus quē fieri p̄ce
pit dñs. Parabolā uulnerum quē leuita & sacer
dote p̄tulerunt samaritanus colligit. Apud marthā
marie paritē collaudat.

Post orationē p̄priā docet orationē. Et parabolā po
nit cū q̄ p̄t̄ rediū dat postulanti panē petendū
eē querendū & pulsandū exemplū asserens. Doemo
niū eiciens in principē doemoniorū. Idē pharisei opi
nantes destruxit. Beatosq; diē q̄ audiunt ūbū & cus
todiant. Dant signū iōne & regine austru. & nune
uitas in iudicio diē fore beatos. Et lucernā sup
candelabrū ponit. Et q̄d oculus sit lucerna corpo

111. Apud phariseū inuitatus lauandū potius qđ unū
ē elemosinis pnumit. Incepit phariseos & legis doctores.

Phariseis uolentib; cū eo cōtendere. Discipulos palā docet
ut eorū fallaciā caueant. & cū timeant qđ potē corpus &
animā mittere in gehennā. Ex plurib; ē discipulos. v. pas
serib; di pondio ualentib;. Enegant se neq; uirū. & pec
canti in spū scō nō remittendū. & nō cogitari dū qđ ap
bensus loquat; petenti respondit se nō ē diuisorē be
remitatis. similitudinē ei cui multa nota sūt. Cui anima
eadē nocte peteret ac docet exemplis nō cogitandū de
crastino faciendūq; elemosinā omib; uidentis & uigi
landū. dicit petro. felice ē bonū dispensatorē. Inde
dicē ueni mittere in terrā nō pacē. Turbis quoq; dicit
qđ faciē celi cognoscerent tēpora nō intellexerunt
quos monet ut dū in uia ēēt recubarent ad usario
nō reclusi nō erent donec nouissimū quadrante
redderent.

Cū ei nuntiātū fuisset galileos occisos monet agendā
poenitentia. Parabolā fici subiungens quā dñs cū
infructuosā uellet excidi cultor postulauit. Cū mu

lietē annis. x. & octo curuā creuisset. Indignante ar-
chi sinagogā increpat. Unde similitudinē grani
sinapis sub iungit. ex quo arbor maior holcribus
nasit. Et feruēt qd absconditū mulier in farina
& ut introeat portā n̄ cludat. Phariseis ei dicentib
quia herodes eū uellet occidere dicit eū uulpē
& pphetā citra hierusalē n̄ p̄ire & increpat hierustū.

Sabbatis curat hydropicū discubendi dat ordinē
Inuitatū hortat pauperes pascere: similitudinē
iungens hominis. q̄ recusantib inuitatis ceros clo-
uos debiles uocant. Et tribas de placentis hortat omnē
affectionē p̄p̄ se relinquendā parabolā ponens
turres edificare uolentis regis.

Sal fatuū n̄ debere murmurantib phariseis. De
uino pastor dat similitudinē. Pastoris p̄p̄ unā
ouē nonaginta nouē relinquentis. Et mulierē q̄
unā dragmā p̄ditā inueniens gaudet. Sed & homi-
nis q̄ duob filis suis substantiā diuisit. De dispensa-
tore p̄digo q̄ sapientē fecit. Et deo exemplis horta-
tur operandū. Et deridentes eū phariseos incre-

par. Legē & pphetas usq; ad iohim dies. Ac moe
chari cū ostendit qui sua dimissa alterā accepit
uorē & ab alio dimissā ducit.

Parabolā deducit & Lazarō & nec minimū de re
dentib; scandalizandū atq; omī accepta frī remitt
tenda. Et qd fides ut granū sinapis transset arbo
rē mori. unuare quoq; seruitiū debiti exhibendū
Dece lepsi curant ex quib; unus reusuf ihm sequit
grās agens dō. Intra nos ē regnū dī. Regnū aut
ipsū iuxta exemplū noe & loth subito uenire. Act
aliū ad sumi & aliū relinqui. Et ubi fuerit corpus
illie aquile. Similitudinē uidue rogantis & iudi
cis iniqui. Et duos in tēplo orantiū. Et infantes n
phibendos. Similitudo diuitis & cameli facilius p
foramen acus transiri. Et omīa hic relinquenda.

Cū discipulis ad uentura sibi indicaret. Ceterū sibi men
dicantē curant. Zachēū claudit. Et similitudinē
deco qd & minas sortitū iturus seruis suis distribu
it. Et de cetero eorū qd cū recusauerūt. Sup pullū asine
sedit. Et sup hierusalē fleuit & uentura ei p dicit.

Ibi de templo mās enertit. & uendentes colūbas eiecit.
Phariseos interrogans in qua potestate hec face
ret. De baptismo iohis interrogat. Parabolā subiu
gens q̄ cū misisset seruos ad uincā. Postea filiū mi
sit. Et de lapide ab edificanti. reprobat.

Temptatus de tributo respondit. De muliere que vi
uiros habuit. Et monet ab scribis cauendū. Viduā
laudat que uidonario duo minuta misit. De templi
structura & defutura psecutione. Et de eritu ieru
sale & fine scli. De uenitu xpi uim aiecit. Et si
multitudine ficulne. Et monet uigilandum.

Ocaz uox die appropinquante Iudas de mone reple
tus. De tradendi tēpus pecunia sibi pmissa. Et dis
cubentib; secū discipulis. Sacramētū panis & calicis
ostendit. A traditore designat. Certantib; de gra
tu cū pfectū q̄ ministrat. Et petro dicit qd cū ēēt
negaturus. Ac monitis discipulis ut ueniret uesti
mēto emant gladiū. Et get ad montē oliueti. Qui cū
orasset discipulos cretat dormientes.

Agite cedente iuda uenit turba. Et osculo traditur.

xpc. Et petrus auriculā seruo abscidit. Ducto ihe
 ad domū principis phariseorū Petrus ibi iter negavit.
 Xpc deludat̃ interrogatus a iudeis apilato & ab herode
E actū in amicitia pilatus & herodes redeunt. Barab
 bas dimittit̃. Et ihe a iudeis sufficiens tradit̃ Qui
 plangentib⁹ cū mulierib⁹ ut se se magis plangeret
 dicit̃. Et cum latrones firus. ac octo potū accepit.
 Titulo rex designat̃. A quo unus ex latronib⁹ cre
 dens ad paradisu ducit̃. Ab hora sexta usq. ad nonā
 dies obscuratus ē. Et ihu sp̃s emittente uelū tem
 pli scissū ē. Quib⁹ uisis centurio & q. ad erant dñm
 magnificant. Ioseph postulat corpus ihu & sepe
 lit. Qd mulieres relinquentes n̄ inueniunt.

Nuntiant mulieres angloz uisionē nec credunt
 Discipuli cunctes duo ad castellū in panis fractione
 xpm cognoscunt. Et reuēsi discipulis indicant q̄b⁹
 ihe apparuit & plagas n̄ credentib⁹ ostendit. Ac
 pisce & fauū edendū accepit. Alloquit̃ aptos. &
 cor eorū aperit ad intelligendū. qd hoc ē p̄m
 oportuit. & ut illie cēnt donec ueniret uir

rus ammonuit. Tunc benedixit eos & recessit. Re-
liqui laudantes dñm in templo. Amen.

ORDINARE NARRATIO

ne quoniam nobis complere sunt rerum sicut tradiderunt nobis qui ab initio ipsi uiderunt & ministri fuerunt sermonis. Visum est mihi affectu apud principio omnium diligenter ex ordine tibi scribere optime theophile. ut cognoscas eorum uerborum de quibus eruditus es ueritatem.

UIT IN DIEBUS HE

rodas regis iudee sacerdos quidam nomine zacharias de uice abia. & uxor illi de filiabus aaron. et nomen ei elisabeth. Erant autem iusti ambo ante deum. incedentes in omnibus mandatis & iustificationibus domini sine querela. Et non erat illis filius eo quod esset elisabeth sterilis. & ambo processissent in diebus suis. Factum est autem cum sacerdotio fungeret zacharias in ordine uicis sue ante deum secundum consuetudinem sacerdotum. sorte erat ut incensum poneret. Ingressus in templum domini. & omnis multitudo populi erat orans foris hora incensi. Apparuit autem illi angelus domini. stans ad dex-

tris altaris incensi. Et zacharias turbatus ē uidens
 & timor intrin sup eū. At autē ad illū angelus. Ne
 timeas zacharia. quō exaudita ē deprecatio tua. Et
 uxor tua elisabeth pariet tibi filiū. & uocabis nomē
 ei iohannē. Erunt gaudiū tibi & exultatio. & multi
 in natiuitate ei gaudebunt. Erat enī magnus corā
 dñō. & uinū & siccā nō bibet. Et spū scō replebitur ad
 huc. exultatio matris sue. Et multos filios isrl ēuer-
 tet ad dñm dñm ipsos. & ipse pcedet in spū & uirtute
 helie. Ut conuertat corda patrū in filios. & increduli
 les ad prudentiā iustos. Parare dñō plebē pfectā.
 nullo temp. Dix zacharias ad angelū. Vnde hoc scis?
 Ego enī sū senex. & uxor mea pcessit in dieb' suis.

Et respondens angelus dix ei. Ego sū gabriel qui ad-
 sto ante dñm. & missus sū loqui ad te & hęc euangelizare.

Et ecce eris tacens. & nō poteris loqui usq; in diē quo
 hęc fiant. Pro eo qd nō credidisti uerbis meis. que
 implebuntur in tempore suo. Erat plebs expectans
 zachariā. & mirabantur qd tardaret ipse in tem-
 plo. Egressus autē nō poterat loqui ad illos. Et rog-

nouerit quod uisione uidisset in templo. Et ipse erat
inuens illis. & permansit mutus. Et factum est ut imple-
ti sunt dies officii eius. abiit in domum suam. Post hos autem
dies concepit Elisabeth uxor eius. & occultabat se men-
sibus quinque dicens. Quia sic fecit mihi dominus in diebus
quibus respexit auferre obprobrium meum in homines.
In mense autem sexto. missus est gabriel angelus ad dominum in ciui-
tatem galilee cui nomen nazareth ad uirginem desponsa-
tam uiro. cui nomen erat ioseph. de domo dauid & nomen
uirginis maria. Et ingressus angelus ad eam dixit. Hanc
gratia plena. dominus tecum benedictum in mulieribus. Que
cum audisset turbata est in sermone eius. & cogitabat qua-
lis esset ista saluatio. Et erat angelus ei. Nuncias ma-
ria inuenisti enim gratiam apud dominum. Ecce concipies in
utero & paries filium. & uocabis nomen eius iesum. Hic
erit magnus & filius altissimi uocabitur. Et dabit illi
dominus deus sedem dauid patris eius. & regnabit in domo iacob
in eternum. & regni eius non erit finis. Dixit autem maria ad
angelum. Quomodo fiet istud. quoniam uirum non cognosco.
Et respondens angelus. dixit ei. Spiritus sanctus super ueniet in

te. & uirtus altissimi obumbrabit tibi. Ideo q: &
 qđ nascetur ex te scđm. uocabit' filius dī. Et ecce
 elisabeth cognata tua. & ipsa concepit filiū in se-
 nectute sua. Et hic m̄sis ē sextus illi quē uocat'
 sterilis. quia n̄ erat impossibile apud dñm omne
 uerbū. Dixit autē maria. Ecce ancilla dñi facta mi-
 hi secundū ūbū tuū. Et discessit ab illa angls.

Exurgens autē maria uidit illis. abiit in montana
 cū festinatione in ciuitatē iuda. & uenit in do-
 mū zacharie & salutauit elisabeth. Et factū ē ut
 audiret salutationē marie elisabeth. exultauit
 infans in utero ei. Et repleta ē spū scō elisabeth
 & exclamauit uoce magna & dixit. Benedicta tu in
 mulieres. & benedictus fructus uentris tui. Et
 unde hoc mihi ut ueniat māt dñi mei ad me. Ec-
 ce enī ut facta ē uox salutationis tue in aurib' meis
 exultauit infans in utero meo. Et beata quę credi-
 disti. quō p̄ficiet' ea quę dicta sūt a dño. Et ait
 maria. Magnificat anima mea dñm. Et exultauit
 sps m̄s in dō salutaris meo. Quia respexit humili

tate ancille sue ecce enim ex hoc beatam me dicent
omnes generationes. Quia fecit mihi magna qui po-
tens est & sanctum nomen eius. Et omnia ei appropinquaverunt in pueris
timoribus eius. Fecit potentiam in brachio suo dispersit
supbos in mente cordi sui. Deposuit potentes de
sede & exaltavit humiles. Esurientes implevit bonis.
& divites dimisit inanes. Suscepit israhel puerum suum.
recordatus matris sue. Sic locutus est ad patres nostros.
abraham & semini eius in secula. Mansit autem maria cum
illa quasi mensibus tribus & reversa est in domum suam.
Elisabeth autem impleta est tempus pariendo & peperit
filium. Et audierunt vicini & cognati eius quia magnifi-
cavit dominus manum suam cum illa & congratulabantur ei.
Et factum est in die octavo venerunt circumcidere pue-
rum & vocabant eum nomine patris sui zachariam.
Et respondens mater eius dixit. Nequaquam sed vocabitur
iohannes. Et dixerunt illi. Quia nemo est in cogni-
tione tua qui vocetur hoc nomine. Innuebant autem pa-
tri eius quem vellet vocari eum. Et postulans pugil-
lare scripsit dicens. Iohannes est nomen eius. Et mirati

sunt uniuersi. Apertum est autem illico os eius & lingua eius
 & loquebatur benedicens dominum. Et factus est timor
 super omnes uicinos eius & super omnia montana iudee
 divulgabantur omnia uerba haec. Et proposuerunt omnes qui au-
 dierant in corde suo dicentes. Quid putas puer
 iste erit? & enim manus domini erat cum illo. Et thacha-
 rias pater eius impletus est spiritu sancto & prophetauit dicens.
 Benedictus dominus deus israel quia uisitauit & fecit re-
 demptionem plebi suae. Et erexit cornu salutis nobis
 in domo dauid pueri sui. Sic locutus est per os seorsum
 quia seculo prophetarum eius. Salutem erimur inimicis nostris
 & de manu omnium qui oderunt nos. Ad faciendam misericordiam
 cum patribus nostris & memorari testamenti sui sancti. In iur-
 andum quod iurauit ad abraham patrem nostrum daturum
 se nobis. Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum
 liberi seruamus illi. In sanctitate & iusticia coram
 ipso omnibus diebus nostris. Et tu puer propheta altis-
 simi uocaberis pater enim ante faciem domini parare
 uias eius. Ad dandam scientiam salutis plebi eius in re-
 missionem peccatorum eorum. Per uiscera misericordiae dei nostri

in quibus uisitauit nos oriens ex alto. Inluminare
his qui in tenebris & in umbra mortis sedent ad di-
rigendos pedes nostros in uiam pacis. Puer autem cresce-
bat & confortabatur spiritu & erat in desertis usque in die
ostensionis sue ad israhel. Factum est autem in diebus illis
erit edictum acesari augusto ut describeretur uni-
uersus orbis. Hanc descriptio prima facta est apud
de surie curio. Erant omnes ut proficeretur singuli
in suam ciuitatem. Ascendit autem & ioseph a galilea de
ciuitate nazareth in iudeam ciuitatem dauid que uo-
catur bethleem. eo quod esset de domo & familia dauid
ut proficeretur cum maria desponsata sibi uxor pre-
gnante. Factum est autem cum essent ibi impleti sunt dies impa-
reret & peperit filium suum primogenitum. Et puerum
cum inuoluit & reclinauit in praesepe. quia non erat ei
locus in diuersorio. Et pastores enim erant in regio-
ne eadem uigilantes & custodientes uigiliis noctis
super gregem suum. Et ecce angelus domini stetit iuxta illos
& claritas dei circumfulsit illos & timuerunt timore mag-
no. Et dixit illis angelus. Nolite timere. Ecce enim

euangelio uobis gaudiū magnū. qđ erat omī popu-
 lo. Quia natus ē uobis hodie saluator. qui ē xp̄c dñs
 incarnatus datus. Et hoc uobis signū. Inuenietis in
 fantē pannis inuolutū. & positū in p̄sep̄io. Et subito
 facta ē cū angelo multitudo militū celestis. lau-
 dantiū dñm & dicentiū. Gloria in altissimis dō. & in
 terra pax hominibz bonę uoluntatis. Et factū ē
 ut discesser̄ ab eis angeli in celū. Pastores loque-
 bant̄ ad inuicē. Transamus usq; bethleē. & uideamus
 hoc ūbū qđ factū ē qđ dñs ostendit nobis. Et uener̄
 festinantes. & inuener̄ mariā & ioseph. & infantē
 positū in p̄sep̄io. Uidentes autē cognouer̄ de uerbo
 qđ dictū erat illis de puero hoc. Et om̄s q̄ audie-
 runt mirati s̄. & de his quę dicta erant a pastoribz
 ad ipsos. Maria autē cōseruabat om̄a ūba hæc cōfe-
 rent in corde suo. Et cū si s̄ pastores glorifican-
 tes & laudantes dñm. In omnibz quę audierant & ui-
 derant sic dictū ē ad illos. Et postquā cōsummati s̄
 dies octo utritūcūq; puer. uocātū ē nom̄ eius
 ih̄c. Quod uocātū ē ab angelo. priusquā in utero

ēciperetur. Et postquā impleti s̄ dies purgationis
cū secundū legē moysi tulerūt illū in hierusalē ut sis-
terent cū dñō sic scriptū ē in lege dñi. Quia om̄e
masculinū ap̄erens uulvā sēm dñō uocabit̄. Et
ut darent hostiā secundū qđ dictū ē in lege dñi par-
turturū aut duos pullos colubarū.

ET ECCE HOMO ERAT

in hierusalē cui nom̄ symeon. Et homo iste iustus
& timoratus. expectans cōsolationē isrl̄ & sp̄s sc̄s erat
in eo. Et responsū acceperat aspū scō. n̄ uisurū semor-
tē nisi prius uideret xp̄m dñi. Et tenebat in spū in
tēplū. Et cū inducerent puerū ihm̄ parentes eius.
ut facerent sēc dñm cōsuetudinē legis p̄ eo. Et ipse acce-
pit eū in uulnas suas. & benedixit dñm & dixit. Nunc di-
mittis seruū tuū dñe sēc dñm ūbū tuū in pace. Quia
uiderūt oculi mei salutare tuū. qđ parasti ante fa-
ciē omniū populorū. Lum̄ ad reuelationē gentiū
& gl̄am plebis tue isrl̄. Et erat pater ei & mater ma-
rtares sup̄ his quę dicebant̄ de illo. Et benedixit
illis symeon. & dixit ad mariā matrē ei. Ecce posuit ē

hic in ruinā. & resurrectionē multos in isrl. & in
 signū cui cōtra dicitur: Et tuā ipsius animā p̄tras
 ibit gladius. utruclent ex multis cordib; cogita
 tiones. Erat autē una p̄phetissa filia phanuel de tri
 bu aser: hęc p̄cesserat in dieb; multis. & uixerat
 cū uiro suo annis septē auirginitate sua. Ethet
 uidua usq; ad annos octoginta unū. quę n̄ discedebat
 de tēplo ieiunus & obsecrationib; seruens nocte ac
 die. Ethet ipsa hora sup ueniens cōfitebat̄ dño &
 loquebat̄ de illo om̄ib; qui expectabant redēptio
 nē hierusalē. Et ut p̄fecer̄ om̄a scđm legē dñi
 rēuēsi in galileā. in ciuitatē suā nazareth. Puer autē
 crescebat & cōfortabat̄. plenus sapientia. & grā dī
 erat cū illo. Et ibant parentes ei p̄ om̄s annos in
 hierusalē in die sollempni pasche. Et cū factus ēēt
 ihc annorū. xii. ascendentib; illis in hierosolimā. scđm
 cōsuetudinē diei festi. Consumatisq; dieb; cū redirent
 remansit puer ihc in hierusalē. & n̄ cognouer̄ paren
 tes ei. Existimantes autē illū ēē in comitatu. uener̄
 t̄ diei. & requirētes cū ut cognatos & notos. Et n̄

inuenientes. regressi s̄ in hierusalē requirentes eū.
Et factū ē post triduū. inuenēr̄ illū in tēplo seden-
tē in medio doctorū audientē illos. & interrogantē eos.
tupēbant autē omēs qui eū audiebant. sup̄ prudentia
& responsis ei. & uidentes. ammirati s̄.

Et dixit māt̄ ei ad illū. Fili. qđ fecisti nob̄ sic. Ecce pāt̄
tuus & ego. dolentes querebamus te. Et ait ad illos.
Quid ē qđ me querebatis. nesciebatis. quia in his que
patris mei s̄ oportet me ēē. Et ipsi n̄ intellerūt ūbū
qđ locutus ē ad illos. Et descendit eū eis. & uenit na-
zareth. & erat subditus illis. Et māt̄ ei c̄seruabat om̄ia
ūba hęc. in corde suo. Et tūc p̄ficiēbat sapientia & gra-
tia & grā apud dñm & homines.

ANNO AUTĒ QVINTO

decimo imperii tyberii cesaris. procurante pontio pilato
iudeā. tetrarcha autē galilee herode. philippo autē fr̄e
ei tetrarcha iurte & dracontidis regionis. & lisania
abiline tetrarcha sub principib̄ sacerdotū anna & eu-
pha. Factū ē ūbū dñi sup̄ iohannē zacharię filiū iudeo.

Et uenit in omnē regionē iordanis p̄dicans baptismū

poenitentiae in remissione peccatorum. Sic scriptum est in libro sermonum esaię prophetę. Vox clamantis in deserto. parate viam dñi rectas facite semitas ei. Omnis uallis implebitur. & omnis mons & collis humiliabitur. & erunt praua indirecta. & aspera in vias planas. Et tunc debeat omnis caro salutare dñi.

Dicebat ergo ad illas. quę credebant ut baptizarentur ab ipso. Genuina uiperarum. quis ostendit uobis fugere auentura ira. Facite ergo fructus dignos poenitentię. Et tunc coeperunt dicere. patrem habemus abrahā.

Dico enim uobis. quia potest deus de lapidibus istis suscitare filios abrahę. Iam enim securis ad radices arborum posita est. Omnis ergo arbor non faciens fructum bonum. excidet & in ignem mittetur.

Et interrogabant eum turbę dicentes. Quid ergo faciemus? Respondens autem dicebat illis. Qui habet duas tunicas. det non habenti. Et qui habet escas. similiter faciat. Uenerunt autem & publicani ut baptizarentur. & dixerunt ad illum. Magister quid faciemus? At ille dixit ad illos. Nihil amplius. quam quod est statum est uobis faciatis. Int

rogabant autē eū & milites dicentes. Quid faciemus &
nos? Et ait illis. Nemini ē currens. neq; calūniā facia-
tis. & ceteri estote stipendii uris. Existimant autē po-
pulo. & cogitantib; in cordib; suis omnib; de iohanne
ne forte ipse ē xp̄s. Respondit iohannes dicēs omib;.

Ego quidē aqua baptizo uos. ueniet autē fortior me-
cuius nō sū dignus soluere corrigiā calceamentorū eius.
Ipse uos baptizabit in spū scō & igni.

Cuius uentilabrū in manu ei. & purgabit arē suā &
ēgregabit triticū in horreū suū. Paleas autē cōburrit
igni inextinguibili. Multa quidē & alia exhortat
euangelizabat. & populo.

Herodes autē tetrarcha. cū corripere ab illo de herodia
uxore fr̄is sui. & de omnib; malis quę fecit herodes.
Adiecit & hoc sup̄ om̄a & inclusit iohannē in carcerē.

Factū ē autē cū baptizaret om̄s populus. & ih̄s bap-
tizato & orante ap̄tū ē celū. Et descendit sp̄s sc̄s cor-
porali specie sic colūba in ipsū. Et uox de celo facta
est. Tu es filius m̄s dilectus. in te cōplacuit mihi.

Et ipse ih̄s erat incipiens quasi annorū triginta ut

putabat filius ioseph. Qui fuit salathiel

Qui fuit heli

Qui fuit neri.

Qui fuit marthae.

Qui fuit melehi.

Qui fuit leui

Qui fuit rodi

Qui fuit melehi.

Qui fuit coran.

Qui fuit ianne.

Qui fuit helmodan.

Qui fuit ioseph.

Qui fuit her.

Qui fuit marthae.

Qui fuit hiesu.

Qui fuit naum.

Qui fuit hercher.

Qui fuit hesu.

Qui fuit iorim.

Qui fuit nagge.

Qui fuit marhad.

Qui fuit marth.

Qui fuit leui

Qui fuit marthae.

Qui fuit symeon.

Qui fuit semer.

Qui fuit iuda.

Qui fuit ioseph.

Qui fuit ioseph

Qui fuit iuda.

Qui fuit iona.

Qui fuit iohanna.

Qui fuit elachim.

Qui fuit amos.

Qui fuit melex.

Qui fuit rafa.

Qui fuit menna.

Qui fuit robabel.

Qui fuit mathata.

Qui fuit nathan

Qui fuit dauid

Qui fuit iesse.

Qui fuit obeth

Qui fuit booz.

Qui fuit salmon

Qui fuit naason

Qui fuit aminadab

Qui fuit aram.

Qui fuit esrom.

Qui fuit phares

Qui fuit iude

Qui fuit iacob.

Qui fuit isaac.

Qui fuit abrahe

Qui fuit thare

Qui fuit nachor

Qui fuit seruch.

Qui fuit ragau.

Qui fuit faleth.

Qui fuit eber.

Qui fuit sale.

Qui fuit caman.

Qui fuit arfax

Qui fuit sem

Qui fuit noe

Qui fuit lamerh

Qui fuit metusale.

Qui fuit enoch

Qui fuit iareth.

Qui fuit maledet.

Qui fuit caman.

Qui fuit enos

Qui fuit seth.

Qui fuit adam.

Qui fuit di.

Ih̄c autē plenvs spū

scō regeſſus ē iordane. & agebatur in ſpū iude

setto dieb' quadraginta & temptabatur a diabolo.

Et nihil manducauit in dieb' illis. & esumatis illis esu-
rit. Dixit autem illi diabolus. Si filius dei es. dic ut lapides
hinc panis ut fiant. Et respondit ad illum Iesus. Scrip-
tum est quia non in pane solo uiuit homo. sed in omni uerbo
domini. Et reduxit illum diabolus. & ostendit illi omnia reg-
na orbis terre in momento temporis & ait illi. Tibi dabo
potestatem hanc uniuersam & gloriam illorum. quia mihi tradi-
ta sunt. & cui uolo do illa. Tu ergo si adoraueris coram me.
erunt tua omnia. Et respondens Iesus dixit illi. Scriptum est
Domini deum tuum adorabis. & illi soli serues. Et reduxit
illum in iherusalem. & statuit eum supra pinnam templi. &
dixit illi. Si filius dei es. mitte hinc deorsum. Scriptum
est enim quod angelis suis mandauit de te. ut seruent te
& quia in manu tollent te ne forte offendas a lapide
pedem tuum. Et respondens Iesus ait illi. Dictum est
non temptabis dominum deum tuum. Et consummata omni temptatio-
ne diabolus recessit ab illo usque ad tempus.

Et regressus est Iesus in uirtute spiritus in galileam & fama erat
per uniuersam regionem de illo. Et ipse docebat in synagoga

gis eorum & magnificabat ab omnibus.

Et uenit nazareth ubi erat nutritus & uitaui secundum consuetudinem suam die sabbati in synagoga & surrexit legere. Et traditus est illi liber isaię prophetę. Et intrevoluit librum inuenit locum ubi scriptum erat: Spiritus domini super me. propter quod unxit me euangelizare pauperibus misit me. Sanare cecum corde. predicare captiuis remissionem & ceteris uisum. Dimittere cecum in remissionem. predicare annum domini acceptum & diem retributionis. Et cum plicuisset librum reddidit ministro & sedit. Et omni in synagoga oculi erant intendent in eum. Coepit autem dicere ad illos. Quia hodie impleta est hec scriptura in auribus uestris.

Item testimonium illi dabant & mirabantur in uerbis gratę quę predebant deore ipsius. Et dicebant. Nonne hic est filius ioseph.

Et ait illis. Utique dicetis mihi hanc similitudinem. medice cura te ipsum. Quanta audimus facta in capharnaum fac & hic in patria tua.

231
Non autem. Amen dico vobis. quia nemo propheta acceptus
est in patria sua.

In ueritate dico vobis. Multae uiduae erant in die
helie in israel. quando clausus est celus annis tribus & mensibus.
Cum facta esset fames magna in omni terra. & non
nulla illarum missus est helias nisi in sartretha sydo
nie. ad mulierem uiduam. Et multi leprosi erant in israel
sub helisco propheta. & nemo eorum mundatus est nisi
neaman syrus. Et repleti sunt in synagoga ira
habet audientes. Et surrexerunt & eiecerunt illum extra ci
uitatem. Et duxerunt illum usque ad supercilium montis super
quem ciuitas illorum erat edificata ut precipitarent eum.
Ipse autem transiens per medium illorum ibat.

Et descendit in capharnaum cumque in galilee
ibi quoque docebat eos sabbatis.

Et stupebant in doctrina eius quia in potestate
erat sermo ipsius.

Et in synagoga erat homo habens demonium inmundum
& exclamauit uoce magna dicens. Sine quid nobis &
tibi ihu natharetne. uenisti perdere nos. scire uide quia

232
sis dī. Et increpauit illū ihs dicens. Obmutesce & eri
a billo. Et cū percussisset illū demoniū in mediū crin
a billo nihilq; illū nocuit. Et factus ē pavor in omib;
& eloquebantur ad inuicē dicentes. Quid ē hoc nūq; quia
in potestate & uirtute imperat inmundis spiritib;
ut creant. Et diuulgabatur fama de illo in omnē locū
regionis.

Surgens autē de synagoga intravit in domū symonis.
Socrus autē symonis tenebat magnas febris. & rogauerit
illū pro ea. Et stans super illā imperauit febre & dimi
sit illā. Et continuo surgens ministrabat illis. Cū sol
autē occidisset. omnes q; habebant infirmos. uariis lan
guorib; ducebant illos ad eū. At ille singulis manus
imponens & curabat eos.

Exiebant autē demonia. a multis clamantia & dicentia
quia tu es filius dī. Et increpans nō sinebat ea loqui.
quia sciebant ipsū esse xpm.

Facta autē die. egressus ibat in desertū locū. Et turbe
requirerant eū & uenerunt usq; ad ipsū. Et detinebant
illū ne discederet ab eis. Quib; ille ait. Quia & alius

233
cunctis oportet me euangelizare regnū dī.

Quia loco missus sū. Et ita p̄dicans in synagogis galilee.

Factū ē. autē cū turbe intruerent in eū ut audirent ūbū
tōi & ipse stabat secus stagnū genēsareth. Et uidit
duas naues stantes secus stagnū. Piscatores enī descen
derant & lauabant retia. Ascendens autē in unā nauē
querat symonis. rogauit eū. ut ita reducere pu
sillū. Et sedens docebat de nauicula turbas.

Vt cessauit autē loq̄. dixit ad symonē. Duc malū. & latic
retia urā incipiturā. Et respondens symon dixit illi.
Preceptor p̄ totā noctē laborantes nihil coepimus.
in uerbo autē tuo laticabo retia. Et cū hoc fecissent con
cluserunt multitudinē copiosā pisciū. Rūpebat autē rete
eox & annuerunt sociis ut uenirent & adiuuarent eos.
Et uenerunt & impleuerunt ambas nauiculas ita ut mer
gerentur.

Qd cū uideret symon petrus. prostratus ad genua ihu di
cens. Eri a me quia homo peccator sū dñe. Stupor
enī circūdederat eū. & om̄s q̄ cū illo erant. incipit

ra piscium quā coeperant. Similiter autē iacobū & iohan-
nē filios zebedee qui erant socii symonis.

Et ait ad symonē ihc. Noli timere. ex hoc iā homines
eris capiens. Et subductis ad terrā nauib. relictis om-
nibus secuti sunt eum.

Et factū ē cū eēt in una ciuitatē. & ecce vir plenus
lepra. & uidens ihm. & proci dens in facie rogauit eū
dicens. Domine si uis potes me mundare. Et extendens
manū tetigit eū dicens. Uolo. mundare. Et confectā
lepra discessit ab illo. Et ipse praecepit illi ut nemi-
ni diceret. Sed uade ostende te sacerdoti. & offer
per mundatione tua sicut praecepit moyses in testimonium
illius.

Perambulabat autē magis sermo de illo. & conueniebant
turbae multae ut audirent & curarentur ab infirmi-
tatibus suis.

Ipse autē secedebat in desertū & orabatur.

ET FACTUM EST IN UNA
ciuitatē. & ipse sedebat docens. Et erant pharisaei se-
dentes & legis doctores quenerant eum in castel-

128 235
lo iudee & iherusalē. & uirtus dñi erat ad sanandū eos.

Et ecce uiri portantes in lecto hominē qui erat para-
liticus. Et querēbant eū inferre & ponere ante eū
& n̄ inuenientes qua parte illū ponerent p̄ turba
Ascender̄ supra tectū. & per gulas sub miser̄ illū
cū lecto. in mediū ante iēm. Quorū fide ut uidet
dixit. Homo remittunt̄ tibi peccata tua. Et cor-
per̄ cogitare utrase scribe & pharisei dicentes.
Quis ē hic q̄ loq̄t̄ blasphemias. Quis potē dimit-
tere peccata nisi solus ds. Ut cognōū aū ihs cogi-
tationes eorū dixit. Quid cogitatis in cordib' ur̄is.
Quid ē facilius dicere dimittunt̄ tibi peccata
an dicere surge & ambula. Visceris aū quō fili
hominis habet potestātē in terra. dimittere pec-
cata. At paralitico. Tibi dico surge. Tolle lectū
tuū & uade in domū tuā. Et t̄ festi surgens corā
illis. & tulit in quo iacebat. & abiit in domū suā
magnificans dñm. Et stupor app̄hendit om̄s. & mag-
nificabant dñm. Et repleri s̄ timore dicentes. quia
uidimus mirabilia hodie.

Et post hoc exiit & uidit publicanū nomine leui seden-
tē ad theloneū & ait illi. Sequere me. Et reliquit
omnib' secutus ē eū.

Et frē ei cū uiniū magnū leui in domo sua. Erat turba
multa publicanorū & aliorū q' cū illis erant discubentes.
Et murmurabant pharisei & scribe eorū dicentes. ut
discipulos ei. Quare cū publicanis & peccatorib' man-
ducatis & bibatis.

Respondens ihc dixit ad illos. Non egent q' sani s' medi-
co. s' qui male habent. Non ueni uocare iustos s'
peccatores. in poenitentia. At illi dixerūt ad eū. Qua-
re discipuli iohannis ieiunant frequent' & obse-
rationes faciunt. similiter & phariseorū. tu autē edis
& bibis. Quib' ipse ait. Nūquid potestis filios spon-
si dū cū illis ē sponsus facere ieiuniū. Venient autē
dies. & tū ablatu' fuerit ab illis sponsus tū ieiunabis
in illis dieb'. Dicebat autē & similitudinē ad illos. Quia
nemo cōmissurā auestimento nouo in mittit in uesti-
mentū uetus. Alioquin & nouū rūptū. & uet' nō
ē uent. cōmissura a nouo. Et nemo mittit uinū no-

737
uā in uires ueteres. Alioquin rūper uinū nouū in uires
& ipsū effunderē & uires peribunt. Sed uinū nouū in
uires nouos mittendū ē & utraq; cōseruant. Et nemo
bibens uetus statim auit nouū. Dicit enī uetus melius ē

Factū ē autē in secundo sabbato primo cū transisset p
sata. uellebant discipuli ei spicas & manducabant
cōfruentes manib. Quidā autē phariseorū dicebant il
lis. Quid facitis qđ nō licet in sabbatis. Et respondens
ihc. ad eos dicit. Non hoc legis qđ frē dauid cū esu
risset ipse & qui cū eo erant. quomodo intrauit in
domū dī & panes ppositionis sup̄st & manducauit
& dedit his qui cū ipso erant quos nō licet manduca
re nisi solis sacerdotib. Et dicebat illis. Quia dñs
ē filius hominis die sabbati.

Factū ē autē & in alio sabbato ut intraret in synagogā
& doceret. Et erat ibi homo & manus ei dextera erat
arida. Observabant autē scribe & pharisei si in sabba
to curaret. ut inuenirent unde accusarent illum.
Ipse uero sciebat cogitationes eorū & ait homini qđ habe
bat manū aridā. Surge & sta in mediū. Et surgens

stetit. At. aut. ad illos. Sicut sabbatis uos introgo bene
facere an male. animam saluam facere an perdere. Et cir
cu spectis omnib. dic homini. Extende manum tuam & ex
tendit. Et restituta est manus ei. Ipsi aut. repleti sunt insipi
entia & eloquebant. ad inuicem quidnam facerent illi.

Factum est aut. nullis dieb. Erit in monte orare & erat
pernoctans in oratione dei.

Et cum dies factus esset uocauit discipulos suos. Et legi
tu. ex ip[s]is quos & apostolos nominauit. Symonem quem cog
nominauit petrum & andream fratrem eius. iacobum & iohannem
philippum & bartholomeum. mattheum & thomam iacobum
alphai & symonem quem uocat zelotes. iudam iacobi & iudam
scarioth qui fuit proditor.

Et descendens cum illis. stetit in loco capestri. & turba
discipulorum eius & multitudo copiosa plebis ab omni iu
dea & hierusalem & maritima & tyri & sydonis. que
uerant ut audirent eum & sanarentur a languoribus
suis. Et qui uecebantur ab spiritibus inmundis cura
bantur. Et omnis turba querere eum tangere quia
uirtus de illo exiebat & sanabat omnes.

259
Et ipse elevatis oculis in discipulos suos dicebat.

Beati pauperes quia ur̄m ē regnū dī

Beati qui nē esuritis quia saturabimini.

Beati qui nē fletis quia ridebitis.

Beati eritis cū uos oderint homines & cū separauerint
uos & exprobrauerint & eiecerint nom̄ ur̄m tāquā ma
lū ppter filiū hominis. Gaudete & exultate in illa die
ecce enī merces ur̄a multa ē in celo. Secundū hęc enī
faciebant pph̄is patres eorū.

Ueruntamē uos uob̄ diuitib̄ q̄a habetis cōsolationē ur̄am

Uos uob̄ q̄ saturati estis quia esuritis. Vos uob̄ q̄ ridetis
nē quia lugebitis & flebitis.

Vae cū bene dixerint uob̄ om̄s homines. scđm̄ hęc faci
ebant pseudopphetis patres eorū.

Sed uob̄ dico. qui auditis. Diligite inimicos ur̄os. bene
facite his q̄ uos oder̄. Benedicite maledicentib̄ uos
& orate percalūniantib̄ uos.

Et qui percutit in maxillā p̄be illi & alitrā & ab eo q̄
auferit tibi uestimētū etiā tunicā noli prohibere. Om̄i
aū petenti tribue. & q̄ auferit que tua s̄ nō repetas.

Ex pot vultis ut faciant vobis homines. & vos facite
illis similiter.

Et si diligitis eos qui vos diligunt. que est vobis gratia? Nam
& peccatores diligentes se diligunt. Et si bene feceritis
his quibus bene faciunt. que vobis est gratia? siquidem
& peccatores hoc faciunt. Et si mutuū dederitis his
a quibus speratis accipere. que gratia est vobis? nam & pec-
catores peccatoribus fecerunt. ut recipiant equalia.
Verumtamē diligite inimicos vros & bene facite: &
mutuū date. nihil inde sperantes. Et terra merces
vra multa. & eritis filii altissimi. Quia benignus ipse
est super ingratos & malos. Estote ergo misericordes.
sic & pater vester misericors est.

Nolite iudicare & non iudicabimini. Nolite condemnare
& non condemnabimini. Dimittite & dimittimini. Date
& dabit vobis. Mensurā bonā & cōfertā & cōagratā
& super effluentē dabunt in sinū vrm. Eadē mēsu-
ra qua mēsi fueritis. remetiet vobis.

Dicitur autē illis & similitudinē. Nūquid potest cecus
cecum ducere. nōne ambo in foveā cadunt?

Nonē discipulus sup magistrū. Perfectus autē omis-
erit. sicut sic magister ei.

Quid autē uides festucā in oculo fr̄is tui. trabē autē que
in oculo tuo ē n̄ cōsideras? Aut quomodo poteris di-
cere fr̄i tuo. fr̄ sine cicā festucā de oculo tuo ipse
in oculo tuo trabē n̄ uidens. Hypocrita. ecce primū
trabē de oculo tuo. & tū p̄spicies ut cōstūgas festucā
de oculo fr̄is tui.

Nonē enī arbor bona que facit fructus malos. neq; ar-
bor mala faciens fructū bonū. Una queq; arbor
de fructu suo cognoscetur.

Neq; enī despinis colligunt ficus. neq; de rubo uin-
demant uinam.

Bonus homo de bono thesauro cordis sui p̄fert bonū.
Et malus homo de malo thesauro p̄fert malū. Ex
abundantia enī cordis os loquit̄.

Quid autē uocatis me dñe dñe. & n̄ facitis que dico?

Opus. q̄ uenit ad me & audit sermones meos & facit
ostendā uob̄ cui similis sit. Similis ē homini edi-
ficanti domū q̄ fodit maltrū. & posuit fundamenta

supra petra. Inundatione aut facta. inlusu e flom
domui illi & n ponit ex mouere. Fundata eni erat
supra petra. Qui au audit & n fac. similis e homini
aedificanti. domū suā supra terrā sine fundamēto in
qua inlusu e flauus. & cōtinuo cecidit & facta ē ruina
domus illius magna.

Cū autē implessent

omnia uerba sua maiores plebis intrant eapharnau. Cen
turionis au euidā seruus male habens erat mortuus
qui illi erat p̄ciosus. Et cū audisset de ihu. misit ad
eū seniores iudeor. rogans eū ut ueniret & saluaret
seruū eū. Au illi cū uenissent ad ihm. rogabant eū sol
licite dicentes ei. Quia dignus ē ut hoc illi prestes.
Diligit enī gentē nrām & synagogā ipse aedifica
uit nobis. Ihe au ibat cū illis. Et cū iā n longe ēēt
a domo. misit ad eū centurio amicos dicens. Dne noli
uocari n enī dignus sū ut sub tectū meū ueris. Prop
ter qd me ipsū n sū dignus arbitrat̄ ut uenire ad
te sed dic uerbo & sanabit̄ puer meus. Nā & ego ho
mo sū sub potestate cōstitutus. habens sub me mi

lres. & dico hunc uade & uade. & alio ueni & ueni. & ser-
uo meo fac hoc & fac. Quo audito ihs miratus ē & sequen-
tibus se dixit. Am dico uob. n̄ uisistis tantā fidē in ueni-

Etrēs q̄missi fuerant domū inuenerūt seruū
q̄ languerat sanū.

Et factū ē deinceps ibat in ciuitatē quē uocat nā & ibat
cū illo discipuli ei & rēba copiosa. Cū autē appropinquaret por-
tę ciuitatis. ecce defunctus offerrebat filiū unicus matris sue.
Et hęc uidua erat. & rēba ciuitatis multa cū illa. Quā cū
uidisset dñs miā motus ē. sup̄ ea. Dixit illi. Noli flere. Et
accessit. & tetigit oculū. Hi autē q̄ portabant steterūt. Erat
Aulescens. tibi dico surge. Et resedit q̄ erat mortuus &
cepit loqui. Et dedit illū matri sue. Accepit autē om̄s
timor. & magnificabant dñm dicentes. Quia ppheta mag-
nus surrexit in nob. & quia dñs uisitauit plebē suā.

Erat hic sermo in uniuersa iudeā de eo & omne circa regionē.
& nuntiauerūt iohanni discipuli ei de omnib. his. Et t̄ noctū
iohannes duos de discipulis suis. & misit ad ihm dies. Tues
q̄ uenit uos ex anathā expectamus. Cū autē uenissent ad eū
inter dixerūt. Iohannes baptista misit nos ad te dies. Tues

quemurum es an aliu expectamus. In ipsa au hora curauit
multos a languorib & plagis & spiritib malis & ceteris multis
nomine iesu. Et respondens dixit illis. Euntes nuntiate iohanni
in que uidistis & audistis. Quia qui uidet claudens ambulat
leprosi mundantur. Surdi audiunt mortui resurgunt paup
res euangelizantur. Et beatus e qui fuerit scandalizatus in
me. Et cum discessissent nuntii iohannis. coepit docere artus
bas de iherosolima. Quid existis in deserto uidere heruandine
uero agitatam. si qd exultis uidere hominem molliu uestitu.
Eccc q inuestit priola s & delicis indomit regni s. Sed qd
existis uideri pphetam. Uniq dico uob. & plura qua pphetia.
Hic e de quo scriptu e. Eccc mitto angelum meum q pparabit
uia tua ante te. & facie tua.

Dico enim uob maior uir uisus euiliteru ppheta iohannes nemo
est. Qui au minor e in regno di maior e illo.

Et totus populus audiens & publicani iustificauerunt deum bap
tizati baptismo iohannis. Pharisei au & leges periti e silu
di spernuerunt in semetipsos n baptizati ab eo.

Cui ergo similes dicam homines generationis huius & cui simi
les s. Similes s pueris sedentib in foro. & loquentib eo

manducare & ducere. Cantamus uobis tribus & non saluatis.
Lamentamus & non ploratis. Venit enim iohannes non mandu-
cans neque bibens uinum & dicens decemum habet. Venit enim
filius hominis manducans & bibens & dicens. Ecce homo
deuorator & bibens uinum. amicus publicanorum & peccatorum
Et iustificata est sapientia ab omni filius suus.

Rogauit autem illi filii pharisaei ut manducaret cum illo. Et
ingressus domum pharisaei discubuit. Ecce mulier que
erat inueniatur peccatrix. ut cognouit quod accubuit in domo
pharisaei. unxit alabastrum unguenti. & stans retro secus
pedes eius & capillis capitis sui tergebat. & osculabatur pe-
des eius & unguento unguabat. Videns autem pharisaeus quod ea
fecerat cum ait intra se dicens. Hic si uero propheta. sciret utique
que & qualis mulier esset que tangit eum. quia peccatrix est.
Respondens ihesus dixit illi. Simon habeo tibi aliquid di-
cere. Nihil ait. Magister dicit. Duo debtores erant
eundi feneratori unus debebat ei denarios quingentos. &
alius quingenta. Non habentibus illis unde redderent.
donauit utrisque. Quis ergo cum plus diligit? Respondens
simon dixit. Aestimo. quia isem plus donauit. Nihil dixit ei.

Recte indicasti. Et cūuersus ad mulierē. dicit symoni. Vi
des hanc mulierē. in crani in domū tuā aquā pedib' meis
nō dedisti. Hæc autē lacrimis rigauit pedes meos. & capillas
suis terxit. Osculū mihi nō dedisti. hæc autē ex quo intraui
nō cessauit osculari pedes meos. Oleo caput meū nō unxit.
hæc autē unguento unxit pedes meos. Propt̄ qđ dico tibi.
Remittunt̄ ei peccata multa. quō dilex̄ multū. Cui autē
minus dimittit̄. minus diligit. Dixit autē ad illā. Remittun
tur tibi peccata. Et ceperūt q̄ simul accūbebant dicere
intra se. Quis ē hic qui etiā peccata dimittit. Dixit autē
ad mulierē. Fides tua te saluā fecit. uade in pace.
effectū ē deinceps. & ipse nō faciebat penitentē & castellā
p̄dicans. & euangelizans regnū dī & eu. cū illo. & mulieres
aliquas. quę erant curate ab spiritib' malignis & infirmi
tutib'. Maria quę vocat̄ magdalene. de qua demonia
eui exierant. & iohanna uxor chib' p̄curatoris herodis
& susanna & alie multe quę ministrabant eis de facultati
bus suis.

Cū autē tūc plurima ē ueniret & decantatio p̄peruerit
aliqui dicit p̄similitudinē. Exiit q̄ seminat. sēminare scilicet.

345
fuit. Et dū seminat. aliud cecidit secus mā. & ē eulatu &
& uoluerit caeli comedere illud. Et aliud cecidit sup petra
& natū aruit qā n̄ habebat humore. Et aliud cecidit in
spinas. & simul exorte spine suffocauerūt illud. Et aliud
cecidit in t̄ā bonā. & ortū fecit fructū centuplū. Hec
dies clamabat. Qui habet aures audiendi audiat. Intro
grediantur cū discipuli cū quē rē hęc parabola. Quib̄ ipse dicit.

Uob̄ datū ē nescire cōfiteri regnū dī cū rē aut in para
bolis. ut uidentes n̄ uideant. & audientes n̄ intellegant.

Est autē hęc parabola. semē ē uerbū dī. Qui autē secus mā
his q̄ audiant. deinde uenit diabolus. & tollit ūbū de
corde eorū. nec credentes salui fiunt. Nā qui sup petra
q̄ cū audierint cū gaudio suscipiunt ūbū. & hi radices
n̄ habent quia ad tēpus credunt. & in tēporē temptationis
recedunt. Qd̄ autē in spinis cecidit. his q̄ audierit. & a solli
citudinib̄ & diuinis & uoluptatib̄ uite cunctis suffocan
tur & non referunt fructū. Qd̄ autē in bonā terrā. his qui
in corde bono & optimo audientes ūbū retinent. Et fruc
tū ad ferunt in patientia.

Nemo autē lucernā accendens. operit eā uase. aut subrus

lectu ponit. si sup candelabru ponit ut intrantes videret lami.

Nomen e occultu qd nomen esset. nec abscondit qd nomen.
& in pala venit.

Uenit ergo quomodo audet. Qui enim habet dabit illi. Et
qd nomen habet. etia qd putat se habere auferet ab illo.

Venit au. ad illu mat & frs ei. & n poterat adire eu p turba.
Emittit eu illi mat tua & frs tui stant foris volentes ir
audere. Qui respondens dit ad eos. Mat mea & frs mei hi
sunt. & illi dicit. & facite.

Facit e au in una die. & ipse ascendit in nauicula & discip
li ei. Eunt ad illos. Transierunt trans stagnu. & ascender
Nauigantib au illis obdormiunt. Et adscendit p cella uen
ti in stagnu. & eplebant & periclitabant. Accedentes au susci
tauer eu dicentes. Preceptor perimus. Nulle surgens.
interpauit uentu & respexit aqua. & cessauit. Et facta
e tranquillitas. Dixit au illis. Ubi e fides ura. qui timentes
curati s dicentes ad uentu. Quis putas hic e quia & uen
tis imperat & mari & obediunt ei. Et nauigauer au ad
regione gerasene que e circa galilea. Et cum egressus
esset ad tra occurrit illi uir qd q habebat demoniu u

temporibus multis & vestitus non induchat neque in domo maneat
 in monumentis. Is ut uidit ih̄m. prociat ante illū. Et recedens
 mansit uoce magna dicens. Quid mihi & tibi est ih̄u fili dei altissimi.
 Obsecro ut nomen non torquas. Precipiebat enim spiritui immu-
 no. ut recederet ab homine. Multis enim temporibus arripiebat illū.
 Et uinciebat eum & pedibus custoditus. & ruptis uinculis
 agebat ad demonio in deserto. Interrogauit autem illū dicens. Quid
 tibi nomen est. An ille dicens. Legio. quia intrauerant demo-
 nia multa in eum. Et rogabant illū ne imperaret illis ne
 in abyssū irent. Erat autem ibi grex porcorū multorum pascen-
 tium in monte. Et rogabant eum ut permitteret eis in illos in-
 gredi. Respondit illis. Exierunt ergo demonia ab homine
 & intrauerunt in porcos. Et impetu abierunt grex per precipitum
 & suffocatus est. Quod ut uideret factū quod pascebant fugi-
 erunt & nuntiauerunt in ciuitatē & in uillas. Exierunt autem uide-
 re quod factū est. & uenerunt ad ih̄m & inuenerunt hominē sedentē
 apud demonia exierant nescitū ac sana mente apud pedes
 eius & inuenerunt. Nuntiauerunt autem illis & quiderant quomodo sa-
 nus factus esset a legione. Et rogauerunt illū omnis multitu-
 do regionis gerasenorum ut discederet ab ipsis quia timore

magno treuebantur.

Ipsē autē ascendens nauē reuēsus ē. Errogabat illū q̄ ad demonib
uerabatur. ut cū eo eēt. Dimisit autē eū ihc dieb. Redi domū
tuā. & narra quanta tibi fecit dñs. Etabit p̄mūsa ciuitatē
p̄dicans quanta illi fecisset ihc.

FACTUM EST AUTEM CUM
redisset ihc excepit illū turba. Erant enī omēs expectan
tes eū. Et ecce uenit uir cui nom̄ iuruf. & ipse princeps
synagoge erat. Et cecidit ad pedes ihu. rogans eū ut in
traret in domū ei. quia unica filia erat illi fere annorum
& hoc moriebatur. Et cūgē dū iret turba cōprimebatur.
Et mulier quēdā erat in fluxū sanguinis ab annis xij. quē
in medicos erogauerat omnē substantiā suā nec ab ullo
potuit curari. Accessit retro & tetigit fibrā uestimē
ei. Et cessit fluxus sanguinis ei. Erat ihc. Quis ē
q̄ me tetigit? Negantib. autē omib. dixit petrus & q̄ cū illo
erant. Preceptor turbe te cōprimunt & affligunt &
dixit quis me tetigit? Et dixit ihc. Tetigit me aliquis. Nā
& ego noui uirtutē de me exisse. Videns autē mulier quia
nō latuit. tremens uenit & prostrata ante pedes illius. Et ob

quā causa tetigerit eū in dicant corā omī populo. Erque
 tamodū cū illi sanata sit. Atque dixit illi. Filia fides tua te
 saluā fecit. nade in pace. Ad huc eo loquente. uenit ad princi
 pē frangere quidā dicit illi. Quia mortua ē filia tua. noli
 uerare illū. Ille autē audito hoc ūbo respondit patri puel
 le. Noli timere. Crede tantū. & salua eris. Et cū uenisset
 domū nō permisit intrare secū quēquā nisi petrū & iohannē
 & iacobū & patrē & matrē puellę. Flebant autē omēs & plan
 gebant illā. At ille dixit. Nolite flere. nē mortua ē dor
 mit. Et uolubant eū. Sciētes. quia mortua ē. Ipse
 autē tenens manū eī clamauit dicens. Puella surge. Et cū uis
 ē sps eī. & surrexit cū iuu. Et iussit illi dare manduca
 re. Et stupuerunt parentes eī. quibz pcepit nē alicui dice
 rent qd factū erat.

CONUOCATIS AUTĒ

eu apłis. dedit illis uirtutē & potestatē sup omī doe
 monia. & ut languores curarent. & misit illos pđicare
 regnū dī. & sanare infirmos.

Et ait ad illos. Nihil tuleritis in uia. neq; uirgā neq; perā
 neq; panē neq; pecuniā. neq; duas tunicas habetis. Et

in quā eūq. domū intraueritis ibi manete. & inde natecatis.

Et quicūq. n̄ receperit uos. excutiet de ciuitate illa. etia puluerē pedū ur̄q. excutiet in testimoniu supra illos.

Egressi aut̄ ibant per castella euangelizantes & curantes ubiq.

Audierat aut̄ herodes tetrarcha om̄a quæ fiebant ab eo & he sitabat. eo qd̄ diceret̄ aq̄b̄dā quia iohannes surrexit a mortuis. A q̄b̄dā uero quia helias apparuit. Ab aliis aut̄ quia propheta unus ex antiquis surrexit. Erat herodes. Iohan nē ego decollauī. quis aut̄ ē iste. de quo ego talia audio. Et querebat uidere eū.

Et cūsi ap̄li narrauer̄ illi quicūq. fecer̄.

Et ad sup̄is illis secessit seorsū in locū desertū quē beethsaida. Qd̄ cū cognouissent turbæ. secutę s̄ illū. Et receperit illos & loquebat̄ illis de regno dī & eos quicūq. indigebant sanabat.

Dies aut̄ cooperat declinare. & accedentes xii dixer̄ illi. Di mitte turbas ut cūntes in castella uillasq. quecūq. s̄ diuer tant. & inueniant escas quia hic in loco deserto sumus. At aut̄ x̄o illos. Uos dote illis manducare. At illi dixer̄. Non s̄ nob̄ plusquā. v. panes & duo pisces. Nisi forte nos edamus & emamus in omne hanc t̄bā escas. Erat aut̄ forte uiri quinq.

milia. At autem ad discipulos suos. Facite illos discubere per
 quatuor quinquagenas. & ita fecerunt. Et discubuerunt omnes. Accop-
 tis autem v. panibus & duobus piscibus respexit in celum & benedixit illis.
 Et fregit. & distribuit discipulis suis ut ponerent ante tur-
 bas. Et manducauerunt omnes & saturati sunt. Et sublatus est qui supererat
 illis fragmentorum copiam duodecim.

Et factum est cum solus esset orans. erant cum illo & discipuli. Et interrogavit
 eos illos dies. Quos me dicunt esse turbe? Illi responderunt
 & dixerunt. iohanne baptista. alii autem heliam. alii quia propheta unus
 ex prioribus surrexit. Dixit autem illis. Vos autem quem me esse dicitis?
 Respondens symon petrus dixit. Christe fili dei.

Ille increpans illos. ne cui dicerent hoc. Dicit quia oportet
 filium hominis multa pati. & reprobari a senioribus & principibus
 sacerdotum. & scribis. & occidi. & tertia die resurgere.

Dicebat autem ad omnes. Siquis vult post me venire. abneget se
 metipsum & tollat crucem suam cotidie & sequatur me. Qui enim
 voluerit animam suam salvam facere. perdet illam. Nam qui perdidit
 animam suam propter me salvam faciet illam. Quid enim prodest ho-
 mini siluere universum mundum. se autem ipsum perdere. & detrimentum
 suum facere?

Nā q̄m̄ erubuerit & m̄os sermōes hanc filius hominis erubesceret cū uenerit maiestatis suae & patris & scōr. angelor.

Dico autē uob. uere saliqui hic stantes q̄n̄ gustabunt mortē donec uideant regnū dī.

FACTUM EST AUTEM

post hęc ūba fere dies octo. Et assumpsit petrū & iacobū & iohannē. & ascendit in montē orare. Et factū ē dū oraret

species uultus ei altera & uestitus ei albus resurgens. Et

ecce duo uiri loquebant̄ cū illo. Erant autē moyses & helias

uisi in maiestate. Erudebant excessū ei. quē cōpleturus

erat in iherosolē. Petrus ū & q̄ cū illo erat graui somno

et uigilantes. uidet̄ maiestatem ei. & duos uiros q̄ stabant

cū illo. Et factū ē cū discederent ab illo. ait petrus ad ioh̄n̄.

Proceptor: bonū ē nos hic ēē. & faciamus tria tabernicu-

la. Unū tibi. & unū moysi. & unū helie. Nesciens qd̄ di-

ceret. Hanc autē illo loquente. facta ē nubes & obumbra-

bit eos & tunc. Intrantib̄ autē illis in nubē. & uox facta

ē donubō dies. Hic ē filiū m̄ dilectus ipsū audite. Et dū

ficeret uox. in uentus ē ih̄c solus. & ipsi tacuer̄. Et momēto

disor̄ in illis dieb̄ quicquā ex his quē uiderant.

Factū ē autē in sequenti die descendenti illis de monte; occur-
rit ei rē multa. Et ecce uir deība excludit illū. Magister
obsecro te respice in filiū meū: quia unus ē mihi. Et ecce
spiritus apprehendit illū & subito clamat & elidit. Et cecidit
pater eū cum spuma: & uir discessit dilanians eū. Et rogauit disci-
pulos suos ut uiderent illū & non potuerunt. Respondens autē ihē-
sus. O generatio infelix & pusilla usque: quae cito apud uos & pa-
tratur uos. Ad hoc huc filiū tuū. Et cū accederet. elisit eū
demonium & dissipauit. Et cinxit puerū ihē spiritū mundū
& seruauit puerū. & reddidit illū patri ei.

Supebant autē omēs in magnitudine dī.

Omīb; q; curantib; in omib; quiescebat. dixit ad discipulos
suos. Ponite uos in cordib; uris sermones istos. Filios enī
hominis futurū ē ut tradat in manus hominū. Nulli u-
terahant ūbū istud & erat uelatū ante eos ut nō senti-
rent illud. Et timebant eū interrogare de hoc uerbo.

Intuit autē cogitatio in eis: quis eorū maior ēēt. At ihē in-
uens cogitationes cordis illorū adprehendens puerū statuit
illū secus se & ait illis. Quienq; suscepit puerū istū
in nomine meo me recipit. Et quenq; me receperit.

recipit eū qui me misit. Nā q̄ minor ē uī am̄s uos. hic maior ē.

Respondens aut̄ ioh̄s dñs. Preceptora uidimus quenda in nomine
tuo demonia eiciēte & prohibuit eū quia n̄ sequit̄ nob̄is. Et
ait. ad illū ih̄c. Nolite prohibere. Qui enī n̄ ē adūsū uos. quib̄ ē

Factū ē aut̄ dū cōplerent dies assuptionis ei. & ipse facie sua fir-
mā uirtutē inbr̄tū. Emisit nuntios ante cōspectū suū. Et
uirtutes intrauerūt in ciuitatē samariamq. ut pararet illi. Et
recepit eū quasi facies ei cunctis erat inbr̄tū. Cū uidissent
aut̄ discipuli ei iacobus & ioh̄s dixerūt. Dñe. uis dicimus iug-
nus descendat de celo & cōsumat illos. & cōuersus increpauit
illos dñs. Nescitis. cui sp̄s estis. Fili hominis n̄ uenit animas
p̄dere s̄ saluare. Et abiit malum castellū.

Factū ē aut̄ ambulanti b̄ illis in via. dñs quidā ex illis. Sequar
te quocūq̄ ieris. Et ait illi ih̄c. Uulpes foveas habent. & u-
lueres celi nudos. fili aut̄ hominis n̄ habet ubi caput suū redi-
net. Ait aut̄ ad alterū. Sequere me. Ille aut̄ dñs. Dñe. p-
mittit̄ michi. prīmū ire & sepelire pat̄rē meū. Dixit ei ih̄c.
Sine ut mortui sepeliant mortuos suos. Tu aut̄ nado ad mun-
tia regnū dī.

Et ait al̄. Sequar te dñe. si prīmū permittit̄ michi reuiscere

his f. domi f. Aut idelle ibe. Nemo mittens manū suā in ara-

trā & aspiciens retro. apertus ē regno dī.

POST HEC AUTEM OC-

signavit dñs & alios septuaginta duos misit & illos binos an-
te facie sua in omne civitate & locū quo erat ipse venturus.
& dicebat illis.

Messis quidē multa. operarii autē pauci. Rogate ergo dñm
messis. immittat operarios in messē.

Ite. ecce ego mitto vos. sic agnos ut lupos.

Nolite portare sacculū neq; perā. neq; calceamenta. & nomen
p̄ uia saluti ueritis.

In quācūq; autē domū intraveritis. p̄ unū dicite. Pax huic
domui. Et ubi fuerit filius pacis. requiescet sup illam
pax ur̄a. Sin autē ad uos reuertatur.

In eadē autē domo manete. edentes & bibentes quę apud illos
sunt. Dignus ē enī operarius mercede sua.

Nolite transire de domo in domū. & in quācūq; civitate intra-
ueritis & susceperint uos. manducate quę apponunt uobis.
& curate infirmos qui in illa s. & dicite illis. Adpropinqua-
uit in uos regnū dī.

In quibusque ciuitatibus intraueritis. & non receperint uos erunt. & imploratis ei dicite. Etiam puluerem qui cohesit nobis ciuitatibus erunt extergimus in uos. Tamen hoc sciote. quia adpropinquabit regnum dei. Dico uobis. quia sodomus in die illa remissius erit quam illi ciuitati.

Uae tibi corozaim. uae tibi bethsaida. Quia si in tyro & sydone factae fuissent uirtutes quae in uobis factae sunt in iudicio & cinere sedentes penetrarent. Uerum tamen tyro & sydoni remissius erit in iudicio quam uobis. Et tucapharnaum usque ad celum exaltata. usque in fornacem demergetur.

Qui uos audit me audit. Et qui uos spernit me spernit. Qui autem me spernit cum spernit quem misit.

Respondit autem duo septuaginta cum gaudio dicentes. Domine. etiam dormonia subieciunt nobis in nomine tuo. Erant illis. Uidebam satanam sicut fulgur de caelo cadentem. ecce dedi uobis potestatem calcandi super serpentes & scorpiones. & super omnes uirtutes inimici. & nihil uos nocet. Verum tamen in hoc uolite gaudere. quia spiritus uobis subieciunt. Gaudete autem quod nomina uestra scripta sunt in caelis.

In ipsa hora exultauit spiritu sancto & dixit. Confiteor tibi pater domine

cæli & terre quia abscondisti hæc a sapientibus & reuelasti ea
parvulis. Enim pat̃ quia sic placuit anti te.

Omnia mihi tradita s̃aparte meo. Et nemo scit quis sit filius
nisi pat̃ & quis sit pat̃ nisi filius & cui voluerit fili reuelare.

Et c̃uersus ad discipulos suos dixit. Beati oculi qui vident quæ
vos uidetis. Dico enim vobis. quod multi p̃phetæ & reges voluerunt
videre quæ videtis & n̄ viderunt. & audire quæ auditis & n̄ audierunt.

Ecce quidam legis peritus surrexit & t̃p̃rans illū. & dixit. Magis
ter. quod faciendo unā æternā possidebo. Nihil dixit ad eū.
In lege quod scriptū sit quomodo legis. Ille respondens
dixit. Diliges dñm dñm tuū ex toto corde tuo. & ex tota ani
ma tua & ex omib' virib' tuis. & ex omi m̃te tua. & primum
tuum sic ut ipsū. Dixit q̃ illi. recte respondisti. hoc fac & uiues.

Ille aut̃ volens iustificare se ipsū. dixit illi. Et quis est
primus. Suspiciens aut̃ ih̃s dixit. Homo quidam descende
bat ab hierusalē in hiericho. & incidit in latrones. Qui
etiam dispolauerunt eū. & plagis inpositis abierunt semi uiuo
relieto. Accidit aut̃ in sacerdos quidam descenderat eade
ma & misit illo p̃transit. Similit̃ & leuita cū eēt secus locū.
& uidere eū p̃transit. Samaritanus quidam t̃m̃ au faciens.

uenit secus m^a. & uidens eū m^a motus ē. Et ad p^pian^s al
ligauit uulnera ei & infundens oleū & uinū. & imponens illū in
uinū suū. duxit in stabulū & curā ei egit. Et altera die pu
lit duos denarios. & dedit stabulario & ait. Curā illi habe
& qd̄cūq; sup̄ erogaueris. ego cū rediero reddā tibi. Quis
horū trū uidet tibi paruius fuisse illi q̄ incidit in luro
nes. At illi. Qui fecit m^am nullū. Et ait illi ihs. Vae.
& tu fac simili. Factū ē autē dū irent. & ipse intrauit in
qd̄dā castellū. & mulier quēdā nomine martha. excepit
illū in domū suā. Et haec erat soror nomine maria. Quē
etiā sedens secus pedes dñi. audiebat ūbū illi. Martha
autē satagebat circa frequens ministeriū. Quē stetit & ait.
Dñe. nō tibi curat qd̄ soror mea reliquit me solā minis
trare. Dic ergo illi ut me adiuuet. Et respondens dixit
illi dñs. Martha martha. sollicita es & turbaris erga
plurima. Porro. unū ē necessariū. Maria optimā
partē elegit. quē nō auferet ab ea.

ET FACTUM EST CUM

esset in loco quodā orans. Ut esset autē. dixit unus ex discipu
lis ei. ad eū. Dñe. doce nos orare: sic & iohannes docuit

discipulos suos. Et ait illis. cū oratis dicite.

Pater nŕ. sc̃ificet nŕm nŕm. Ad ueniat regnū tuū. Panē
nŕm cottidianū. da nob̃ cottidie. Et dimitte nob̃ pecca-
ta nŕa. siquidē & ipsi duntaxat om̃i debent nob̃. Et
nonos inducas in tēptationē.

Et ait ad illos. Quis ur̃m habebit amicuū & ibit ad illū me-
dia nocte & dicet illi. Amice. cōmōda mibi tres panes.
quō amicus mŕ uenit deua ad me. & n̄ habeo qđ ponā ante
illū. & ille respondens dicat deuitus. noli mibi molestus
ēē. uā ostiū clausū ē & pueri mei mecū s̃ incubili. & n̄ pos-
sū surgere & dare tibi. Et ille si p̃seuerauerit pulsans.
dico uob̃. Et si n̄ dabit illi surgens eo qđ amicus ei s̃ p̃p̃t
imphorare tam̃ ei surget. & dabit illi quotquot habet ne-
cessarios. E

Et ego uob̃ dico. Petite. & dabit̃ uob̃. Querite. & inuenie-
tis. Pulsate. & aperiet̃ uob̃. Om̃is enī qđ petit accipit
& qđ querit inuenit. & pulsanti aperiet̃. Quis aut̃ ex
uob̃ patre petit panē. nūqd lapidē dabit illi. Aut
piscē. nūqd p̃ piscē serpentē dabit illi. Aut si pete-
rit ouē. nūqd porriget ei scorpionē. Si ergo uos

cū sitis mali: nostis bona data dare filiis ur̄is. Quantomā
gis pat̄ ur̄ de celo. dab̄ sp̄m bonū petentib̄ se.

Et erat eiciens demoniū. & illud erat mutū. Et cū eiecisset
demoniū locutus ē mutus. & admirat̄ sturbe.

Quidā aut̄ eis dixer̄. Inheretebat princeps demoniorū
eicere demonia.

Et alii rep̄tantes signū de celo querebant ab eo.

ipse aut̄ ut uidit cogitationes eorū. dix̄ eis. Om̄e regnū in se
ipsū diuisū desolabit̄. & domus sup̄ domū cadet. Si aut̄
& satanas in se ipsū diuisus ē. quomodo stab̄ regnū ip̄sū.
Quia dicitis inheretebat eicere me demonia. Si aut̄ ego
inheretebat eicio demonia. filii ur̄i in quo eiciunt. Ioco
ipsi iudices ur̄i er̄. Porro. si indigito dī eicio demonia.
p̄fecto puenit in uos regnū dī. Cū fortis armatus custo
dit aruū suū. in pace s̄ca que possidet. Si aut̄ fortior il
lo sup̄ ueniens uicerit eū. uniuersa arma ei aufert in q̄b̄
cōfidebat. & spolia ei distribuet. Qui n̄ ē meū. conuersū
me ē. & q̄ n̄ colligit meū disp̄git.

Cū mundus spiritus eiciat ab homine. p̄ambulans p̄
loca iniquosa. querens requiē & n̄ inueniens dīc̄. Re

225
ueritatem in domum meam unde exiui. Et cum uenerit. inuenit
seopus mundatam. Et tunc uadit & assumit septem alios spiritus
nequiores se. & ingressi habitant ibi. Et sunt nouissima ho-
minis illi peiora prioribus.

Factum est autem cum haec diceret extollens uocem quaedam mulier
et turbata dicit illi. Beatus uentus qui te portauit. & ubera
quiescisti. At ille dicit. Quia immo. beati qui audiunt
uerbum dei & custodiunt illud.

Turbis autem concurrentibus coepit dicere. Generatio haec ge-
neratio nequa est. Signum queritis. & signum non dabo ei nisi
signum iohannis. Nam siue fuit iohannes signum nuntiatus. ita erit
filius hominis generationi isti. Regina austri surget in
iudicio cum generatione ista. & contempnabit illos. Quia uenit
a finibus terrae audire sapientiam salomonis. Et ecce plusquam
salomon hic. Viri nuncuntur surgent in iudicio cum ge-
neratione ista & contempnabunt illam. quia poenitentiam
eget ad praedicationem iohannis. Et ecce plusquam iohannes hic.

Nemo lucernam accendit. & in abscondito ponit neque sub mo-
ro. si super candelabrum. ut qui ingrediuntur lumen uideant.

Lucerna corporis tui est oculus tuus. Si oculus tuus fue-

erit simplex totū corpus tuū lucidū erit. Si autē nequā fuerit
etiam corpus tuū tenebrōsū erit. Uide ergo nolum
qd̄ intus ē tenebrę sum. Si ergo corpus tuū totū lucidū
fuerit n̄ habens partē aliquā tenebrarū erit lucidū totū.
Et sic lucerna fulgoris inluminabit te.

Et cū loqueretur rogauit qd̄ phariseus illū ut pranderet apud
se. Et ingressus recubuit. Phariseus autē coepit intrase
reputans dicere. quare n̄ baptizatus es ante prandiu.
Et ait dñs ad illū. Nunc uos pharisei qd̄ de foris ē calicis
& ceteri mundatis. qd̄ autē intus ē ur̄m plenū ē rapina & ini-
quitate. Stulti n̄ne q̄ fec̄ qd̄ de foris ē. enī id qd̄ de intus
ē fec̄. Verūm̄ qd̄ sup̄ ē dare elemosinā. & ecce om̄ia mun-
da s̄ uob̄.

Sed et uob̄ phariseis q̄ decimatis mīnā & rutā & om̄e holus
& p̄teritis iudiciū & caritātē dī. Haec autē facere oportet
& illa n̄ omittere.

Vae uob̄ phariseis. quia diligitis prius cathedras syna-
gogis & salutationes in foro.

Vae uob̄ quia estis ut monumenta que n̄ apparent. & homi-
nes ambulantes sup̄ nesciunt.

265
Respondens autē quidā ex legis peritis ait illi. Magister hec
dies etiam nobis contumeliā facis. Ille ait. Et uobis legis peritis
uacē quia honoratis homines oneribus quę portari nō possunt
& ipsi uno digito ur̄o nō tangitis sarcinas.

Vacē uobis quia edificatis monumenta prophetarū. patres autē ur̄i
occiderūt illos. Profecto testificamini quod cōsentitis operibus
patrū ur̄orū quō quidē ipsi eos occiderūt. nos autē edificatis
eorū sepulchra.

Propterea & sapientia dī dicē. Mōrtā. et illos aptos & pphe-
tas. & erillis occiderunt & psequunt. Unquirit sanguis
omniū prophetarū qui effusus ē. ac stitutione mundi age-
neratione ista. A sanguine abel iusti usq; ad sanguinē
zacharie qui perit ut altare & edē. Ita dico uobis. re-
quiritur ageneratione hac.

Vacē uobis legis peritis quia tulistis clauē scientię. Ipsi nō in-
trouistis & eos qui introibant phibulistis.

CUM HEC AD ILLOS
diceret. coeperūt pharisei & legis periti grauiter insistere
& eos cū opprimere demulnis insidiantes ei. Et queren-
tes capere aliquid ex ore ei ut accusarent eū. Multis

24
aũ turbis circũstantib. ita int̃r eculearent coepit dicere
ad discipulos suos.

Ostendit aferm̃to phariseorũ qd̃ ẽ hypoerisis.

Nihil aũ op̃tũ ẽ qd̃ n̄ reuelat̃ neq̃ absconditũ qd̃ n̄ scit̃. Quõ
quẽ int̃nebris dixistis. in lumine dicentur. Et qd̃ in aurẽ
locuti estis in cubiculis p̃dicabit̃ int̃rectis. Dico aũ uob̃ ami
cis meis. n̄ treamini ab his q̃ occidunt corpus. & post hoc
n̄ habent amplius qd̃ faciant. Ostendit̃ aũ uob̃ quẽ tunica
tis. Timere cũ q̃ postquã occiderit. habet potest. ut̃ int̃
tere in gehennã. Ita dico uob̃. hunc timete. Nonne. v.
passeres ueneunt di pondio. & unus ex illis n̄ ẽ in obliuio
ne corã dõ. Sed & capilli capitis ur̃i om̃s numerati s̃.
Nolite ergo timere. multis passerib̃ plures estis. Dico
aũ uob̃. om̃s q̃cũq̃ c̃fessus fuerit me corã hominib̃ &
fili hominis c̃fitebit̃ illũ corã angelis d̃i.

Qui aũ negauerit me corã hominib̃ denegabitur corã
angelis d̃i.

Et om̃s q̃ dic̃t̃ n̄bũ in filiũ hominis remittetur ei. Illi aũ
q̃ in sp̃m scm̃ blasphemauerit n̄ remittetur.

Cũ aũ inducent̃ uos in synagogas. & ad magistratus & po

267
resistat. Nolite solliciti ēē quāto aut qđ respondetis
aut qđ dicatis. Sp̄s enī sc̄s docet uos in ipsa hora quę oportet
dicere.

Aut autē quidā deturba. Magister. dic fr̄i meo ut diuidat
mecū hereditatē. At ille dīc ei. Homo quis me cōstituit in
iudicē aut diuisorē sup uos. Dīc q; ad illos. Videte & caue-
te ab omī auaritia quia nō abundauit cuiusquā uita ei ē.
ex his quę possidet. Dīc autē similitudinē ad illos dīc. Homi-
nis cuiusdā diuitis uberes fructus ager. arula. & coquina
bat in trās die. Quid faciā qđ nō habeo quo ēgrege frue-
tus meos. Et dīc. Hoc faciā. Destruā horrea mea. &
maiora faciā. Et illuc ēgre gabo omīa quę nūc sibi
& ponā ea. Et dīcā animę mee. Anima habes multa bo-
na posita in annos plurimos. Requiesce. comede bibe
epulare. Dīc autē illi dī. Stube. animā tuā hac nocte
reperit ar. Quę autē parasti cū eris. Sic ē qui sibi
thesaurizat nō est & uidm diues.

Dīc q; ad discipulos suos. Ego dico uob. nolite solliciti ēē
animę qđ manducetis. neq; corpori qđ uestiamini. An-
ima plus ē quā esca. & corpus quā uestimētū. Consule

rate coruos quia n̄ seminavit neq; metunt quib; n̄ cellariū neq;
horreū & d̄s pascit illos. Quanto magis uos plures estis illis.
Quis aut̄ ur̄m cogitando pot̄ mouere ad staturā suā cubitū
unū. Si ergo neq; qd̄ minimū ē potestis qd̄ decreueris sollici
ti estis. Considerate lili agri quomodo crescunt n̄ laborant
neq; nocent. Dico aut̄ uob; nec salomon in om̄i gl̄a sua uestie
bat sic unū existis. Si aut̄ foenū agri qd̄ hodie ē in agro &
eras in elibano mittit̄. d̄s sic uestit̄. Quanto magis uos pu
sille fidei. Et uos nolite querere qd̄ manducetis aut qd̄ bi
batis. Et nolite in sublime tolli. hęc enī om̄a gentes mundi
querunt. Pater aut̄ ur̄ scit. quō his indigeatis. Verumtamen
querite regnū d̄i & hęc om̄a adiciant̄ uob;.

Nolite timere pusillus grex. q̄a cōplacuit patri ur̄o dare
uobis regnum.

Uendite que possidetis & date elemosinā.

Facite uob; sacculos q̄ n̄ uetrescant. thesaurū n̄ deficientē in
celo. quo fur n̄ appropiat. neq; om̄ia corrumpit. Ubi enī the
saurus ur̄ ē ibi & decore ur̄m erit.

Sunt lūbi ur̄i p̄catori & lucernę ardentes. Eiusmodi similes
hominib; expectantib; dominū suū quando r̄uertat̄ arrip

nis. Uenit uenerit & pulsauerit. & festi aperiant ei.

Omnis serui illi quos cū uenerit dominus in uenerit uigilantes.
 Nū dico uob. qđ p̄tinget se. & faciet illos discubere & transiens in
 nistrabit illis. Et si uenerit in secunda uigilia & tertia uigilia
 uenerit. & ita in uenerit. beati s̄ serui illi.

Hoc autē sciote. quōd si sciret p̄familias. quā hora fur ueniret
 uigilaret utiq; & n̄ sineret p̄fodi domū suā. Et uos estote para-
 ti. q̄a quā hora n̄ putatis filius hominis uenire.

At autē ei petrus. Dñe. ad nos dicis hanc parabolā an & ad om̄s.
 Dñe autē dñs. Quis putas ē fidelis & prudens dispensator quē
 statuit dominus sup familiā suā ut det illis ut tēpore t̄nici m̄su-
 rā. Beatus ille seruus quē cū uenerit dominus in uenerit ita fa-
 ciens. Verē dico uob. q̄a sup om̄a quę possidet cōstituet illū.

Quod si dixerit seruus ille in corde suo morā fac ille dominus m̄s
 uenire & cooperit p̄cutere pueros & ancillas. & edere & bibere
 & inebriari. Veniet dominus seruū illū in die quā n̄ sperat. & ho-
 ra quā nescit. & diuidet eū parit̄q; eī cū infidelib; ponet.

Ille autē seruus qđ cognouit uoluntatē domini sui & n̄ p̄parauit & n̄ frē-
 scdm uoluntatē eī. uapulabit multis. Qui autē n̄ cognouit & frē-
 digna plagis uapulabit paucis. Om̄i autē cui multū datū est

multū queretur ab eo. Et cum commendauerunt multū,
plus petent ab eo.

Ignem ueni mittere in terrā. & qđ uolo nisi ut ac
cendatur. Baptisma autē habeo baptizari. & quo
modo coartor usq; dū p̄ficiatur. Putatis quia pacē
ueni dare in terrā. Non dico uobis. sed separationē.

Erunt enim ex hoc quinq; in domo una diuisi. tres
in duo. & duo in tres diuidentur. Pater in filiū &
filius in patre suū. Mater in filiā. & filia in ma
trem. Socrus in nurū suū. & nurus in soerū suū.

Tacebat autē & ad turbas. Cum uideretis nubē ori
entē ab occasu. statim dicitis nimbū uenire. & na
scitur. Et cū austrū flantē. dicitis quia aestus erit.
& fit. Hypocritę facie celi & terre. nōtis p̄bare.
hoc autē tempus quomodo nō p̄baris. Quid autē & a uo
bis ipsis. nō uidetis qđ iustū est.

Cum autē uadis cū aduersario tuo ad principē in
uia. da operā liberari ab illo. ne forte trahat te
apud iudicē. & iudex tradat te exactori. & ex
actor mittat te in carcerē. Dico tibi. nō exies

inde. donec etiam nouissimū minutū reddas.

AD ERANT AUTEM

quidā ipso in tempore. nuntiantes illi de galileis.

quorū sanguinē pilatus misceat cū sacrificiis eorum.

Et respondens dixit illis. Putatis quod hi galilei p̄ omnib⁹ galileis fuer⁹ peccatores. qui talia passi sunt. Non dico uobis. sed nisi penitentia habueritis. om̄s similiter peribitis. sicut illi decē & octo. sup̄ quos cecidit turris in syloam. & occidit eos. Putatis quia & ipsi debitores fuer⁹. p̄ter om̄s homines habitantes in iherusale. Non dico uobis. sed si n̄ penitentia egeritis. omnes similiter peribitis.

Dicebat autē hanc similitudinē. Arborē fici habebat quidā. plantatā in uinea sua. & uenit querens fructū in illa. & n̄ inuenit. Dixit autē ad cultorem uineę. Ecce anni tres sunt ex quo uenio. querens fructū in ficulnea hac & n̄ inuenio. Succide ergo illā. ut qd̄ etiam terrā occupet. At ille respondens. dixit illi. Domine. dormite illā et hoc anno. usq; dū fodiā circa illā. & mittā ster-

cora. Et siquidem fecerit fructū. sin autē. in futurū succides
eā. Erat autē docens in synagoga eorū sabbatis. Et ecce
mulier quę habebat spiritū infirmans annis decē &
octo. & erat inclinata: nec omnino poterat sursum respu
cere. Quā cū uideret ih̄s. uocauit ad se: & ait illi. Mu
lier. dimissa es ab infirmitate tua. Et imposuit illi
manus: & confestim erecta est. & glorificabat dñm.

Respondens autē archisynagogus indignans quia sabbato
curasset ih̄s. dicebat turbę. Sex dies sunt in quibus
oportet operari. in his ergo uenite: & curamini. & n̄
in die sabbati. Respondit autē ad illū dñs & dixit.

Hypocrite: unusquisq; ur̄m sabbato n̄ soluet bouem
suū aut asinū a praesepio. & ducit ad aquam: hanc
autē filiā abrahe quā alligauerat satanas ecce decē
& octo annis non oportuit solu a uinculo isto die
sabbati.

Et cū hæc diceret. erubescunt om̄s aduersarij eius.

Et om̄s populus gaudet in uniuersis. quę glori
ose fiebant ab eo.

Dicebat ergo. Cui simile ē regnū di. & cui simile

esse. estimabo illud. Simile ē grano synapis. quod
acceptū homo misit in hortū suū & creuit. Et factū
est in arbore magnā. & uolucres celi requieuerunt
in ramis eius.

Et iterū dixit. Cui simile estimabo regnū di. Simi
le ē fermento. qđ acceptū mulier abscondit in fari
ne. lata tria. donec fermentaretur totum.

Et ibat p ciuitates & castella docens. & iter faciens in
hierusalem.

At aut illi quidā. Dñe. si pauci sunt qui saluantur.
Ipse aut dixit ad illos. Contendite intrare p angustam
portā. quia multi dico uobis querent intrare & n̄ po
terunt.

Cum aut intrauerit pater familias & clauserit ostium.
& incipiens foris stare. & pulsare ostiū dicentes.

Dñe. aperi nobis. Et respondens dicet uobis. Nescio uos
unde sitis. Tunc incipietis dicere. manducauim⁹ corā
te & bibim⁹. & in plateis nr̄is docuisti. & dicet uobis.

Nescio uos unde sitis. Discedite. ame. om̄s operari in
iquitatib⁹. ubi erit fletus & stridor dentium.

Cum uideritis abraham & isaac & iacob. & omnes pro-
phetas in regno dei. uos autem expelli foras. Et ueni-
ent ab oriente & occidente & aquilone & austro.
& accumbent in regno dei.

Et ecce sunt nouissimi qui erant primi. & sunt pri-
mi qui erant nouissimi.

In ipsa die accesserunt quidam phariseorum. dicentes illi.
Eax & uade hinc. quia herodes uult te occidere.
Et ait illis. Ite & dicite uulpi illi. ecce eicio demo-
nia. & sanitates perficio. hodie & cras. & tertia die
consumor. Uerumtamen oportet me hodie & cras
& sequenti ambulare. quia non capio prophetam perire
extra hierusalem.

Hierusalem hierusalem. que occidis prophetas. & lapidas
eos qui mittuntur ad te. Quotiens uolui congregare
filios tuos quemadmodum auis nidum suum sub pennis. &
noluisti. Ecce relinquet uobis domus uestra. Dico autem
uobis. quia non uidebitis me. donec ueniet cum dicatis.

Benedictus qui uenit. in nomine domini.

ET FACTUM EST

cū intraret in domū cuiusdā principis phariseorū
 sabbato manducare panē. & ipsi observabant eum.
 Et ecce homo quidā hydropicus. erat ante illū.
 Et respondens illis dixit ad legis peritos & phariseos
 dicens. Si licet sabbato curare? At illi tacuerunt.
 Ipse uero apprehensū sanauit eū. ac dimisit. Et
 respondens ad illos dixit. Cuius uirum asinus aut
 bos in puteū cadet. & nō continuo extrahet illum
 die sabbati. Et nō poterant ad hæc respondere
 illi. Dicebat autē & ad inuitatos parabolā in
 tendens quomodo primos accubitus eligerent. dixit
 ad illos. Cum inuitatus fueris ad nuptias nō discum
 bas in primo loco. ne forte honoratior te sit inui
 tatus ab illo. & ueniens is qui te & illū uocauit di
 cat tibi. Da hunc locū. Et tunc incipias cū rubore
 nouissimū locū tenere. Sed cū uocatus fueris
 uade & recumbe in nouissimo loco. ut cū uenerit
 qui te inuitauit dicat tibi. Amice. ascende supre
 rius. Tunc erit tibi glā. corā simul discubentibus.
 nam omnis qui se exaltat humiliabit. & qui se

humiliat. exultabitur:

Diebat autē & ei. qui se mutauerat. Cum facis prandiu aut cenā. noli uocare amicos tuos. neq; fr̄s tuos. neq; cognatos. neq; uicinos. neq; diuites. Ne forte & ipsi te reuident. & fiat tibi retributio. Sed cū facis eūmū. uoca pauperes. debiles. claudos. cecos. & benis eris. quia n̄ habent retribuere tibi. Retribuetur enim tibi in resurrectione iustorū. Hæc cū audisset quidā de simul discumbentibz. dixit illi. Beatus qui manducabit panē in regno dī.

Et ipse dixit ei. Homo quidā fecit cenā magnā. & uocauit multos. Et misit seruū suū hora cenę dicere. invitatis ut uenirent. quia iam parata sunt om̄ia. Et ceper̄ simul om̄s excusare. Primus dixit illi. Uillam emi. & necesse habeo exire. & uidere illā. Rogo te. habe me excusatū. Et alter dixit. Iuga boum emi quinque. & eo p̄bare illa. Rogo te. habe me excusatū. Et alius dixit. Vxorē duxi. & ideo n̄ possū uenire. Et reuersus seruus. nuntiavit hæc domino suo. Tunc iratus pater familias. dixit seruo suo. Exi cito in plateas & uicos ciuitatis. & pauperes ac debiles. & cecos. & claudos introduce huc. Et ait seruus.

Domine. factū ē ut impetasti. & adhuc locus ē. Et ait domi-
 nus seruo. Exi in uias & sepes & conpelle intrare: ut imple-
 atur domus mea. Dico autē uobis. qđ nemo uirorū illorū
 qui uocati sunt. gustabit cenā meam.

I barit autē turbe multe cū eo. & conuersi dixit ad illos.
 Siquis uenit ad me & nō odit patrē suū & matrē. & uxorē.
 & filios & fr̄s. & sorores. adhuc autē & animā suā. nō potest m̄s
 ēē discipulus. Et qui nō baiolat crucē suā & uenit post me.
 nō potest m̄s ēē discipulus.

Quis enim ex uobis uolens turrim edificare. nō prius sedens
 computat sumptus qui necessarij sunt. si habet ad p̄ficiendū.

Ne postea quā posuerit fundamentū & nō potuerit p̄ficere.
 om̄s qui uident incipiunt inludere ei dicentes. Quia hic
 homo cepit edificare. & nō potuit cōsummare. Aut quis rex
 curus committere bellū aduersus aliū regē. non sedens pri-
 us cogitat si possit eū decē milibus occurrere ei. qui eū ui-
 ginti milibus uenit ad se. Alioquin. adhuc longe illo agen-
 te. legationē mittens rogat ea quę pacis sunt.

Sic ergo om̄s ex uobis qui nō renuntiat om̄ibus quę possidet.
 non potest m̄s esse discipulus.

BONUM EST SAL SI

aut sal quoque euenerit. in quo condicitur: Neque in terra. neque in sterquilino utile est. sed foras mittatur: Qui habet aures audiendi. audiat.

Erant autem appropinquantes ei publicani & peccatores. ut audirent eum. Et murmurabant pharisei. & scribæ dicentes.

Quia hic peccatores recipit. & manducat cum illis.

Et ait ad illos parabolam istam dicens. Quis ex uobis homo qui habet centum onas. Et si perdidit unam ex illis. nonne dimittit nonaginta novem in deserto. & vadit ad illam que perierat donec inueniat illam. Et cum inuenierit eam. imponet in humeros suos gaudens. Et ueniens domum. conuocat amicos & uicinos. dicens illis. Congratulamini mihi. quia inueni onem meam que perierat. Dico uobis. quod ita gaudium erit in celo super uno peccatore penitentem agente. quam super nonaginta novem iustis. qui non indigent penitentia.

Aut que mulier habens dragmas decem. Si perdidit dragmam unam. nonne accendit lucernam. & euertit domum. & querit diligenter donec inueniat. Et cum inuenierit. conuocat amicas & uicinas dicens. Congratulamini mihi.

279
quia inueni dragmā quā p̄diderā.

Ita dico uobis. gaudiū erit corā angelis dī sup̄ uno pec-
catore. penitentiam agente.

At autē. Homo quidā habuit duos filios. & dixit adoles-
centior ex illis patri. Pater. da mihi portionē substan-
tię. quę me contingit. Et diuisit illis substantiam.

Et non post multos dies. congregatis omnib; adolescenti-
or. filius peregre p̄fectus ē in regionē longinquā. Et
ibi dissipauit substantiā suā. uiuendo luxuriose. Et
postquā om̄ia consumasset. facta ē fames ualida in re-
gione illa. & ipse cepit egere. Et abiit & adhesit uni
cuiusdam regionis illius. & misit illū in uillā suā. ut pasceret
porcos. Et cupiebat implere uentrē suū de siliquis
quas porci manducabant. & nemo illi dabat. In se autē
reuerſus dixit. Quanti mercenarii in domo patris
mei abundant panibus. ego autē hic fame perco. Surgā
& ibo ad patrē meū. & dicā illi. Pater. peccavi in celū
& corā te. et iam n̄ sum dignus uocari filius tuus. fac
me sicut unū de mercenariis tuis. Et surgens. uenit
ad patrē suū. Cum autē adhuc longe eēt. uidit illum.

22
pater ipsius. & misericordia motus ē. Et accurrens
ecceidit sup collū eius. & osculatus ē eū. Dixitq; ei filius.
Pater. peccavi in celū & corā te. iam n̄ sum dignus uoca-
ri filius tuus. Dixit autē pater ad seruos suos. Cito pfer-
te stolā primā & induite illū. & date anulū in ma-
num eius. & calceamenta in pedes. Et adducite utulū
saginatū. & occidite. & manducemus. & epulemur: quia
hic filius n̄s mortuus erat & reuixit. perierat. & in-
uentus est. Et ceperunt epulari. Erat autē filius ei⁹
senior in agro. Et cū ueniret & appropinquaret do-
mū. audiuit symphoniā & chorū. & uocauit unū de
seruis. & interrogauit quē nam hec eēnt. Qui dixit
illi. Frat̄ tuus uenit. & occidit pat̄ tuus utulū sagi-
natū. quia saluū illū recepit. Indignatus ē autē. & no-
lebat introire. Pater ergo illius egressus. cepit rogare
illū. At ille respondens. dixit patri suo. Ecce tot
annus seruo tibi. & numquā mandatū tuū p̄terui.
& numquā dedisti mihi hedū. ut cū amiceis meis epula-
rer. Sed postquā filius tuus hic qui deuorauit sub-
stantiā suā cū meretricib; uenit. occidisti illi utulū

281
saginati. At ipse dixit illi. Fili. tu semp mecum es. &
omnia mea tua sunt. Epulari autem & gaudere oportebat.
quia frater tuus hic mortuus erat & reuixit. perierat. & in

Dicebat autem & ad discipulos suos. Luens est.

Homo quidam erat diues. qui habebat uileum. Et hic
diffamatus est apud illum. quasi dissipasset bona ipsius.

Et uocauit illum. & ait illi. Quid hoc audio decem? Redde
rationem uileicionis tue. iam enim non poteris uilicare.

Ait autem uileus intra se. Quid faciam quia dominus meus
aufert a me uileicionem? Fodere non ualeo. mendicare
erubesco. scio quid faciam. Ut cum amotus fuero a uileica
tione. recipiant me in domos suas. Conuocatis itaque sin
gulis debitoribus domini sui. dicebat primo. Quantum de
bes domino meo? At ille dixit. Centum eados olei. Dixit
que illi. Accipe cautionem tuam. & sede cito. scribe quinquaginta. Deinde alio dixit. Tu uero quantum debes? Qui ait.
Centum choros tritici. Ait illi. Accipe litteras tuas. & scri
be octoginta. Et laudauit dominus uileum iniquitatis. quia
prudenter fecisset. quia filii huius seculi prudentiores fi
lius lucis in generatione sua sunt. Et ego uobis dico.

Facite uobis amicos de mammona iniquitatis. ut cum defeceritis recipiant uos in eterna tabernacula. Qui fidelis est in minimo. & in maiori fidelis est. Et qui in modico iniquus est. & in maiori iniquus est. Si ergo in iniquo mammona fideles non fuistis. quid uerum est quis credet uobis.

Et si in alieno fideles non fuistis. quid uerum est quis dabit uobis.

Nemo seruus potest. duobus dominis seruire: Aut enim unum odiet. & alterum diligit. Aut uni adhaerebit. & alterum contemnet. Non potestis deo seruire. & mammoni.

Audiebant autem omnia haec pharisei qui erant auari. & deridebant illum. Et ait illis. Uos estis qui iustificatis uos coram hominibus. deus autem nouit corda uestra. Quia quid hominibus altum est. abominatio est ante deum.

Lex & prophetae usque ad iohannem ex eo regnum dei euangelizatur. & omnes in illud ueniunt.

Facilius est autem celum & terram praeterire: quam de lege unum apicem cadere: nims qui dimittit uxorem suam & ducit alteram. inchoatur.

H O M O Q U I D A M E R A T

diues. & induebat purpura & bysso. & epulabatur cotidie.

792
splendide: Et erat quidā mendicus nomine lazarus.
qui iacebat ad ianuā ei⁹ ulcerib; plenus. cupiens satia-
ri de micis. que cadebant de mensa diuitis. Sed & ca-
nes ueniebant. & lungebant ulcera ei⁹. Factū ē autē
ut moreretur mendicus. & portaretur ab angelis in sinum
abrahe. Mortuus ē autē & diues. & sepultus ē in infer-
no. Eleuans autē oculos suos cū esset in tormentis uidit abrahā
alonge & lazarū in sinu ei⁹. Et ipse clamans dixit patri abrahā
miserere mei. & mitte lazarū ut intingat extremū digiti
sui in aquā. ut refrigeret linguā meā quia crucior in hac
flāma. Et dixit illi abrahā. Fili. recordare quia rece-
pisti bona in uita tua. & lazarus similā mala. Nunc
autē hic consolatur: tu uero cruciaris. Et in his omib; in-
ter nos & uos chaos magnū firmatū ē. ut hi qui uolunt
hinc transire ad uos nō possint. neq; inde huc transire.
Et ait. Rogo ergo te pater. ut mittas eū in domū patris
mei. Habeo enim quinque fr̄s. ut testetur illis ne & ipsi
ueniant in locū hunc tormentorū. Et ait illi abrahā.
Habent moysen & prophetas. audiant illos. At ille dixit.
Non pater abrahā. sed si quis ex mortuis uertit ad eos. peni-

tentia agent. **N**ec aut illi. Si moysen & prophetas non audi-
unt. neque si quis ex mortuis resurrexerit. credent.

Et addiscipulos suos ait. Impossibile est. ut non ueniam scan-
dala. Uae aut illi. propter quem uenit. Utilius est illi. si lapis
molaris imponatur circa collum eius & proiciatur in mare. quam
ut scandalizet unum de pusillis istis.

Attendite uobis. Si peccauerit frater tuus. increpa illum. Et
si penitentiam egerit. dimitte illi.

Et si septies in die peccauerit inter te. & septies in die conuer-
sus fuerit ad te dicens penitet me. dimitte illi.

Et dixerunt apostoli domino. Adauge nobis fide. Dixit autem
dominus. Si habueritis fidem sicut granum synapis. dicens hunc
arbori moro eradicare. & transplantare in mare. &
obaudiret uobis.

Quis autem uestrum habet seruum arantem aut pascentem. qui re-
gresso de agro. dicit illi statim. Transi recube. & non dicit ei para
quid cenem. & percinge te. & ministra mihi. donec manducem
& bibam. Et post hec tu manducabis. & bibes. Numquid
gratum habet seruo illi. quia fecit que sibi imperauerat ei.
Non puto. sic & uos cum feceritis omnia que precepta sunt uobis.

dicere: serui inutilis sumus. quia debuimus facere: fecimus.
 Et factum est dum iret in hierusalem. transiebat per mediam sa-
 maria & galileam. Et cum ingrederetur quoddam castellum.
 occurrerunt ei decem uiri leprosi. Qui steterunt a longe. &
 leuauerunt uocem dicentes. Iesu preceptor. miserere nostri.
 Quos ille uidit dixit. Ire: ostendite uos sacerdotibus.
 Et factum est dum irent. mundati sunt. Unus autem ex illis
 ut uidit quia mundatus est. regressus est cum magna uo-
 ce magnificans dominum. Et cecidit in faciem ante pedes eius.
 gratias agens. Et hic erat samaritanus. Respondens autem illis
 dixit. Nonne decem mundati sunt. & nouem ubi sunt. Non
 est inuentus qui rediret & daret gloriam deo. nisi hic alie-
 nigena. Et ait illi. Surge uade: quia fides tua. te
 saluum fecit.

Interrogatus autem a phariseis. quando uenit regnum dei.
 Respondit eis & dixit. Non uenit regnum dei cum obser-
 uatione: neque dicent ecce hic. aut ecce illuc. Ecce enim
 regnum dei. intra uos est.

Et ait ad discipulos suos. Uenient dies quando deside-
 retis uidere unum diem filii hominis. & non uidebitis.

Et dicent uobis. ecce hic. ecce illic. Nolite ire. neque sec-
temini. **N**am sicut fulgur coruscans de sub celo
in ea que sub celo sunt fulget. ita erit filius hominis in
die sua. **P**rimū autē oportet illū multa pati.
& reprobari a generatione hac.

Et sicut factū ē in dieb; noe. ita erit & in dieb; filii
hominis. Edebant & bibebant. uxores ducebant
& dabant ad nuptias usque in diē qua intrauit noe
in arcā. Et uenit diluuiū. & perdidit omnes.

Similiter sicut factū ē in dieb; loth. edebant &
bibebant. omnebant & uendebant. plantabant &
edificabant. Qua die autē exiit loth a sodomis. pluit
ignē & sulphur de celo & omnes perdidit. Secundū hec
erit. qua die filius hominis reuelabitur.

In illa hora qui fuerit in lecto. & uasa ei⁹ in domo. ne
descendet tollere illa. Et qui in agro. similiter nō rediet
retro. **M**emores estote uxoris loth.

Qui cumque querit animā suā saluā facere. perdet illā.
Et quicumque perdidit illā. uiuificabit eam.

Dico uobis. In illa nocte erunt duo in lecto uno. unus

287
assumeretur & alius relinqueretur. Duas erunt molentes in unum.
una assumeretur & altera relinqueretur. Duo in agro. unus assu-
metur & alter relinquetur:

Respondentes dicunt illi. Ubi dicit. Qui dicit eis. Ubi cum-
fuerit corpus. illuc congregabuntur aquile:

Notebat autem & parabolam ad illos. Quo oportet semper orare.
& non deficere. dicens. Iudea. quidam erat in quadam ciuitate.
qui dominum non timebat. & hominem non reuerebatur. Vidua
autem quedam erat in ciuitate illa. & ueniebat ad eum dicens.

Vindica me: de aduersario meo. Et nolebat per multum tem-
pus. Posthac autem dixit intra se. Et si dominum non timeo. nec ho-
minem reueretor. tamen quia molesta est mihi hec uidua.
iudicabo illam. ne in nouissimo ueniens sugillet me:

Ant autem dominus. Audite. quod iudex iniquitatis dicit. deus autem
non faciet uindictam electorum suorum. clamantium ad se. dixit ac
nocte. & patientiam habebit illis. Dico uobis. quia cito fa-
ciet uindictam illorum. Uerum tamen filius hominis ueniens.
putas inueniam fide in terra. Dixit autem & ad quosdam qui
in se confidebant tamquam iusti. & aspernabantur ceteros pa-
raboli istam. Duo homines ascenderunt in templum. ut

orabat. Unus phariseus. & alter publicanus. Phariseus
stans. hec apud se orabat. Ds. grās ago tibi. quia n̄ sum sic
egredi hominū. Raptores. iniusti. adulteri. uelut etiam
hic publicanus. Ieiuno bis in sabbato. decimas do omnū que
possideo. Et publicanus a longe stans. nolebat nec oculos
ad celū leuare. sed percutiebat pectus suū dicens. Ds. ppi
tius esto mihi peccatori. Dico uobis. descendit hic iustifi
catus in domū suā ab illo.

Quia omnis qui se exaltat humiliabitur. & qui se humiliat
exaltabitur.

Afferbant autē ad illū & infantes. ut eos tangeret.
Qd cū uiderent discipuli. increpabant illos. Ihs autē conuo
cans illos. dixit. Sinite paruulos uenire ad me. & nolite eos
uerare. talium ē enim regnū dī.

Amendico uobis. quicūq; non acceperit regnū dī sicut puer.
n̄ intrabit in illud.

Et interrogauit quidā princeps dicens. Magister bone.
qd faciens uitā eternā possidebo. Dixit autē ei ihs. Quid me
dicis bonū. Nemo bonus. nisi solus d̄s. Mandata nosti. n̄
occides. n̄ mechaaberis. n̄ furtū facies. n̄ falsū testimonium

dicet. honora patrē tuū & matrē. Qui ait. Hæc om̃a eis
ecodim. annuente mea.

Quo audito ihs. ait ei. Adhuc unū tibi dicit. Om̃a quę
cumq; habes uende. & da pauperib; Et habebis thesau
rū in celo. & ueni sequere me.

His ille auditis. contristatus ē: quia diues erat ualde. Uideas
aut̃ ihs illū tristē factū dixit. Quā difficile qui pecuni
as habent. in regnū dī intrabunt. Facilius ē enim ca
melū p̃ foram̃ acus transire. quā diuitē intrare in regnū
dī. Et dixer̃ qui audiebant. Et quis potest saluus fieri.

Ait illis. Quę impossibilia s̃ apud homines. possibilia sunt
apud dñi. At aut̃ petrus. Ecce nos dimisim⁹ om̃a.
& secuti sumus te.

Qui dixit eis. Amen dico uobis. nemo ē qui reliquit domū.
aut̃ parentes. aut̃ fr̃s. aut̃ uxore. aut̃ filios. p̃p̃t regnū dī.
& n̄ recipiat multo plura in hoc tempore; Et in selo uen
turo. uitam æternam.

Asumpsit aut̃ ihs duodecim. & ait illis. Ecce ascendim⁹ hiero
solimā. & consumabunt̃ om̃a quę scripta s̃ p̃ p̃phetas. de
filio hominis. Tradetur enim gentib; & iudeis. & fla

gellabitur: & conspuetur. Et postquam flagellauerint occi-
dent eum. & die tertia resurget.

Et ipsi nihil horum intellexerunt. Et erat uerbum istud
absconditum ab eis. & non intellegebant que dicebantur:

Factum est autem cum appropinquaret hiericho. cecus quidam
sedebat secus uiam mendicans. Et cum audiret turbam preter-
euntem. interrogabat quid hoc esset. Dixerunt autem ei. quod
ihesus nazareus transiret. & clamauit dicens. Iesu fili da-
uid. miserere mei. Et qui preibant. increpabant eum
ut taceret. Ipse uero. multo magis clamabat. Fili da-
uid. miserere mei. Stans autem ihesus iussit illum adduci ad se.

Et cum appropinquasset. interrogauit illum dicens. Quid tibi
uis facere. At ille dixit. Domine. ut uideam. Et ihesus dixit illi.

Respice: fides tua. te saluum fecit. Et confestim uidit.
& sequebatur illum magnificans dominum. Et omnis plebs ut uidit.
dedit laudem deo.

Et ingressus perambulabat hiericho. Et ecce uir nomine
zacheus. & hic erat princeps publicanorum. & ipse diues.

Et querebat uidere nuntium quid esset. & non poterat per turba.
quia statura pusillus erat. Et percurrentes ascendit in

107
arborē sicomorū ut uideret illū. quia inde erat tran-
siturus. Et cū uenisset ad locū. suspiciens m̃s uidit illū &
dixit ad eū. Zacharē festinans descende: quia hodie in
domo tua oportet me manere: Et festinans descendit.
& excepit illū gaudens. Et cū uiderent om̃s murmura-
bant dicentes. qđ ad hominē peccatōrē diuertisset. Stans
autē zacharē. dixit ad ñm. Ecce dimidiū bonorū meorū
dñe do pauperibz. & siquid aliquē defraudaui. reddo
quadruplū. At ñs ad eū. Quia hodie salus domui huius
facta ē. eo qđ ipse ēet filius abrahe. Uenit enim filius
hominis querere & saluū facere: qđ perierat.

Hac illis audiētibz. adiciens dñs parabolā. eo qđ esset
p̃p̃e iherlm. & quia existimarent qđ c̃festum regnū dī
manifestaretur.

Ouit ergo. Homo quidā nobilis abiit in regionē lon-
ginquā. accipere sibi regnū & reuerti.

Uocatis autē decē seruis suis. dedit illis decē minas. Et ait
ad illos. Negotiamini dū uenio. Quies autē ei⁹ oderunt
illū. & miser. legationē post illū dicentes. Nolum⁹ hunc
regnare sup nos. Et factū ē ut rediret accepto regno.

292
iussit vocari seruos quib; dedit pecuniā. ut sciret quantū
quisq; negotiatus eēt. Venit aut̃ primus dicens. Domine:
mna tua. decē minas adquisiuit. Et ait illi. Euge serue
bone quia in modico fidelis fuisti. eris potestate habens
sup decē ciuitates. Et al̃ uenit dicens. Domine: mna
tua. fecit quinq; minas. Et huic ait. Et tu esto sup quin
que ciuitates. Et al̃ uenit dicens. Domine: ecce mna
tua. quā habui repositā in sudario. Timui enim te quia
homo austeris es. tollis qd non posuisti. & metis qd n̄ semi
nasti. Dicit ei. De ore tuo te iudico. serue nequā. Scie
bas quia ego homo austeris sū. tollens qd n̄ posui. & me
tis qd n̄ seminavi. Et quare n̄ dedisti pecuniā meam
ad mensā. & ego ueniens eū usuris utiq; exegisse illud.
Et adstantib; dix. Auferce ab illo minam. & date illi
qui decē minas habet. Et dixer̃ illi. Domine: habet
decē minas.

Dico aut̃ uobis. quia om̄i habenti dabit̃. ab eo aut̃ qui n̄
habet. & qd̄ habet auferet̃ ab eo.

Ueruntam̄ inimicos meos illos qui noluer̃ me regnare
sup se: adducite huc & interficite ante me.

147 29393
Et his dicens. p̄cedebat ascendens hierosolimā. Et factū est
cū appropinquasset ad bethfage & bethaniā ad montē qui uo-
catur oliueti. misit duos discipulos suos dicens. Ite in castellū
quā contra uos ē. in quā introeuntes inuenietis pullū asinū al-
ligatū. cui nemo unquā hominū sedit. Soluite illū. & ad-
ducite. Et si quis uos interrogauerit. quare soluitis. Sic dice-
tis ei. quia dñs operā ei⁹ desiderat.

Abierunt autē qui missi erant. & inuenerūt sicut dixit illis stantē
pullū. Soluentibus autē illis pullū. dixerūt domini ei⁹ ad illos.
Quid soluitis pullū. At illi dixerūt. Quia dñs cū necessariū
habet. Et duxerūt illū ad uim. Et uertentes uestimenta sua sup̄
pullū. imposuerūt illi. Eunte autē illo. substernebant uestimē-
ta sua in uia.

Et cū appropinquaret iā ad descensū montis oliueti. ceperunt
om̄s turbe descendentiū. gaudentes laudare dñm uoce mag-
na. sup̄ om̄ibus quas uiderant uirtutib; dicentes. Benedictus
qui uenit rex. in nomine dñi. pax in celo & gl̄a in excelsis.

Et quidā phariseorū de turbis. dixerūt ad illū. Magister: in-
crepa discipulos tuos. Quib; ipse ait. Dico uobis. quia si hi
tacuerint. lapides clamabunt.

Et ut appropinquauit. uidens ciuitate^m fleuit sup illu^m dicens.
Quia si cognouisses & tu. & quidem in hac die tua. que^m ad
pace^m tibi. nunc aut^{em} abscondita s^{unt} ab oculis tuis. Quia uenient
dies inter. & circūdabunt te inimici tui uallo. & circumda
bunt te: & angustabunt te undiq^{ue}. Et ad terrā p^{ro}ster
nent te. & filios tuos qui inter sunt.

Et non relinquent inter lapide^m sup lapide^m. eo qd nō cogno
ueris tempus uisitationis tue.

Et ingressus in templū. cepit dicere uendentes in illo & emen
tes. dicens illis. Scriptū ē. quia dom^{us} mea dom^{us} orationis ē.
Uos aut^{em}. fecistis illā speluncā latronū.

Et erat docens. cotidie in templo. Principes aut^{em} sacerdotū
& scribe. & principes plebis. querebant illū p^{ro}dere. Et nō
inueniebant. qd facerent illi. Omnis enim p^{ro}p^{ri}us suspensus
erat. audiens illum.

Et factū ē in una die. u^{bi} docente illo p^{ro}p^{ri}o in templo &
euangelizante. cū uener^{unt} principes sacerdotū & scribe cū
seniorib^{us}. & uener^{unt} dicentes ad illū. Dic nobis. in qua potes
tate hec facis. aut quis ē qui dedit tibi hanc potestate^m. Re
spondens aut^{em}. dixit ad illos. Interrogabo uos & ego unum

295
uerbū. respondere mihi. Baptismū iohannis. de celo erat
an ex hominibus. At illi cogitabant int̃ se dicentes. Quia
si dixerim⁹ de celo. dicit. quare ergo n̄ creditis illi. Si
aut̄ dixerim⁹ ex hominibus. plēbs uniuersa lapidabit nos.
Certa sunt enim. iohannē. pphētā eē. Et responderunt
sibi nescire. unde eēt. Et ait illis. Neq. ego dico uobis. in qua
potestate haec facio.

Coeptit aut̄ dicere ad plebē. parabolā hanc. Homo quidā
plantauit uineā. & locauit eā colonis. Et ipse peregre fuit.
multis temporib. Et in tempore misit ad cultores seruū.
ut de fructu uineę darent illi. Qui caesū dimiser̄ eum
manē. Et addidit alterū seruū mittere. Illi aut̄ hunc
quoq. egredientes. & afficientes contumelia. domiser̄ manem.
Et addidit tertium mittere. qui & illū uulnerantes eiecit.
Dix̄ aut̄ dñs uineę. Quid faciā. mettā filiū meū dilectū.
forsitan eū hunc uiderint uerbuntur. Quē cū uidissent
coloni. cogitauer̄ int̄ se dicentes. Hic ē heres. occidam⁹ illū.
ut n̄rā fiat hereditas. Et eiecū illū extra uineā occiderunt.
Quid ergo faciat illis dominus uineę. Veniet & p̄det colonos
istos. & dabit uineā aliis. Quo audito dixer̄ illi. Absit. Ille.

aut aspiciens eos ait. Quid ē ergo hoc qd scriptū est. Lapidem
quē reprobaueſ edificantes. hic factus ē in caput anguli. Om
nis qui ceciderit sup illū lapidē. conquassabitur. Sup quē
aut ceciderit. comminuet illū.

Et querebant principes sacerdotū & scribę mittere illum
manus illa hora. & timuerū pplū. Cognouerū enim qd ad
ipsos dixerit similitudinē istam.

ET OBSERVANTES

miserrunt insidiatores qui se iustos simularent. ut cape
rent eū in sermone. & traderent illū principatui. & potes
tati presidis. Et interrogauerū illū dicentes. Magister. sumus
quia recte dicis & doces. & nō accipis psonā sed in ueritate
niā dī doces. Licet nobis dare tributū cesari an non. Consi
derans aut dolū illorū. dixit ad eos. Quid me temptatis. Oſten
dite mihi denariū. Cuius habet imaginē & inscriptionē. Re
spondentes dixerū. Caesaris. Et ait illis. Reddite ergo quē
caesaris ē cesari & quē s dī dō. Et nō potuerū uerbū ei repre
hendere corā plebe. & mirati in responsō ei tacuerū. Necess
erunt aut sadduceorū quidā. qui negant eē resurrectionē.
Et interrogauerū eū dicentes. Magister. moyses scripsit no

207
lus. si fr̄s alius mortuus fuerit. habens uxore. & hic sine filio fu-
erit. ut accipiat eā fr̄ ei⁹ uxore. & suscitet sem̄ fr̄i suo. Septē
ergo fr̄es erant. & prim⁹ accepit uxore. & mortuus ē sine
filio. Et sequens accepit illā. & ipse mortuus ē sine filio. Et
tertius accepit illā. simul & om̄s septē. & n̄ reliquer̄ sem̄
& mortui sunt. Nouissima om̄ium. mortua ē & mulier.
In resurrectione ergo. cui⁹ eorū erit uxor. Siquidem
septē habuer̄ eā uxore. Et ait illis ihs. Filii hui⁹ seculi
nubunt. & tradunt̄ ad nuptias. Illi uero qui digni habebun-
tur sc̄lo illo & resurrectione ex mortuis. neq; nubunt. neq;
ducunt uxores. neq; enim ultra mori poter̄. Aequales
enim angelis sunt. & filii s̄ dī. eū sint filii resurrectionis.
quia uero resurgant mortui. & moyses ostendit secus rubū.
sicut dicit. Unū dñi abrahā. & dñi isaac. & dñi iacob. Dñs
aut̄. non ē mortuorū sed uiuorū. om̄s enim uiuant ei.
Respondentes aut̄ quidā scribarū. dixer̄. Magister bene
dixisti. Et amplius n̄ audebant eū quicquā interrogare.
uit aut̄ ad illos. Quomodo dicunt ap̄m filiū dauid eē. &
ipse dauid dicit in libro psalmodi. Dñs dñs dñs meo. sede
adextris meis. donec ponā inimicos tuos scabellū pedū tuorū.

David ergo dñm illū nocet. & quomodo filius ei est.

Audiente autē omni pplo. dixit discipulis suis. **N**o descendite a scribis qui uolunt ambulare in stolis. & amant salutationes in foro. & primas cathedras in synagogis. & primos discubitus in conuiuiis.

Qui deuorant domos uiduarū. simulantes longā orationem. **I**bi accipient damnationē maiore. Respiciebat autē uidit eos qui mittebant munera sua in gazophilatiū diuites. **U**idit autē & quidā uiduā pauperculā. mittentē aera minuta duo & dixit. Uere dico uobis. quia uidua haec paup. plusquā omīs misit. Nam omīs hi ex abundanti sibi. miserunt in munera dñi. Haec autē ex eo qđ deest illi. omne uictū suū. quē habuit misit.

Et quibusdā dicentib; de templo. qđ lapidib; bonis. & donis ornātū eet dixit. Haec quē uidetis. uenient dies in quib; nō relinquet lapis sup lapidē qui nō destruetur.

Interrogauerūt autē illū dicentes. Praeceptor. quando haec erunt. & quod signū eū fieri incipient. **Q**ui dixit. Videte. **N**o seducamini. Multi enim ueniunt in nomine meo dicentes. quia ego sū. & tempus appropinquabit. Nolite ergo

209
ire post illos. Cum autē audieritis p̄lia & seditiones nolite
terreri. Oportet primum hec fieri. sed n̄ dū statim finis.

Tunc dicebat illis. Surgeat gens c̄tra gentē. & regnū ad
uersus regnū. & terre motus magni erūt p̄ loca. & pestilen-
tie & fames. terroresq; de celo & signa magna erunt.

Sed ante haec om̄ia intrent uobis manus suas & p̄sequerūt.
tradentes in synagogas & custodias. trahentes ad reges &
p̄sides p̄pter nom̄ meū. Coniungat autē uob in testimonium.

Ponite ergo in cordib; ur̄is n̄ p̄meditari. quēadmodum
respondetis. Ego enim dabo uobis os & sapientiā. cui n̄
poter̄ resistere & cōtradicere om̄s aduersari ur̄i. Tra-
demini autē a parentib; & fr̄ib; & cognatis & amicis. & mor-
te afficient ex uobis. Et eritis odio om̄ib; p̄pter nom̄ meū.
Et capillus de capite ur̄o n̄ peribit. In patientia ur̄a.
possidebitis animas ur̄as.

Cum autē uideritis circumdari hierusalē ab exercitu.
tunc scitote quia appropinquabit desolatio ei.

Tunc qui in iudea sūt fugiant in montes. & qui in medio eius
discedant. & qui in regionib; n̄ intrent in eā. Quia dies
ultionis hi sunt. ut impleant̄ om̄ia quę scripta sunt.

Uac autem pregnantibus & nutriendis; in illis diebus.

Erit enim pressura magna super terram. & una populo huic.

Et cadent in ore gladii. & captiui ducentur in omnes gentes. & iherusalem calcabitur a gentibus. donec impleantur tempora gentium.

Et erunt signa in sole & luna & stellis. & in terris pressura gentium. propter effusionem sanguinis maris & fluctuum. Crescentibus hominibus; pro timore & expectatione: quae superuenient universo orbi. Nam uirtutes caelorum mouebuntur.

Et tunc uidebunt filium hominis uenientem in nube: cum potestate magna & maiestate. His autem fieri incipientibus. respicite & leuate capita uestra. quoniam appropinquat redemptio uestra. Et dixit illis similitudinem. Videte ficulneas & omnes arbores cum producant uirga ex se fructum. scitis quoniam propter est aestas. Ita & uos cum uideritis haec fieri. scitote quoniam propter est regnum dei. Amen dico uobis. quia non praeteribit generatio haec. donec omnia fiant.

Caelum & terra transibunt. uerba autem mea. non transibunt.

Attendite autem uobis. ne forte grauentur corda uestra in crapula & ebrietate. & curis huius uitae. & superueniat in uos repentina dies illa. Tamquam laqueus enim superueniet in omnes. qui sedent super faciem omnis terre. Vigilate itaque omni tempore.

301
orantes. ut digni habeamini fugere ista omnia que futura
sunt. & stare ante filium hominis. Erat autem diebus docens in
templo. noctibus uero exiens morabatur in monte: qui uocatur
olueti. Et omnis populus manebat ad eum in templo audire eum.

Appropinquabat autem dies festus azimorum. qui dicitur pascha.

ET QUEREBANT

principes sacerdotum & scribe. quomodo eum interficerent.

Timebant uero plebem.

Interuenit autem sathanas in iuda. qui cognominabatur scariath.
unum de duodecim.

Et abiit & locutus est eum principibus sacerdotum & magistra-
tibus. quomodo illum traderet eis. Et gausi sunt & pacti sunt
pecuniam illi dare. Et spondit. Et querebat oportu-
nitatem ut traderet illum sine turbis. Venit autem dies
azimorum in qua necesse erat occidi pascha. & misit pe-
trum & iohannem discipulos. Euntes parate nobis pascha. ut
manducemus. At illi dixerunt. Ubi uis paremus. Et dixit
ad eos. Ecce introcuntab; uobis in ciuitatem. occurrerit
uobis homo amphoram aque portans. sequimini eum in
domum in quam introit. & dicitis patri familias domus.

Dicit tibi magister. ubi ē diuersorium. ubi pascha cum
discipulis meis manducet. Et ipse uobis ostendet cenacu-
lum magnū stratū. & ibi parate. Si uites aut inuenerit
sicut dixit illis. & parauerit pascha. Et cū facta esset hora
discubuit. & duodecim apostoli cū eo.

Et ait illis. Desiderio desideravi hoc pascha manducare
uobiscū. ante quā patiar.

Dico enim uobis. quia ex hoc nō manducabo
illud. donec impleat in regno dī. Et accepto calice
grās egit & dixit. Accipite & diuidite int̄ uos. Dico
enim uobis. qd nō bibā de generatione uitis. donec
regnū dī ueniat.

Et accepto calice grās egit & fregit. & dedit eis dicens.
Hoc ē corpus meū. qd p̄ uobis dāt. hoc facite in meam
commemorationē.

Similit̄ & calicē postquā cenauit dicens. Hic ē calix no-
uum testamētum in sanguine meo. qui p̄ uobis fundetur.

Uerumtamē. ecce manus tradentis me. motū ē in mensa.
Et quidem filius hominis. scdm̄ qd definitū ē uadet. Ue-
rumtamē. nō illi homini p̄ quem tradetur.

Et ipsi ceperunt querere inter se quis eorum ex eis qui hoc facturus esset.

Facta est autem & contentio inter eos. quis eorum uideretur esse maior?

Dixit autem eis. Reges gentium dominantur eorum. & qui potestate habent super eos beneficia uocantur. Vos autem non sic. Sed qui maior est in uobis. fiat sicut minor. Et qui precessor est. sicut ministrator.

Nam quis maior est qui recumbit. an qui ministrat. Nonne qui recumbit. Ego autem in medio uestrum sum. sicut qui ministrat. Vos autem estis. qui permansistis mecum in temptationibus meis. Et ego dispono uobis sicut disposuit mihi pater meus regnum. ut edatis & bibatis super mensam meam in regno meo. & sedetis super thronos. iudicantes duodecim tribus israel.

At autem dominus. Symon symon. ecce satanas expetuit uos ut eribraret sicut triticum. Ego autem rogavi patrem. ut non deficiat fides tua.

Et tu aliquando conuersus. confirma fratres tuos.

Qui dixit ei. Domine. tecum paratus sum. & in carcerem & in mortem ire. Et ille dixit. Dico tibi petre. non caditabis hodie gallus. donec tu abneges nosse me.

Et dixit eis. Quando misi uos sine sacculo & pera & calceis.

mentis. numquid aliquid defuit uobis. At illi dixerunt. Nihil.

Dixit ergo eis. Sed nunc qui habet sacculum. tollat similitudinem & peram. Et qui non habet. uendat tunicam suam & emat gladium.

Dico enim uobis. quod adhuc hoc quod scriptum est oportet impleri in me. & quod cum unquam deputatus est. Et enim ea que sunt de me. finem habent.

At illi dixerunt. Domine. ecce gladium duo habeo. At ille dixit eis.

Satis est. Et egressus ibat secundum consuetudinem in montem oliuarum. Secuti sunt autem illum & discipuli.

Et cum peruenisset ad locum dixit illis. Orate. ne intretis in temptationem.

Et ipse amictus est ab eis. quantum uetus est lapidis. Et positus genibus. orabat dicens.

Pater. si uis transfer calicem istum a me. Verumtamen. non mea uoluntas sed tua fiat.

Apparuit autem illi angelus de celo confortans eum. Et factus magna plixus orabat. Et factus est sudor eius sicut guttæ sanguinis decurrentis in terram.

Et cum surrexisset ab oratione & uenisset ad discipulos suos. inuenit eos dormientes per tristitiam. Et ait illis. Quid dormitis. Surgite orate. ne intretis in temptationem.

AD HUC EO LOQUENTE.

ecce turba & qui vocabatur iudas unus de duodecim antecesserat
eos. & appropinquavit ihū ut oscularetur eum.

In s̄ autē dixit illi. Iudas osculo filiū hominis tradis.

Uidentes autē hi qui circa ipsū erant quid futurū erat. dixerūt ei.

Dñe: si petim⁹ in gladio. Et percussit unus ex illis serūū princi-
pis sacerdotū. & amputavit auriculā ei⁹ dextrā. Respondens
autē ihs ait. Sinite usq; huc.

Et cū tetigisset auriculā eius. sanavit eum.

Dixit autē ihs ad eos qui uenerant ad se principes sacerdotū &
magistratus templi & seniores. Quasi ad latronē existis cū
gladiis & fustibus. cū cotidie uobiscū fuerim in templo. nō
extendistis manus in me. Sed hec ē hora ur̄a. & potestas
tenebrarum.

Comprehendentes autē eū. duxerūt ad domū principis sacerdotū.
ceteri uero sequebāt⁹ a longe. Accenso autē igni in medio atrio.
& circūsedentib⁹ illis. erat petrus in medio eorū. Quē cū in-
dixisset ancilla quēdam sedentē ad latē. & cū fuisset mutua dixit.
Et hic cū illo erat. At ille negauit eū dicens. Mulier: non
nouit illū. **E**t post pusillū alius uidens eū dixit. Et tu

do illis es. Petrus uero ait. O homo non sum. Et mirum illo facto quasi hore unius. alius quidam affirmabat dicens. Vere. & hic cum illo erat. nam & galileus est. Et ait petrus. Homo nescio quid dicas. Et continuo adhuc illo loquente coepit gallus. **E**t conuersus dominus respexit petrum. Et recordatus est petrus uerbi domini sicut dixerat. quia priusquam gallus caneret. ter me negabis. Et egressus petrus fletus amare.

Et uiri qui tenebant illum illudebant ei cederentes. Et uelauerunt eum & percutiebant faciem eius. & interrogabant eum dicentes. Prophetiza. quis es qui te percussit. Et alia multa blasphemantes. dicebant in eum.

Et ut factus est dies. conuenerunt seniores plebis. & principes sacerdotum & scribae. & duxerunt illum in concilium suum dicentes. Si tu es christus. dic nobis.

Et ait illis. Si uobis duxero. non creditis mihi. Si autem & interrogauero. non respondebitis mihi. neque dimittetis.

Ex hoc autem. erit filius hominis sedens ad dexteris uirantis dei.

Dixerunt autem omnes. Tu ergo es filius dei. Qui ait. Uos dicitis. quia ego sum. **E**t illi dixerunt. Quid adhuc desideramus testimonium. Ipsi enim audiimus de ore eius.

et surgens omnis multitudo eorum duxerunt illum ad pilatum.

Ceperunt autem illum accusare dicentes. Hunc inuenimus
subuercentem gentem nostram. & prohibentem tributa dari
cesari. & dicentem. se christum regem esse.

Pilatus autem interrogauit eum dicens. Tu es rex iudeorum.

At ille respondens ait. Tu dicis.

At autem pilatus ad principes sacerdotum & turbas.

Nihil inuenio cause in hoc homine.

At illi inualescebant dicentes. Commouit populum docens
per uniuersam iudeam. & incipiens a galilea usque huc. Pilatus
autem audiens galileam. interrogauit si homo galileus esset.

Et ut cognouit quod de herodis potestate esset. remisit
eum ad herodem. Qui & ipse iherosolymis erat illis diebus.

Herodes autem uiso ihesu. gaudens est ualde. Erat enim
ex multo tempore cupiens uidere eum. eo quod audi-
ret multa de illo. & sperabat signum aliquod uidere ab
eo fieri. Interrogabat autem illum multis sermonibus. At
ipse nihil illi respondebat.

Stabant autem principes sacerdotum & scribe. constanter
accusantes eum.

Seruat aut illū herodes cū exercitu suo. & inclusit militū
ueste alba. & remisit ad pilatū. Et facti s̄ amici herodes
& pilatus in ipsa die. nā antea inimici erant adinuicē.

Pilatus aut conuocatis principibus sacerdotū & magistra
tibus & plebe. dixit ad illos. Oblulistis mihi hunc hominē
quasi auerteret̄ populū. & ecce ego corā uobis interrogas.
nullā causā inueni in homine isto. ex his in quib; eum
accusatis. **S**ed neq; herodes. nā remisit uos ad illū. &
ecce nihil dignū morte actū ē ei.

Emendatū ergo illū dimittā. Necessē aut habebat dimit
tere eis p̄ diem festum unum.

Exclamauit aut simul uniuersa turba dicens. Tolle hunc.
& dimitte nobis barabbā. Qui erat p̄pter seditionē quandā
factā in ciuitate. & homicidiū missus in carcerē.

Iterū aut pilatus locutus ē ad illos. uolens dimittere ihm.

At illi succedebant dicentes. Crucifige crucifige illū.

Ille aut tertio dixit ad illos. Quid enim mali fecit iste?

Nullā causā mortis inuenio in eo. Corrumpā ergo illū

& dimittā.

At illi instabant uocib; magnis postulantes.
ut crucifigeretur. & inualecebant voces eorum.

359
Et pilatus adiudicauit fieri petitione eorum. Dimisit
autem illis eum qui propter homicidium & seditionem missus fuerat
in carcerem quem petebant. Iam uero tradidit uolunta-
ri eorum. Et cum ducerent eum apprehenderunt symonem
quendam cyrenensem uenientem de uilla & imposuerunt illi
crucem portare post eum.

Sequebatur autem illum multa turba populi & mulierum quae
plangebant & lamentabantur eum. Conuersus autem ad illas dixit
dixit. Filiae iherusalem nolite flere super me sed super uos ipsas
 flere & super filios uestros. Quia ecce ueniunt dies in quibus
 dicent. Beati steriles & uentres qui non genuerunt &
 ubera quae non lactauerunt. Tunc incipient dicere montibus
 cadite super nos & collibus operite nos. Quia si in uiridi
 ligno haec faciunt in arido quid fiet.

Ducebantur autem & alii duo nequam cum eo ut interficerentur.

Et postquam uenerunt in locum qui uocatur caluarie ibi crucifixe-
 runt eum. Et latrones unum ad dextris & alterum a sinistris.

Iesus autem dicebat. Pater. dimitte illis non enim sciunt quid faciunt.
 uidentes uero uestimenta eius & miseram sortem. Et stabat populus
 exspectans. Et deridebant illum principes cum eis di-

centes. Alios saluos fecit. se saluū faciat. si hic ē xp̄s dī deus?

Inludebant autē ei & milites accedentes & acetū offerentes illi dicebant. Si tu es rex iudeorū. saluū te fac.

Erat autē & sup̄scriptio scripta sup̄ illū. litteris grecis. & latinis. & hebraicis. hic est rex iudeorū.

Unus autē de his qui pendebant latronib; blasphemabat eū dicens. Si tu es xp̄s. saluū fac te met ip̄sū & nos.

Respondens autē alt̄ increpabat illū dicens. Neq; tu ti mes dñm. qđ in eadē dominatione es. & nos quidem iuste nā digna factis recipim⁹. hic uero nihil mali gessit. Et dicebat ad iūm. Dñe. memento mei cū ueneris in regnū tuū. Et dix̄ illi ihs. Amen dico tibi. hodie mecum eris in paradiso.

Erat autē sere hora sexta. & tenebrę factę s̄ in uniuersa terra. usq; in horā nonā. Et obscuratus est sol.

Et uelum templi scissum est medium.

Et clamans uoce magna ih̄s ait. Pater. in manus tuas commendo sp̄m meū. Et hec dicens expirauit.

Videns autē centurio qđ factū erat glorificauit dñm dicens. Vere. hic homo iustus erat.

Et omnis turba eorum qui simul aderant ad spectaculum istud
et uidebant que fiebant. percutientes pectora sua reuerie-
bantur: **S**tabant autem omnes nota ei a longe. et mulieres
que secum erant eum a galilea. hec uidentes.

Et ecce uir nomine ioseph. qui erat decurio uir bonus et
iustus. hic non consenserat consilio et acubus eorum. ab arima-
thia ciuitate iudee. qui expectabat et ipse regnum dei.
Hic accessit ad pilatum. et petiit corpus ihu.

Et depositum inuoluit in sindone. et posuit eum in monumento
exciso. In quo non dum quisquam positus fuerat.

Et dies erat parasceue. et sabbatum inlucesceret. Subse-
cutae autem mulieres que cum ipso uenerant de galilea:
uiderunt monumentum. et quemadmodum positum erat corpus eius.

Et reuertentes parauerunt aromata et unguenta. et
sabbato sabbatum secundum mandatum.

Vna autem sabbati ualde diluculo. uenerunt ad monumentum
portantes que parauerant aromata. et inuenerunt
lapidem reuolutum a monumento. Et ingressae non inuenerunt
corpus domini nostri. Et factum est dum mentes essent exsternate
ecce de isto. ecce duo uiri steterunt secus illas in ueste.

fulgenti. **C**um timerent autē & declinarent aul-
tū in terrā. dixerūt ad illis. Quid queritis uiuentē cū
mortuus. Non est hic. sed surrexit. Recordamini
qualit̄ locutus ē uobis cū adhuc in galilea eēt dicens.
Quia oportet filiū hominis tradi in manus hominū pec-
catorū. & uenire figi. & die tertia resurgere.

ET RECORDATI S V N T

uerborū eius. & regressi a monumento. nuntiauerūt hęc
om̄ia illis andream. & ceteris om̄ibus.

Erat autē maria magdalena. & iohanna. & maria iacobi.
& ceterę quę cū eis erant quę dicebant ad apostolos hæc.
Et uisi s̄ ante illos sicut delirantia uerba ista. & n̄ crede-
bant illis. Petrus autē surgens cucurrit ad monumentū.
& procumbens uidit lintamina sola posita. Et abiit secum
mirans qđ factū fuerat. Et ecce duo ex illis ibant ipsa
die in castellū qđ erat in spatio studiōrū sexaginta ab
hierusalē nomine emmaus. Et ipsi loquebant̄ adinuicē.
de his om̄ibus quę acciderant. Et factū ē dū fabularent̄
& secū quererent. & ipse illis appropinquans ibat cū illis.
Oculi autē illorū tenebant̄. ne cū agnoscerent. Et ait

ad illos. Qui sunt hi sermones quos cōfertis ad inuicē. ambulantes & estis tristes. Et respondens unus. cui nomen cleopas. dixit ei. Tu solus peregrinus es in hierusalē. & nō cognouisti quę facta s̄ in illa his diebus. Quib; ille dixit. Quę. Et dixerunt. De ihu nazareno. qui fuit uir. pphē. ta potens in opere & sermone. corā dō & omī populo. Et quomodo cū tradider̄ summi sacerdotes & principes nr̄i in damnationē. mortis. & crucifixer̄ eū. Nos autē sperabam̄. quia ipse cēt redempturus isrl. Et nunc sup hęc omīa. tertia dies ē. hodie. qđ hęc facta s̄. Sed & mulieres quēdā ex nr̄is terruer̄ nos. quę ante luce fuer̄ ad monumentū. & nō inuento corpore. ei uener̄ dicentes. b̄. etiā uisione. angelorū uidisse. qui dicunt eū uiuere. Et abierunt quidā ex nr̄is ad monumentū. & ita inuener̄ sicut mulieres dixer̄. ipsū uero nō inuener̄. Et ipse dixit ad eos. Ostulti & tardi corde ad credendū. in omib; quę locuti s̄ pphē. Nonne hęc oportuit pati xp̄m. & ita intrare in gloriā suā. Et incipiens a moysē & omib; pphētis. interpretabā illis in omib; scripturis. quę de ipso erant. Et appropinquauer̄ castello quo ibant. &

ipse se finxit longius ire. Et coegerit illū dicentes. Nā
ne nobiscū quō aduersperasset. & inclinata ē iā dies.
Et intrauit eū illis. Et factū ē dū recumberet eū illis.
accepit panē. & benedixit. ac fregit. & porrigebat illis.
Et aperti s̄ oculi eorū. & cognouerūt eū. Et ipse cecidit ex
oculis eorū. Et dixerūt ad inuicē. Nonne cor nr̄m ar
dens erat in nobis dū loqueret̄ in uia. & aperiret nobis
scripturas. Et surgentes eadē hora. regressi s̄ in hierlm.
& inuenerūt congregatos undecim. & eos qui eū ipsis erant
dicentes. Quod surrexit dñs uere. & apparuit symoni.
Et ipsi narrabant quę gesta erant in uia. & quomo
do cognouerūt eū. in fractione panis.

Cum hęc autē loquerent̄. ih̄s stetit in medio eorū. & dixit
eis. Pax uobis. Ego sū. nolite timere. Conturbati uero
& conterriti. existimabant se sp̄m uidere. Et dixit
eis. Quid turbati estis. & cogitationes ascendunt in cor
da ur̄a. Videte manus meas & pedes. quia ipse ego sum.
Palpate & uidete. quia sp̄s carne & ossa n̄ habet. sicut
me uidetis habere. Et eū hoc dixisset. ostendit eis
manus & pedes. **N**olue autē illis n̄ credentib; &

mirantibus p̄ gaudio dixit. Habetis hic aliqd qđ man
ducentur. At illi obtuler̄ ei parte p̄ piscis assi. & fauū
mellis. Et cū manducasset corā eis. sumens reliquias
dedit eis. **E**t dixit ad eos. Hæc s̄ uerba que locutus
sū ad uos. cū adhuc eēm uobiscū. Quō necesse ē imple
ri om̄ia que scripta s̄ in lege moysi & p̄phetis. & psalmis
de me. Tunc aperuit illis sensū. ut intellegerent scrip
turas. Et dixit eis. Quō sic scriptū ē. & sic oportebat
xp̄m pati. & resurgere a mortuis die tertia. Et p̄
dicari in nomine ei. p̄nitentiā & remissionē peccato
rū. in om̄s gentes. Incipiens ab hierosolima. uos aut̄ es
tis testes horū. Et ego mittā p̄missū patris mei in uos.
uos aut̄ sedete in ciuitate. quoadusq; induamini uirtute
ex alto. Eduxit aut̄ eos foras in bethaniā. & eleuatis
manib; suis benedixit eis. Et factū est dū benediceret
illis. recessit ab eis. & ferebatur in celū. Et ipsi adori
tes. regressi sunt in hierlm cū gaudio magno. Et
erant semp in templo laudantes. & benedicentes dñm.

HIC EST iohannes euangelista un⁹ ex discipulis
dñi qui uirgo elect⁹ a dō ē. quē de nuptiis nolentē
nubere uocauit dñs. cui uirginitatis in hoc duplex testimoniū
in euangelio dñs. qđ & p̄ ceteris dilectus a dō dñs. Et hunc ma-
trē suā de cruce cōmendauit dñs. ut uirgo uirginē seruaret.
Deniq; manifestans in euangelio qđ erat ipse incorruptibi-
lis uerbi opus inchoans solus. uerbu carne factū ēē. nec lumē
a tenebris cōphensū fuisse testat⁹. Prīmū signū ponens qđ
in nuptiis fecit dñs. ut ostendens qđ erat legentib; demon-
straret. Quod ubi dñs inuitatus deficere nuptiarū unū
debeat. ut & ueterib; inuitatis noua om̄ia quē xp̄o in-
stituunt⁹ appartant. Hoc aut euangelium scripsit in asia.
postquā in patmos insula apocalypsin scripserat. Ut cui
in principio canonis incorruptibile principū in genesi.
etiam incorruptibilis finis p̄ uirginē in apocalypsi redde-
ret⁹. dicente xp̄o. Ego sū. A. & ω. Et hic ē iohannes
qui sciens supuēnisse diē recessus sui. conuocans discipulis
suis in epheso p̄ multa signorū experim̄ta. p̄mens ap̄m.
Descendens in defossū sepulture suę locū. facta oratione po-
situs ē ad patres suos. tam extraneus a dolore mortis quā

3/7
a corruptione carnis inuenitur alienus. Tam post
om̃s euangeliiū scripsit. & hoc uirgini debebat. Quorū
tam̃ t̃ scriptorū tempore dispositio t̃ librorū ordinio.
Ideo p̃ singula a nobis n̄ exponit̃ ut scienti desiderio c̃loca
to. & querentib; fructus laboris. & dī magisterio doctri
na seruetur. A M F H.

Pharisei & leuitę interrogant iohannē. Lēti itēm uidens agnū
dī. Et andreas petro dī inuenimus messiam.

Iis ad cenā de aqua uinū fr̃. de tēplo nūmularios eicit.
Soluit tēplū hoc dicens. nichodemo loq̃t̃ de baptismo.

Iis in iudea baptizat & ioh̃s in enon quiq; dī xpm̃ crescere.

Iis cū muliere samaritana loq̃t̃. p̃phetā. [Ise aut̃ n̄rari.
in patria sua sine honore ē dī. & reguli filiū amoris suscitāt.

Apud natatorū bethsudā. xxx & octo annos infirmitatē ho
m̃is sanat. ac dī seruitam̃ scripturā. & si credentis in

crederetis forsitan & m̃. / discip̃ unū ex xii. diabolu dicit.

Oe. v. parib; & ii. piscib; & qd̃ eū regē facere uoluer̃. Iūs
sup̃ mare ambulat. & de manna loq̃t̃. ac recedentib; ab eo
cenophegia. Iūs medio die festo ascendens in tēplū docet.

Multis etiā de turba credentib; idē clamt. Siq̄s scit ueniat

Ih̄s interrogat. principū s̄c̄e r̄spondit. [& bibat

qđ om̄s peccator serus sit. & qđ ih̄s ante abrahā sit.

De ianua & oculi p̄ dedicationē deambulans in tēplo. s̄c̄e & pa-
trē unū c̄e dic̄. De lazari resurrectione.

Maria pedes ih̄u ungit. & capillis suis t̄xit. Ius sup̄ asinū
sedet. Et uolentib; grecis uidere ih̄m loq̄t̄ de grano frum̄
ti qđ interna m̄rit̄. Et uox de celo ad ih̄m.

Pedes discipulor̄ lauat. De iude tradit̄ione. & petri negatio-
ne p̄dict̄. & de dilectione fr̄m̄. & qđ ipse in patre & p̄t̄ in

De uinea & palmitib; & de dilectione & de [ipso ē.
p̄missione p̄rucl̄i. & om̄a patris sui c̄e.

Ih̄s discipulos patri commendat. Ius a iuda tradit̄. Allo-
cutio pilati ad iudeos. De ih̄u & de barabba.

Passio ih̄u & sepultura & resurrectio eius. **AMEN.**

ET VERBUM ERAT APUD

dm̄. & d̄s erat verbū. Hoc erat in principio apud
dm̄. om̄a p̄ ipsum facta sunt. & sine ipso factū est
nihil. Qd̄ factū ē in ipso vita erat. & vita erat lux
hominū. Et lux in tenebris lucet. & tenebre cū non
conprehenderunt.

d. u.
a. vi.
l. vi.

Fuit homo missus a dō. cui nom̄ iohannes erat. Hic ue
nit in testimonium ut testimonium p̄hiberet de lumi
ne. ut om̄s crederent p̄ illū. Non erat ille lux. sed in
testimonium p̄hiberet de lumine.

d. iii.
a. i.
l. xiiii.

Erat lux vera. que in lumine om̄e hominē uenientē
in mundū. In mundo erat. & mundus p̄ ipsū factus
ē. & mundus cū non cognouit.

d. iii.
sot

Inp̄pria uenit. & sui cū non receperunt. Quotquot
autē receperunt cū dedit eis potestatem filios dī fieri
his qui credunt in nomine eius. Qui non ex sangui
nib; neq; ex uoluntate carnis neq; ex uoluntate uiri.
sed ex dō nati sunt.

d. v.
a. i.
l. iiii.

Et uerbū caro factū est. & habitauit in nobis. Et ui
dimus gl̄iam eius. gl̄iam quasi unigeniti a patre.

323
Plenū gratiæ & ueritatis.

Iohannes testimoniū p̄hibet de ipso. & clamabat di-
cens. Hic ē quē dixi. qui post me uenturus est. an-
te me factus ē. quia prior me erat.

Et de plenitudine cū nos om̄s accepimus grām p̄ grā
Quia lex p̄ moysen data ē grā & ueritas p̄ ihm xp̄m facta ē.
m̄ nemo uidit umquā. Unigenitus filius qui est
in sinu patris ipse enarrauit.

ET HOC EST TESTI

moniū iohannis quando miser̄ iudei ab hierosoli-
mis sacerdotes & leuitas. ad eū int̄rogauerunt eum.

Tu quis es? Et c̄fessus ē & n̄ negauit. Et c̄fessus ē.

quia n̄ sū ego xp̄s. Et int̄rogauer̄ eū. Quid ergo

beluas estu? Et dixit. Non sum. Propheta estu?

Et respondit. Non. Dixer̄ ergo ei. Quis es ut re-

sponsū demus his qui miser̄ nos? Quid dicis det̄ ipso?

Att. Ego uox clamantis in deserto. dirigite uia

dn̄i sic dicit̄ esaias p̄pheta.

Et qui missi fuerant erant ex phariseis. & int̄roga-
uerunt eū. & dixer̄ ei. Quid ergo baptizas scru

non es xpc neq; helias neq; ppheta. Respondit eis
iohannes dicens.

Ego baptizo in aqua. medius autem vestrum stetit. quem uos
non scitis. Ipse est qui post me uenturus est qui an
te me factus est. Cuius ego non sum dignus. ut soluam
eius corrigiam calciamenti.

Hec in bethania facta sunt trans iordanem ubi erat io
hannes baptizans. Altera die uidit iohannes ihm
uenientem ad se & ait. Ecce agnus dei ecce qui tollit
peccata mundi.

Hic est de quo dixi. Post me uenit uir qui ante me
factus est. quia prior me erat & ego nesciebam eum
sed ut manifestetur in isrl. Propterea ueni ego
in aqua baptizans.

Et testimonium perhibuit iohannes dicens. Quia uidi
spem descendente quasi colubam de celo. & mansit
super eum. & ego nesciebam eum. Sed qui misit me bap
tizare in aqua. ille mihi dixit. Super quem uideris spem
descendente & manente super eum. hic est qui baptizat
in spiritu sancto. Ergo uidi & testimonium perhibui quia

hic ē filius dī

Altra die iterū. stabat iohannes & ex discipulis ei duo.

Et respiciens ihm ambulante dicit. Ecce agnus
dī. Et audierū cū duo discipuli loquente & secuti
s ihm. Conuersus autē ihc. & uidens eos sequentes
se dicit eis. Quid queritis. qui dixerū ei. Rabbi. qđ
dicitur interpretatū magister ubi habitas. Dicit eis.

Venite & uidete. Venerū & uiderū ubi maneret. Et
apud eū manserū die illo. Hora autē erat quasi deci
ma. Erat autē andreas fr̄ symonis petri unus ex duob;
qui audierant ab iohanne. & secuti fuerant eum.

In uenit hic primū fr̄m suū symonē & dicit ei. Inue
nimus messia qđ ē interpretatū xp̄c. Et adducit
eū ad ihm. Intuitus autē cū ihc dicit. Tu es symon filius
iohanna tu uocaberis cephā qđ interpretatū petrus.

In crastinū autē uoluit eire in galileā & in uenit phi
lippū. & dicit ei ihc. Sequere me. Erat autē philippus
ab ethsaida ciuitate andree & petri. Inuenit philip
pus nathanahel & dicit ei. Quē scripsit moyses in le
ge & p̄phete. Inuenimus ihm filiū ioseph anazareth

Et dixit ei nathanahel. Anazareth potest aliquid boni esse?
Dixit ei philippus. Veni & uide. Vidit ihc nathana-
hel uenientem ad se & ait. Ecce uertit israhelita in quo
dolus non est. Dixit ei nathanahel. Unde me nosti?
Respondit ihc & dixit ei. Priusquam te philippus uoca-
ret cum esset sub ficu uidi te. Respondit ei nathanahel
& ait. Rabbi tuus filius dei tuus rex isrl. Respondit
ihc & dixit ei. Quia dixi tibi uidi te sub ficu. credis
maius his uidebis & dixit ei. Amen amen dico uob.
Uidebitis celum apertum & angelos dei ascendentes &
descendentes super filium hominis.

ET DIE TERTIO NUP
tie facte sunt in chana galilee & erat mater ihu ibi. Uo-
catus est autem ihc & discipuli eius ad nuptias. Et deficien-
te uino dixit mater ihu ad eum. Vinum non habent. Et dixit
ei ihc. Quid mihi & tibi est mulier? nondum uenit hora
mea. Dixit mater eius ministris. Quodcumque dixerit uobis
facite. Erant autem ibi lapidee ydrie ser positae secundum
purificationem iudeorum capientes singule metretas
binas uel ternas. Dicit eis ihc. Implete hydrias

327

aqua & impleuerunt eas usque ad summum. Et dicit eis ihesus haurite nunc & ferte architriclino. Et tulerunt. Ut autem gustauit architriclinus aquam uinum factam & non sciebat unde esset. Ministri autem sciebant qui hauerant aquam. Vocat sponsus architriclinus & dicit ei. Omnis homo primum bonum uinum ponit. Et tu inebriati fuerunt. Tu id quod deterius est. Tu autem seruasti uinum bonum usque adhuc. Hoc fecit uinum signum ihesus in chana galilee & manifestauit gloriam suam. Et crediderunt in eum discipuli eius.

Post hoc descendit in capharnaum. ipse & mater eius & fratres eius & discipuli eius & ibi manserunt multis diebus.

Itempe erat pascha iudeorum & ascendit hierosolymam ihesus.

Et inuenit in templo ihesus uendentes boues & oues & columbas & nummularios sedentes. Et cum fecisset quasi flagellum de funiculis. omnes eiecit de templo. Oues quoque & boues & nummularios effudit & mensas subuertit. Et his qui columbas uendebant dixit. Auferite ista hinc. nolite facere domum patris mei domum negotiationis.

Recordati s̄ uero discipuli ei quia scriptū ē. Zelus domus
tuę comedit me.

Responder̄ ergo iudei & dixer̄ ei. Quid signū ostendis no
bis quia hec facis.

Respondit ihs & dixit eis. Soluat tēplū hoc. & uiribz
dieb; excitabo illud. Dixer̄ ergo iudei. Quadraginta
& sex annis edificatū ē tēplū hoc. & tu tribus dieb; ex
citabis illud. Ille autē dicebat de tēplo corporis sui.
Cū ergo surrexisset a mortuis. recordati s̄ discipuli
ei. quia hoc dicebat & credider̄ scripturę & sermo
ni quē dix̄ ihs. Cū autē ēēt hierosolimis in pascha
indie festo multi credider̄ in nomine ei. uidentes
signa quę faciebat. Ipse autē ihs n̄ credebat semetip
sū eis. eo qđ ipse nosset om̄s. Et quia opus ei n̄ erat.
ut quis testimoniū p̄hiberet de homine. Ipse enī
sciebat qđ ēēt in homine.

Erat autē homo ex pharisęis nicodemus nomine prin
ceps iudeorū. Hic uenit ad ihm nocte. & dix̄ ei. Rab
bi scimus quia ad dō uenisti magister. Nemo enī pot̄
hec signa facere quę tu facis. nisi fuerit dō cū eo.

429
Respondit ihc. & dixit ei. Amen amen dico tibi. nisi quis
natus fuerit denuo. non poterit uidere regnum dei. Dicit ad
eum nichodemus. Quomodo poterit homo nasci cum sit senex.
Nunquid poterit inuenire matris sue iterum introire &
nasci. Respondit ihc. Amen amen dico tibi. nisi quis
renatus fuerit ex aqua & spiritu sancto. non poterit introire in reg-
num dei. Quod natum est de carne. caro est. & quod natum est ex spiritu
spiritus est. Non mireris quia dixi tibi. oportet uos nasci
denuo. Spiritus ubi uult spirat. & uocem eius audis. sed non scis
unde ueniat. & quo uadat. Sic est omnis qui natus est ex spiritu.
Respondit nichodemus & dixit ei. Quomodo possunt
hec fieri. Respondit ihc & dixit ei. Tu es magister in
israel & hec ignoras. Amen amen dico tibi. quia quod sci-
mus loquimur. & quod uidimus testamur. & testimonium nostrum
non accipitis. Si terrena dixi uobis & non creditis. quomodo
suscipietis uobis celestia credentis. Dico enim uobis. nemo
ascendit in celum nisi qui de celo descendit filius homi-
nis qui est in celo. Et sic moyses exaltauit serpentem in
deserto. ita exaltari oportet filium hominis. Ut omnis
qui credit in ipsum non pereat sed habeat uitam eternam.

Sic enim dilexit deus mundum: ut filium suum unigenitum daret: ut
omnis qui credit in ipsum non pereat sed habeat vitam eternam.
Non enim misit deus filium suum in mundum: ut iudicet mundum
sed ut saluet mundum per ipsum. Qui credit in eum non iudicatur.
Qui autem non credit iam iudicatus est: quia non credidit in no-
mine unigeniti filii dei. Hoc est autem iudicium: quia lux ve-
nit in mundum: & dilexerunt homines magis tenebras quam
lucem. Erant enim contra mala opera. Omnis enim qui male
agit odit lucem. Et non venit ad lucem: ut non arguantur ope-
ra eius. Qui autem faciunt veritatem: venit ad lucem: ut manifesten-
tur ei opera quia in deo sunt facta.

POST HEC VENIT

ihesus & discipuli eius in iudeam terram & illic demorabatur
cum eis & baptizabat.

Erat autem iohannes baptizans in enon iuxta saltum quia
aquae multe erant illic: & veniebant & baptizabantur ab eo.

Nondum enim missus fuerat in carcerem iohannes.

Facta est questio ex discipulis iohannis cum iudeis de
purificatione. Et venerunt ad iohannem: & dixerunt ei.
Rabbi: qui erat tecum trans iordanem: cui cum testi-

monū phibuit. Ecce hic baptizat. & om̃s ueniunt ad
eū. Respondit iohannes & dixit. Non pot̃ homo accipe
re quicquā. nisi fuerit ei datū de celo.

Ipsi uos mihi testimoniu phibetis qđ dixerim ego n̄ sū
xp̃s. sed quia missus sū ante illū

Qui habet sponsā sponsus ē. Amicus autē sponsi qui stat
& audit eū. gaudio gaudet p̃p̃t uocē sponsi. Hoc ergo
gaudiū meū impletū ē. Illū oportet crescere me autē
minui. Qui de sursum uenit sup om̃s ē. Qui ē de terra
de terra ē. & de terra loquit̃. Qui de celo uenit sup
om̃s ē. & qđ uidit & audiuit. hoc testat̃. & testimoniu
ei nemo accipit. Qui ei accipit testimoniu signauit
quia d̃s uerax ē. Quē enī misit d̃s uerba dī loquitur.
Non enī ad mensurā dat d̃s sp̃m.

Pat̃ diligit filiū & om̃a dedit in manu eius.
ui credit in filiū dī habet uitā acmā. Qui autē incre
dulus ē filio. n̄ uidebit uitā. sed ira dī manet sup eū.

Ut ergo cognouit ihe quia audierunt pharisei qđ
ihe plures discipulos facit & baptizat quā iohan
nes. Quāquā ihe n̄ baptizaret sed discipuli eius.

Reliquand iudeā & abiit iterū in galileam.

Oportebat autē eū transire p̄ samariā. uenit ergo in ciuitatē samarię quę dicit̄ sichar iuxta p̄diū qđ dedit iacob ioseph filio suo. Erat autē ibi fons iacob. Ihc ergo fatigatus extinere. sedebat sic sup fontē. Hora erat quasi sexta. Uenit mulier de samaria. haurire aquā. Dicit ei ihc. Damibi bibere. Discipuli enī eī abierant in ciuitatē ut cibos emerent. Dicit ergo ei mulier illa samaritana. Quomodo tu iudeus cū sis bibere a me posesis quę sū mulier samaritana. Non enī conueniunt iudei samaritani. Respondit ihc & dicit ei. Si scires donū dī. & quis ē qui dicit tibi damibi bibere tu forsitan petisses ab eo. & dedisset tibi aquā uiuā. Dicit ei mulier. Dñe. neq̄ in quo hauries habes & puteus altus ē. Unde ergo habes aquā uiuā. Nūqđ tu maior es patre nrō iacob qui dedit nob̄ puteū & ipse ex eo bibit & filii eī & peccora eī. Respondit ihc & dicit ei. Om̄s qui bibit ex aqua hac sitiet iterū. Quia ū biberit ex aqua quā ego dabo ei n̄ sitiet in eternū. Sed aqua quā dabo ego ei fiet in eo fons aque salientis

383
in uitā aeternā. Dicit ad eū mulier: Dñe. da mihi hanc
aquā ut nō sitis. neq; ueniā huc haurire. Dicit ei ihc.
Uade uoca uirū tuū. & ueni huc. Respondit mulier
& dicit. Non habeo uirū. Dicit ei ihc. Benedixisti. quia
nō habeo uirū. Quinq; cū uiros habuisti. & nō quē ha
bes nō tuis uir: Hoc uere dixisti. Dicit ei mulier: Dñe.
ut uideo ppheta es tu patres nrī in monte hoc ado
rauerunt. Et uos dicitis. quia hierosolimis ē locus
ubi adorare oportet. Dicit ei ihc. Mulier. crede mihi.
quia ueniet hora. quando neq; in monte hoc. neq; in
hierosolimis adorabitis patrē. Uos adoratis qđ nesci
tis. nos adoramus qđ scimus. quia salus ex iudeis est.
Sed uenit hora. & nō ē quando ueri adoratores ado
rabunt patrē in spū & ueritate: Nā & p. tr. tales que
rit qui adorent eū. sps ē dñs. & eos qui adorent eū.
in spū & ueritate oportet adorare. Dicit ei mulier.
Scio quia messias uenit. qui dicit xp̄s. Cū ergo ue
nerit ille. nob̄ adnuntiabit om̄a. Dicit ei ihc. Ego sū
qui loquor tibi. Et tñ uenerūt discipuli ei. & mi
rabant̄ quia cū muliere loquebat̄. Nemo tam dū

qd queris aut qd loqueris cū ea. Reliquit ergo hy-
toriā suā mulier: & abiit in ciuitatē & diē illis homi-
nibus. Venite & uidete hominē qui dixit mihi omnia
quęcumq; feci. Nūqd ipse ē xp̄s. Exierunt decem milia
& ueniebant ad eū. Intēta rogabant eū discipuli ei
Rabbi manduca. Ille autē dixit eis. Ego cibū habeo
manducare: quē uos nescitis. Dicebant ergo dis-
cipuli ad inuicē. Nūqd aliquis attulit ei manduca-
re. Dixit eis ih̄s. Meus cibus ē ut facia uoluntatē
ei qui misit me. ut perficiā opus ei. Nonne uos dicitis
qd ad huc quatuor menses s̄ & messis uenit. Ecce
dico uob. Leuate oculos ur̄os & uidete regiones
quia albe sūt ad messē. Et qui metit mercedē ac-
cipit. & cōgregat fructū in uitā eternā. Ut & qui
seminat sonus gaudet & qui metit. In hoc enī ē
uerbū uerū. quia alius ē qui seminat. & alius ē qui
metit. Ego misi uos metere qd uos nō laborastis.
Alii laborauerūt & uos in labores eorū introistis. Ex-
ciuitate autē illa multi crediderūt in eū samariani
ppt̄ uerbū mulieris testimoniuū p̄hibentis. quia

595
dixit mihi omnia quaecumque feci. Cum uenissent ergo ad
illum samaritanum. rogauerunt eum ut ibi maneret. Et
mansit ibi duos dies. Et multo plures crediderunt
propter sermonem eius. Et mulieri dicebant. Quia iam
propter tuam loquelam credimus. Ipsi enim audiuiimus
& scimus quia hic est uere saluator mundi.

Post duos autem dies exiit inde & abiit in galileam.

Ipse enim ihc testimonium perhibuit quia propheta in patria
sua honorem non habet.

Cum ergo uenisset in galileam excoeperunt eum galilei. Cum omnia
uidissent quae fecerat hierosolymis in die festo. & ipsi
uenerant ad diem festum. Venit ergo iterum in chanan
galileam ibi fecit aquam & uinum.

Erat quidam regulus cuius filius infirmabatur
capharnaum. Hic cum audisset quia ihc adueniret
a iudea in galileam. abiit ad eum & rogabat ut descen
deret & sanaret filium eius. Incipiebat enim mori.

Dixit ergo ihc ad eum. Nisi signa & prodigia uideris
non credas. Dixit ad eum regulus. Domine. descende prius
quam moriatur filius meus. Dixit ei ihc. Uade fili

us tuus uiu. credidit homo sermone quē dixit ih̄c.
& ibat. Lū autē eo descendente serui occurrerunt ei
& nuntiauerūt dicentes quia filius ei uiuere. Interro-
gabat ergo horā in qua melius habuerat. Et dixit
ei. Quia heri septima hora reliquē cū febris. Cog-
nouit ergo pater quia illa hora erat in qua dixit ih̄c
filius tuus uiuere. Et credidit ipse & domus ei tota.

HOC ITERŪ SECUNDŪ

signū fecit ih̄c cū uenisset iudea in galileā.

Post hanc. Erat dies festus iudeorū & ascendit ih̄c
hierosolimā. Est autē hierosolimis sup̄ phatice pis-
cina quę cognominat̄ hebraice bethsaida quinq;
porticus habens. In his iacebat multitudo magna
languentiū, cecorū, claudorū, aridorū, expectantiū
aque, motū. Angelus autē dñi descendeat scdm
tempus in piscinā & mouebat̄ aqua. Et qui prior
descendisset in piscinā post motionē aquę sanus
fiebatur aqua cūq; tenebat̄ infirmitatē. Erat autē
quidā homo ibi xxx & vii annos habens in infir-
mitate sua. Hunc cū uidisset ih̄c iacentē & cog-

novisset quia iam multum tempus haberet. Dicit ei Ihesus.
Vis sanus fieri? Respondit ei languidus. Domine ho-
mine non habeo. ut cum turbata fuerit aqua mittat
me in piscinam. Dum venio enim ego ante me alias des-
cendit. Dicit ei Ihesus. Surge tolle grabatum tuum & am-
bula. Et statim sanus factus est homo & sustulit grabat-
um suum & ambulabat. Erat autem sabbatum in illa die.
Dicebant ergo iudei illi qui sanus fuerat. Sabbatum
est non licet tibi tollere grabatum tuum.

Respondit eis. Qui me sanum fecit ille mihi dicit tolle
grabatum tuum & ambula. Interrogaverunt ergo eum quis
est ille homo qui dicit tibi. Tolle grabatum tuum & am-
bula? Is autem qui sanus fuerat effectus nesciebat quis
esset. Ihesus autem declinavit verba estans in loco. Postea
invenit eum Ihesus in templo & dicit illi. Ecce sanus factus
es. Noli peccare. ne ulterius tibi aliquid contingat.
Abiit ille homo & nuntiavit iudeis. quia Ihesus esset qui
fecit eum sanum. Propterea persequuntur eum iudei. quia
faciebat haec in sabbato. Ihesus autem respondit eis. Pat-
ris usque in nunc operatur & ego operor. Propterea ergo ma-

gis. querēbant eū iudei interficere quia nō solū
soluebat sabbatū. sed & patrē suū dicebat dñm
equale se faciens dō. Respondit itaq; iis & dixit eis.
Am̃ am̃ dico uob̃. n̄ potē filius a se facere quicquā
nisi qđ uiderit patrē facientē. Quicquāq; enī ille
fecerit. hæc similiter & filius fac. Pat̃ enī diligit
filium & om̃a demonstrat ei quę ipse facit. Et ma
iora demonstrabit ei opera ut uos miremini.
Sic enī pat̃ suscitāt mortuos & uiuificat. sic et
filius quos uult uiuificat. Neq; enī pat̃ iudicat
quēquā. sed iudiciū om̃e dedit filio ut om̃s
honorificent filium sic honorificant patrē
Quā honorificat filium nō honorificat patrē qui
misit illum.
Am̃ am̃ dico uob̃. quia qui uerbū meū audit &
credit ei qui misit me habet uitā eternā. Et
in iudiciū nō uenit sed transiit a morte in uitā.
Am̃ am̃ dico uob̃. quia uenit hora & nūc ē quan
do mortui audient uocē filii dī & qui audierint
uiuent. Sic enī pat̃ habet uitā in semetipso sic

dedit & filio unā habere in semetipso. Et potesta
 tē dedit ei iudiciū facere quia filius hominis ē.
 Nolite mirari quia uenit hora in qua omēs qui in
 monumento s' audient uocē ei & pcedent: qui bona
 fecer' in resurrectionē uitę. Qui u' mala eger' in
 resurrectionē iudicii. Non possū ego a me ipso
 facere quicquā. Sic audio iudico & iudiciū meū
 iustū est.

Quia nō quero uoluntatē meā s' uoluntatē ei qui
 misit me.

Si ego testimoniū phibeo de me. testimoniū meū
 nō ē uerū. Alius ē q' testimoniū phibet de me. &
 scio q' uerū ē testimoniū qd phibet de me. Uos
 misistis ad iohannē & testimoniū phibuit ueri
 tati. Ego autē nō ab homine testimoniū accipio.
 Sed hec dico ut uos salui sitis. Ille erat lucerna
 ardens & lucens. Vos autē uoluistis erubescere ad
 horā in luce ei. Ego autē habeo testimoniū maius
 iohanne. Opera enī quę dedit mihi pater ut p
 ficiā ea. ipsa opera quę ego facio testimoniū

phibent dēme quia pater me misit. Et qui misit
me pater ipse testimoniū phibet dēme.

Neq: uocē ei umquā audistis neq: speciem eius ui
distis.

Et uerbū ei nō habetis in uobis manens qđa quē misit
ille huic uos nō creditis. Scrutamini scripturas
quia uos putatis in ipsis uitā etnā habere. Et ille
s̄ quē testimoniū phibent dēme. Et tñ uultis ueni
re ad me ut uitā habeatis. Claritatē ab hominib;
nō accipio. si cognoui uos quia dilectionē dī nō ha
betis in uobis. Ego ueni in nomine patris mei et nō
accepistis me. Saluus uenerit in nomine suo illū
accipietis. Quomodo potestis uos credere qui
glām ab inuicē accipitis. & glām quē a solo dō e
nō queritis. Nolite putare quia ego accusaturus
sū uos apud patrē. Est qui accusat uos moyses
in quo uos speratis. Sic enī credentis moysi cre
deretis forsitan & mihi. Dēme enī ille scripsit.
Si uī illius litteris nō creditis. quomodo uerbis
meis credetis.

POST HEC VENIT IHC

trans mare galilee qd ē iherusalē. Et sequebatur eū
multitudo magna quia uidebant signa que facie
bat sup his qui infirmabantur. r suis.

Subit ergo in monte ihe & ibi sedebat cū discipulis
erat autē primū pascha dies festus iudeorū.

Cū subleuasset ergo oculos ihe & uidisset quia multi
tudo maxima uenit ad eū dicē ad philippū. Unde
ememus panes ut manducent hi. Hoc autē dicebat
teptans eū. Ipse enī sciebat qd ēēt facturū. Re
spondit ei philippus. Ducentorū denariorū panes nō
sufficiunt eis. ut unus quisq; modicū qd accipiat.
Dicē ei unus ex discipulis ei andreas fr̄ symonis pe
tri. Est puer unus hic qui habet .v. panes ordeaci
os & duos pisces. Sed hec qd s̄ intantū. Dixit er
go ihe. Facite homines discubere. Erat autē focnū
multū in loco. Discubuerūt ergo uiri numero quasi
.v. milia. Accepit ergo ihe panes. & cū grās egisset
distribuit discubentib; . Similiter & ex piscib; quan
tū uolebant. Ut autē impleti s̄ dī discipulis suis. Col

ligite quæ superauerunt fragmenta neperierunt. Collegerunt
ergo & impleuerunt eu cophinos fragmentorum. cxxv. panibus or-
deatus quæ super fuerunt his qui manducauerant.

Illi ergo homines cum uidissent quod fecerat signum dice-
bant. Quia hic est uere propheta quem uisurus est in mundum.
Ihesus ergo cum cognouisset quia uenturi essent utrape-
rent eum & facerent eum regem.

Fugit iterum in montem ipse solus. Ut autem sero factum est
descenderunt discipuli eius ad mare. Et cum ascendissent
naue uenerunt trans mare in capharnaum. Et tenebre
uero factæ erant. & non uenerat ad eos ihesus. Mare autem uen-
to magno fluit exurgebat. Cum remigassent ergo
quasi stadia xx quinque aut xxx uidit ihesusambu-
lante super mare & primum nauis fieri & timuerunt. Ille
autem dixit eis. Ego sum nolite timere. Uoluerunt ergo acci-
pere eum in naue. & statim fuit nauis ad terram quam ibat.

Aliqua autem die tribus quæstabat trans mare uidit quia
nauicula alia non erat ibi nisi una. Et quia non introis-
set eum discipulis suis ihesus in naue sed soli discipuli
eius abissent. Aliæ uero super uenerunt naues. tribetruade.

346
Iuxta locū ubi manducauerunt panē grāsagen-
tes dñō. Cū ergo uidisset rha quia ihc n̄ ēr ibi neq;
discipuli ei ascender̄ in nauiculas & uener̄ capharnaū
querentes ihm. Et cū inuenissent cū transmare
dixer̄ ei. Rabbi quando huc uenisti. Respondit
eis ihc & dix̄. Am̄ am̄ dico uob. Queritis me n̄ quia
uidistis signa s; quia manducastis ex panib; & satu-
rati estis. Operamini n̄ cibū qui perit s; qui pmanet
in uitā aeternā. Quē filius hominis uob; dabit
hunc enī patr̄ signauit d̄s. Dixer̄ ergo ad eū. Quid
faciemus ut operemur opera dñi. Respondit ihc
& dix̄ eis. Hoc ē opus dī ut credatis in eū quē misit ille.

Dixer̄ ergo ei. Qd̄ ergo tu facis signū ut uideamus
& credamus tibi qd̄ operaris.

Patres nr̄i manducauerunt manna in deserto. sic
scriptū ē. Panem de celo dedit eis manducare.

Dix̄ ergo eis ihc. Am̄ am̄ dico uob. n̄ moyses dedit
uob; panē de celo. s; patr̄ m̄s dedit uob; panē de celo
uerū. Panis enī dī ē q̄ descendit de caelo & dedit
uitā mundo. Dixer̄ ergo ad eū. Dñe. semp; dano

bis panē hunc

Dixit autē eis ihc. Ego sū panis uitę. Qui uenit ad me
nō esuriat. & qui credit in me nō sitiet unquā. Sed dixi
uobis quia & uidistis me & nō credidistis.

Omne qđ dāt mihi pāt ad me ueniet. & cū qui uenit
ad me nō eiciā foras.

Quia descendi de celo nō ut faciā uoluntatē meā s. uo
luntatē ei qui misit me.

Hęc ē autē uoluntas ei qui misit me pātis. ut omē qđ
dedit mī nō p dā ex eo. sed resuscitē illud in nouissi
mo die. Hęc ē enī uoluntas patris mei qđ misit me
ut omīs qđ uidit filiū & credit in eū habeat uitā
etnā. Et resuscitabo ego cū in nouissimo die.

Murmurabant ergo iudei de illo quia dixisset. Ego
sū panis uiuus qui de celo descendi. Et dicebant.
Nonne hic ē filius ioseph qđ dicit ihc cui nos noui
mus pātē & matrē. Quomodo ergo dicit hic quia
de celo descendi.

Respondit ergo ihc & dixit eis. Nolite murmurare
in inuicē. Nemo potē uenire ad me. nisi pāt qđ mi

345
sit me traxerit eū. Et ego resuscitabo eū in nouis
sumo die. Est scriptū in prophetis. et om̄s docibiles dī.
Om̄s q̄ audiuit a patre & didicit uenit ad me.

Non quia patre uidit quisquā nisi is q̄ ē adō hic
uidit patre.

Am̄ am̄ dico uob. q̄ credit in me habet uitā etnā.

Ego sū panis uitę

Patres ur̄i manducauer̄ manna in deserto & mor-
tui s̄. Hic ē panis de celo descendens. ut si quis ex
ipso manducauerit n̄ morietur.

Ego sū panis uiuus q̄ de celo descendi. Siquis ex hoc
manducauerit. uiuet in etnū. Et panis quē ego
dabo caro mea ē p̄ mundi uitā.

Litigabant ergo iudei adinice dicentes. Quo
modo potē hic nob̄ carnē suā dare ad mandu-
candū? Dicit ergo eis ih̄s. Am̄ am̄ dico uob. ni-
si manducaueritis carnē filii hominis & bibe-
ritis ei sanguinē. n̄ habebitis uitā in uob̄. Qui
manducat meā carnē & bibit meū sanguinē
habet uitā etnā & ego resuscitabo eū in nouis

sono die.

Caro enī mea uere ē cibus & sanguis mī uere ē potus.

Qui manducat meā carnē & bibit meū sanguinē uiuet
manet & ego in illo. Sic misit me pater uiuens & ego
uiuo ppter patrem. Et qui manducat me & ipse uiuet
ppter me. Hic ē panis uiuus q̄ de celo descendit. Non
sic manducauerūt patres urī manna. & mortui sūt. Qui
manducat hunc panē uiuet in eternū. Hæc dixit in
synagoga docens in capharnaū. Multi ergo audien
tes ex discipulis ei dixerūt. Durus ē hic sermo quis po
tē eū audire. Sciens autē ihc apud semetipsū. q̄a mur
murarent de hoc discipuli ei. Dixit eis. Hoc uos
scandalizat.

Si ergo uideritis filiū hominis ascendentē ubi p̄siterat.

Sp̄s ē qui uiuificat. caro n̄ p̄de quicquā.

Verba quę ego locutus sū uob̄ sp̄s & uita sūt. Sed s̄ quidā
ex uob̄ qui non credunt.

Scribit enī ab initio ihc quis eēt n̄ credentes. & quis
traditurus eēt eū.

Et dicebat. Propterea dixi uob̄. quia nemo potē

347
venire. nisi fuerit ci datus a patre meo. Et hoc
multi discipulorū ei abierunt retro. & iā n̄ cū illo
ambulabant. Dixit ergo ih̄c ad xū. Nūquid & vos uultis abire?
Respondit ergo ei symon petrus. Dñe. ad quē ibimus?
Verba uitę æternę habes & nos credidimus & cog
nouimus quia tu es xp̄e filius dī.
Respondit eis ih̄c. Nonne ego uos xū elegi? & ex nōb
unus diabolus ē. Dicebat autē iudā simonis scariothen.
hic erat cū traditurus eū ēēt cæru.

POST HOC AMBULABAT
ih̄c in galileā. n̄ enī uolebat in iudeā ambulare. quia
queriebant eū iudei interficere. Erat autē in proximo
dies festus iudeorū sernophegia. Dixerunt ergo ad eū
fr̄s ei. Transi hinc & uade in iudeā. ut & discipuli
tui uideant opera que tu facis. Nemo quippe in
occulto qd facit. & querit ipse in palā ēē. Si hec
facis manifesta te ipsā mundo. Neque enī fr̄s ei cre
debant in eū. Dixit ergo eis ih̄c. Tempus meū n̄ dū
ad uenit. tēpus autē ur̄m sēp ē paratū. Non potest
mundus odisse uos. me autē odit. Quia ego testi

motu phibeo de illo quia opera ei mala s̄. Vos ascen
dit ad diē festū hunc. ego autē n̄ ascendā ad diē fes
tū istū. quia tēpus meū n̄ dū impletū ē. Hec cū dix
isset ipse mansit in galilea. Ut autē ascenderet fr̄ ei
tē & ipse ascendit ad diē festū n̄ manifeste s̄ qua
si in occulto. Iudei ergo querebant cū in diē festo
& dicebant. Ubi ē ille. & murmur multus de eo
erat intus. Quia enī quidā dicebant quia bonus
ē. alii autē dicebant n̄. s̄ seducē turbas. Nemo tam pa
lā loquebat de illo p̄pter metū iudeorū. Lā autē diē fes
to mediante. ascendit iherosolymam & docebat. Er
mirabantur iudei dicentes. Quomodo hic litteras
scit cū n̄ didicerit. Respondit eis iherosolyma & dixit. Mea
doctrina n̄ ē mea s̄ ei qui misit me. Si quis volue
rit voluntatē ei facere. cognoscat de doctrina intrū
ex dō sit. an ego. ane ipso loquar. Qui a semetipso
loq̄r gl̄iam p̄pria querit. Qui autē querit gl̄iam ei
qui misit illū. hic uerax ē. & iniusticia nullō n̄ ē.
Nonne moyses dedit uob legē. & nemo ex uob fac
it legē. Quid me queritis iustificare. Respondit tur

ba & dicit. Demonium habes quis te querit iustificare? Respondit ille & dicit eis. Unum opus feci et omnes miramini. Propterea moyses dedit vobis circumcisionem. non quia ex moysse est sed ex patribus & in sabbato circumciditis hominem. Sicut circumcisionem accipit homo in sabbato. ut non soluat lex moysi mihi indignamini quia totum hominem sanum feci in sabbato. Nolite iudicare secundum faciem. sed iustum iudicium iudicet. Dicebant ergo quidam ex hierosolymis. Nonne hic est quem querit iustificare? ecce palam loquitur & nihil ei dicunt. non quod vere cognoverint principes quia hic est christus. Sed hunc scimus unde sit. Christus autem cum venerit. nemo scit unde sit. lamabat ergo ille in templo docens & dicens. Et me scitis & unde si scitis. & amen ipso non veni. si est verus qui misit me quem vos non scitis. Ego scio cum quia ab ipso sum & ipse me misit. Et si dicerem quia nescio cum. ero similis vobis mendax.

Querrebant ergo eum adprehendere. & nemo misit unum manus quia non dum venerat hora eius.

Detrurba autē multi crediderūt in eū. & dicebant.
Xp̄s cū uenerit. nūq̄d plura signa faciet quā
quē hic facit. Audierūt pharisei t̄bā murmu-
rantē de illo hęc.

Et miserūt principes & pharisei ministros ut
prehenderent eū.

Tū ergo eis ih̄s. Adhuc modicū tēpus uob̄cū
sū. & uado ad eū qui misit me.

Queritis me & nō inuenietis. Et ubi sū ego uos nō
potestis uenire. Dixerūt ergo iudei ad semet
ipsos. Quo hic iturus ē quia nō inueniemus eū.
Nūq̄d in dispersionē gentiū iturus ē & doctu-
rus gentes. quis ē hic sermo quē dicit. queri-
tis me & nō inuenietis. Et ubi sū ego. uos nō po-
testis uenire. In nouissimo autē die magno
festinatis. stabat ih̄s & clamabat dicens. Si
quis sitit ueniat & bibat. Qui credit in me
sic dicit scriptura. flumina de uentre eius
fluent aque uiuē. Hoc autē dicit de sp̄u quē
accepturi erant credentes in eū. Nondū

951
cui erat sēs datus. quia ibi n̄ dū fuerat clarificatv.

Ex illa ergo turba cū audissent hos sermones ei dicebant. Hic ē uere ppheta. Alii dicebant hic ē xp̄c. iudā autē dicebant. Nūqd agalilea xp̄c uenit. non ne scriptura dic. quia ex semine dauid & de bethleē castello ubi erat dauid uenit xp̄c.

Dissensio itaq; facta ē in turba ppter eū.

Quidā autē crispis uolebant apphendere eū sine mo misit sup illū manus.

Uenerunt ergo ministri ad pontifices & phariseos. & dixerunt eis illi. Quare n̄ adduxistis eū. Responderunt ministri. Nūquā sic locutus ē homo sic hic homo. Responderunt ergo eis pharisei. Nūqd & uos seducti estis. Nūqd aliquis ex phariseis aut ex principibus credidit in eū. si r̄ba hęc que n̄ nouit legē maledicti sūt. Dicit nichodemus ad eos. ille qui uenit ad eū nocte. qui unus erat crispis. Nūqd lex nr̄a iudicat hominē nisi audierit ab ipso prius & cognouerit qd faciat. Responderunt & dixerunt ei. Nūqd & tu galileus es. Scrutare

scripturas & uide quia ppha agalilea n̄ surgit.
Et cū si unus quisq; in domū suā. Ihe aū prece-
pit in monte oliueti. & diluculo petri uenit in eplū
& om̄s pp̄ls uenit ad eū. Et sedens docebat eos.
Adlocunt aū scribe & pharisei mulierē in uol-
terio dephensā & statuer̄ eā in medio & dixer̄ ei.
Magister: hec mulier modo dephensa ē in uol-
terio. In lege aū moyses mandauit nob̄ huīusmo-
di lapidare: Tu ergo qd̄ dicis. Hec aū dicebat
tēptantes eū ut possint accusare eū. Ihe aū in-
clinans se deorsū digito scribebat in terra. Cū
aū pseuerarent interrogantes eū. crex̄ se & dixit
ad eos. Qui sine peccato ē ur̄m. primus illā
lapide m̄tat. Et iterū se inclinans scribebat
in terra. Audientes aū unus post unū eriebant
incipientes a seniorib; . Et remansit solus. & mu-
lier in medio stans. Erigens aū se ihe dix̄ ei.
Mulier ubi s̄ q̄ te accusabant. nemo te ē dep̄na-
uit. Quē dix̄. Nemo dñe. Dix̄ aū ei ihe. Nec ego
te ē dep̄nabo. Uade & amplius iā noli peccare.

Iterū ergo locutus ē eis ihc dicens. Ego sū lux
mundi. Qui sequit̃ me n̄ ambulabit in tnebris.
s̄ habebit lucē uitę. Dixer̃ ergo pharisei. Tu de
te ipso testimoniuū phibes. testimoniuū tuū n̄ ē
uerū. Respondit ihc & dixit eis. Et si ego testimo
nium phibeo de me ipso. uerū ē testimoniuū meū.
Quia scio unde uenio & quonado. Uos aut̃ nescitis
unde uenio aut quonado. Vos scdm carnē
iudicatis. ego n̄ iudico quēquā. Et si iudico ego
iudiciū meū uerū ē. quia solus n̄ sū. s̄ ego &
qui misit me. p̄r. Et in lege ur̄a scriptū ē. quia
duorū hominū testimoniuū uerū ē. Ego sū
q̄ testimoniuū phibeo. & testimoniuū phibet de me
qui misit me pater. Dicebant ergo ei. Ubi ē pa
ter tuus?

Respondit ihc. Neq; me scitis neq; patrē meū. Si
me sciretis. forsitan & patrē meū sciretis.

Hec uerba locutus ē ihc in galilaea docens in
tēplo. Et nemo x̄phendit eū quia necdū uene
rat hora eius.

DIXIT ERGO ITERUM

eis ihe. Ego uado & queritis me. & in peccato ur̃o
moriemini. Quo ego uado uos n̄ potestis uenire.
Dicebant ergo iudei. Nūquid un̄ficiet semetipsū
quia dicit quo ego uado uos n̄ potestis uenire. Et
dicebat eis. Uos de deorsū estis ego de sup̄nis sū.
Uos de mundo hoc estis. ego n̄ sū de hoc mundo.

Dixit ergo uob̄ quia moriemini in peccatis ur̄is.
Si enī n̄ credideritis quia ego sū moriemini in
peccato ur̃o. Dicebant ergo ei. Tu quis es. Dixit
eis ihe. Principiū. quicquid loquor uob̄. multa ha
beo de uobis dicere & iudicare. Sed qui misit me
uerax ē. E ergo quę audim ab eo. hęc loquor in
mundo. Et n̄ cognouer̄ quia patrē eis dicebat.
Dixit ergo eis ihe. Cū exaltaueritis filiū hominis
n̄ cognoscetis quia ego sū. Et tamen ipso facio ni
hil. Sed sic docuit me patr̄ hęc loquor. Et qui me
misit meū ē. n̄ reliquit me solū. Quia quę placi
ta s̄ ei ego facio semp. Hanc illo loquente multi
credider̄ in eū. Dicebat ergo ihe ad eos qui erant

171
395
diderunt ei iudeos. Si uos manseritis in sermone meo
ueret discipuli mei eritis & cognoscetis ueritatem
& ueritas liberauit uos. Responderunt ei. Semen
abrahe sumus & nemini seruimus unquam.
Quomodo tunc liberi eritis? Respondit eis
ihc. Amen amen dico uobis. quia omnis qui facit peccatum
seruus est peccati. Seruus autem non manet in eternum
in domo. filius manet in eternum. Si ergo filius
uos liberauerit ueritatem liberi eritis. Scio quia
filii abrahe estis. si queritis me uisitare. Quia
sermo meus non capit in uobis. Ego quod audi apud pa-
trem loquor & uos qui uidistis apud patrem uerum
facitis. Responderunt & dixerunt ei. Pater noster abra-
ha est. Dicit eis ihc. Si filii abrahe estis. opera abra-
hae facite. Ne autem queritis me uisitare ho-
minem qui ueritatem uobis locutus sum quam audiui
a patre. Hoc abraham non fecit. Vos facitis opera pa-
tris uiri. Dixerunt ergo ei. Nos ex formatione
non sumus natum. unum patrem habemus deum. Dicit
ergo eis ihc. Si deus pater uester esset diligeretis me usque

me. Ego enim credo p[er]cessi & ueni. Neque enim a me ipso
ueni si ille me misit. Quare loquelā meā nō cognos
citis quia nō potestis audire sermonē meū. Vos
ex parte diabolo estis. & desideria patris ur̄i
uultis facere. Ille homicida erat ab initio. & in
uermat nō stetit quia uermas nō ē in eo. Cū loq̄r
m̄datū ex patre loq̄r quia m̄dat ē & p[er] p[at]rē cū. Ego
aū quia uermat̄ dico. nō creditis mihi.

Quis ex uob̄ arguit me de peccato? Si ueritatē
dico uob̄. quare uos nō creditis mihi? Qui ē ex
dō uerba dī audit. Propt̄ea uos nō auditis quia
ex dō nō estis. Responder̄ igit̄ iudei & dixer̄
ei. Nonne benedicimus nos quia samaritanus
estu & demoniū habes? Respondit ihs. Ego
demoniū nō habeo. si honorifico patrē & uos
inhonorastis me. Ego aū nō quero gl̄am meā
ē qui querat & iudicet. Am̄ am̄ dico uob̄. si
quis sermonē meū seruauerit. mortē nō uide
bit in eternū. Dixer̄ ergo iudei. Nō cogno
uimus. quia demoniū habes. Abrahā mor

tuus ē & pphie. & tu dicis. Siquis sermonē meū serua
 uerit. n̄ gustab̄ mortē in cōtīnū. Nūqd̄ tu maior es pa
 tre nr̄o abrahā & pphie mortui s̄. Quē te ipsū
 facis. Respondit ih̄c. Si ego glorifico me ipsū.
 gl̄a mea nihil ē. Est pater m̄s qui glorificat me.
 quē uos dicitis quia d̄s nr̄ ē. & n̄ cognouistis eū.
 Ego aut̄ noui eū. Et si dixerō quia n̄ scio eū erō si
 mulis uob̄ m̄dax. Sed scio eū & sermonē ei seruo.
 Abrahā pater nr̄ exultauit ut uideret diē meū &
 uidit & gaudens ē. Dixer̄ ergo iudei ad eū. Quin
 quaginta annos n̄dū habes. & abrahā uidisti.
 Dixit eis ih̄c. Am̄ am̄ dico uob̄ ante quā abrahā
 fieret ego sū. Tuler̄ ergo lapides. ut iacerem
 in eū. Ih̄c aut̄ abscondit se & exiit de tēplo. Et
 p̄teriens ih̄c uidit hominē cecū ananiam suū.
 Et inuogauer̄ eū discipuli sui. Rabbi quis pecca
 uit hic aut̄ parentes ei ut cecus nasceret̄. Re
 spondit ih̄c. Neq; hic peccauit neq; parentes ei
 s̄. ut manifestent̄ opera dī in illo. ne oportet
 operari opera ei q̄ misit me. donec dies ē. Venit

nox quando nemo potest operari. Quam dum in mun-
do sum lux sum mundi. Hanc cum dixisset expuit in
terram & fecit lutum exputo & limum oculos eius & dixit ei.
Vade & lava in fontana siloe quod imperat missus.
Abiit ergo & lauit. & venit uidens. Itaque uicini
& qui uidebant eum quia medicus erat dicebant. Non
ne hic est qui sedebat & medicabatur? Alii dicebant quia
hic est. alii dicebant sed similis ei est. Ille uero dicebat
quia ego sum. Dicebant ergo ei. Quomodo aperti sunt
tibi oculi? Respondit. Ille homo qui dixit michi lutum
fecit & unxit oculos meos & dixit michi. Uade adna-
tatori siloe & laui. Et abiit & lauit. & uidi. Er-
gocum dixit ei. Ubi est ille? Ans. Nescio. Adducunt eum
autem pharisei. qui cecus fuerat. Erat autem sabbatum
quando lutum fecit ihesus & aperuit oculos eius. Iterum
ergo interrogabant eum pharisei. quomodo uidis-
set. Ille autem dixit eis. Lutum posuit michi super oculos
& laui & uideo. Dicebant ergo ei pharisei quidam.
Non est hic homo ad quem sabbatum non custodit. Alii
dicebant. Quomodo potest homo peccator hec

signa facere. Et scisina erat inter eos. Dicunt ergo
egeto nteru. Tu quid dicis deo qd aperuit oculos tuos.
Ille au dicit. Quia ppheta e. Non crediderunt ergo
iudei de illo quia cecus fuisset & uidisset. donec
uocauerunt parentes ei qd uiderat. Et tunc interrogauerunt
eos dicentes. Hic e filius noster que uos dicitis quia
cecus natus e. quomodo ergo nunc uidet. Respon
derunt eis parentes ei & dixerunt. Scimus qd e filius
noster & quia cecus natus e. Quomodo autem nunc uide
at nescimus. Aut quis aperuit oculos ei nesci
mus. Ipsu uero rogauit & dixit habet de se ipso lo
quar. Haec dixerunt parentes ei. qd timebant iu
deos. Ia enim conspirauerant iudei. ut si quis xpm
e fateretur extra synagogam fieret. Propterea pa
rentes ei dixerunt. quia etiam habet ipsu interro
gare. Vocauerunt ergo rursu hominem qd fuerat
cecus & dixerunt ei. Da gloriam deo. Nos scimus quia
hic homo peccator e. Dixit ergo ille. Si pecca
tor e nescio. unu scio quia cecus cu etiam mo
do uideo. Dixerunt ergo illi. Quid fuit tibi. quo

modo aperuit tibi oculos. Respondit eis. Dicit
uobis iam & audistis. Quid iterum uultis audire? Num
quod & uos uultis discipuli eius fieri? Maledixerunt ei &
dixerunt. Tu discipulus illius sis. nos autem moysi disci-
puli sumus. Nos scimus quia moysi locutus est deus.
Hunc autem nescimus unde sit. Respondit ille homo
& dixit eis. In hoc enim mirabile est quod nos nescimus
unde sit & aperuit oculos meos. Scimus autem quia
peccatores deus non audit. Sed si quis dei cultor est
& uoluntatem eius facit hunc exaudit. A seculo non est audi-
tum quia aperuit quis oculos cecinati. Nisi esset
hic ad deum non poterat facere quicquam. Responderunt
& dixerunt ei. In peccatis natus es totus & tu doces
nos. Et iterum cum foras. Auduit ihesus quod eiecerunt
eum foras. Et tunc inuenisset eum dixit ei. Tu cecidisti in
filium dei? Respondit ille & dixit. Quis est dominus ut
cecidisti in eum? Et respondit ei ihesus. Et uidisti eum & qui
loquitur tibi ipse est. At ille ait. Credo dominus. Et pro-
stratus adorauit eum. Et dixit ei ihesus. In iudicium ego
in hunc mundum ueni. ut qui non uident uideant

& qui dicitur non ceteri fiant. Et tunc dicitur ex phariseis
 qui cum ipso erant. & dixerunt ei. Numquid & nos ceteri sumus?
 Dicit eis Ihesus. Si ceteri essetis. non haberetis peccatum. Non
 uero dicitis. quia uidemus peccatum vestrum manere in uentru.

AMEN AMEN DICO UO

bis. qui non intrat per ostium in ouile ouium. si ascendit
 aliunde. ille fur est & latro. Qui intrat autem per ostium
 pastor est ouium. Hinc ostiarius aperit. & oues uocem
 eius audiunt. Et proprias oues uocat nominatim &
 oues eas. Et tunc proprias oues emisit ante eas ua
 dit. & oues illum secuntur quia sciunt uocem eius. Mice
 nu autem non secuntur sed fugiunt ab eo quia non nouerunt uo
 cem eius. Hoc puerbum dicit eis Ihesus. Illi autem non cogno
 uerunt quod loqueretur eis. Dicit ergo eis iterum Ihesus. Amen
 amen dico uobis. quia ego sum ostium ouium. Omnes quot
 quot uenerunt fures sunt & latrones. si non audierint
 oues. Ego sum ostium. Proinde si quis introierit sal
 uabitur & pascua inueniet. Fur non uenit nisi ut
 furct. & marcet & perdat. Ego ueni ut uitam ha
 beam & abundantius habeant.

Ego sum pastor bonus. bonus pastor animam suam dat
pro ouibus suis. Mercennarius & qui est pastor cui non
sunt oues proprie uidet lupo uenientem & dimittit
oues & fugit & lupo rapit & dispergit oues.
Mercennarius autem fugit quia mercennarius scilicet
et non pertinet ad eum de ouibus. Ego sum pastor bonus.
& cognosco meas & cognoscunt me mee.

Sic noui me patrem & ego agnosco patrem.

Et animam meam pono pro ouibus meis.

Et alias oues habeo que non sunt ex hoc ouili & illas
oportet me adducere & uocem meam audient.
Et fiet unum ouile & unus pastor. Propterea
me pater diligit quia ego pono animam meam &
pater uiuifico eam. Nemo tollit eam a me. sed ego po-
no eam a me ipso. Potestatem habeo ponendi
eam & potestatem habeo uiuificandi eam. Hoc manda-
tum accepi a patre meo. Dissensio uerum facta
est uirum iudeos propter sermones hos. Dicebant
autem multi ex ipsis. Daemonium habet & insanit.
quod cum auditis. Alii dicebant. hec uerba non sunt.

363
demoniū habentis. Nūq̄d demoniū pot̄
ecceorū oculos aperire?

Facta s̄ aut̄ enenia in hierosolimis. & hiemps erat.
Et ambulabat ih̄c in tēplo in porticu salemonis.
Circūdedēr̄ ergo cū iudei & dicebāt. Quo usq̄
animā nr̄am tollis. Si tu es xp̄s. dic nob̄ palam.
Respondit eis ih̄c. Loquor vob̄ & n̄ creditis.
Opera quę ego facio in nomine patris mei. hęc
testimoniū phibent de me. Sed n̄ uos creditis
quia n̄ estis creduli meis. Oves mee uocē meā
audiunt. & ego agnosco eas. & sequūt̄ me. Et
ego uitā aeternā do eis. & n̄ p̄ibunt in eternū. Et n̄
rapiet eas quisquā de manu mea. P̄t̄ m̄s qđ
dedit mihi pater om̄ib̄ ē. Et nemo pot̄ rape
re de manu patris mei. Ego & p̄t̄ unū sumus.
Sustuler̄ lapides iudei. ut lapidarent eū. Re
spondit eis ih̄c. Multa opera bona ostendi
vob̄ ex p̄t̄e meo. p̄pt̄ qđ corū opus me lapi
datis. Responder̄ ei iudei. De bono opere
n̄ lapidam̄ te s̄ de blasphemia. Et quia tu ho

mo cū sis facis te ipsū dñm. Respondit eis dñs. Non
ne scriptū ē in lege urā quia ego dixi du esis.
Sillos dñs deos ad quos sermo dñi factus ē. Et nō potē
solui scriptura quē patrē scīficauit & misit in mun
dū. uos dicentis qđ blasphemās. qđ filius dñi sū. Si
nō facio opera patris mei. nolite credere mē. Si autē
facio & si mihi nō uultis credere operibz credite.
Ut cognoscatis & credatis quia in me ē patrē
& ego in patrē.

Queriebant ergo cū adprehendere. & erant de mani
b' eorū. Et abiit iterū trans iordanē in eū locū
ubi erat iohannes baptizans primū & mansit illic.

Et multi uenerūt ad eū & dicebant. Quia iohannes
quidē signū fecit nullū. Omā autē quę cūq; dixit
iohannes de hoc uera erant. & multi crediderūt eō.

Erat autē qđda languens lazarus ab ethana decas
cello marie & marthe sororis ei. Maria autē
erat quę unxit dñm unguento. & ceteris
pedes ei capillis suis. cui fr̄ lazarus infirmabatur.
Miserunt ergo sorores ei ad eū dicentes. Dñe ecce

365
que amas infirmat. Audiens autem ihc dixit eis. Infir-
mitas hec non est. ut morietur. sed propterea dei ut glorificet filium
dei per eum. Diligebat autem ihc martham & sororem eius mariam
& lazarium. Ut ergo audiret quia infirmabatur iterum qui
tunc mansit in eodem loco duobus diebus. Deinde post
hec die discipulis suis. Eamus in iudeam iterum. Di-
cunt ei discipuli. Rabbi. non querebant te iudei
lapidare & iterum uadis illuc. Respondit ihc. Non
ne xii. hore sunt dies. Si quis ambulauerit in die. non
offendit. quia lux huius mundi uidet. Si autem ambu-
lauerit nocte offendit. quia lux non est in eo. Hec
ait & post hoc die eis. Lazarus amicus noster dormit.
sed uado ut a sono exsuscitem eum. Dixerunt ergo disci-
puli ei. Domine. si dormit saluus erit. Dicebat autem
ihc de morte eius. Illi autem putauerunt. quia de dormitio-
ne somni dicebat. Tunc ergo dixit eis ihc manifeste.
Lazarus mortuus est. Et gaudeo propter uos. ut credi-
tis quoniam non eram ibi. sed eamus ad eum. Dixit ergo thomas
qui dicitur didimus. etiam discipulos. Eamus & nos in-
moriemur cum eo. Venit itaque ihc. & inuenit eum qua-

tuor dies iā in monumento habentē. Erat autē betha-
nia iuxta hierosolimā quasi stadiis quindeti. Mul-
ti autē ex iudeis uenerunt ad marthā & mariā iux-
ta solentē eas de fratre suo. Martha ergo ut audiuit
quia ihc uenit. occurrit illi. Maria ergo domi
sedebat. Dixit autē martha ad ihm. Dñe. si fuisses
hic. fr̄ m̄ n̄ fuisset mortuus. Sed & n̄ scio quia
quicūq; petieris. dō dāb tibi d̄s. Dicit illi ihc.
Resurget fr̄ tuus. Dicit ei martha. Scio quia
resurget in resurrectione in nouissimo die. Di-
cit ei ihc. Ego sū resurrectio & uita. qui credit
in me. etiā si mortuus fuerit uiuet. Et om̄s qui
uiuit & credit in me. n̄ moriet̄ in et̄nā. Credis
hoc? At illi. Utiq; dñe. Ego credidi quia tu es
xp̄e fili d̄i q̄ in hunc uenisti. Et cū hęc dixisset.
abiit & uocauit mariā sororē suā silentio dicens.
Magister. ad ē & uocat te. Illa ut audiuit. surgit
cito & uenit ad eū. Nondū enī uenerat ihc in cas-
tellū. s̄ erat adhuc uulgo loco. ubi occurreret ei
martha. Iudei igit̄ q̄ erant in domo cū ea. et̄

solabantur eam. cum uidisset maria quia cito surrexit &
exiit. secuti sunt eam dicentes. Quia uadit ad monumentum.
ut ploret ibi. Maria ergo cum uenisset ubi erat ihesus.
uidens eum cecidit ad pedes eius & dixit ei. Domine. si fuisses hic.
non esset mortuus frater meus. Iesus ergo ut uidit eam plorantem.
& iudeos qui uenerant cum ea plorantes. fremuit spiritu. &
turbauit se ipsum & dixit. Ubi posuistis eum. Dicunt ei.
Domine. ueni & uide. Et lacrimatus est ihesus. Dixerunt ergo
iudei. Ecce quomodo amabat eum. Quidam autem dixerunt
ex ipsis. Non poterat hic qui aperuit oculos cecis face-
re. ut & hic non moreretur. Iesus ergo rursus fremens
in semet ipso. uenit ad monumentum. Erat autem spelun-
ca. & lapis super positus erat ei. At inquit. Tollat lapidem.
Dicit ei martha soror eius. qui mortuus fuerat. Domine.
iam fecit. quadriduanus enim est. Dicit ei inquit. Nonne
dixi tibi. quomodo si credideris uidebis gloriam dei. Tulerunt
ergo lapidem. Iesus autem eleuatis sursum oculis. dixit. Pater.
gratias ago tibi. quomodo audisti me. Ego autem sciebam. quia
semper me audis. Sed propter populum qui circumstat dixi. ut
credant quia tu me misisti. Hanc cum dixisset. uoce

magna clamauit. Lazare. ueni foras. Et statim, p[er]dixit
qui fuerat mortuus. ligatus pedes. & manus i[n]stratas. &
facies illius sudario erat ligata. Dicit eis ihs. Soluite e[um].
& sinite abire. Multi ergo ex iudeis qui uenerant ad
maria[m] & uiderant que fecit. crediderunt in eu[m].

Quida[m] aut[em] ex ipsis abier[unt] ad phariseos & dixer[unt] eis que
fecit ihs. Colleguerunt ergo pontifices & pharisei co[n]ciliu[m].
& dicebant. Quid facimus quia hic homo multa signa
facit. Si dimittim[us] eu[m] sic. om[n]es credent in eu[m]. Et ueni
ent romani. & tollent n[ost]r[u]m & locu[m] & gente[m]. Unus aut[em]
ex ipsis euphas. cu[m] e[ss]et pontifex anni illius. dixit eis. Uos
nescitis quequa[m] nec cogitis. quia expedit nobis. ut unus
moriat[ur] homo p[ro] ppl[o]. & n[on] tota gens pereat. Hoc autem
a semet ipso n[on] dixit. sed cu[m] e[ss]et pontifex anni illius p[ro]phe
tauit. quia ihs mortuus erat p[ro] gente. & n[on] tantu[m] p[ro]
gente. sed ut filios. d[omi]ni qui erant dispersi co[n]gregare in unu[m].
Ab illo ergo die. cognauer[unt] ut i[n]ficerent eu[m]. Ihs ergo
ia[m] non in pala[m] ambulabat apud iudeos. sed abiit in
regione[m] iuxta desertu[m]. in ciuitate[m] que dicit[ur] effrem.
Et ibi morabatur. cu[m] discipulis suis.

PROXIMU AUT E

erat pascha iudeorum.

Et ascenderunt multi hierosolimam de regione ante pascha. ut sacrificarent se ipsos. Querebant ergo ihm. & conloquebantur ad invicem in templo stantes. Quid putatis quia non venit adducere festum. Dederunt autem pontifices & pharisei mandatum. ut si quis cognoverit ubi sit. indicet ut apprehendant eum.

Ante sex dies pasche. venit bethaniam. ubi erat lazarus mortuus. quem suscitavit ihesus.

Fecerunt autem cenam ibi. & martha ministrabat.

Lazarus vero. unus erat ex discumbentibus cum eo. Maria ergo accepit libram unguenti nardi pistici preciosi. & unxit pedes ihesu. & exersit capillis suis pedes eius. & domus impleta est ex odore unguenti. Dicit ergo unus ex discipulis eius iudas scariothus. qui erat cum eo traditurus. Quare hoc unguentum non venit trecentis denarius. & datum est egenis. Dixit autem hoc. non quia de egenis praecebat ad eum. sed quia fur erat & loculos habens. ea quae mittebantur exportabat. Dixit ergo

ih̄s. Siue illi. ut in die sepulturę mee seruet illud. Pau-
peres enim semp habetis uobiscū. me autē n̄ semp habetis.
agnouit ergo turba multa ex iudeis quia illic ē. & ue-
nerunt n̄ p̄pter ihm tantū sed ut lazariū uiderent quē
suscitauit a mortuis. Cognouerūt autē principes sacerdotū
ut & lazariū interficerent. quia multi p̄pter illū abi-
bant ex iudeis & credebant in ihm.

In crastinū autē turba multa quę uenerat ad diē festū.
cū audissent quia uenit ih̄s hierosolimā acceperūt ramos
palmarū. & p̄cesserūt obuiā ei. & clamabant. Osanna.
benedictus qui uenit in nomine dñi rex isrl̄.

Et inuenit ih̄s asellū. & sedit sup eū sicut scriptum est.
Noli timere filia syon. ecce rex tuus uenit sedens sup
pullū asinę.

Hec n̄ cognouerūt discipuli ei primū. sed quando clarifi-
catus ē ih̄s. Tunc recordati sunt quia hec erant scrip-
ta de eo. & hec fecerūt ei. Testimoniū ergo p̄hibebat
turba quę erat cū eo. quando lazariū uocauit de mo-
numento. & suscitauit eū a mortuis. Propterea & obuiā
uenit ei turba. quia audierūt eū fecisse hoc signum.

180 571
Pharisei ergo dixerunt ad semet ipsos. Uidetis quia nihil
proficimur. ecce mundus totus post eum abiit. Erant autem
gentiles quidam ex his qui ascenderant. ut adorarent
in die festo. In ergo accesserunt ad philippum. qui erat
a bethsaida galilee. & rogabant eum dicentes. Domine. uo-
lumus ibi uideri. Venit philippus. & dicit andree.
Andreas rursum & philippus. dixerunt ihesu.

Ihesus autem responderet eis dicens. Uenit hora. ut clarificetur
filius hominis.

Amen amen dico uobis. nisi granum frumenti cadens in
terram mortuum fuerit. ipsum solum manet. Si autem mor-
tuum fuerit. multum fructum affert.

Qui amat animam suam. perdet eam. Et qui odit animam suam
in hoc mundo. in uitam eternam custodit eam.

Siquis mihi ministrat. me sequitur. Et ubi sum ego. illic &
ministerium mihi erit. Siquis mihi ministrauerit. honorifica-
bit eum pater meus. **N**unc anima mea turbata est. & quid
dicam. Pater. saluifica me ex hora hac.

Sed propterea ueni in horam hanc. Pater. clarifica nomen tuum.
Uenit ergo vox de celo. Et clarificauit. & iterum cla-

rificabo. Turba ergo que stabat & audierat. dicebat
contrarium factum esse. Alii dicebant. angelus ei locutus
est. Respondit illis & dixit. Non propter me uox hec uenit.
sed propter uos. Nunc iudicium est mundi. nunc princeps huius
mundi eiecitur foras. Et ego si exaltatus fuero a terra.
omnia traham ad me ipsum. Hoc autem dicebat. significans quia
morte esset mortuus. Respondit ei turba. Nos audiu-
mus ex lege quia christus manet in eternum. Et quomodo tu
dices oportet exaltari filium hominis. quis est iste filius ho-
minis. Dixit ergo eis iesus. Adhuc modicum lumen in uo-
bis est. ambulate dum lucem habetis. ut non tenebre uos comprehen-
dant. Et qui ambulat in tenebris. nescit quo uadat.
Dum lucem habetis credite in lucem. ut filii lucis sitis. Hanc
locutus est iesus & abiit. & abscondit se ab eis. Cum autem
tanta signa fecisset coram eis. non credebant in eum. ut sermo
isaie prophetę impleretur quem dixit. Domine. quis credi-
dit auditui nostro. Et brachium domini cui reuelatum est.

Propterea non poterant credere. quia iterum dixit esaias.
Excecauit oculos eorum. & indurauit eorum cor. ut non uide-
ant oculis. & intellegant corde. & conuertantur & sanentur.

573
eos. **H**aec dixit esuas. quando uidit gloriam eius. & locutus
est de eo. Uerumtamen & ex principibus. multi crediderunt
in eum. Sed propter phariseos non conseruebantur. ut de synago-
ga non eicerentur. Dilexerunt enim gloriam hominum. magis quam
gloriam dei. **I**hesus autem clamauit & dixit. Qui credit in
me. non credit in me. sed in eum qui misit me.

Ego lux in mundum ueni. ut omnes qui credit in me. in te-
nebris non maneat. Et si quis audierit uerba mea. & non
custodierit ea. ego non iudico eum. Non enim ueni ut iu-
dicem mundum. sed ut saluificem mundum. Qui spernit me.
non accipit uerba mea. habet qui iudicet eum. Sermo quem
locutus sum. ille iudicabit eum in nouissimo die. Quia
ego ex me ipso non sum locutus. sed qui misit me pater.
Ipse mihi mandatum dedit. quod dicam. & quod loquar. Et
scio quia mandatum eius. uita eterna est. Que ergo
ego loquor. sicut dixit mihi pater. sic loquor.

ANTE ERGO DIEM

festi pasche. sciens illis quia uenit eis hora ut transiret
ex hoc mundo ad patrem. Cum dilexisset suos qui erant
in mundo. in finem dilexit eos.

Et cena facta cū diabolus iam misisset in cor ut trade-
ret eū iudas. simonis scariothis.

Sciens quia omnia dedit ei pater in manus. & quia ad dōm
eū addm vadit.

Surgit a cena. & ponit uestimenta sua. Et cū accepis-
set lintē pēinxit se. Deinde mittit aquā in bolum.
& cepit lauare pedes discipulorū. & extergere linteo
quo erat pēinctus. Venit ergo ad symonē petrū. &
dicit ei petrus. Dñe. tu mihi lauas pedes. Respon-
dit illi. & dicit ei. Quod ego facio tu nescis modo.
scies autē postea. Dicit ei petrus. Non lauabis mihi
pedes in eternū. Respondet ei ihs. Si nō lauerō te. nō
habebis partē meū. Dicit ei symon petrus. Dñe. nō
tantū pedes meos. sed & manus & caput. Dicit ei ihs.
Qui lotus ē nō indiget nisi ut pedes lauet. sed est
mundus totus. Et uos mundi estis. sed nō omēs. Scie-
bat enim quisquā eēt qui traderet eū. p̄p̄ea dixit
nō estis mundi omēs. Postquā ergo lauit pedes eorū.
& accepit uestimenta sua. Cum recubuiisset. iterū dix-
it. Scitis quid fecerim uobis.

375
Us uocatis me magister & dñe: & benedicatis sū & omī.

Si ergo ego laui pedes urōs dñs & magister: & uos debe-
tis alter alterius lauare pedes. Exemplū enim dedi
uobis. ut quēadmodū ego feci uobis. ita & uos faciatis.

Amen amen dico uobis. non est seruus maior domino
suo. neq; apostolus maior eo qui misit illū. Si hec feceris.
beati eritis. si feceritis ea.

Non de omībus uobis dico. ego scio quos elegerim.

Sed ut adimpleat scriptū. qui manducauit meū panē.
leuauit contra me calcaneū suū. A modo dico uobis pri-
usquā fiat. ut credatis cū factū fuerit quia ego sum.

Amen amen dico uobis. qui accipit siquē misero me
accipit. Qui autē me accipit. accipit eū qui me misit.

Cum hec dixisset mīs. turbatus ē spū. & prestatus ē & dix.
Amen amen dico uobis. quia unus ex uobis tradet me.

Aspiciebant ergo ad inuicē discipuli. hesitantes de quo
diceret. **E**rat ergo recumbens unus ex discipulis ei
in sinu ihu. quē diligebat ih̄s. Innuit ergo huic simon
petrus. & dicit ei. Quis est de quo dicit. Itaq; cū re-
cubasset ille sup petrus ihu. dicit ei. Dñe. quis est.

Respondit ihs. Ille est. cui ego unctum panem porreaui.
et cum intulisset panem. dedit iude. symoni scarioth.
Et post buccellam. tunc introiit in illam cenanah.

Et dicit ei ihs. Quod facis fac ceteris. Hoc autem nemo sci-
uit discumbentium. ad quid dixerit ei. Quidam enim
putabant. quia loculos habebat iudas. qui dixerat
ei ihs. Emite ea. que opus sunt nobis ad diem festum. aut
egimus ut aliquid daret. Cum ergo accepisset ille. buc-
cellam exiit continuo. Erat autem nox. Cum ergo exisset.
dicit ihs. Nunc clarificatus est filius hominis. & deus
clarificatus est in eo. Si deus clarificatus est in eo. & deus
clarificauit eum in semet ipso. Et continuo clarifica-
bit eum. Filii. adhuc modicum uobiscum sum. Queritis
me & sicut dixi iudeis. quo ego uado. uos non potestis
uenire. Et uobis dico modo. Mandatum nouum do
uobis. ut diligatis inuicem. sicut dilexi uos. ut & uos di-
ligatis inuicem. In hoc cognoscet omnis quia mei disci-
puli estis. si dilectionem habueritis ad inuicem.

Dicit ei symon petrus. Domine quo uadis. Respondit
ihs. Quo ego uado. non potes me modo sequi. Sequeris

577
aũ postea. Dicit ei petrus. Quare n̄ possũ te sequi
modo. Animã meã p̄ te ponã. Respondit ihs. Ani
mã tuã p̄ me ponis. Amen amen dico tibi. n̄ cãta
bit gallus donet ter me neges. Et ait discipulis suis.

Non turbetur cor ur̄m. creditis in dñm. & in me cre
dite. In domo patris mei. mansiones multe sũ. Si quo
minus dixissẽ uobis. quia uado parare uobis locum.
Et si abiero & preparauero uobis locũ. iterũ uenio
& accipiaũ uos ad me ipsũ. ut ubi sũ ego. & uos sitis.
Et quo ego uado scitis. & uia scitis. Dicit ei thomas.
Dñe. nescimus quo uadis. & quomodo possum⁹ uiam
scire. Dicit ei ihs. Ego sũ uia. & ueritas & uita.
Nemo uenit ad patrẽ. nisi p̄ me. Si cognouissetis
me. & patrẽ meũ utiq; cognouissetis. Et amodo
cognoscetis eũ. & uidistis eũ. Dicit ei philippus. Dñe:
ostende nobis patrẽ. & sufficit nobis. Dicit ei ihs.
Tanto tempore uobiscũ sũ & n̄ cognouistis me.
Philippe: qui uidet me. uidet & patrẽ. Quomodo
tu dicis ostende nobis patrẽ. Non credis quia ego
in patrẽ & pater in me est. Verba que ego loquor.

uobis. amen ipso non loquor: Pater autem in me manens,
ipse facit opera. Non creditis quia ego in patre &
pater in me est. Alioquin, propter opera ipsa credite.
Amen amen dico uobis. qui credit in me opera quae
ego facio & ipse faciet. & maiora horum faciet quia
ego ad patrem uado.

Et quaecumque petieritis patrem in nomine meo. hoc faciam.
ut glorificet patrem in filio. si quid petieritis in nomine
meo. hoc faciam.

Si diligitis me. mandata mea seruare. Et ego rogabo
patrem. & alium paraclitum dabit uobis. ut maneat uo-
biscum in eternum. spiritum ueritatis. Quem mundus non potest
accipere. quia non uidet eum nec sentit eum. Uos autem cognos-
cetis eum. quia apud uos manebit. & in uobis erit.
Non relinquam uos orphanos. ueniam ad uos. Adhuc mo-
dicum. & mundus me iam non uidet. Uos autem uidetis
me. quia ego uiuo & uos uiuetis. In illo die. uos cognos-
cetis. quia ego sum in patre meo. & uos in me. & ego
in uobis. Qui habet mandata mea & seruat ea. ille
est qui diligit me.

Qui autem diligit me: diligetur a patre meo. Et ego diligam eum & manifestabo ei me ipsum.

Dixit ei iudas non ille scariothus. Domine. quid factum est. quia nobis manifestaturus es te ipsum & non mundo. Respondit illis & dixit ei. Siquis diligit me: sermonem meum seruabit. Et pater meus diliget eum & ad eum ueniet. & mansione apud eum faciemus. Qui non diligit me: sermones meos non seruat.

Et sermonem quem audistis non est meus. sed ei qui misit me patris. Hanc locutus sum uobis. apud uos manens.

Paracletus autem spiritus sanctus quem mittet pater in nomine meo. ille uos docebit omnia & suggeret uobis omnia quaecumque dixero uobis. Pacem relinquo uobis. pacem meam do uobis.

Non quomodo mundus dat. ego do uobis. Non turbetur cor uestrum. neque formidet. Audistis quia ego dixi uobis. Uado. & nemo ad uos. Si diligeretis me: gauderetis utique quia uado ad patrem. quia pater maior me est. Et nunc dixi uobis priusquam fiat. ut cum factum fuerit credatis. Jam non multa loquar uobiscum. uenit enim princeps mundi huius. & in me non habet quicquam.

Sed ut cognoscat mundus quia diligo patre. & sicut
mandatu dedit mihi pater. sic facio.

E G O S U U I T I S U E R A

& pater noster agricola est. Omne palmetu in me non feren-
tem fructu. tollet eu. Et omne qui fert fructu pur-
gabit eu. ut fructu plus afferat. Jam uos mundi estis.
propter sermonem quem locutus sum uobis. Manete in me.
& ego in uobis. Sicut palmes non potest ferre fructum
a semet ipso nisi manserit in uita. sic nec uos nisi in
me manseritis. Ego sum uitis. uos palmetes. Qui manet
in me & ego in eo hic fert fructu multu. quia sine
me nihil potestis facere. Siquis in me non manserit.
mittetur foras sicut palmes & arescet. & colligent
eu & in igne mittent & ardet.

Si manseritis in me & uerba mea in uobis manserint.
quodcumque uolueritis petetis. & fiet uobis.

In hoc clarificatus est pater noster. ut fructu plurimu
afferatis. & efficiamini mei discipuli. Sicut dilexit
me pater. & ego dilexi uos. Manete in dilectione
mea. Si precepta mea seruaueritis. manebitis in di-

lectione mea. Sicut & ego patris mei precepta seruavi.
& maneo in eius dilectione. Haec locutus sum uobis. ut
gaudium meum in uobis sit. Et gaudium uestrum impleatur.
Hoc est preceptum meum ut diligatis inuicem. sic dilexi uos.

Maiorem hac dilectionem nemo habet. ut animam suam po-
nat quis pro amicis suis.

Vos amici mei estis. si feceritis quae ego precipio uobis.
Iam non dico uos seruos. quia seruus nescit quid faciat
dominus eius. Uos autem dixi amicos. quia omnia quaecumque
audiui a patre meo nota feci uobis. Non uos me ele-
gistis. sed ego elegi uos. Et posui uos ut eritis & fructum
afferatis. & fructus uestrum maneat.

Et quodcumque perueritis patrem in nomine meo. det uobis.

Haec mando uobis. ut diligatis inuicem. Si mundus uos
odit. scitote quia me priorem uobis odio habuit. Si de
mundo fuissetis. mundus quod suum erat diligeret. Quia
uero de mundo non estis. sed ego elegi uos de mundo.
propterea odit uos mundus.

Mementote sermonis mei quem ego dixi uobis. non est
seruus maior domino suo.

Si me persecuti sunt. & uos persequentur. Si sermonem meum
seruauerunt. & uerbum seruabunt.

Sed haec omnia facient uobis propter nomen meum.

Quia nesciunt eum qui misit me.

Si non uenisset & locutus fuisset eis. peccatum non haberent.

Nunc autem excusationem non habent de peccato suo.

Qui me odit. & patrem meum odit.

Si opera non fecisset in eis quae nemo alius fecit. peccatum
non haberent. Numo autem. & uidetur & odetur & me &
patrem meum. Sed ut impleatur sermo qui in lege eorum
scriptus est. quia odio me habuerunt gratis.

Cum autem uenerit paracletus quem ego mitto uobis a pa-
tre spiritum ueritatis qui a patre procedit. ille testimonium
perhibebit de me. Et uos testimonium perhibebitis. quia
ab initio mecum estis. Haec locutus sum uobis ut non scanda-
lizemini. absque synagogis facient uos.

Sed uenit hora. ut omnes qui interficiunt uos arbitrentur
obsequium se prestare deo. Et haec facient uobis. quia
non nouerunt patrem neque me. Sed haec locutus sum uobis.
ut cum uenerit hora eorum remunescamini. quia ego
dixi uobis.

Haec autē uobis ab initio nō dixi. quia uobiscū erā. At nunc
uado ad eū qui me misit. & nemo ex uobis interrogat me
quo uadis. Sed quia hęc locutus sū uobis. tristitia im
pleuit cor ur̄m. Sed ego ueritatē dico uobis. expedit
uobis ut ego uadā. Si enim nō abiero. paracletus nō ueniat
ad uos. Si autē abiero. mittā eū ad uos. Et eū uenerit.
ille arguet mundū de peccato. & de iustitia. & de iu
dicio. De peccato quidem. quia nō credunt in me. De
iustitia uero. quia ad patrē uado. & iam nō uidebitis
me. De iudicio autē. quia princeps mundi huius iudicatus
est. Adhuc multa habeo uobis dicere. sed nō potestis
portare modo. Cum autē uenerit ille sp̄s ueritatis. do
cebit uos omnē ueritatē. Non enim loquet̄ a semet ipso.
sed quęcumq; audiet loquet̄. & quę uentura s̄ adnum
mabit uobis. Ille me clarificabit. q̄a de meo accipiet. & adnum
mabit uobis. **O**mnia quęcūq; habet patr̄. mea sunt.

Propterea dixi. quia de meo accipiet. & adnummabit uobis.
Modiciū et iā nō uidebitis me. & iterū modiciū & uidebitis
me. quia uado ad patrē. Dixer̄ ergo ex discipulis ei' ad in
uicē. Quid est qđ dicit nobis modiciū & nō uidebitis me. &
iterū modiciū & uidebitis me. & quia

uado ad patrem. Dicebant ergo. Quid est hoc quod dicit
modicum. Nescimus quid loquitur. Cognouit autem illis quia
uolebant eum interrogare. & dixit eis. De hoc queritis
inter uos. quia dixi modicum & non uidebitis me. & iterum
modicum & uidebitis me. Amen amen dico uobis. quia
plorabitis & flebitis uos. mundus autem gaudebit. Uos autem
contristabimini. sed tristitia uestra uertetur in gaudium.
Mulier. cum parit tristitia habet. quia uenit hora ei.
Cum autem peperit puerum. iam non meminit puerum. propter
gaudium. quia natus est homo in mundum. Et uos igitur. nunc
quidem tristitia habetis. Iterum autem uidebo uos. & gau
debit cor uestrum. Et gaudium uestrum. nemo tollet a uobis.
Et in illo die. me non interrogabitis quicquam.

Amen amen dico uobis. siquid petieritis patrem in nomine
meo. dabit uobis. Usque modo. non petistis quicquam in no
mine meo. Petite & accipietis. ut gaudium uestrum sit ple
num. **H**aec in uerbis locutus sum uobis. uenit hora
cum iam non in uerbis loquar uobis. sed palam de patre ad
nuntiabo uobis. Illo die. in nomine meo petetis. Et non
dico uobis. quia ego rogabo patrem de uobis. Ipse enim

pater amat uos. quia uos me amatis & credidistis quia
ego ad dō exiui. Exiui a patre: & ueni in mundū. Iterū
relinquo mundū. & uado ad patre. Dicunt ei discipu-
li eius. Ecce nunc palam loqueris. & puerbiū nullū di-
cis. Nunc scimus quia scis omnia. & nō opus ē tibi ut quis
te interroget. In hoc credimus. quia ad dō existi.

Respondit ihs. Modo creditis. ecce uenit hora & iam
uenit ut dispergami unusquisq; in propria. & me solum
relinquatis. Et nō sum solus. quia pater mecum est.

Haec locutus sū uobis. ut in me pacem habetis. In mun-
do pssurā habetis. sed confidite. ego uici mundum.

H E C L O C U T U S E S T

ih̄s. & subleuatis oculis in celū dixit. Pater. ueni hora.

clarifica filiū tuū. ut filius tuus clarificet te. Sicut
dedisti ei potestatem omnis carnis. ut omne qd̄ dedisti ei
det eis uitā eternā. Hæc est autē uitā eterna. ut cog-
noscant te solū uerū dñm. & quē misisti ihm xp̄m.

Ego te clarificam sup̄ terrā. opus consummavi qd̄
dedisti mihi ut faciā. Et nunc clarifica me. tu pater.
apud te met ipsū. claritate quā habui priusquam

mundus est apud te. Manifestavi nomen tuum hominibus. quos dedisti mihi de mundo. Tui erant. & mihi eos dedisti. & sermonem tuum servauerunt. Nunc cognoverunt quia omnia que dedisti mihi abste sunt. quia verba que dedisti mihi dedi eis. Et ipsi acceperunt. & cognoverunt vere quia ante exivi. & crediderunt quia tu me misisti. Ego pro eis rogo. non pro mundo rogo. sed pro his quos dedisti mihi quia tui sunt. Et mea omnia tua sunt. & tua mea sunt. & clarificatus sum in eis. Et iam non sum in mundo. & in mundo sum. & ego ad te venio.

Pater sancte: serua eos in nomine tuo quos dedisti mihi. ut sint unum sicut & nos unum sumus. Cum enim cum eis. ego servabam eos in nomine tuo. Quos dedisti mihi custodiui. & nemo ex his perit. nisi filius perditionis ut scriptura impleatur. Nunc autem ad te venio. & hec loquor in mundo. ut habeant gaudium meum impletum in semet ipsis. Et ego dedi eis sermonem tuum. & mundus odio eos habuit. quia non sunt de mundo. sicut & ego non sum de mundo. Non rogo ut tollas eos de

mundo. sed ut serues eos ex malo. De mundo n̄ sunt.
 sicut & ego n̄ sum de mundo. Sc̄ifica eos in ueritate:
 sermo tuus ueritas ē. Sicut tu me misisti in mundum.
 & ego misi eos in mundū. Et p̄ eis ego sc̄ifico me ipsū.
 ut sint & ipsi sc̄ificati in ueritate. Non p̄ his aut̄ tantū
 rogo. sed & p̄ eis qui credituri s̄ p̄ uerbū eorū in me:
 ut om̄s unū sint sicut tu p̄t̄ in me & ego in te: ut &
 ipsi in nob̄ unū sint: ut mundus credat quia tu me mi
 sisti. Et ego claritatē quā dedisti mihi dedi eis. ut
 sint unū sicut & nos unū sumus. Ego in eis & tu in me.
 ut sint consummati in unū. & cognoscat mundus quia
 tu me misisti. & dilexisti eos sicut & me dilexisti.
 Pater. quos dedisti mihi. nolo ut ubi ego sū & illi
 sint meū. ut uideant claritatē meā quā dedisti
 mihi qua dilexisti me ante cōstitutionē mundi.

Pater iuste: mundus te n̄ cognouit. ego aut̄ te
 cognoui. **E**t hi cognouer̄ quia tu me misisti.
 Et notū feci eis nom̄ tuū & notū faciā. ut dilectio
 qua dilexisti me in ipsis sit. & ego in ipsis.

Haec cū dixisset ihs. egressus ē rū discipulis suis

trans torrentē cedron. ubi erat hortus. In quē intro
iit ipse & discipuli ei.

Sciebat autē & iudas qui tradebat eū locū. quia frequen
ter ih̄s conuenerat illuc cū discipulis suis.

Iudas ergo cū accepisset cohortē. & a pontificib; & phari
seis ministros. uenit illuc cū lanternis & facib; & armis.

Ih̄s itaq; sciens om̄ia quę uentura erant sup̄ eū. p̄cessit &
dixit eis. Quē queritis. Responder̄ ei. Ih̄m nazarenum.

Dixit eis ih̄s. Ego sū. Stabat autē & iudas qui tradebat eū
cū ipsis. Ut ergo dix̄ eis ego sū. abiit̄ retrorsū. & ceci
der̄ in terrā. Iterū ergo eos interrogauit. Quē queri
tis. Illi autē dixer̄. Ih̄m nazarenū. Respondit ih̄s.

Dixi uobis. quia ego sū. Si ergo me queritis. sinite
hos abire. Ut impleat̄ sermo quē dixit. quia quos de
disti mihi. n̄ p̄didi ex eis quēquā.

Simon ergo petrus habens gladiū eduxit eū. & p̄cussit
pontificis seruū. & abscidit ei⁹ auriculā dextrā. Erat
autem nomen seruo malchus.

Dixit ergo ih̄s petro. Mitte gladiū in uaginā. Calicē
quē dedit mihi p̄t̄r. non bibām illum.

987
Chorus ergo & tribunus & ministri iudeorum. comprehen-
derunt ihm & ligauerunt eum.

Et adduxerunt eum ad annam primam. Erat enim socer
caiphe. qui erat pontifex anni illius. Erat autem caiphas
qui consilium dederat iudeis. quia expedit unum hominem
mori pro populo.

Sequatur autem ihm simon petrus. & alius discipulus.

Discipulus autem ille erat notus pontifici. & introiit cum
ihm in atrium pontificis. **P**etrus autem stabat ad ostium
foris. **E**xiit ergo discipulus alius qui erat notus pon-
tifici. & dixit ostiariæ. & introduxit petrum.

Dicit ergo petro ancilla ostiaria. Numquid & tu ex disci-
pulis es hominis istius. **D**icit ille. Non sum.

Stabant autem serui & ministri ad prunas. quia frigus erat
& calefaciebant se. Erat autem cum eis & petrus stans. & ca-
lefaciens se. Pontifex ergo interrogauit ihm de discipu-
lis suis & de doctrina eius. **R**espondit ihm. Ego
palam locutus sum mundo. ego semper docui in synagoga.
& in templo. quo omnes iudei conueniunt. & in occulto
locutus sum nihil. **Q**uid me interrogas. Interroga eos

qui audierunt. qd locutus sū ipsis. Ecce in scunt.
que dixerim ego. **H**ac autē cū dixisset. unus ad
sistens ministrorū dedit alapā ihu dicens. Sic respon
des pontifici. **R**espondit ei ille. Si male locutus sū.
testimoniū pibe de malo. Si autē bene. qd me cedis.

Et misit annas ligatū ad cuphan pontificem.

Erat autē symon petrus stans. & calefaciens se. Dixerū
ergo ei. Numqd & tu ex discipulis eius es. **N**egavit
ille & dixit. Non sū. Dicit unus ex servis pontificis cog
natus eius. cuius abscidit petrus auriculā. Nonne ego
te vidi in horto cū illo. **I**terū ergo negavit petrus
& statim gallus cantavit.

AD D U C V N T A U T E M I H U

ad cuphan in p̄torium. **E**rat autem mane.

Et ipsi n̄ introierū in p̄torium. ut n̄ contaminarent. sed
manducarent pascha. Exiit ergo pilatus ad eos fo
ras & dixit. Quā accusationē adferas adversus homi
nem hunc. **R**esponderū & dixerū ei. Si n̄ eēt hic male
factor. n̄ tibi tradidissēm eū. Dixit ergo eis pilatus.
Accipite eū vos. & scdm legē urām iudicate eum.

Dixerunt ergo ei iudei. Nobis non licet interficere quemquam.
Ut sermo ihesu impleretur quem dixit significans quia mor-
tue esse mortuus.

Interrogauit ergo iterum in pretorium pilatus. & uocauit illum
& dixit ei. Tu es rex iudeorum. Et respondit illi. A te
met ipso hoc dicis. an alii tibi dixerunt de me. Respon-
dit pilatus. Numquid ego sum iudeus. Gens tua & ponti-
fices tui tradiderunt te mihi. quid fecisti. Respondit illi
Regnum meum non est de hoc mundo. Si ex hoc mundo
esset regnum meum. ministri mei utique decertarent. ut
non traderer iudeis. Nunc autem regnum meum non est hinc.
Igitur itaque ei pilatus. Ergo rex es tu. Respondit illi.
Tu dicis. quia rex sum ego.

Ego in hoc natus sum & ad hoc ueni in mundum. ut testi-
monium perhibeam ueritati. Omnis qui est ex ueritate.
audit meam uocem. Dicit ei pilatus. Quid est ueritas.
Et cum hoc dixisset. iterum exiit ad iudeos.

Et dicit eis. Ego nullam inuenio in eo causam.

Est autem consuetudo uobis. ut unum dimittam uobis in pas-
cha. Uultis ergo dimittam uobis regem iudeorum.

Clamauerunt rursū omēs dicentes. Non hunc sed barabbam.
Erat autē barabbas latro.

Tunc ergo adprehendit pilatus ih̄m. & flagellauit. Et
militēs plerentes coronā de spinis. imposuerunt capiti ei.
Et ueste purpurea circūdederunt eū. Et ueniebant ad
eū. & dicebant. Aue rex iudeorū. Et dabant ei alapas.

Exit iterū pilatus foras. & dicit eis. Ecce adduco uobis
eū foras. ut cognoscatis quia in eo nullā causā inuenio.

Exit ergo ih̄s portans spineā coronā. & purpureum
uestimentū. & dicit eis. Ecce homo.

Cum ergo uidissent eū pontifices & ministri clamabant
dicentes. Crucifige. crucifige eū. Dicit eis pilatus.
Accipite eū uos & crucifigite.

Ego enim non inuenio in eo causam.

Responderunt ei iudei. Nos legem habemus. & scdm legem de-
bet mori quia filiū dī se fecit.

Cum ergo audisset pilatus hunc sermonē. magis timuit.
Et ingressus ē p̄torū iterū. & dicit ad ih̄m. Unde
estu? Ih̄s autē responsū n̄ dedit ei.

Dicit ergo ei pilatus. Mibi n̄ loqueris. nescis quia po-

testatē habeo crucifigere te: & potestatē habeo di-
mittere te. Respondit ih̄s. Non haberes potestatē
aduorsū me: ullā. nisi tibi eēt datū desup. Propt̄ea
qui me tradidit tibi. maior peccatū habet. Exinde
querēbat pilatus dimittere eū. Iudei autē clamabant
dicentes. Si hunc dimittis. n̄ es amicus cesaris. Omnis
qui se regē facit. cōtradicit cesari. Pilatus ergo eū au-
disset hos sermones. adduxit foras ih̄m. & sedit p̄ tribu-
nali in loco qui dicit̄ lithostrotos. hebraice autē gabatha.
Erat autē parasceue pasche. hora quasi sexta. Et dicit
iudeis. Ecce rex uester.

Illi autē clamabant. Tolle tolle. crucifige eū.

Dicit eis pilatus. Regē ur̄m crucifigā. Responder̄
pontifices. Non habemus regē. nisi cesarem.

Tunc ergo tradidit eis illum. ut crucifigeretur.

Susceper̄ autē ih̄m & eduxer̄. & baiulans sibi crucem.
exiit in eū qui dicit̄ caluarie locū. hebraice golgotha.
ubi eū crucifixerunt. & eū eo alios duos.

Hinc & hinc. medium autem ih̄m.

Scripsit autē & titulū pilatus. & posuit sup crucem.

Erat aut scriptum. ih̄s nazarenus rex iudeorum.
Hunc ergo titulum multi legunt iudeorum. quia p̄p̄e ci-
uitate erat locus. ubi crucifixus ē ih̄s. Et erat scriptum
hebraice. grece. & latine. Dicebant ergo pilato pon-
tifices iudeorum. Noli scribere rex iudeorum. sed quia
ipse dixit rex suū iudeorum.

Milites ergo cū crucifixissent eū. acceperunt uestimenta
ei. & fecerunt quatuor partes. unicuique militi parte &
tunicā. Erat aut tunica inconsutilis. desup̄ cōtorta pro
tun̄. Dixerunt ergo ad inuicem. Non scindam⁹ eā. sed for-
tiamur de illa cuius sit. Ut scriptura impleteret⁹ dicens.
Partes s̄ uestimenta mea sibi. & in uestē meā miser-
sortē. Et milites quidem hec fecerunt.

Stabant aut iuxta crucē ih̄u mātr̄ ei⁹. & soror matris
ei⁹ maria cleophe. & maria magdalene. Cū uidisset
ergo ih̄s matrē & discipulū stantē quē diligebat dicit
matri suę. Mulier. ecce filius tuus. Deinde dicit dis-
cipulo. Ecce mater tua. Et ex illa hora accepit eā dis-
cipulus in sua. **P**ostea sciens ih̄s quia iā om̄ia con-
summata s̄. ut consumaret⁹ scriptura dicit. Sitio.

193 305
Uas ergo positū erat aceto plenū. Illi autē spongiā plenā
aceto. hyssopo circumponentes obtulerūt ori eius.

Cum ergo accepisset ih̄s acetū dedit. Consummatum est.
Et inclinato capite tradidit sp̄m.

Iudei ergo quō parasceue erat ut n̄ remanerent in
cruce corpora sabbato. erat enim magnus dies ille sab
bati. rogauerūt pilatū ut frangerent eorū crura. &
tollerent. Venerūt ergo milites & primi quidem fregerūt
crura. & alterius qui crucifixus ē cū eo. Ad ih̄m autē
cū uenissent. ut uiderēt eū iā mortuū. n̄ fregerūt eius
crura. Sed unus militū lancea latus ei⁹ aperuit. & con
tinuo exiit sanguis & aqua. Et qui uidit testimoniū
phibuit. & uerū ē eius testimoniū. Et ille scit quia
uera dicit. ut & uos credatis. Facta sunt enim hec. ut
scriptura impleret. Os n̄ comminuetis ex eo. Et iterū
alia scriptura dicit. Uiderunt in quē transfixerunt.
ost hęc autē rogauit pilatū ioseph abarumathia eo quod
ēēt discipulus ih̄u. occultus autē pp̄t metū iudeorum.
ut tolleret corpus ih̄u. Et permisit pilatus.

Venit ergo & tulit corpus ih̄u. Venit autē & nichodem⁹

396
qui uenerat ad iūm nocte primū. ferens maxuram
myrrę & aloes. quasi libras centum.

Aceperunt corpus ihū. & ligauerunt eū linteis cū aromatih;
sicut mos iudeis ē sepelire. Erat autē in loco ubi cruci-
fixus ē hortus. & in horto monumētum nouū. in quo
nōdum quisquā positus fuerat. Ibi ergo, ppter pasche
ueni iudeorū. quia iuxta erat monumētū. posuerunt ihū.

Una autē sabbati maria magdalene uenit mane cum
adhuc tenebrę erant ad monumētum. & uidit lapi-
dem sublatum a monumento.

Cucurrit ergo & uenit ad symonē petrū. & ad alium
discipulū quē amabat ih̄s. & dicit eis. Tulerunt dñm
meū de monumento. & nescim⁹ ubi posuerūt eū. Exiit
ergo petrus & ille alius discipulus. & uenerunt ad mo-
numentū. Currebant autē duo simul. & ille alius
discipulus p̄uecurrit citius petro. & uenit prim⁹ ad
monumentū. Et cū se inclinasset. uidit posita lintea-
mina. nō tam̄ introiit. Uenit ergo symon petrus
sequens eū. & introiit in monumentū. & uidit
linteamina posita. & sudariū qđ fuerat sup caput

eius. Non cū linteaminib; positū. sed separatim inuo-
lūtū in unū locū. Tunc ergo introiit & ille discipu-
lus qui uenerat prim⁹ ad monumentū. & uidit & cre-
didit. Nondum enim sciebant scripturā. quia oport-
eret eū. a mortuis resurgere.

Alii uerunt ergo iterum ad semet ipsos discipuli.

Maria stabat ad monumentū foris plorans. Quē
ergo fleret. inclinauit se & p̄spexit in monumen-
tū. Et uidit duos angelos in albis sedentes. unum
ad caput. & unū ad pedes. ubi positū fuerat corpus

ihū. **D**icunt illi. Mulier: quid ploras. Dicit
eis. Quia tuler̄ dñm meū. & nescio ubi posuer̄ eū.

Hæc eū dixisset. conuersa ē retrorsū. & uidit ih̄m
stantē. & n̄ sciebat quia ih̄s ē. Dicit ei ih̄s. Multi-
er qd ploras. quē queris. Illa existimans quia hor-
tulanus eēt. dicit ei. Dñe. si tu sustulisti eū. dicito
mibi ubi posuisti eū. & ego eū tollā. Dicit ei ih̄s.

Maria. Conuersa illa. dicit ei. Rabbi. qd dicitur
magister. Dicit ei ih̄s. Noli me tangere. n̄dū enim
ascendi ad patrē meū. Uade aut̄ ad fr̄s meos & dic

eis. Ascendo ad patrem meum & patrem vestrum. ad deum
meum & ad deum vestrum. Venit ergo maria magdale-
nac adnuntiatis discipulis. quia uidi deum. & haec
dixit mihi.

Cum esset ergo sero die illo una sabbatorum & fores
essent clausae ubi erant discipuli congregati propter metum
iudeorum. uenit ihesus & stetit in medio & dicit eis.

Pax uobis. Et cum hoc dixisset. ostendit eis manus
& latus. **G**ausi sunt ergo discipuli. uiso domino.

Dixit ergo eis iterum. Pax uobis. Sicut misit me pater.
& ego mitto uos. Hoc cum dixisset. insufflauit & dicit
eis. Accipite spiritum sanctum.

Quorum remisistis peccata. remittuntur eis. Et quorum
retinueritis. retenta sunt.

Thomas unus ex duodecim qui dicitur didimus. non erat cum
eis quando uenit ihesus. Dixerunt ergo ei alii discipuli. Uidi-
mus deum. Ille autem dixit eis. Nisi uidero in manibus eius fixu-
ram clauorum. & mittam digitum meum in locum clauorum.
& mittam manum meam in latus eius non credam.

Et post dies octo. iterum erant discipuli eius intus. & thomas

cū eis. Venit ih̄s ianuis clausis. & stetit in medio & dixit.

Pax vobis. Deinde dicit thome. Infer digrū tuū huc.
& uide manus meas. & affer manū tuā. & mitte in latus
meū. & noli ēē incredulus sed fidelis.

Respondit thomas. & dixit ei. Dñs m̄s. & dñs m̄s. Dicit
ei ih̄s. Quia uidisti me credidisti. beati qui n̄ uiderunt
& crediderūt. Multa quidem & alia signa fecit ih̄s
in conspectu discipulorū suorū. quę n̄ sunt scripta
in libro hoc. Haec autē scripta sunt ut credatis. quia
ih̄s est xp̄s filius dī. Et ut credentes uitā habeatis.
in nomine eius.

Postea manifestauit se iterū ih̄s ad mare tyberia-
dis. manifestauit autē sic. Erant simul symon petrus
& thomas qui dicitur didimus. & nathanabel q̄ erat
achana galileę. & filii zebedei. & alii ex discipulis
eius duo. Dicit eis symon petrus. Uado piscari. Di-
cunt ei. Uenimus & nos tecū. Et exierūt & ascende-
runt & ascenderūt nauim. & illa nocte nihil pren-
diderunt. Mane autē iā facto. stetit ih̄s in litore.
n̄ tamen cognouerūt discipuli. quia ih̄s ē. Dicit

ergo eis ihs. Pueri. numqd pulmentariū habetis. Respon-
derunt ei. Non. Dicit eis. Mittite in dexterā nauigii
rete. & inuenietis. Miserunt ergo. et iā n̄ ualebant
illud trahere. a multitudine pisciū.

Dicit ergo discipulis ille. quē diligebat ihs petro. Dñs ē.
Symon petrus cū audisset quia dñs ē. tunica succinxit
se. erat enim nudus. & misit se in mare. Alii autē dis-
cipuli. nauigio uenerūt. Non enim longe erant a terra.
sed quasi cubitis ducentis trahentes rete piscium.

Et ergo descenderūt in terrā. uiderūt prunas positas &
pisceē sup positū & panē. Dicit eis ihs. Afferte de piscibus.
quos prendidistis nunc.

Ascendit symon petrus. & traxit rete in terrā plenum
magnis piscibus. centū quinquaginta tribus. Et cū tam
eōnt. n̄ est scissū rete.

Dicit ei ihs. Venite prandete. **E**t nemo audebat dis-
cumbentiū interrogare eū. Tu quis es. Sciens. quia
dñs ē. **E**t uenit ihs. & accepit panē. & dat eis. & pisceē
similiter. **H**oc iā tertio manifestatus est ihs discipu-
lis suis. cum resurrexisset a mortuis.

Cum ergo prandissent. dicit symoni petro ih̄s. Symon
iohannis diligis me plus his. Dicit ei. Etiam dñe. tu
seis quia amo te. Dicit ei. Pasce agnos meos.

Dicit ei iterū. Symon iohannis diligis me. At illi. Etia
dñe. tu seis quia amo te. Dicit ei. Pasce agnos meos.

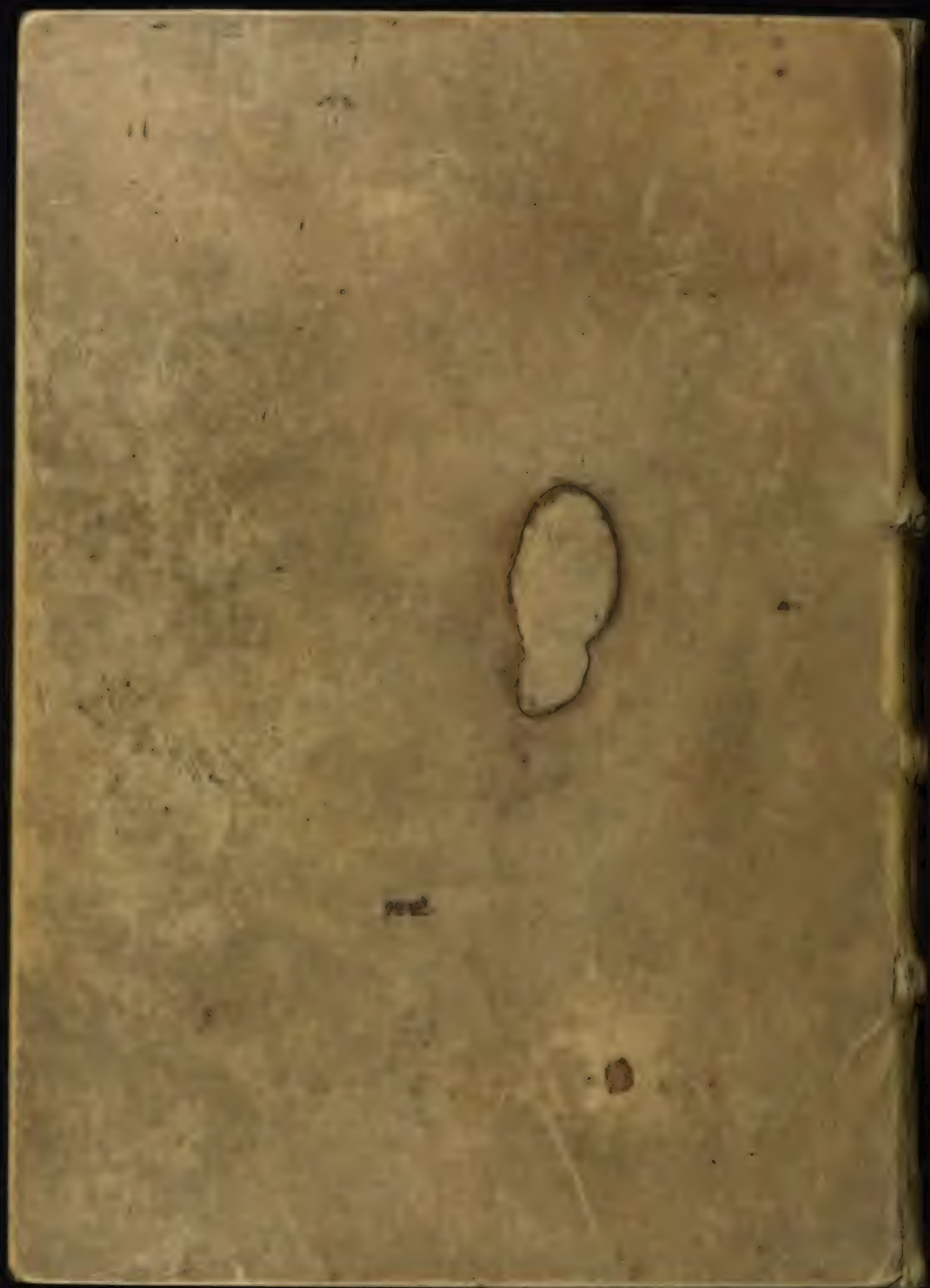
Dicit ei tertio. Symon iohannis amas me. Contristatus
est petrus quia dixit ei tertio amas me. & dicit ei.

Dñe. tu om̄a seis. tu seis quia amo te.

Dicit ei. Pasce oues meas. Amen amen dico tibi. cū esset
iunior. cingebas te. & ambulabas ubi uolebas. Cum
aut̄ senueris extendes manus tuas. & alius te cinget.
& ducet quo non uis. Hoc aut̄ dix̄. significans qua mor
te clarificaturus eet dñm. Et cū hoc dixisset. dicit ei.
Sequere me. Conuersus petrus. uidit illū discipulum
quē diligebat ih̄s sequentē. qui & recubuit in cena
sup pectus ei & dixit. Dñe. quis ē qui tradet te.
Hunc ergo cū uidisset petrus. dicit ih̄u. Dñe. hic autē
quid. Dicit ei ih̄s. Sic cū uolo manere. donec ueniam
quid ad te. Tu me sequere. Exiit ergo sermo iste
int̄ fr̄es. quia discipulus ille n̄ mort̄. Et n̄ dixit ei

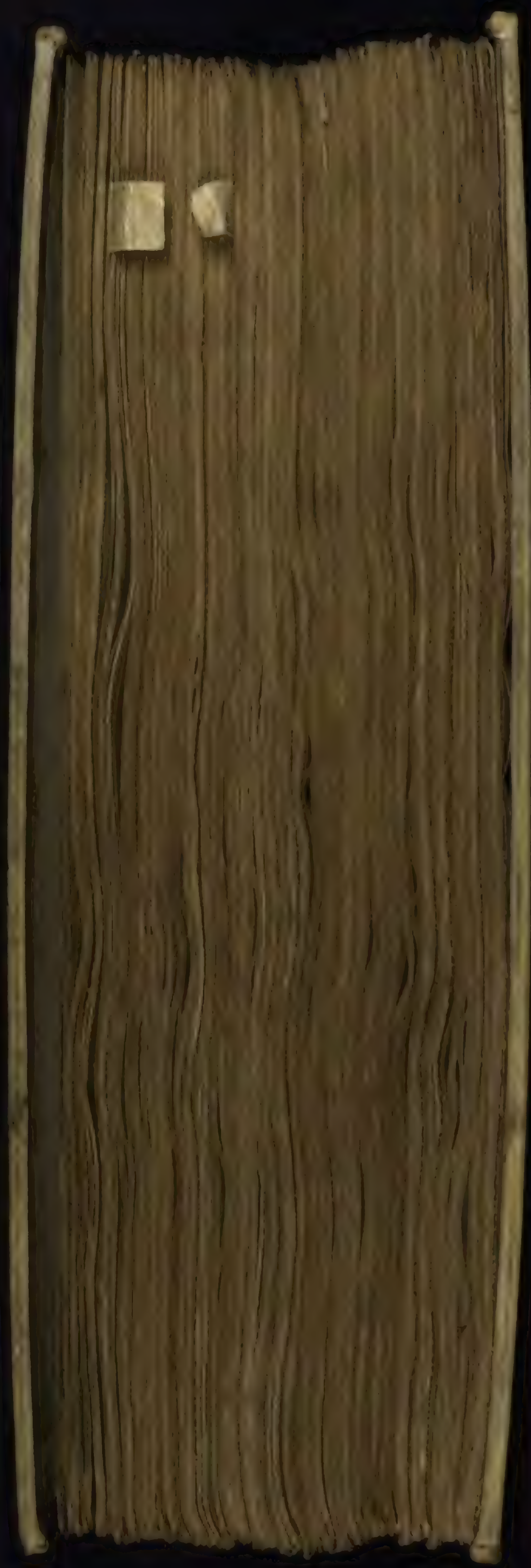
his quia non moritur: sed sic cum uolo manere: donec
ueniam. quid adre: hic est discipulus ille: qui testi
monium perhibet de his: & scripsit haec. Et scimus
quia uerum est. testimonium eius. Sunt autem
& alia multa quae fecit ihu. quae si scribantur per
singula. nec ipsum arbitror mundum capere eos
qui scribendi sunt libros.

No 203.

EVANGELIAIRE

Xe SIECLE

MATTHEVS

ex iudea sicut in or-
dine primus ponitur
ita euangelium in iudea primus scripsit. Cui
us itaque uocatio ad dominum ex publicanis actibus fuit.
Duorum quippe in generatione christi presumens
principia. unius cuius prima circumcisio in car-
ne. alterius cuius secundum cor electio fuit. Et
ex utrisque in patribus christe. sic quater denario
numero transformiter posito principium aere
vendi fide in electionis tempus porrigens.
et ex electione usque in transmigrationis diem
dirigens. atque a transmigrationis die usque in
christum deficiens decursu aduentus domini ostendit
generationem ut & numero satisfaciens et tem-
pori. Et se quod esset ostenderet & diuinitatem opus
monstrans etiam in his quorum genus posuit christi

INITIŪ EUANGĒ

MAR

CUS UDICIT

CC E

MITTO

ANGELVM MEVM